

BIURO RADY MIEJSKIEJ

Węgorzyno

WPLYNĘŁO

dnia

26.05.2023

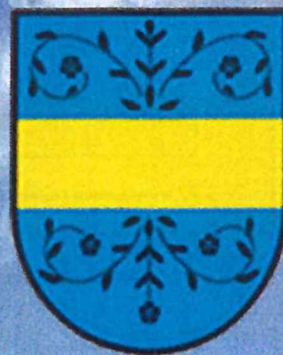
Nr

Za

2023

BURMISTRZ

mgr Monika Kuźmińska

GMINA
Węgorzyno

RAPORT

o stanie Gminy Węgorzyno
w 2022 roku

SPIS TREŚCI

-----	3
I. INFORMCJE OGÓLNE -----	5
1. PODSTAWA OPRACOWANIA.-----	5
2. CEL I ZADANIA RAPORTU O STANIE GMINY. -----	8
3. PRZEDMIOT OCENY RAPORTU-----	8
3.1. Organizacja funkcjonowania samorządu lokalnego.-----	10
4. ZASOBY PRZYRODNICZE GMINY. -----	15
4.1. Położenie geograficzne-----	15
4.1.1. Grunty-----	17
4.1.2. Wody -----	20
4.1.3. Obszary prawnej ochrony przyrody.-----	22
4.2. Predyspozycje demograficzne gminy. -----	26
4.2.1. Demografia w Gminie Węgorzyno. -----	27
4.2.2. Struktura wiekowa mieszkańców Gminy. -----	28
4.2.3. Ruch naturalny i ruch migracyjny jako czynniki demograficzne. -----	29
4.2.4. Prognozy demograficzne.-----	29
4.3. Aktywność gospodarcza członków Wspólnoty.-----	30
4.3.1. Przedsiębiorcy.-----	31
4.3.2. Rolnicy. Przedsiębiorcy rolni.-----	38
4.3.3. Bezrobocie.-----	38
4.4. Zasoby materialne oraz dobra kultury jako wynik aktywności gospodarczej. -----	39
4.4.1. Nauka. Oświata i wychowanie. -----	40
4.4.2. Sztuka. Budownictwo, architektura, układy urbanistyczne.-----	41
4.4.3. Etyka. Stanowienie prawa lokalnego. -----	47
4.5. Stowarzyszenia i organizacje społeczne jako rezultat aktywność Wspólnoty. -----	49
II. CZĘŚĆ GŁÓWNA RAPORTU. -----	52
1. AKTY PRAWA MIEJSCOWEGO. -----	52
1.1. Uchwały Rady Miejskiej. -----	52
1.2. Zarządzenia Burmistrza. -----	53
2. POLITYKA FINANSOWA WŁADZ SAMORZĄDOWYCH. -----	54
2.1. Dochody Gminy – źródła dochodów. -----	54
2.1.1. Subwencje.-----	56
2.1.2. Dotacje budżetu Państwa oraz innych podmiotów prawnych. -----	57
2.1.3. Zagraniczne źródła dochodów. -----	58
2.1.4. Dochody własne Gminy.-----	60
2.2. Przychody. Rozchody. Dług Publiczny. -----	67
2.3. Wydatki Gminy.-----	68
2.3.1. Wydatki bieżące. Działalność statutowa Gminy i wynagrodzenia. -----	69
2.3.2. Dotacje udzielane na realizację zadań gminnych.-----	73
2.3.3. Świadczenia. Forma finansowania zadań społecznych.-----	74
3. STRATEGIA GOSPODARCZA.-----	75
3.1. Wydatki majątkowe.-----	76
3.1.1. Wykaz rodzajów zrealizowanych inwestycji i poniesionych wydatków majątkowych. ---	77
3.2. Realizacji ładu przestrzennego. -----	83
3.2.1. Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowanie Przestrzennego.-----	83
3.2.2. Plan przestrzenny -----	84
3.2.3. Sieć dróg. -----	85

3.3.	Zadania ochrony środowiska.	86
3.3.1.	Wodociągi.	86
3.3.2.	Kanalizacja sanitarna. Gospodarka odpadami płynnymi.	91
3.3.3.	Gospodarka odpadami stałymi.	95
3.4.	Zasoby materialne gminy.	101
3.4.1.	Środki trwałe.	101
3.4.2.	Zasób mieszkaniowy.	102
3.4.3.	Nieruchomości gruntowe.	104
3.4.4.	Rewitalizacja zasobów majątkowych.	106
3.4.5.	Zabytki. Ochrona dziedzictwa narodowego.	106
3.5.	Polityka rodzinna i społeczna władz lokalnych.	107

WYKAZ ZAŁĄCZNIKÓW DO RAPORTU 2022.	114
--	------------

WYKAZ TABEL STOSOWANYCH W RAPORCIE 2022.	115
--	------------

WYKAZ RYSUNKÓW UŻYTYCH W RAPORCIE 2022.	117
---	------------

I. INFORMCJE OGÓLNE

1. PODSTAWA OPRAWOWANIA.

- 1.1. Podstawą prawną opracowania „Raportu o Stanie Gminy” zwanego dalej „raportem” jest art. 28aa ustawy o samorządzie gminnym (*Dz.U. 1990, nr 16, poz. 95 z późniejszymi zmianami*), znowelizowanej ustawą z dnia 11 stycznia 2018 r. o zmianie niektórych ustaw w celu zwiększenia udziału obywateli w procesie wybierania, funkcjonowania i kontrolowania niektórych organów publicznych (*Dz.U. 2018, poz. 130 z późniejszymi zmianami*).
- 1.2. Podstawą merytoryczną opracowania są dokumenty wymienione w art. 28aa ust. 2¹ ustawy. Należą do nich wszystkie opracowania strategiczno-planistyczne definiujące rodzaje polityk realizowanych przez Gminę, także wieloletnie plany, programy i strategie oraz jednoroczne projekty określone uchwałami Rady Gminy, ze szczególnym uwzględnieniem wykonania budżetu obywatelskiego. W poszczególnych obszarach działalności publicznej obowiązującymi są dokumenty powstałe w oparciu o następujące podstawy prawne:

POLITYKA FINANSOWA GMINY

- 1.2.1. Uchwała budżetowa, której podstawą prawną opracowania jest ustawa z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (*Dz. U. 1990, nr 16, poz. 95 z późniejszymi zmianami*)².
- 1.2.2. Sprawozdanie Finansowe Gminy, którego podstawą prawną opracowania jest ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych (*Dz. U. 2009, nr 157, poz. 1240 z późniejszymi zmianami*)³

POLITYKA GOSPODARCZA

- 1.2.3. Strategia Rozwoju Gospodarczego Gminy⁴ (*Plan Rozwoju Lokalnego*) której podstawą prawną opracowania jest ustawa z dnia 6 grudnia 2006 roku o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (*Dz. U. 2006, Nr 227, poz. 1658 z późniejszymi zmianami*)

¹ Art. 28aa. 2. Raport obejmuje podsumowanie działalności wójta w roku poprzednim, w szczególności realizację polityk, programów i strategii, uchwał rady gminy i budżetu obywatelskiego.

² Art. 18. Ust.2.(4) Do wyłącznej właściwości rady gminy należy: (4) uchwalanie budżetu gminy, rozpatrywanie sprawozdania z wykonania budżetu oraz podejmowanie uchwały w sprawie udzielenia lub nieudzielenia absolutorium z tego tytułu.

³ Art. 270. Ust.1.(4) Sprawozdanie finansowe jednostki samorządu terytorialnego zarząd przekazuje organowi stanowiącemu jednostki samorządu terytorialnego, w terminie do dnia 31 maja roku następującego po roku budżetowym. (4) Organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego rozpatruje i zatwierdza sprawozdanie finansowe jednostki samorządu terytorialnego wraz ze sprawozdaniem z wykonania budżetu, w terminie do dnia 30 czerwca roku następującego po roku budżetowym.

⁴ Dnia 20 grudnia 2008 r. weszła w życie ustawa z dnia 7 listopada 2008 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z wdrażaniem funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności (Dz. U. Nr 216, poz. 1370). Artykuł 6 tej ustawy dokonuje istotnych zmian w ustawie z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju. Zmiany te wywołują skutki dla strategii rozwoju terytorialnego na poziomie regionalnym i lokalnym. Strategię Rozwoju Gospodarczego opracowują podmioty prowadzące politykę rozwoju. Na podstawie art. 3 ustawy z dnia 6 grudnia 2010 roku, politykę rozwoju prowadzą: – Rada Ministrów, – samorząd województwa, – samorząd powiatowy oraz gminny. Art. 19.3b. stanowi: 3b. Program rozwoju opracowany przez właściwego wójta (burmistrza, prezydenta miasta) jest przyjmowany przez radę gminy w drodze uchwały.

- 1.2.4. Wieloletnia Prognoza Finansowa której podstawą prawną opracowania jest ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych (*Dz. U. 2009, nr 157, poz. 1240 z późniejszymi zmianami*)⁵.

ŁAD PRZESTRZENNY

- 1.2.5. Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego dalej „studium”, którego podstawą prawną opracowania jest ustawa z 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (*Dz.U. 2003, nr 80, poz. 717 z późniejszymi zmianami*)⁶ oraz ustawa z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (*Dz. U. 1990, nr 16, poz. 95 z późniejszymi zmianami*)⁷.
- 1.2.6. Miejskowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego dalej MPZP (podstawa prawna opracowania j/w).

ZASOBY MATERIALNE GMINY

- 1.2.7. Gminny Program Rewitalizacji, którego podstawą prawną opracowania jest ustawa z 9 października 2015 roku o rewitalizacji (*Dz.U. 2015, poz. 1777 z późniejszymi zmianami*)⁸.
- 1.2.8. Program Gospodarowania Mieszkaniowym Zasobem Gminnym, którego podstawą prawną opracowania jest ustawa z dnia 21 czerwca 2001 roku o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego (*Dz.U. 2001, nr 71, poz. 733 z późniejszymi zmianami*)⁹.
- 1.2.9. Plan Wykorzystania Gminnego Zasobu Nieruchomości, którego podstawą prawną opracowania jest ustawa z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami (*Dz. U. 1997, Nr 115, poz. 741 z późniejszymi zmianami*)¹⁰.
- 1.2.10. Program Opieki nad Zabytkami, którego podstawą prawną opracowania jest ustawa z dnia z dnia 23 lipca 2003 roku o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (*Dz. U. 2003, Nr 162, poz. 1568 z późniejszymi zmianami*)¹¹.

INFRASTRUKTURA KOMUNALNA

- 1.2.11. Wieloletni Plan Rozwoju i Modernizacji Urzędzeń Wodociągowych i Kanalizacyjnych, którego prawną podstawą opracowania jest ustawa z dnia 7

⁵ Art. 230. Ust.1.(6) Inicjatywa w sprawie sporządzenia projektu uchwały w sprawie wieloletniej prognozy finansowej i jej zmiany należy wyłącznie do zarządu jednostki samorządu terytorialnego. (6) 6. Uchwałę, o której mowa w ust. 2, organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego podejmuje nie później niż uchwałę budżetową.

⁶ Art. 3. Ust.1. Kształtowanie i prowadzenie polityki przestrzennej na terenie gminy, w tym uchwalanie studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, z wyjątkiem morskich wód wewnętrznych, morza terytorialnego i wyłącznej strefy ekonomicznej oraz terenów zamkniętych, należy do zadań własnych gminy.

⁷ Art.18. Ust.2.(5). Do wyłącznej właściwości rady gminy należy: (5) uchwalanie studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

⁸ Art.14. Ust.1. Gminny program rewitalizacji przyjmuje, w drodze uchwały, rada gminy.

⁹ Art.21. Ust.1.(1). Rada gminy uchwała: (1) wieloletnie programy gospodarowania mieszkaniowym zasobem gminy.

¹⁰ Art. 25. Ust.1. Gminnym zasobem nieruchomości gospodaruje wójt, burmistrz albo prezydent miasta. Ust. 2. Gospodarowanie zasobem polega w szczególności na wykonywaniu czynności, o których mowa w art. 23 ust. 1, a ponadto na sporządzaniu planów wykorzystania zasobu, przygotowywaniu opracowań geodezyjno-prawnych i projektowych, dokonywaniu podziałów oraz scaleń i podziałów nieruchomości, a także wyposażaniu ich, w miarę możliwości, w niezbędne urządzenia infrastruktury technicznej.

¹¹ Art. 87. Ust.1. Zarząd województwa, powiatu lub wójt (burmistrz, prezydent miasta) sporządza na okres 4 lat odpowiednio wojewódzki, powiatowy lub gminny program opieki nad zabytkami.

czerwca 2001 roku o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (*Dz.U. 2001, nr 72, poz. 747 z późniejszymi zmianami*)¹².

OCHRONA ŚRODOWISKA

- 1.2.12. Program Ochrony Środowiska, którego podstawą prawną opracowania jest ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 roku, prawo ochrony środowiska (*Dz.U. 2018, poz. 799 z późniejszymi zmianami*)¹³.
- 1.2.13. Plan Gospodarki niskoemisyjnej¹⁴ (fundusze unijne)

POLITYKA RODZINNA I SPOŁECZNA.

- 1.2.14. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych, którego podstawą prawną opracowania jest ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (*Dz. U. 2004, Nr 64, poz. 593 z późniejszymi zmianami*)¹⁵.
- 1.2.15. Gminnym Programie Wspierania Rodziny, którego podstawą prawną opracowania jest ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (*Dz.U. 2011, nr 149, poz. 887 z późniejszymi zmianami*)¹⁶.
- 1.2.16. Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, którego podstawą prawną opracowania jest ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (*Dz. U. 1982, Nr 35, poz. 230 z późniejszymi zmianami*)¹⁷.

¹² Art. 21. Ust.1. Przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne opracowuje wieloletni plan rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych będących w jego posiadaniu, zwany dalej „planem”. Ust.3. Plan powinien być zgodny z kierunkami rozwoju gminy określonymi w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, z ustaleniami miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz ustaleniami zezwolenia wydanego temu przedsiębiorstwu na prowadzenie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków. Ust.4. Przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne przedkłada plan wójtowi (burmistrzowi, prezydentowi miasta), który sprawdza czy spełnia on warunki określone w ust. 3. Ust.5. Plan spełniający warunki określone w ust. 3 rada gminy uchwała w terminie 3 miesięcy od dnia przedłożenia planu wójtowi (burmistrzowi, prezydentowi miasta).

¹³ Art. 17. Ust.1. Organ wykonawczy województwa, powiatu i gminy, w celu realizacji polityki ochrony środowiska, sporządza odpowiednio wojewódzkie, powiatowe i gminne programy ochrony środowiska, uwzględniając cele zawarte w strategiach, programach i dokumentach programowych, o których mowa w art. 14 ust. 1. Ust.2.(3) Projekty programów ochrony środowiska podlegają zaopiniowaniu przez: (3) organ wykonawczy powiatu – w przypadku projektów gminnych programów ochrony środowiska. Art. 18. 1. Programy, o których mowa w art. 17 ust. 1, uchwała odpowiednio sejmik województwa, rada powiatu albo rada gminy.

¹⁴ Sporządzenie Planu Gospodarki Niskoemisyjnej nie jest wymagane żadnym przepisem polskiego prawa. Źródłem prawa dla jego opracowania są dyrektywy i decyzje Parlamentu Europejskiego i Rady Europy. Potrzeba jego opracowania wynika z zachęt proponowanych przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, oraz zapisów programu operacyjnego „Infrastruktura i Środowisko”. Opracowanie Planu jest zgodna z polityką rządu i wynika z „Założeń Narodowego Programu Rozwoju Gospodarki Niskoemisyjnej”, przyjętych przez Radę Ministrów 16 sierpnia 2011 roku.

¹⁵ Art. 17. Ust.1.(1) Do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy: (1) opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka.

¹⁶ Art. 176. Ust.1. (1) Do zadań własnych gminy należy: 1) opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny. Art. 179. Ust.1. W terminie do dnia 31 marca każdego roku wójt składa radzie gminy roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz przedstawia potrzeby związane z realizacją zadań. Ust.2. Rada gminy, biorąc pod uwagę potrzeby, o których mowa w ust. 1, uchwała gminne programy wspierania rodziny.

¹⁷ Art. 4¹. Ust.1. (1,2,3,5,6,7). Prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu należy do zadań własnych gmin. W szczególności zadania te obejmują: (1) zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu; (2) udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie; (3) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych; (5) wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych; (6) podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 131 i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego; (7) wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej. Ust.2. Realizacja zadań, o których mowa w ust. 1, jest prowadzona w postaci gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych stanowiącego część strategii rozwiązywania problemów społecznych, uchwalanego corocznie przez radę gminy, uwzględniającego cele operacyjne dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów

- 1.2.17. Program Przeciwdziałania Narkomani, którego podstawą prawną opracowania jest ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (*Dz.U. 2005, nr 179, poz. 1485 z późniejszymi zmianami*)¹⁸.
- 1.2.18. Program Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi, którego podstawą prawną opracowania jest ustawa 3 z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (*Dz.U. 2003, nr 96, poz. 873 z późniejszymi zmianami*)¹⁹.
- 1.2.19. Program w Zakresie Dożywiania, którego podstawą prawną opracowania jest ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (*Dz. U. 2004, Nr 64, poz. 593 z późniejszymi zmianami*)²⁰.

2. CEL I ZADANIA RAPORTU O STANIE GMINY.

Cel Raportu określony jest w ustępie 2 artykułu 28aa. Mówi on, że: „*Raport obejmuje podsumowanie działalności wójta w roku poprzednim, w szczególności realizację polityk, programów i strategii, uchwał rady gminy i budżetu obywatelskiego*”.

Zadaniem raportu jest coroczne obrazowanie dynamiki zmian z zakresu katalogu zadań własnych gminy określanych w dokumentach wymienionych w punkcie 1.2.

3. PRZEDMIOT OCENY RAPORTU

Przedmiotem oceny raportu jest Gmina Węgorzyno. Jest to Wspólnota Samorządowa 6807²¹ osób, zamieszkujących terytorium o powierzchni 25.618 ha. Jest gminą miejsko wiejską złożoną z 39 jednostek osadniczych²² (dalej j.o.) w skład których wchodzi: 24 wsie, 5 przysiółków, 6 osad, 2 kolonie, 1 część wsi oraz miasto Węgorzyno. Poza j.o. wymienionymi w rozporządzeniu w sprawie wykazu nazw miejscowości, w zasobie ewidencyjnym Powiatowego Ośrodka Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej spotkać można

alkoholowych, określone w Narodowym Programie Zdrowia. Gminny program jest realizowany przez ośrodek pomocy społecznej, o którym mowa w przepisach o pomocy społecznej, lub inną jednostkę wskazaną w tym programie. W celu realizacji gminnego programu wójt (burmistrz, prezydent miasta) może powołać pełnomocnika.

¹⁸ Art. 10. Ust.1. (1,2,3,4,5) Przeciwdziałanie narkomanii należy do zadań własnych gminy, obejmujących: (1) zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem; (2) udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej; (3) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo-rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych; (4) wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii; (5) pomoc społeczną osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego. Ust.2. Wójt (burmistrz, prezydent miasta) w celu realizacji zadań, o których mowa w ust. 1, opracowuje projekt Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii, zwanego dalej „Gminnym Programem”, biorąc pod uwagę cele operacyjne dotyczące przeciwdziałania narkomanii, określone w Narodowym Programie Zdrowia. Gminny Program stanowi część gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych.

¹⁹ Art. 5a. Ust.1. Organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego uchwała, po konsultacjach z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3, przeprowadzonych w sposób określony w art. 5 ust. 5, roczny program współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3. Roczny program współpracy jest uchwalany do dnia 30 listopada roku poprzedzającego okres obowiązywania programu. Ust.3. 3. Organ wykonawczy jednostki samorządu terytorialnego, nie później niż do dnia 31 maja każdego roku, jest obowiązany przedłożyć organowi stanowiącemu jednostki samorządu terytorialnego oraz opublikować w Biuletynie Informacji Publicznej sprawozdanie z realizacji programu współpracy za rok poprzedni.

²⁰ Art. 17. Ust.1.(3) Do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy: (3) udzielanie schronienia, zapewnienie posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym.

²¹ Dane GUS. Stan ludności zamieszkującej na dzień 30.VI.2022.

²² Wg obwieszczenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 17 października 2019 r. w sprawie wykazu urzędowych nazw miejscowości i ich części, Dz.U.2019.2360.

występowanie 5 dodatkowych nazw j.o. Są to jednak nazwy sporządzone na cele geodezyjno-ewidencyjne. Pełny wykaz miejscowości i ich części wg najnowszej aktualizacji na dzień 14 lipca 2020 roku stanowi *załącznik nr-1*. Wszystkie jednostki osadnicze zgrupowane są w 20 jednostek pomocniczych Gminy²³, w tym 19 sołectw oraz Miasto Węgorzyno.

Tabela nr 1. Wykaz sołectw z uwzględnieniem jednostek osadniczych w sołectwie.

Jednostka pomocnicza (sołectwo)	Jednostka osadnicza (miejscowość)	Status miejscowości wg wykazu urzędowych nazw miejscowości i ich części.
MIASTO	Węgorzyno	miasto
Sołectwo BRZEŹNIAK	Brzeźniak	wieś
	Brzeźnica	wieś
	Węgorsko	przysiółek wsi Brzeźniak
Sołectwo CHWARSTNO	Chwarstno	wieś
	<i>Kolonia Chwarstno*</i>	<i>nazwa ewidencyjno-geodezyjna</i>
Sołectwo CIESZYNO	Cieszyno	wieś
	Wydmuchy	część wsi Cieszyno
Sołectwo GARDNO	Gardno	wieś
Sołectwo KRAŚNIK	Kraśnik Łobeski	wieś
Sołectwo LESIĘCIN	Lesięcin	wieś
	Lesięciniek	osada leśna
	Kąkolewice	wieś
Sołectwo MIELNO	Mielno	wieś
Sołectwo MIESZEWO	Mieszewo	wieś
Sołectwo PÓLCHOWO	Półchowo	wieś
Sołectwo PRZYTOŃ	Przytoń	wieś
	Rogówko	wieś
	Sulice	wieś
	Przytonek	przysiółek wsi Sulice
	Sitnica	przysiółek wsi Sulice
	Gościśław	osada
Sołectwo RUNOWO	Runowo	wieś
	<i>Kolonia Runowo*</i>	<i>nazwa ewidencyjno-geodezyjna</i>
Sołectwo RUNOWO POM.	Runowo Pomorskie	osada
Sołectwo SARNIKIERZ	Sarnikierz	wieś
	Dłusko	wieś
	Podlipce	osada
	Kowale	przysiółek osady Podlipce
Sołectwo SIELSKO	Sielsko	wieś
	<i>Kolonia Sielsko*</i>	<i>nazwa ewidencyjno-geodezyjna</i>
	<i>Kolonia Sielsko północ*</i>	<i>nazwa ewidencyjno-geodezyjna</i>
Sołectwo TRZEBAWIE	Trzebawie	wieś

²³ Art. 5. Ust.1. ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym. Dz.U. 1990 Nr 16 poz. 95. Ust.1. Gmina może tworzyć jednostki pomocnicze: sołectwa oraz dzielnice, osiedla i inne. Jednostką pomocniczą może być również położone na terenie gminy miasto.

Sołectwo WĘGORZYNKO	Stare Węgorzynko	wieś
	Małe Węgorzynko	kolonia
	Nowe Węgorzynko	kolonia
	Włodawa*	<i>nazwa ewidencyjno-geodezyjna</i>
Sołectwo WIEWIECKO	Wiewiecko	wieś
	Ginawa	wieś
	Graniczka	przysiółek wsi Ginawa
	Pilichówko	osada
	Łobzów	osada leśna
Sołectwo WINNIKI	Winniki	wieś
Sołectwo ZWIERZYNEK	Zwierzynek	wieś

3.1. Organizacja funkcjonowania samorządu lokalnego.

Mieszkańcy gminy podejmują rozstrzygnięcia w głosowaniu powszechnym (*poprzez wybory i referendum*) lub za pośrednictwem organów gminy, których działalność jest jawna²⁴. Organem stanowiącym (*prawodawczym*) Wspólnoty jest Rada Gminy złożona z 15 przedstawicieli²⁵. Organem wykonawczym jest Burmistrz. Przedstawiciele organów wybierani są w wyborach bezpośrednich a ich kadencja trwa 5 lat²⁶. Wybory do rady gminy są powszechne, równe, bezpośrednie i odbywają się w głosowaniu tajnym²⁷. To, że wybory są *powszechne* oznacza, że mogą w nich brać udział wszyscy mieszkańcy danego obszaru. *Bezpośredniość* oznacza, że wyborca oddaje głos na konkretnego kandydata. *Równe* wybory to takie, w których każdy ma równą liczbę głosów. Wykaz władz wybieralnych tj. Radnych oraz Burmistrza VIII kadencji samorządowej stanowi **załącznik nr 2** do raportu.

Na szczeblu jednostek pomocniczych (*sołectw*) także występują organy władzy uchwałodawczej i wykonawczej²⁸. Są nimi odpowiednio: Zebranie Wiejskie i Sołtys. Sołtys korzysta z ochrony prawnej przysługującej funkcjonariuszom publicznym. Warto tu zwrócić uwagę, iż powoływana wraz z sołtysem *Rada Sołecka* nie jest organem sołectwa²⁹, jest strukturą o uprawnieniach jedynie opiniodawczych i doradczych. Aktualny wykaz sołtysów oraz siedzib sołectw stanowi **załącznik nr 3**.

Gmina działa w zakresie wszystkich spraw publicznych o znaczeniu lokalnym, które nie zastrzeżono ustawami na rzecz innych podmiotów. Zaspokajanie zbiorowych potrzeb Wspólnoty należy do zadań własnych gminy³⁰. Posiada ona osobowość prawną a jej

²⁴ Art. 11b. Ust.1. ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym. (Dz.U. 1990 Nr 16 poz. 95). Działalność organów gminy jest jawna. Ograniczenia jawności mogą wynikać wyłącznie z ustaw. Ust. 2. Jawność działania organów gminy obejmuje w szczególności prawo obywateli do uzyskiwania informacji, wstępu na sesje rady gminy i posiedzenia jej komisji, a także dostępu do dokumentów wynikających z wykonywania zadań publicznych, w tym protokołów posiedzeń organów gminy i komisji rady gminy. Ust. 3. Zasady dostępu do dokumentów i korzystania z nich określa statut gminy. Także: W zakresie gospodarki finansami publicznymi Jawność oraz ich przejrzystość zabezpiecza rozdział 4 ustawy o finansach publicznych. (Dz. U. 2009 Nr 157 poz. 1240)

²⁵ Art. 17. Ust.1.(1). ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym. Dz.U. 1990 Nr 16 poz. 95. W skład rady wchodzi radni w liczbie: (1) piętnastu w gminach do 20 000 mieszkańców.

²⁶ Art. 16. ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym. Dz.U. 1990 Nr 16 poz. 95. Kadencja rady gminy trwa 5 lat licząc od dnia wyboru.

²⁷ Art. 369. ustawy z dnia 5 stycznia 2011 roku kodeks wyborczy (Dz. U. z 2018 r. poz. 754, poz. 1000 i 1349 oraz z 2019 r. poz. 273). Wybory do rad są powszechne, równe, bezpośrednie i odbywają się w głosowaniu tajnym.

²⁸ Art. 36. Ust. 1. ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym. Dz.U. 1990 Nr 16 poz. 95. Organem uchwałodawczym w sołectwie jest zebranie wiejskie, a wykonawczym – sołtys. Działalność sołtysa wspomaga rada sołecka.

²⁹ Rada sołecka nie ma samoistnych kompetencji ustawowych i może być określana wyłącznie jako podmiot o uprawnieniach doradczych oraz opiniodawczych. Naczelny Sąd Administracyjny podkreślał, iż rada sołecka nie ma uprawnień do samodzielnego działania. Rada sołecka może być określona mianem organu, ale z dodaniem przymiotnika „pomocniczy” (*tak jak organami pomocniczymi rady gminy są przewodniczący rady czy komisje*). Dopiero wówczas można mówić o prawidłowym wskazaniu roli rady sołeckiej.

³⁰ Art. 7. Ust.1. Zaspokajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty należy do zadań własnych gminy. W szczególności zadania własne obejmują sprawy: 1.) ładu przestrzennego, gospodarki nieruchomościami, ochrony środowiska i przyrody oraz gospodarki wodnej; 2.)

samodzielność podlega ochronie prawnej. Wykonuje zadania publiczne w imieniu własnym i na własną odpowiedzialność. Narzędziem realizacji zadań są uchwały oraz zarządzenia organów, o których mowa powyżej.

Gmina samodzielnie prowadzi gospodarkę finansową na podstawie uchwały budżetowej zatwierdzonej przez radę gminy a jej dochody określone są ustawowo. Dochodami są:

- 1.) dochody własne,
- 2.) subwencja ogólna z budżetu państwa na którą składają się
 - a.) część oświatowa,
 - b.) część wyrównawcza,
 - c.) część równoważąca.
- 3.) dotacja celowa z budżetu państwa, w których rozróżnić można trzy podstawowe zakresy dotowania:
 - a.) dotacje celowe z budżetu państwa na zadania z zakresu administracji rządowej,
 - b.) dotacje celowe z budżetu państwa na zadania własne,
 - c.) dotacje celowe z budżetu państwa na zadania realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej.

Dochodami budżetów gminnych mogą być również:

- 4) środki pochodzące ze źródeł zagranicznych niepodlegające zwrotowi;
- 5) środki pochodzące z budżetu Unii Europejskiej;
- 6) inne środki określone w odrębnych przepisach.

Na przestrzeni lat objętych badaniem (2021-2022) a także w relacji do średniej z 3. ostatnich lat (2019-2021) wysokość dochodu poszczególnych źródeł kształtowała się w Gminie Węgorzyno następująco:

Tabela nr-2. Dochody gminy Węgorzyno wg źródeł ich pochodzenia

Źródła dochodu Gminy Węgorzyno	Średnia 2019-2021	2021	2022
1.0.) Dochody ogółem	43 443 715	40 700 527	44 438 084
Udział dochodów ogółem	100%	100%	100%
1.0.1. Dochody bieżące, razem	34 094 164	35 321 269	41 606 135
1.0.2. Dochody majątkowe, razem	9 349 551	5 379 258	2 831 950
1.1.) Subwencja budżetu państwa	8 757 331	8 765 162	8 939 744
w tym udział subwencji ogólnej w dochodach ogółem	21,8%	21,5%	0
1.1.1. w tym część oświatowa-75801	4 991 764	4 735 892	4 853 992

gminnych dróg, ulic, mostów, placów oraz organizacji ruchu drogowego; **3.)** wodociągów i zaopatrzenia w wodę, kanalizacji, usuwania i oczyszczania ścieków komunalnych, utrzymania czystości i porządku oraz urządzeń sanitarnych, wysypisk i unieszkodliwiania odpadów komunalnych, zaopatrzenia w energię elektryczną i ciepłą oraz gaz; **3a.)** działalności w zakresie telekomunikacji; **4.)** lokalnego transportu zbiorowego; **5.)** ochrony zdrowia; **6.)** pomocy społecznej, w tym ośrodków i zakładów opiekuńczych; **6a.)** wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej; **7.)** gminnego budownictwa mieszkaniowego; **8.)** edukacji publicznej; **9.)** kultury, w tym bibliotek gminnych i innych instytucji kultury oraz ochrony zabytków i opieki nad zabytkami; **10.)** kultury fizycznej i turystyki, w tym terenów rekreacyjnych i urządzeń sportowych; **11.)** targowisk i hal targowych; **12.)** zieleni gminnej i zadrzewień; **13.)** cmentarzy gminnych; **14.)** porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli oraz ochrony przeciwpożarowej i przeciwpowodziowej, w tym wyposażenia i utrzymania gminnego magazynu przeciwpowodziowego; **15.)** utrzymania gminnych obiektów i urządzeń użyteczności publicznej oraz obiektów administracyjnych; **16.)** polityki prorodzinnej, w tym zapewnienia kobietom w ciąży opieki socjalnej, medycznej i prawnej; **17.)** wspierania i upowszechniania idei samorządowej, w tym tworzenia warunków do działania i rozwoju jednostek pomocniczych i wdrażania programów pobudzania aktywności obywatelskiej; **18.)** promocji gminy; **19.)** współpracy i działalności na rzecz organizacji pozarządowych oraz podmiotów wymienionych w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2018 r. poz. 450, 650 i 723); **20.)** współpracy ze społecznościami lokalnymi i regionalnymi innych państw. Art. 8. 1. Ustawy mogą nakładać na gminę obowiązek wykonywania zadań zleconych z zakresu administracji rządowej, a także z zakresu organizacji przygotowań i przeprowadzenia wyborów powszechnych oraz referendum.

1.1.2. w tym część wyrównawcza-75807	3 714 965	3 993 649	4 012 329
1.1.3. w tym część równoważąca-75831	50 602	35 621	73 423
1.2.A.) Dotacje celowe budżetu państwa	15 552 178	13 744 020	9 864 207
w tym udział dotacji celowych państwa w dochodach ogółem	36,9%	33,8%	22,2%
1.2.1. w tym krajowe	11 636 987	11 718 085	9 035 125
1.2.2. w tym UE	3 915 191	2 025 935	829 082
1.2.B.) Dotacje i środki inne niż budżetu państwa	5 322 234	3 173 315	6 541 232
1.2A.1. dotacje celowe od innych JST	421 133	685 611	45 000
1.2A.2. środki i dotacje z państw. fund. celowych	573 629	851 377	5 407 010
1.2A.3. środki otrzymane od pozostałych jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych	595 160	1 636 328	1 089 222
1.2A.4. środki pozyskane z innych źródeł	3 732 312	0	0
1.3.) Dochody własne, w tym	13 811 973	15 018 030	19 092 901
w tym, udział dochodów własnych w dochodach ogółem	32,1%	36,9%	43,0%
<i>art. 4. ust. 1. pkt. 1 ustawy o dochodach</i>			
1.3.1.) Podatki	5 799 941	6 334 049	6 453 303
<i>art. 4. ust. 1. pkt. 2 ustawy o dochodach</i>			
1.3.2.) Opłaty	2 054 675	2 160 072	2 703 995
<i>art. 4. ust. 2. ustawy o dochodach</i>			
1.3.3.) podatek dochodowy os. fizycznych-001 (*)	3 691 780	3 800 566	6 266 615
<i>art. 4. ust. 3. ustawy o dochodach</i>			
1.3.4.) podatek dochodowy os. prawnych-002 (*)	159 077	224 291	164 062
<i>art. 4. ust. 1. pkt. 4 ustawy o dochodach</i>			
1.3.5.) Dochody z majątku.	399 778	278 227	915 670
<i>art. 4. ust. 1. pkt. 3, 5-12 ustawy o dochodach</i>			
1.3.6.) Inne dochody	1 706 721	2 220 825	2 589 256

Gmina działa także w sprawach publicznych z zakresu kompetencyjnego administracji rządowej³¹. Są one zlecane jednostkom samorządu terytorialnego odrębnymi ustawami. Środkami zabezpieczającymi realizację tych zadań są budżety wojewodów.

Dochody, to jeden z mierników zamożności Gminy. Są podstawowym czynnikiem uruchamiającym potencjał rozwojowy. Niestety, na ten potencjał bardzo duże oddziaływanie

³¹ **1.)** Zadania z zakresu administracji publicznej, w tym: 1.a) zadania związane z ewidencją działalności gospodarczej; 1.b) wydawanie dowodów osobistych; 1.c.) prowadzenie ewidencji ludności; 1.d) wydawanie koncesji i zezwoleń; 1.e) realizacja zadań w zakresie należącym do kierownika urzędu stanu cywilnego wynikających z ustawy "Prawo o aktach stanu cywilnego". **2.)** Zadania z zakresu obrony narodowej: 2.a) planowanie oraz przygotowanie akcji kurierskiej w gminach; 2.b) przeprowadzanie szkoleń i ćwiczeń obronnych; 3.) Zadania z zakresu bezpieczeństwa publicznego: 3.a) realizacja zadań obrony cywilnej. **4.)** z zakresu ochrony zdrowia: 4.a) opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne za uczniów i słuchaczy zakładów kształcenia nauczycieli niepodlegających obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego z innego tytułu; 4.b) finansowanie kosztów wydawania przez gminy decyzji potwierdzającej prawo do świadczenia opieki zdrowotnej świadczeniobiorcom innym niż ubezpieczeni, spełniającym kryterium dochodowe, zgodnie z art. 7 ust. 4 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych. **5.)** Zadania z zakresu zabezpieczenia społecznego, w tym: 5.a) finansowanie pomocy cudzoziemcom, którzy uzyskali zgodę na pobyt tolerowany na terytorium RP lub są ofiarami handlu ludźmi; 5.b) prowadzenie i rozwój infrastruktury środowiskowych domów samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi; 5.c) opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne za osoby pobierające świadczenie pielęgnacyjne, zasiłek dla opiekunów, za osoby pobierające zasiłek stały, osoby objęte indywidualnym programem zatrudnienia socjalnego oraz realizujące kontrakt socjalny, niepodlegające obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego z innego tytułu; 5.d) organizowanie i finansowanie specjalistycznych usług opiekuńczych. **6.)** Zadania z zakresu rodziny, w tym: 6.a) realizacja świadczenia wychowawczego na podstawie ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci; 6.b) realizacja świadczeń rodzinnych, świadczenia z funduszu alimentacyjnego i zasiłku dla opiekunów oraz opłacanie składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego za świadczenie pielęgnacyjne i zasiłek dla opiekunów.

posiadają środki pieniężne Państwa, szczególnie w formie majątkowych dotacji celowych oraz subwencji. Ich obecność w budżecie wiąże się albo z ryzykiem niepewności ich otrzymania (*dotacje*) bądź nieadekwatnością kosztów zadań publicznych, które mają kompensować (*subwencje*).

Póki co, probierzem oceny zamożności gminy jest miara *per capita* (na osobę) całkowitego dochodu gminy. Na dzień publikowania niniejszego raportu tj. 30 maja 2023 roku GUS nie opublikował jeszcze danych tego wskaźnika za 2022 rok. Za rok 2021 wyniósł on dla Gminy Węgorzyno 6.342,61 zł na osobę. Rozpatrując zamożność *per capita* miarą dochodu budżetu ogółem stwierdzić należy, że wyłania się tu duża dysproporcja bowiem za rok 2020 dochód ten na osobę wyniósł 8.185,84 zł. To wskaźnik dużej niestabilności. Dowodzi to istnienia przeważającego wpływu i oddziaływania na budżety lokalne środków Państwa, a także – co wynika z uczestnictwa Polski w UE - środków zagranicznych. Jest to zjawisko niekorzystne, co podnosi wielu samorządowców oraz autorytetów ekonomii politycznej a to z powodu, że celem władz staje się „wieszanie u klamki sponsora”, tu: Państwa (UE, innych) nie zaś wypracowywania pieniądza z posiadanego wewnętrznie potencjału.

Kilka jest mierników oceny zamożności gmin. Często używanym dla takich celów jest wskaźnik, którego wartość liczona jest do określania wysokości kwoty subwencji wyrównawczej. Oparty jest on o dochody podatkowe, o których mowa w art. 20 ust. 3 ustawy o dochodach jst, które są możliwe do uzyskania. Przyjmuje się dochody, które jednostka samorządu terytorialnego może uzyskać z podatku rolnego, stosując do ich obliczenia średnią cenę skupu żyta, a z podatku leśnego – stosując średnią cenę sprzedaży drewna ogłaszana przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego, a w przypadku innych podatków, stosując wskazanie górnych granic stawek podatków określanych ustawą dla danego roku. Pamiętać przy tym należy, że na dochody, które gmina może uzyskać w wyniku stawek bazowych, ujemnie wpływają skutki finansowe wynikające z zastosowania przewidzianych w przepisach prawa podatkowego ulg podatkowych oraz ulg w spłacie zobowiązań podatkowych w postaci umorzenia całości lub części zaległości podatkowych.

Tabela nr-3. Dochód podatkowy na osobę (*per capita*) stanowiący podstawę naliczania gminom subwencji wyrównawczej na rok 2023 obliczany wg danych o wykonanych dochodach podatkowych za 2021 r. podawany przez Ministra Finansów.

L.P.	Dochody podatkowe możliwe	2018 rok	2019 rok	2020 rok	2021 rok	2022 rok
1	Dochody podatkowe możliwe do uzyskania, podawane przez MF	1 440,32 zł	1 537,60 zł	1 556,37 zł	1 655,69 zł	Będzie podana przez ministerstwo w roku 2024
2	średnia krajowa dochodu podatkowego podawana przez MF.	1 956,15 zł	2 098,22 zł	2 122,33 zł	2 246,66 zł	
3	Różnica średniej krajowej oraz możliwego do zyskania dochodu gminy	515,83 zł	560,62 zł	565,96 zł	brak	

4	Udział gminnego dochodu podatkowego w dochodzie krajowym.	73,6%	73,3%	73,3%	brak
---	---	-------	-------	-------	------

Dochody podatkowe rzeczywiste z wykonania sprawozdania finansowego	9 226 396 zł	9 867 075 zł	9 936 524 zł	10 791 182 zł	13 548 401 zł
Ilość zameldowanych wg ewidencji	6826 os.	6727 os.	6642 os.	6528 os.	6470 os.
Per capita zameldowany	1 351,65 zł	1 466,79 zł	1 496,01 zł	1 653,06 zł	2 094,03 zł
Ilość zamieszkujących wg GUS	6 999 os.	6 890 os.	6 463 os.	6 403 os.	6 380 os.
Per capita zamieszkujący	1 318,24 zł	1 432,09 zł	1 537,45 zł	1 685,33 zł	2 123,57 zł

Skala różnicy w możliwych do uzyskania dochodach podatkowych jest bardzo duża w skali kraju i waha się dla roku 2021³² od kwoty 541,25 zł/os. (*gm. Potok Górny*) do 32 477,69 zł/os. (*gm. Kleszczów*). System takiej oceny - stosowany przez wszystkich, a powodowany li tylko łatwością dostępu do danych budżetowych³³ - należy do przestarzałych, nie oddaje właściwego stanu „bogactwa”, a nadto jest mylący. Rozpatrując ten wskaźnik i pozycję Gminy Węgorzyno na tle całego kraju trzeba nadmienić, że od kilku lat pozycja Węgorzyna w tak analizowanym rankingu sukcesywnie wzrasta. Uwzględniając wszystkie rodzaje samorządów w kraju, Gmina Węgorzyno przesunęła się z pozycji 1937 w roku 2014 na pozycję 1381 w roku 2019 oraz pozycję 1103 w roku 2020 i **1056 w roku 2022**. To bardzo korzystna przesłanka do pozytywnej oceny polityki gospodarczej realizowanej przez Gminę. Niepokoić może jednak, że mimo lepszej pozycji Gminy na tle kraju, różnica wartości obliczonej dla Gminy liczona do średniej krajowej wzrosła z 68,64 zł w roku 2014 (560,62 zł w roku 2019) do 590,97 zł w roku 2022.

Związek Miast Polskich podjął się próby zobiektywizowania pojęcia bogactwa gminy, konstruując specjalne grupy porównawcze. Wyodrębniono je, z uwzględnieniem dwóch cech obiektywizujących wielkość rozwoju. Są to: ilość mieszkańców oraz wielkość dochodu całkowitego gminy *per capita*. I choć jest to ruch w pożądanym kierunku, nadal utrudnione pozostaje wyrażenie obiektywnej oceny „jakości” sprawowania władzy a to z powodu, że „**rozwój**” jest przede wszystkim funkcją liniową postawionych gminie do dyspozycji:

- a). zasobów przyrodniczych,
- b.) wewnętrznej predyspozycji demograficznej Gminy,
- c.) aktywności gospodarczej członków Wspólnoty.

³² Dochody podatkowe liczone w celu obliczenia należnej gminom subwencji wyrównawczej dla roku badanego publikowane są przez Ministra Finansów z uwzględnieniem możliwego do uzyskania dochodu podatkowego liczonego dla roku poprzedniego.

³³ Dane: Ministerstwo finansów. Link- <https://www.gov.pl/web/finanse/kwoty-i-wskazniki>.

Zaznaczyć należy, że nowelizacja ustawy o samorządzie gminnym obligująca organ wykonawczy do przedkładania radzie „Raportu o Stanie Gminy”, niezależnie od sporządzania „Sprawozdania z Wykonania Budżetu” jest właśnie krokiem w kierunku znalezienia sposobu na obiektywne mierzenie „jakości” sprawowania władzy.

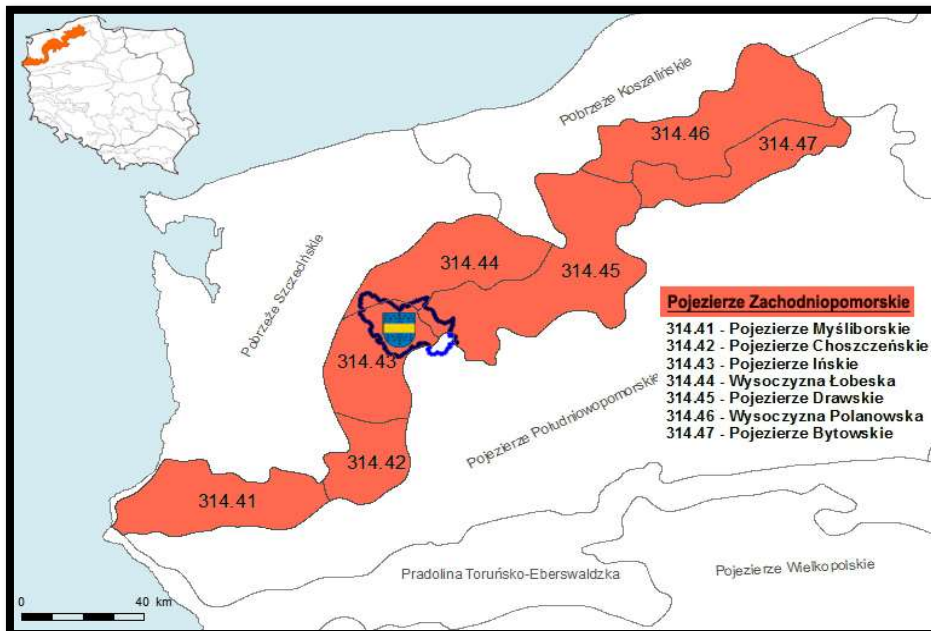
4. ZASOBY PRZYRODNICZE GMINY.

W okresach przedkładania Radzie Miejskiej kolejnych raportów w temacie zasobów przyrodniczych nie będzie dokonywana jakaś zasadnicza zmiana opisu. Pozostawianie jednak w każdorocznych raportach stałych, niezmiennych cech, walorów czy charakterystyk nadaje tym dokumentom walor kompletności i spójności. Spowodowane to jest bardzo małą dynamiką zmian w obrębie tych zasobów. Zdarzać się jednak mogą - nawet znaczące - korekty w opisach zmian jakościowych np. w ramach charakterystyki poszczególnych rodzajów materii nieożywionej (np. *bonitacje gruntów*) lub zmian powodowanych legislaturą (*obszary chronione*). Włączenie do raportu charakterystyki ilościowo - jakościowej istniejących zasobów przyrody jest uzasadnione, gdyż często stanowią miarę oceny niektórych działań władz samorządowych.

Zasoby przyrody zwane też zasobami naturalnymi lub bogactwem naturalnym, to zbiór wszystkich składników materii i energii, wykorzystywanych przez człowieka w toku jego funkcjonowania i rozwoju. Są one ważnym składnikiem oddziałującym na kierunki rozwoju obszarów zamieszkiwanych przez wspólnoty. Z tegoż powodu pozostają one ważnym narzędziem sprawowania władzy. Przykładem może tu być podjęta przez Burmistrza Węgorzyna - wraz z 10'ma innymi gminami z kraju – inicjatywa zmiany ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego w zakresie uwzględniania czynnika przyrodniczego w subwencjonowaniu samorządów. Sprawa ta trwa już kilka dobrych lat i mimo napisanego przez samorządowców projektu ustawy nadal nie można wprowadzić tej inicjatywy pod obrady sejmiku.

4.1. Położenie geograficzne

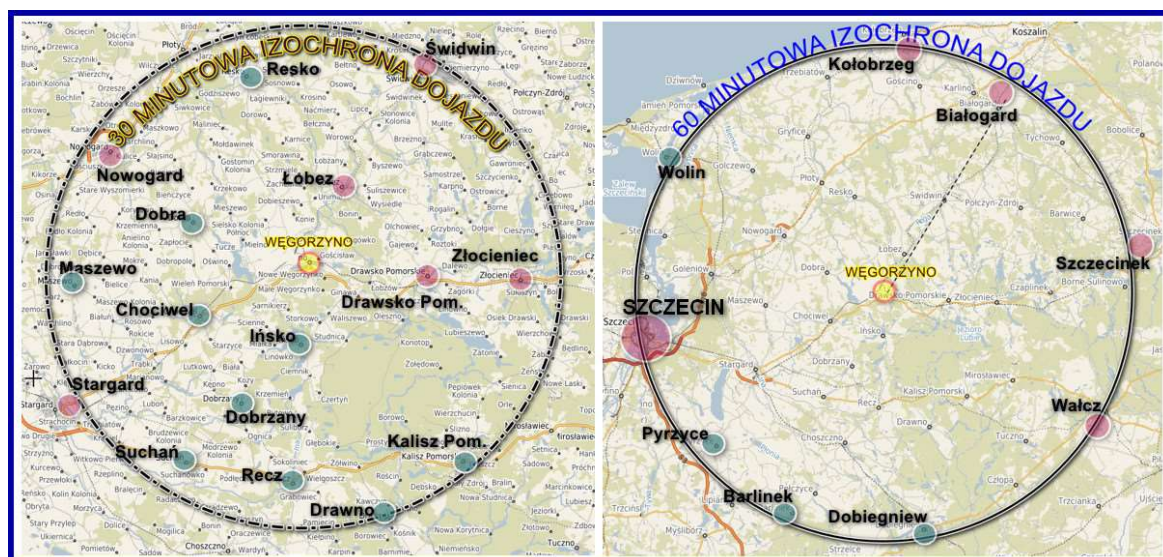
Niemal zawsze czynnik przyrodniczy determinuje kierunek rozwoju nadając mu specyficzny charakter, często unikatowy dla danej społeczności lokalnej. Duże znaczenie dla występowania rodzajów zasobów naturalnych ma samo położenie geograficzne gmin. Gmina Węgorzyno leży w pasie Pojezierza Zachodniopomorskiego wchodząc, niewielką południowowschodnią częścią (*obszar ginawsko-łobzowski*) na Pojezierze Południowo-Pomorskie.

Rysunek nr 1.

Położenie, jest rodzajem bogactwa naturalnego i mocno determinuje rozwój danej Wspólnoty. Przejawia się to szczególnie dzięki wzajemnym oddziaływaniom, które zachodzą pomiędzy innymi - szczególnie sąsiednimi - wspólnotami zorganizowanymi w gminy. Do sąsiadujących należą Gminy: Łobez i Radowo Małe graniczące od północy, Drawsko od wschodu, Ińsko od południa oraz Gminy Chociwel i Dobra od zachodu. Wspólnymi oddziaływaniami prorozwojowymi mogą być np. wspólny rynek pracy (*sieć zakładów pracy*), nakładające się zakresy ponadpodstawowych usług komercyjnych (*handel, turystyka, poradnictwo, itp.*) bądź publicznych (*oświata, służba zdrowia, transport publiczny, itp.*) a także realizacja ponadgminnych zadań administracyjnych (*sądy, geodezja, nadzór budowlany, itp.*) czy nawet zadań własnych wykonywanych w porozumieniu (*gospodarka odpadami, gospodarka wodociągowo-kanalizacyjna, drogownictwo itp.*).

Ważna dla rozwoju jest także odległość od większych ośrodków miejskich oraz ośrodka centralnego – metropolitalnego.

Rysunek nr 2.

W zakresie występowania 30 minutowej izochrony dojazdu do Węgorzyna leżą takie ośrodki miejskie jak: Stargard, Drawsko Pomorskie, Świdwin, Łobez, Nowogard, Złocieniec zaś w izochronie 60 minutowej dodatkowo: Szczecin, Kołobrzeg, Szczecinek, Wałcz, Białogard, Goleniów.

4.1.1. Grunty

Do najważniejszych rodzajów bogactw każdego obszaru należą grunty. Umiejscawiają one w sobie i na sobie wszystkie zasoby, których ilość i rodzaje stanowią o potencjale rozwojowym. Zasób ten wpływa na kształtowanie się struktur funkcjonalnych, których bezpośrednią wypadkową jest charakter i kierunek rozwojowy terenu. Z tego punktu widzenia, na terenie Naszej Gminy występuje sześć funkcjonalnych struktur, spośród których dominującymi są - **grunty rolne**. Stanowią one 63,3% całkowitej powierzchni, co daje 16.205 ha. Na uwagę zasługuje wysoki wskaźnik udziału powierzchni **gruntów pod wodami**. Wynosi on obecnie 6,4% i stanowi 1.631 ha. Spośród ogólnej powierzchni 25.618 ha (256,18 km²), na koniec 2021 roku Gmina jest samoistnym właścicielem 750,16 ha gruntów, z czego 48% tj. 358,5 ha stanowią nieruchomości sklasyfikowane jako drogi [dr].

Tabela nr-4. Wykaz powierzchni nieruchomości będących własnością Gminy Węgorzyno.

Obręb	Powierzchnia		
	własne	Nabyte 2019-2022	Razem
OGÓŁEM	742,4037	7,7519	750,1556
MIASTO	107,7538	0,0000	107,7538
WIEŚ	634,6499	7,7519	642,4018
0001- Mieszewo	46,6116	0	46,6116
0002- Zwierzynek	26,3586	0	26,3586
0003 - Sielsko	51,6107	0	51,6107
0004 - Mielno	10,1498	0	10,1498
0005 - Trzebawie	9,7013	0	9,7013
0006 - Chwarstno	21,994	0	21,994
0007 - Runowo	53,1699	0	53,1699
0008 - Połchowo	122,5925	5,0214	127,6139
0009 -Kraśnik Łobeski	17,8559	0	17,8559
0010 - Kąkolewice	17,4385	0,0188	17,4573
0011 - Lesięcin	15,1298	1,74	16,8698
0012 - Gardno	13,9824	0,13	14,1124
0013 - Rogówko	9,247	0	9,247
0014 - Gościsław	5,6964	0	5,6964
0015 - Przytoń	43,5144	0,0868	43,6012
0016 - Cieszyno	21,1895	0	21,1895
0017 - Winniki	11,5635	0	11,5635
0018 - Stare Węgorzynko	7,5079	0	7,5079
0019 - Dłusko	24,4778	0,3256	24,8034
0020 - Podlipce	10,7564	0,3927	11,1491
0021 - Sarnikierz	14,9807	0,0203	15,001
0022 - Brzeźniak	40,0687	0	40,0687
0023 - Brzeźnica	3,71	0	3,71
0024 - Sulice	3,9202	0	3,9202

0025 - Wiewiecko	12,7158	0	12,7158
0026 - Ginawa	18,7066	0,0163	18,7229

Szczegółowy wykaz nieruchomości własnych Gminy z uwzględnieniem nr ewidencyjnych dostępny jest w Urzędzie Miejskim u inspektora ds. sprzedaży nieruchomości. Strukturę właścicielską podmiotów prawnych władających poszczególnymi rodzajów użytków w Gminie Węgorzyno obrazuje poniższe zestawienie.

Tabela nr-5. Struktura właścicielska podmiotów posiadających grunty na terenie Gminy Węgorzyno.

Grupy właścicielskie gruntów na terenie Gminy Węgorzyno			
ŁĄCZNIE 25.594 HA			
GMINA WĘGORZYNO	Skarb Państwa	14 880 ha	58,1%
	Miasto	230	
	Wieś	14650	
	Gminy i Związki m-dzy gminne	778 ha	3,0%
	Miasto	124	
	Wieś	654	
	Osoby fizyczne	9 004 ha	35,2%
	Miasto	307	
	Wieś	8697	
	Spółdzielnie	1 ha	0,0%
	Miasto	1	
	Wieś	0	
	Kościoty	105 ha	0,4%
	Miasto	105	
	Wieś	105	
	Powiat	117 ha	0,5%
	Miasto	11	
	Wieś	106	
	Województwo	43 ha	0,2%
	Miasto	7	
Wieś	36		
Spółki prawa handlowego	666 ha	2,6%	
Miasto	5		
Wieś	661		

Dominującym właścicielem gruntów jest Skarb Państwa. W jego zasobie znajduje się blisko 60% wszystkich nieruchomości gruntowych. Cieszyć musi fakt, że osoby fizyczne, zazwyczaj mieszkańcy Gminy są drugą grupą właścicielską. Posiadają ponad 1/3 wszystkich gruntów. W ich posiadaniu łącznie jest 9.004 ha i jest to więcej o 95 ha niż w roku ubiegłym.

Tabela nr-6. Struktura funkcjonalno-użytkowa gruntów.

Struktura funkcjonalno-użytkowa gruntów w Gminie Węgorzyno wg rodzajów gruntów. (wg danych Starostwo Powiatowe na k.2022 rok)				
GRUPY i RODZAJE GRUNTÓW	MIASTO	WIEŚ	RAZEM	%
I. GRUNTY ROLNE - Razem	437	16748	16205	63%
grunty orne - R	354	11 959	12 313	48%
sady - S	1	26	27	0%
łąki trwałe - Ł	38	1 441	1 479	6%
pastwiska trwałe - Ps	15	1 017	1 032	4%
grunty rolne zabudowane - Br	2	1150	152	1%
grunty pod stawami - Wsr	22	109	131	1%
grunty pod rowami - W	1	72	73	0%
grunty zadrzewione i zakrzewione na użytkach rolnych - Lzr	1	228	249	1%
Nieużytki - N	3	746	749	3%
II. GRUNTY LEŚNE - Razem	9	6618	6622	26%
lasy - Ls	4	6 613	6 617	26%
grunty zadrzewione i zakrzewione - Lz	5	5	5	0%
III. GRUNTY ZABUDOWANE I ZURBANIZOWANE - Razem	161	959	1120	4%
tereny mieszkaniowe - B	41	87	128	1%
tereny przemysłowe - Ba	15	42	57	0%
inne tereny zabudowane - Bi	12	17	29	0%
zurbanizowane tereny niezabudowane lub w trakcie zabudowy - Bp	20	7	27	0%
tereny rekreacyjno-wypoczynkowe - Bz	20	118	138	1%
użytki kopalne - K	0	0	0	0
drogi - dr	41	548	589	2%
tereny kolejowe - Tk	12	139	151	1%
inne tereny komunikacyjne - Ti	0	0	0	0
grunty przezn. pod bud. dróg pub. lub linii kolej. - Tp	0	1	1	0%
IV. GRUNTY POD WODAMI - Razem	83	1548	1631	6%
powierzchniowymi płynącymi - Wp	81	1 473	1 554	6%
powierzchniowymi stojącymi - Ws	2	75	77	0%
V. UŻYTKI EKOLOGICZNE (E-LS + E-Ł) Razem	0	0	0	0%
VI. TERENY RÓŻNE - TR Razem	0	16	17	0%
OGÓLEM GUNTÓW	690 ha	25 889 ha	25 594 ha*	100%

* całkowita pow. geodezyjna gminy wynosi 25.618 ha, zaś pow. ewidencyjna 25.594 ha.

Teren Gminy należy do obszarów młodych geologicznie i nadal jest w toku procesu glebotwórczego. Z tego powodu właściwości gleb uzależnione są silnie od właściwości skał macierzystych. Jest to przyczyna występowania tu dużych połąci gleb o słabej jakości użytkowej, w związku z czym, małej przydatności rolniczej. Spośród wszystkich gruntów rolnych (wg stanu na koniec 2022 roku) o łącznej pow. ewidencyjnej 16.205 ha w granicach administracyjnych Gminy znajduje się 15.456 ha użytków rolnych, które w zakresie gruntów

ornych, łąk i pastwisk o łącznej pow. 15.443 sklasyfikowano bonitacyjnie.³⁴ Z całości tych użytków 16,5 % posiada użytkowość gruntową w III kl. bonitacji, 61,9% w bonitacji IV, 18,1% to bonitacja V zaś 3,5% - VI.

Tabela nr-7. Wykaz użytków rolnych z uwzględnieniem klas bonitacji wg stanu na 31.12.2022 rok.

Grunty orne [pow. w ha]									
R I	R II	R IIIa	R IIIb	R IVa	R IVb	R V	R VI	R VIz	Razem
0	0	213	2079	4948	3075	2010	243	22	12 590

Łąki [pow. w ha]						
Ł I	Ł II	Ł III	Ł IV	Ł V	Ł VI	Razem
0	0	111	878	558	183	1730

Pastwiska [pow. w ha]						
Ps I	Ps II	Ps III	Ps IV	Ps V	Ps VI	Razem
0	0	155	656	219	93	1123

Użytki rolne sklasyfikowane bonitacyjne wg stanu na 31.XII.2022 = 15.443 ha	
---	--

III kl. Bonitacji: 2 558 ha - 16,6%
 IV kl. Bonitacji: 9 554 ha - 61,9%
 V kl. Bonitacji: 2 787 ha - 18,0%
 VI kl. Bonitacji: 544 ha - 3,5%

15 443 100,0%

4.1.2. Wody

Jak wspomniano wyżej, Gmina posiada wysoki udział powierzchni *gruntów pod wodami*, szczególnie wodami płynącymi. Na powierzchnię ogólną 1.631 ha składają się grunty zajęte pod jeziorami, zbiornikami wodnymi i rzekami. Tylko 77 ha spośród całości to grunty pod wodami stojącymi. W bazie Ewidencja Gruntów i Budynków Starostwa Powiatowego w Łobzie wymienia się występowanie 25 jezior na terenie gminy jednak w publikacjach prasowych a także informatorach gminnych – zdarza się – iż pojawia się liczba 27. Ma ona już swoje historyczne umocowanie w nazwie zwyczajowo przyjętej jako **Węgorzyno – Perła 27 jezior**. 26’ste „jezioro” bierze się z faktu, że w obiegu zwyczajowym nazw jezior można często spotkać się z nazwą: jezioro *Czarne Dolne*. Jednak dwa zbiorniki, położone na południe od jeziora *Czarne Górne*, mogące być domyślnym jeziorem *Czarnym Dolnym* (*pierwszy: dz. geod. 288/2; drugi: dz. geod. 287 i 294*), w oficjalnym wykazie ewidencji gruntów starostwa występują jako nieużytki bądź lasy. 27’me „jezioro” to Zbiornik Połchowski, który nie jest zaewidencjonowany jako jezioro lecz zbiornik wodny.

Tabela nr-8. Wykaz jezior Gminy Węgorzyno.

³⁴ Bonitacja (z łac. bonus – dobry) – w gleboznawstwie, ocena jakości gleby pod względem wartości użytkowej, uwzględniająca żyzność gleby, stosunki wodne w glebie, stopień kultury gleby i trudność uprawy w powiązaniu z agroklimatem, rzeźbą terenu oraz niektórymi elementami stosunków gospodarczych. W zależności od przyjętej bonitacji wartość tę wyraża się w klasach lub punktach. Przeprowadza się ją w celu zakładania jednolitej ewidencji gruntów, będącej podstawą określenia wymiaru podatku gruntowego, scalania gruntów oraz racjonalnego ich wykorzystania na cele nierolnicze.

L.p.	Wykaz jezior występujących w granicach administracyjnych Gminy Węgorzyno	Status ew.	Pow. [ha]	Działka geodezyjna	Obręb geodezyjny
1	jez. Brzeźno (<i>Brzeźniak, Brzeźnickie</i>)	Wp	98,60	216	Ob. Brzeźniak
2	jez. Czarne Górne	Wp	8,04	96	Ob. Stare Węgorzynko
3	jez. Dłusko (Długie)	Wp	32,15	61	Ob. Dłusko
4	jez. Dobrowo (<i>Dąbrowno, Dobrawa, Wiewiecko Małe</i>)	Ws	5,20	118	Ob. Wiewiecko
5	jez. Dubie (<i>Ginawskie</i>)	Wp	13,29	63	Ob. Wiewiecko
6	jez. Gardno (<i>Kamionka</i>)	Ws	5,62	5	Ob. Gardno
7	jez. Mielno	Wp	74,20	151	Ob. Mielno
8	jez. Okrągłe	Ws	1,70	94/16	Ob. Stare Węgorzynko
9	jez. Okrzeja	Wp	100,66	398	Ob. Mieszewo
10	jez. Przytoń	Wp	30,88	188	Ob. Przytoń
11	jez. Rogowo (<i>popegeerowskie</i>)	Ws	6,08	169/1	Ob. Przytoń
12	jez. Rogówko	Wp	2,54	100	Ob. Rogówko
13	jez. Sambórz Duży (jez. Sielsko)	Wp	50,53	455	Ob. Sielsko
14	jez. Sambórz Mały (Ząbrze)	Wp	14,00	126	Ob. Mielno
15	jez. Stepno Duże	Ws	5,37	218/2; 219/1	Ob. Wiewiecko
16	jez. Stepno Małe	Ws	3,92	217/2	Ob. Wiewiecko
17	jez. Storkowskie Dolne (<i>Duże, Sercowate</i>)	Wp	5,31	450	Ob. 4 Węgorzyno - Miasto
18	jez. Storkowskie Górne (<i>Butelka</i>)	Wp	4,75	418	Ob. 4 Węgorzyno - Miasto
19	jez. Sulcowe	Ws	2,96	178	Ob. Brzeźniak
20	jez. Węgorzyno	Wp	68,37	293	Ob. Węgorzyno - Miasto
21	jez. Wiewiecko	Ws	3,76	133/7	Ob. Wiewiecko
22	jez. Wolnowo	Ws	10,47	92/11	Ob. Stare Węgorzynko
23	jez. Woświn	Wp	830,79	318	Ob. Trzebawie
24	jez. Zajezierze (<i>Przytońskie</i>)	Wp	73,00	197	Ob. Przytoń
25	jez. Żabice	Wp	67,26	215	Ob. Brzeźniak
26	jez. Czarne Dolne *	nieużytek	1,10	288/2 (cz.)	Ob. Stare Węgorzynko
.27/1	Zbiornik Połchowski	Wsr	22,46	513/6	Ob. Węgorzyno - Miasto
.27/2		Wsr	57,62	80	Ob. Połchowo
.27/3		Wsr	35,28	12	Ob. Winniki
.27/4		Wsr	13,94	69/2	Ob. Stare Węgorzynko

Lokalizację jezior obrazuje mapka stanowiąca **załącznik nr 4** do raportu.

Rzekami występującymi w granicach administracyjnych Gminy Węgorzyno są: na zachodzie **rzeka Ukleja**, biorąca początek w jeziorze Dłusko, będąca u ujścia lewym dopływem rzeki Regi oraz **rzeka Brzeźnicka Węgorza** na wschodzie Gminy, także lewy dopływ Regi.

Największym dopływem Brzeźnickiej Węgorza jest biorąca swój początek w okolicach wsi Cieszyno *rzeka Reska Węgorza* z swoimi trzema kolejnymi dopływami na terenie gminy: **Golnicą, Jeziorną oraz Krzeszną**. Rzeka Reska Węgorza przebiega przez centralną część gminy. Występuje tylko w naszej Gminie. Lokalizację cieków i zbiorników wodnych obrazuje mapa *załącznik nr-5*. Ważną funkcję środowiskową pełnią znajdujące się na obszarze naszej gminy kanały wraz z znajdującą się na nich infrastrukturą techniczną. Kanały stanowią szkielet systemu melioracyjnego które wraz z rowami melioracyjnymi pełnią istotną rolę w gospodarce rolnej, ale także w ochronie przeciwpowodziowej. Do najważniejszych w gminie należą: 1.) kanał Mielno – Chwarstno; 2.) kanał Sielsko – Mielno; 3.) kanał Runowo; 4.) kanał Połchowo; 5.) kanał Gardno; 6.) kanał Kraśnik.

4.1.3. Obszary prawnej ochrony przyrody.

Liczna ilość rzek, jezior i rozlewisk, występowanie lasów, zadrzewień, rozległych enklaw ekosystemowych oraz śródpolnych biotopów, wszystko spowodowało wyodrębnienie prawnie chronionych obszarów przyrodniczych. Najważniejszym narzędziem osiągnięcia celów ochrony przyrody na terenie Polski z pozycji Unii Europejskiej jest obszar sieci „Natura 2000. Podstawami prawnymi powołania takich obszarów są dwie dyrektywy Rady Europy, zwane „siedliskową”³⁵ oraz „ptasią”³⁶. Do najważniejszych, położonych w gminie obszarów zaliczonych do tej sieci należą: obszar specjalnej ochrony ptaków „**Ostoja Ińska**”³⁷ oraz dwa Obszary Specjalnej Ochrony Siedlisk: „**Dorzecze Regi**”³⁸ oraz „**Brzeźnicka Węgorza**”³⁹. Lokalizacja, miejsce oraz zasięg terytorialny występowania wspomnianych obszarów obrazuje rysunek nr 3.

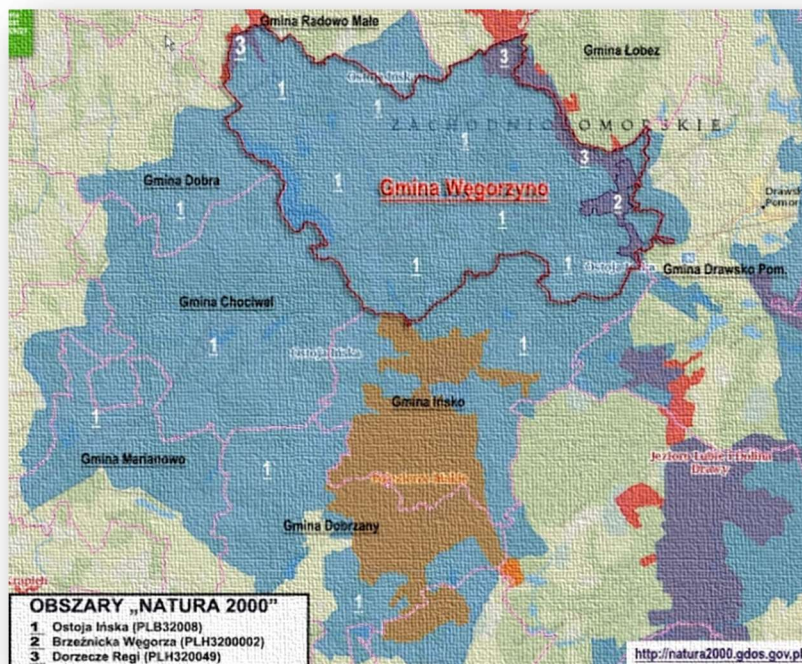
³⁵ DYREKTYWA RADY 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory.

³⁶ DYREKTYWA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa.

³⁷ Akt prawny o utworzeniu, ustanowieniu lub wyznaczeniu: Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 21.07.2004 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000, Dz.U.2004.229.2313. Nazwa - Ostoja Ińska; Kod obszaru - PLB320008; Data wyznaczenia – 2004.11.05; Rodzaj ochrony - Dyrektywa ptasia; Powierzchnia – 87.710,9400 ha.

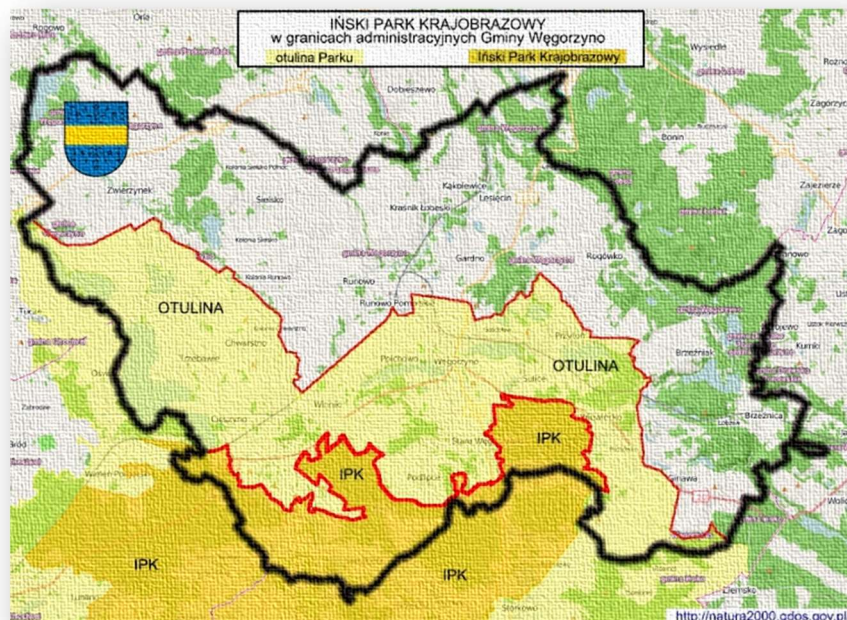
³⁸ Akt prawny o utworzeniu, ustanowieniu lub wyznaczeniu: DECYZJA KOMISJI z dnia 10 stycznia 2011 r. w sprawie przyjęcia na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG czwartego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument nr C(2010) 9669) (2011/64/UE). Nazwa - Dorzecze Regi; Kod obszaru - PLH320049; Data wyznaczenia – 2011.03.01; Rodzaj ochrony -Dyrektywa siedliskowa; Powierzchnia - 14827,8200 ha.

³⁹ Akt prawny o utworzeniu, ustanowieniu lub wyznaczeniu: DECYZJA KOMISJI z dnia 13 listopada 2007 r. przyjmująca, na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG, pierwszy zaktualizowany wykaz terenów mających znaczenie dla Wspólnoty, składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument C(2007)5043) (2008/25/WE). Nazwa - Brzeźnicka Węgorza; Data wyznaczenia – 2008.02.05.; Kod obszaru - PLH320002; Rodzaj ochrony - Dyrektywa siedliskowa; Powierzchnia - 592,1600 ha.

Rysunek nr 3.

Na terenie gminy występują też inne obszary prawnie chronione utworzone na podstawie prawa polskiego. Do największych należy Iński Park Krajobrazowy utworzony Uchwałą Wojewódzkiej Rady Narodowej w Szczecinie z dnia 4 listopada 1981 r. w sprawie utworzenia Zespołu Parków Krajobrazowych Ińskiego i Szczecińskiego.⁴⁰

Rysunek nr 4

⁴⁰ Dz. Urz. WRN w Szczecinie Nr 9, poz. 13 oraz Dz. Urz. z 2005 r. Nr 64, poz. 1377. Postanowienie: 1. Iński Park Krajobrazowy, zwany dalej Parkiem obejmuje obszar o powierzchni 17.763 ha, położony w gminach: Ińsko (8.951 ha), Dobrzany (3.490 ha), Chociwół (2.584 ha) w powiecie stargardzkim i gminie Węgorzyno (2.738 ha) w powiecie tobeskim w województwie zachodniopomorskim. 2. Otulina Parku obejmuje obszar o powierzchni 26.240 ha, położony w gminach Ińsko (5.333 ha), Dobrzany (6.877 ha), Chociwół (4.332 ha) i Suchań (246 ha) w powiecie stargardzkim oraz Węgorzyno (9.042 ha) i Dobra Nowogardzka (410 ha) w powiecie tobeskim w województwie zachodniopomorskim.

Znajduje się też kilka innych obiektów przyrodniczych. Są nimi rezerwaty przyrody (*Źródłiskowe Zbocza*⁴¹), użytki ekologiczne (*Petnikowe Łąki*⁴², *Dłuskie Wzgórze*⁴³; *Węgorzyński Derkacz*, *Płaskowyż nad Samotnikiem*) oraz 43 pomniki przyrody ożywionej. Mapę lokalizacji rezerwatów, użytków ekologicznych oraz pomników przyrody w granicach administracyjnych Gminy obrazuje *załącznik nr- 6*.

Jednym z kierunków zadań wyznaczonych gminom jest ochrona walorów środowiskowych poprzez wydzielanie nowych obszarów ochrony przyrody. Gmina posiada już wiele wydzielonych tak obszarów. Z uwagi na występowanie wielu unikatowych biotopów a nawet całych ekosystemów na terenie Gminy, które sukcesywnie są badane i odkrywane, jest obecnie w opracowaniu wydzielanie kilku dodatkowych takich obszarów celem zapewnienia im prawnej ochrony. Do nowopowstałych obszarów które miałyby powstać należą:

❖ REZERWATY.

- ❖ *Kołatka*. Jest to obszar leżący na granicy gmin Węgorzyno (90% powierzchni) i Drawsko Pomorskie, około 2 km od wsi Ginawa.
- ❖ *Żelazówka*. Jest to obszar położony wzdłuż rzeki Uklei pomiędzy jeziorami Dłusko i Woświn na terenie Ińskiego Parku Krajobrazowego.
- ❖ *Samotnik*. Jest to obszar położony około 1 km na południe od m. Podlipce. Obszar leży na terenie Ińskiego Parku Krajobrazowego.

OBSZARY CHRONIONEGO KRAJOBRAZU.

- ❖ *Obszar Resko-Węgorzyński*. Jest to obszar położony w północno-wschodniej części gminy Węgorzyno i gmin ościennych (Łobez, Drawsko Pomorskie).

ZESPOŁY PRZYRODNICZO – KRAJOBRAZOWE

- ❖ *Okrzeja*. Jest to obszar położony w północno-zachodniej części gminy wzdłuż rzeki Ukleja i jeziora Okrzeja, niedaleko m. Mieszewo.
- ❖ *Łąki nad Brzeźnicką I Reską Węgorzą*. Proponowany obszar położony jest w północno-wschodniej części gminy, około 1,5 km od m. Lesięcin.

⁴¹ Akt prawny o utworzeniu, ustanowieniu lub wyznaczeniu: Zarządzenie Nr 56/2009 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 15 września 2009 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody "Źródłiskowe Zbocza", Dz. Urz. z 2009 r. Nr 68, poz. 1859. Nazwa: Źródłiskowe Zbocza; Data uznania: 2009-10-22; Powierzchnia: 51,8269 ha; Rodzaj rezerwatu: krajobrazowy; Typ rezerwatu: biocenotyczny i fizjocenotyczny.

⁴² Akt prawny o utworzeniu, ustanowieniu lub wyznaczeniu: Rozporządzenie Nr 19/92 Wojewody Szczecińskiego z dnia 7 grudnia 1992 r. w sprawie uznania za użytki ekologiczne niektórych obszarów na terenie Ińskiego Parku Krajobrazowego. Dz. Urz. Woj. Szczecińskiego nr 13 poz. 144 z 1992 r. Nazwa: Petnikowe Łąki; Rodzaj użytku: siedlisko przyrodnicze i stanowisko rzadkich lub chronionych gatunków; Data ustanowienia: 1992-12-07; Powierzchnia: 4,5200 ha; Opis wartości przyrodniczej: Podmokła łąka zarastająca od północy samosiewami olchy, od pód. i wsch. otoczonej zaroślami kruszyny. Ochrona naturalnego stanowiska petnika europejskiego.

⁴³ Akt prawny o utworzeniu, ustanowieniu lub wyznaczeniu: Rozporządzenie Nr 11/93 Wojewody Szczecińskiego z dnia 14 września 1993 r. w sprawie uznania za użytki ekologiczne niektórych obszarów na terenie Ińskiego Parku Krajobrazowego i otuliny. Nazwa: Dłuskie Wzgórze
Rodzaj użytku: płaty nieużytkowanej roślinności; Data ustanowienia: 1993-09-14; Powierzchnia: 23,0000 ha; Opis wartości przyrodniczej: Ciąg wzniesień (*morena czołowa*) z najwyższym punktem 149 m n.p.m., pastwiska i las.

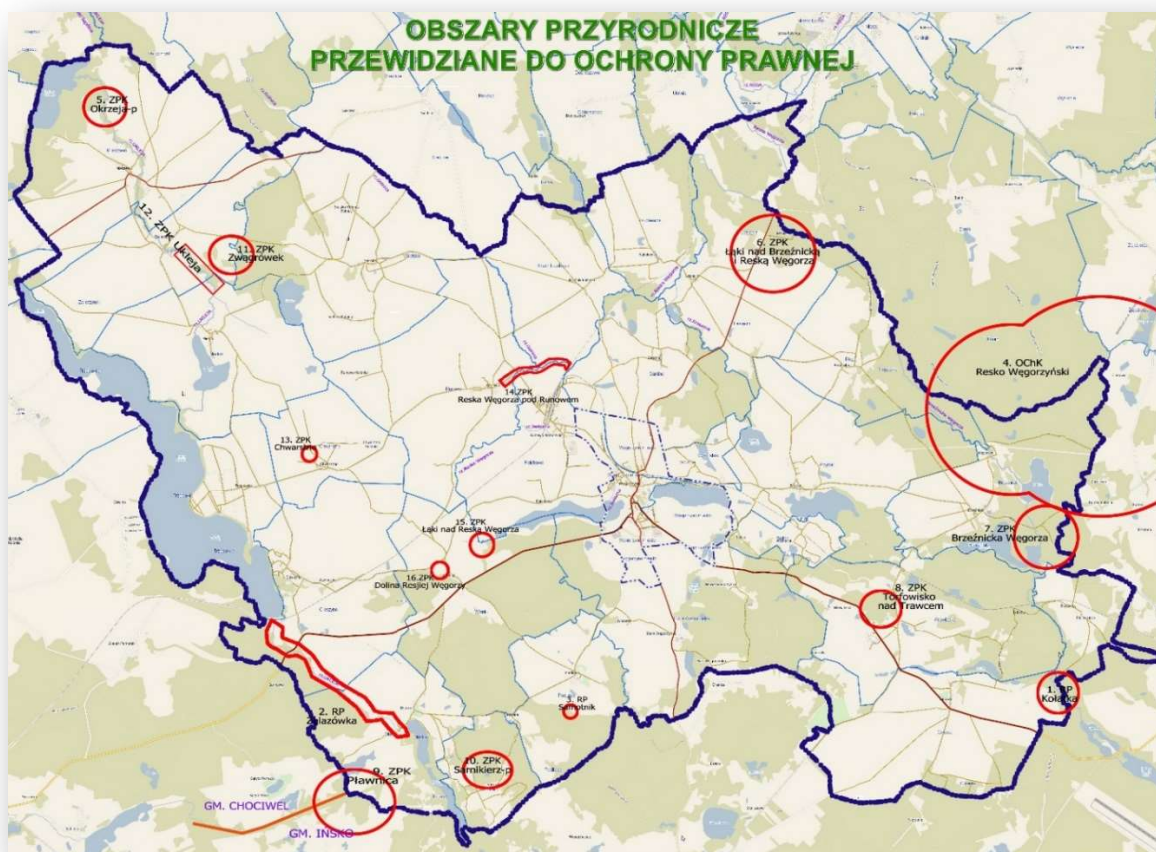
- ❖ *Brzeźnicka Węgorza. Obszar położony jest we wschodniej części gminy nad rzeką Brzeźnicka Węgorza. Obejmuje jeziora Brzeźniak i Węgorza.*
- ❖ *Torfowisko pod Trawcem. Obszar położony jest w południowo-wschodniej części gminy na zachód od m. Wiewiecko na terenie Ińskiego Parku Krajobrazowego.*
- ❖ *Pławnica. Obszar położony jest w południowo-zachodniej części gminy. Swoim zasięgiem obejmuje też gminy Ińsko i Chociwel oraz należy do Ińskiego Parku Krajobrazowego.*
- ❖ *Sarnikierz. Proponowany obszar położony jest w środkowej części gminy na południowy wschód od m. Dłusko, na terenie Ińskiego Parku Krajobrazowego.*
- ❖ *Zwągrówek. Jest to obszar położony w północno-zachodniej części gminy w Leśnictwie Zwierzynek.*
- ❖ *Ukleja. Proponowany obszar położony jest wzdłuż rzeki Ukleja między miejscowościami Mielno i Zwierzynek, w otulinie Ińskiego Parku Krajobrazowego.*
- ❖ *Chwarstno. Proponowany obszar obejmuje część gminy na północny-zachód od m. Chwarstno, w otulinie Ińskiego Parku Krajobrazowego.*
- ❖ *Reska Węgorza pod Runowem. Obszar obejmuje środkową część gminy wzdłuż Reskiej Węgorzy pomiędzy m. Runowo a torem kolejowym. Znajduje się w otulinie Ińskiego Parku Krajobrazowego.*
- ❖ *Łąki Nad Reską Węgorza. Obszar położony jest w środkowej części gminy na wschód od m. Winniki, w otulinie Ińskiego Parku Krajobrazowego.*
- ❖ *Dolina Reskiej Węgorzy. Obszar położony jest w otulinie Ińskiego Parku Krajobrazowego na południowy - zachód od m. Winniki.*
- ❖ *Trzciniowisko Krzeszny / Mokradło Krzeszna. Obszar położony jest w otulinie Ińskiego Parku Krajobrazowego.*

UŻYTKI EKOLOGICZNE

- ❖ *„Doły Torfowe” - „Stawy Wuja” – obszar położony na terenie Ińskiego Parku Krajobrazowego.*
- ❖ *„Jazwiny” – obszar położony na terenie Ińskiego Parku Krajobrazowego.*
- ❖ *„Torfowisko Wiewiecko” – obszar położony na terenie Ińskiego Parku Krajobrazowego.*
- ❖ *„zduny” – obszar położony na terenie Ińskiego Parku Krajobrazowego.*
- ❖ *„Górne Torfowiska” – obszar położony na terenie Ińskiego Parku Krajobrazowego.*
- ❖ *„Mielno” – obszar położony w otulinie Ińskiego Parku Krajobrazowego.*
- ❖ *„Sambórz Mały” – obszar położony w otulinie Ińskiego Parku Krajobrazowego.*
- ❖ *„Świeże” – obszar położony w otulinie Ińskiego Parku Krajobrazowego.*
- ❖ *„Gościslów” – obszar położony w otulinie Ińskiego Parku Krajobrazowego.*

- ❖ „Cieszyńskie Bagno” – obszar położony w otulinie Inskiego Parku Krajobrazowego. Poniższa mapka wskazuje przybliżoną lokalizację najważniejszych z proponowanych do ochrony obszarów.

Prace prawno-legislacyjne trwają od kilku już lat. Nie jest natomiast odnotowane w jakichkolwiek dokumentach oficjalnych powstanie tych obiektów. Zasięg terytorialny proponowanych obiektów ochrony przyrody obrazuje rysunek 4A.

Rysunek nr 4A.

4.2. Predyspozycje demograficzne gminy.

Położenie, zasoby przyrodnicze i przestrzenne struktury funkcjonalne jako naturalny stan posiadania należą do podstawowych czynników kształtujących charakter gminy, zawierające w sobie mniejszą bądź większą potencjalną możliwość rozwojową, a tą potrafi wyzwolić jedynie człowiek. To On z powodu umiejętności przekształcania rzeczywistości potencjalnej w realną, będącą w ruchu i ukierunkowaną na cel jest najważniejszym zasobem przyrody. To właśnie jego egzystencji, możliwościom rozwojowym, a w końcu przetrwaniu, winno być wszystko rozumnie podporządkowywane. Bazując na aktywności oraz posiadanych umiejętnościach człowiek przekształca rzeczywistość z potencjalnej w będącą w ruchu i ukierunkowaną na cele. Jednym – z palety 5 podstawowych, charakteryzujących cywilizację

łacińską - jest dobrobyt.⁴⁴ Szczegółową dynamikę zmian w zakresie wybranych poziomów działalności człowieka charakteryzuje niniejszy rozdział.

4.2.1. Demografia w Gminie Węgorzyno.

Jak już wspomniano wyżej wg stanu na 30.VI.2022 roku Gminę Węgorzyno **zamieszkuje 6.380** osób. Jest to dalszy i utrzymujący się w czasie regres. Rok do roku wyniósł 23 osoby. Swoje zamieszkiwanie w badanym roku potwierdziło aktem **zameldowania 6.470** osób. (*miasto 2.593 os., wieś 3.877*). Jest to mniej o 58 osób od stanu notowanego w roku ubiegłym, w którym wydział ewidencji ludności notował 6.528 osoby.

Spośród 39 nazw miejscowości lub ich części wymienionych w rozporządzeniu Ministra Administracji i Cyfryzacji⁴⁵ zameldowanie notowane jest w 29. W zakresie dynamiki rozwoju populacji mieszkańców z przykrością należy odnotować duży i nadal postępujący regres.

Tabela nr-9. Wykaz ilości osób zamieszkujących.

WYSZCZEGÓLNIENIE		2000	2005	2010	2020	2021	2022*	
Ilość ludzi zamieszkująca Gminę Węgorzyno	ogółem	osoba	7336	7 339	7 315	6 463	6 403	6 380
		mężczyźni	3696	3 731	3 707	3 260	3 225	3 211
		kobiety	3640	3 608	3 608	3 203	3 178	3 169
	w miastach	osoba	3005	3 031	2 931	2 664	2 660	2 651
		mężczyźni	1499	1 508	1 396	1 289	1 284	1 278
		kobiety	1506	1 523	1 469	1 375	1 376	1 373
	na wsi	osoba	4331	4 308	4 196	3 799	3 743	3 729
		mężczyźni	2197	2 223	2 136	1 971	1 941	1 933
		kobiety	2134	2 085	2 060	1 828	1 802	1 796

*Dane GUS, wg stanu na 30.VI.2022

W kontekście kryterium osób zamieszkujących, okresie ostatnich 12 lat nastąpił ubytek na populacji mieszkańców w ilości 935 osób, co stanowi 12,8% stanu wyjściowego. Podobnie wygląda statystyka w kontekście analizy kryterium osób zameldowanych. Ubytek w tym samym, badanym okresie ostatnich 12 lat wynosi 875 osób (11,9%) i kształtował się następująco.

Tabela nr-10. Wykaz ubytków osób zameldowanych

ROK (wg st. 31.XII)	2010	2017	2018	2019	2020	2021	2022
zameldowane osoby	7339	6915	6826	6727	6642	6528	6470
<i>ubytek rok do roku</i>	0	-65	-89	-99	-85	-114	-58
<i>ubytek ciągły dekady</i>	0	-424	-513	-612	-697	-811	-875

Opracowanie własne. Urząd Miejski Węgorzyno.

⁴⁴ Centralnym pojęciem teorii cywilizacji wg polskiego badacza Feliksa Konecznego jest Quincunx. Jest to tzw. „pięciomian bytu” nazywany również czynnikiem cywilizacjotwórczym. Wyszczególnia on i łączy pięć kategorii bytu: dobro, prawdę, zdrowie, dobrobyt, piękno.

⁴⁵ Wykaz urzędowych nazw miejscowości i ich części został ogłoszony rozporządzeniem Ministra Administracji i Cyfryzacji z dnia 13 grudnia 2012 r. w sprawie wykazu urzędowych nazw miejscowości i ich części, które ukazało się w Dzienniku Ustaw z 13 lutego 2013 roku, poz. 200. (Dz.U.2013.poz. 200).

Strukturę osób zameldowanych w ujęciu wszystkich jednostek osadniczych (*miejsowości*) gminy za ostatnie lata przedstawia *załącznik nr 7*. Przyczyn rozbieżności w ilości zameldowań doszukiwać należy się przede wszystkim w ignorancji osób co do wykonywania tego obowiązku, ale także w pobłażliwości władz i ogólnej tolerancji Państwa dla występowania takiego stanu rzeczy. Wynika ona - i jest po części usprawiedliwiona - z kilku już zapowiedzi rządów o zniesieniu obowiązku meldunku. Argumentacja jednak, jak donosiła prasa - aby „*nie męczyć swoich mieszkańców biurokratycznymi wymogami*” nie wytrzymała krytyki w zestawieniu z koniecznością prawidłowego funkcjonowania wszystkich systemów ewidencyjnych w kraju, w tym systemu emerytalno-rentowego. Przypomnieć należy zatem, że wymóg meldunku nie został zniesiony, choć wiele osób sądzi, że tak właśnie jest. To też ważna przyczyna, że go nie realizują. Obowiązek meldunkowy to inaczej przekazanie właściwemu urzędowi informacji o miejscu naszego pobytu. Polega na zameldowaniu „w” i wymeldowaniu „z” miejsca pobytu stałego lub czasowego a także! „*Zgłoszeniu wyjazdu poza granicę Rzeczypospolitej Polskiej oraz powrotu w granice Rzeczypospolitej Polskiej [...]*”⁴⁶. Ustawa precyzuje, że w przypadku obywateli polskich pobyt czasowy to przebywanie poza miejscem pobytu stałego przez ponad 3 miesiące. Równocześnie można mieć zatem jedno miejsce pobytu stałego i jedno miejsce pobytu czasowego.

4.2.2. *Struktura wiekowa mieszkańców Gminy.*

Niezależnie od upływu czasu relacje ilości mężczyzn do kobiet oraz mieszkańców miasta do wsi nie ulegały wcześniej, jak też nie będą ulegały zmianom w przyszłości. Zmieniła się jednak zasadniczo proporcja osób zdolnych, do osób nie mogących świadczyć stosunku pracy z racji na wiek. Na przełomie wieków ~28% całości populacji naszej Gminy stanowiły osoby będące w tzw. wieku przedprodukcyjnym (*17 lat i mniej*). Po 22 latach, takich osób w ogólnej liczbie mieszkańców jest 14,9%. Natomiast - co także niekorzystne - wzrosła proporcja osób w wieku poprodukcyjnym (*60 lat i więcej – kobiety; 65 lat i więcej – mężczyźni*). Dzisiaj już 22,3% całości populacji reprezentują osoby w wieku poprodukcyjnym.

Oba wskaźniki tj. malejący dla wieku przedprodukcyjnego i wzrastający w przedziale osób w wieku poprodukcyjnym są tendencjami bardzo negatywnymi hamującymi rozwoju społeczeństwa lokalnego. Prowadzą do starzenia się populacji mieszkających w gminie ludzi, co wpływa negatywnie na miernik aktywności gospodarczej członków wspólnoty.

Tabela nr-11: Struktura wiekowych ludności Gminy Węgorzyno w okresie 2000-2022.

WYSZCZEGÓLNIENIE		2000	2010	2020	2021*
ILOŚĆ Mieszkańców	ogółem	7.336	7.315	6 463	6 403
	Udział %	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
...w wieku przedprodukcyjnym	ogółem	2.003	1.509	1 200	1 164
	Udział %	27,3%	20,6%	15,3%	14,9%

⁴⁶ Art. 24. Ust. 1 i 2 ustawy z dnia 24 września 2010 r. o ewidencji ludności (*Dz. U. 2017 poz. 657*). Ust. 1. Obywatel polski przebywający na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest obowiązany wykonywać obowiązek meldunkowy określony w ustawie. Ust.2. Obowiązek meldunkowy polega na: 1) zameldowaniu się w miejscu pobytu stałego lub czasowego; 2) wymeldowaniu się z miejsca pobytu stałego lub czasowego; 3) zgłoszeniu wyjazdu poza granicę Rzeczypospolitej Polskiej oraz powrotu z wyjazdu poza granicę Rzeczypospolitej Polskiej, z uwzględnieniem art. 36

...w wieku produkcyjnym:	ogółem	4.161	4.634	3 830	3 811
	Udział %	56,7%	63,2%	62,5%	62,8%
...w wieku poprodukcyjnym	ogółem	1.172	1.172	1 433	1 428
	Udział %	16,0%	16,0%	22,2%	22,3%

*GUS wg stanu na dzień 30.IV.2023 nie opublikował danych za 2022 rok.

4.2.3. Ruch naturalny i ruch migracyjny jako czynniki demograficzne.

Aby właściwie i ostatecznie ustalić przyczyny zmiany poziomów demograficznych w kolejnych latach, co w przypadku gminy - jak wynika z zamieszczonych analiz - jest regresem, należy poddać ocenie ruch migracyjny ludności oraz ruch naturalny w obrębie populacji mieszkańców, czyli bilans zgonów i urodzeń.

Tabela nr-12. Ruch migracyjny i naturalny w obrębie populacji Gminy Węgorzyno.

Rok	RUCH NATURALNY			RUCH MIGRACYJNY			BILANS
	Urodzenia żywe	Zgony	Saldo	Napływ	Odływ	Saldo	
2010	74	-76	-2	72	-118	-46	-48
2011	71	-87	-16	103	-130	-27	-43
2012	66	-79	-13	76	-106	-29	-42
2013	71	-78	-7	100	-128	-28	-35
2014	75	-76	-1	103	-123	-20	-21
2015	63	-85	-22	80	-117	-37	-59
2016	61	-79	-18	92	-103	-11	-29
2017	64	-74	-10	75	-118	-43	-53
2018	64	-98	-34	93	-138	-45	-79
2019	52	-73	-21	65	-114	-48	-69
2020	41	-79	-38	80	-93	-12	-50
2021	49	-91	-42	105	-121	-16	-58
2022*	29	-37	-8	30	-46	-16	-24
Razem za 12 lat	780	-1012	-232	1074	-1454	-378	-610

*Dane GUS, wg stanu na 30.VI.2022.

Wynika z powyższego zestawienia tabelarycznego, że generatorem niekorzystnej tendencji zmniejszenia stanu zaludnienia (*wyludnienia*) gminy są nakładające się i korelujące co do tendencji te dwa czynniki. Analizując wpływy ruchu naturalnego i migracyjnego w okresie ostatniej dekady, należy stwierdzić, że na ubytek całości populacji mieszkańców ruch naturalny oddziałuje w ok. 40% a ruch migracyjny w 60%.

4.2.4. Prognozy demograficzne.

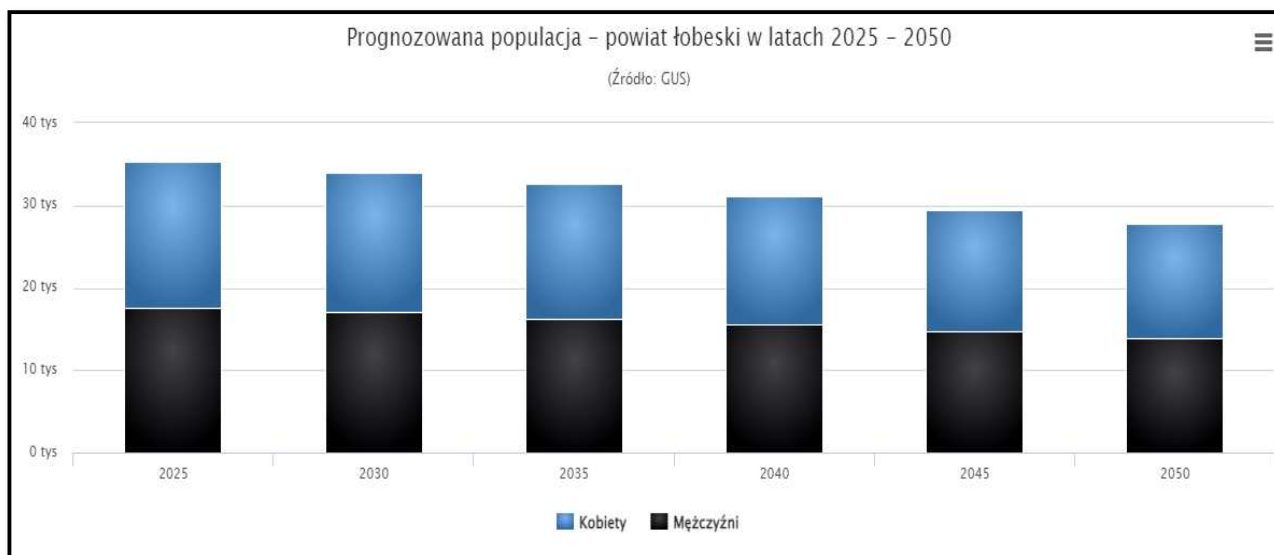
Gmina Węgorzyno z racji na swoją wielkość nie jest objęta prognozami demograficznymi, które sporządza Główny Urząd Statystyczny. Takie prognozy sporządzono jednak dla miast powyżej 50 tys. mieszkańców oraz całych powiatów. Zatem tendencję demograficzną można jedynie aproksymować (*określić wartość przybliżoną*) z prognozy opracowanej dla powiatu łobeskiego. Jako całość wykazuje on stałą i znaczącą tendencję

zniżkową. Przy zachowaniu obecnych wskaźników trendu, w okresie do roku 2050 spadek liczby ludności osiągnie wielkość bliską ¼ obecnego stanu populacji.

Tabela nr-13: Prognoza demograficzna dla populacji powiatu łobeskiego.

Prognoza demograficzna na najbliższe 30 lat dla Powiatu Łobez wg danych za 2022 r.			
PROGNOZA NA ROK*	OGÓLEM	MĘŻCZYŹNI	KOBIETY
	liczba mieszkańców powiatu łobeskiego		
2020	36486	18191	18295
2025	35319	17647	17672
2030	34045	17010	17035
wskaźnik 10L Zmiana 5 letnia	-6,69% 0,01%	-6,49% 0,05%	-6,89% -0,03%
2035	32627	16289	16338
2040	31077	15517	15560
wskaźnik 20L Zmiana 5 letnia	-14,82% 0,01%	-14,70% 0,04%	-14,95% -0,02%
2045	29458	14738	14720
2050	27556	13696	13860
wskaźnik 30L Zmiana 5 letnia	-24,48% -0,74%	-24,71% -1,46%	-24,24% -0,02%

*Opracowano wg. danych GUS za 2022 rok

Rysunek nr 5

4.3. Aktywność gospodarcza członków Wspólnoty.

Aktywność mieszkańców ukierunkowaną na pomnażanie dobrobytu najlepiej jest dziś mierzyć ilością podmiotów gospodarczych. Są one najaktywniejszymi uczestnikami procesów gospodarczych a ich działania - wywołując skutki ekonomiczne - oddziałują na sfery: gospodarczą, ekonomiczną, społeczną i polityczną. Sam termin „Podmiot gospodarczy” jest

terminem prawnym wywodzącym się z ustawy o działalności gospodarczej i określa każdego uczestnika rynku. W związku z akcesją do Unii Europejskiej i istniejącego tam innego porządku, ustawą z 19.XI.1999 roku zamieniono termin „*podmiot gospodarczy*” pojęciem „*przedsiębiorca*”.

4.3.1. Przedsiębiorcy.

Cechą wyróżniającą przedsiębiorcę spośród innych podmiotów prawnych jest prowadzenie przez niego działalności gospodarczej. Zgodnie z art. 2 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. - Prawo przedsiębiorców, *działalnością gospodarczą jest zorganizowana działalność zarobkowa, wykonywana we własnym imieniu i w sposób ciągły*. Zatem to przedsiębiorcy – osoby fizyczne i osoby prawne są pierwszą przyczyną powstawania produktu krajowego, który liczony jako brutto (PKB) jest podstawowym miernikiem efektów pracy całego społeczeństwa i mówi o zagregowanej wartości dóbr i usług finalnych. Wskaźnik PKB to powszechnie używany miernik określania dobrobytu (*jakości życia*) danego społeczeństwa. Wkładem Gminy Węgorzyno do powstawania zagregowanej wartości PKB jest działających czynnie 401 osób fizycznych - przedsiębiorców, spośród których, największą reprezentację stanowią podmioty samozatrudniające samego przedsiębiorcę bądź zatrudniające kilka tylko osób. Statystyki wykazują nadto działalność 160 przedsiębiorstw będących osobami prawnymi. Zatem rynek czynnie działających przedsiębiorstw w Gminie Węgorzyno wynosi razem 561 firm.

Tabela nr-14: Rynek przedsiębiorców w Gminie Węgorzyno

LATA	2015	2020	2021	2022
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą wg sekcji PKD 2007.	381	387	406	401
Osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej wg sekcji PKD 2007.	129	155	158	160
Razem	510	542	564	561
wg ilości pracowników				
Podmioty wg klas wielkości (1 - 9 pracowników)	485	523	545	544
Podmioty wg klas wielkości (10 - 49 pracowników)	24	18	18	16
Podmioty wg klas wielkości (50 - 249 pracowników)	1	1	1	1
Razem	510	542	564	561

Dane GUS wg stanu opublikowanego na dzień 30.IV.2023

W roku 2022 zanotowano spadek ilości działających podmiotów gospodarczych o 3 szt. Szczególną aktywność w rejestrowaniu i zakładaniu nowych firm obserwujemy u osób fizycznych. Ze statystyki GUS wynika, że spośród wszystkich 561 przedsiębiorców ponad 72% to działające na rynku osoby fizyczne, samozatrudniające się. To bardzo pozytywny trend, gdy rynek wypełniają mali i średni przedsiębiorcy. Podmioty te wytwarzają ponad 60 proc. krajowego PKB i zatrudniają 70 proc. spośród ogólnej liczby pracujących. Szczegółowy wykaz działających przedsiębiorców w rozbiciu na poszczególne branże (*sektory rynku*) obrazuje poniższa tabela.

Tabela nr-15: Wykaz podmiotów gospodarczych Gminy Węgorzyno (*publiczne, spółdzielcze, prywatne*) w układzie branżowym wg PKD2007.)

2019	2020	2021	2022	Działalność gospodarcza w układzie sekcyjnym PKD 2007 w gm. Węgorzyno
15	16	16	17	A. Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo
2	2	1	1	B. Górnictwo i wydobywanie
53	53	56	55	C. Przetwórstwo przemysłowe
127	131	136	138	F. Budownictwo
93	87	89	83	G. Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle
51	53	54	53	H. Transport i gospodarka magazynowa
10	12	14	12	I. Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi
4	4	3	5	J. Informacja i komunikacja
10	10	11	11	K. Działalność finansowa i ubezpieczeniowa
56	58	59	61	L. Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości
16	16	16	16	N. Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna
18	19	20	16	M. Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna
7	7	7	7	O. Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca
8	8	11	11	P. Edukacja
19	14	16	15	Q. Opieka zdrowotna i pomoc społeczna
9	8	8	9	R. Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją
38	36	38	40	S.T.U. <i>S=Pozostała działalność usługowa; T=Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby; U=Organizacje i zespoły eksterytorialne</i>
3	3	3	4	D. Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych
1	1	1	1	E. Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją
4	4	5	6	Inne: niesklasyfikowane
544	542	564	561	Ilość wszystkich podmiotów gospodarczych

Dane GUS wg stanu opublikowanego na dzień 30.VI.2022.

Indywidualni węgorzyńscy przedsiębiorcy reprezentują bardzo szerokie spektrum rodzajów działalności gospodarczej, które wymienia Polska Klasyfikacja Działalności PKD 2007. Na 21 wszystkich rodzajów sekcji działalności PKD, w Gminie Węgorzyno wszystkie są reprezentowane.

Inny obraz rzeczywistości lokalnego rynku wyłania się z analizy bazy danych Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej. Jest to baza o tyle ważna, że obrazuje ruch i aktywność działalności gospodarczej wśród osób fizycznych tu mieszkających, którzy zdecydowali się otworzyć firmę. Wykazuje on odmienny, rażąco inny rozkład ilościowy działalności gospodarczej prowadzonej w Gminie.

Z dokonanej na koniec 2022 roku szczegółowej analizy tej bazy wynika, że aktywnych gospodarczo na k. 2022 roku jest 192 firm, czyli 8 mniej niż rok temu. Zatem w oparciu o dane pochodzące w urzędzie, z bazy Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej należy odnotować fakt, że liczba przedsiębiorców zmniejsza się rok-rocznie. Obserwuję się to zjawisko na przestrzeni wszystkich lat objętych sporządzaniem raportu. Rozkład ilościowy w rozbiciu na miejsce siedziby firmy obrazuje poniższa tabela.

Tabela nr-16. Ilość aktywnie działających przedsiębiorców z siedzibą firmy w Gminie Węgorzyno zarejestrowanych w bazie CEIDG wg stanu na koniec roku badanego roku.

Status firmy Miejscowość	Aktywna	
	2021	2022
Brzeźniak	0	0
Chwarstno	1	1
Cieszyno	6	5
Dłusko	2	2
Gardno	1	2
Ginawa	1	3
Kąkolewice	3	2
Kraśnik Łobeski	3	3
Lesięcin	2	2
Mielno	3	2
Mieszewo	7	7
Nowe Węgorzynko	1	1
Stare Węgorzynko	0	1
Połchowo	1	1
Podlipce	1	1
Przytoń	4	4
Runowo	3	3
Runowo Pomorskie	7	6
Sielsko	8	5
Trzebawie	1	0
Węgorzyno	131	128
Wiewiecko	7	7
Winniki	0	0
Zwierzynek	7	6
	200	192

Opracowanie własne. Urząd Miejski Węgorzyno

Dla władz samorządowych ilość tak działających przedsiębiorców ma bardzo wielkie znaczenie z uwagi na partycypowanie budżetu gminnego w podatku dochodowym tych przedsiębiorców⁴⁷. Poprzez bezpośrednią partycypację – wynoszącą na badany rok 38,34%

⁴⁷ Wysokość udziału gminy w PIT ustalana jest zgodnie z zasadami określonymi w art. 9 ust.1 w związku z art. 89 ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz.U. z 2016 r. poz. 198, z późn. zm.). Według art. 4 ust 2 ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, wysokość udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych, od podatników zamieszkałych na obszarze gminy wynosi 39,34 proc. Zmniejsza się go o liczbę punktów procentowych odpowiadających

części podatku dochodowego ustaloną w art. 4 ust. 2 ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego są oni znaczącym udziałowcem środków publicznych, którymi dysponują gminy. Ze względu na tę szczególną właściwość związaną z partycypacją w budżecie ich podatku dochodowego oraz podatku dochodowego zatrudnionych pracowników, stanowiącym wartość dodaną do wszystkich innych rodzajów danin wyszczególnionych w ust. 1 i 3 (*wpływy z podatków, opłat, dochodów z majątku, spadków, darowizn, kar, odsetek, innych dochodach należnych gminie na podstawie odrębnych przepisów jak też dochodach w wysokości podatku dochodowego osób prawnych*) powinni być oni objęci szczególną troską przez władze samorządowe i stanowić przedmiot przemyślanych rodzajów polityk ułatwiających i wzmacniających ich działalność. Winni być oni odważniej włączani w procesy inwestycyjne które realizuje Gmina. Nieocenioną dla wielu w tym bardzo trudnym okresie może być jednorazowa pomoc *de minimis*⁴⁸, której udzielania tak bardzo obawiają się gminy z uwagi na uszczerbek części jednorazowej wpłaty, opłaty czy podatku stałego należnego gminie. Najczęściej jednak pomoc taka opłacalna jest dla obu stron.

W roku 2022 skutki udzielonych przez gminę ulg i zwolnień, obliczone za okres sprawozdawczy wyniosły 18.725,34 zł, umorzeń i odroczeń terminu płatności czy rozłożeń na raty nie notowano w roku sprawozdawczym.

O skali jednak pomocy, którą otrzymują mieszkańcy, zatem i przedsiębiorcy, może świadczyć wysokość skutku obniżenia górnych stawek podatkowych obliczonych za okres sprawozdawczy. Rada Miejska realizując politykę podatkową ukierunkowaną na mieszkańców obniżyła w roku bieżącym progi ustawowe stawek jednostkowych podatków pozostawiając w „kieszeniach” mieszkańców kwotę łącznej wysokości 803.429 zł. Jest to 5,6% dochodów podatkowych możliwych do uzyskania przez Gminę. Trudno oszacować jaka ich część trafiła bezpośrednio do przedsiębiorców oraz w jakim stopniu pomogła w prowadzeniu firmy jakkolwiek pomoc taka nie zabezpieczyła przed regresem, który wykazano w powyższych dwóch zestawieniach. Regres ten jednak znajduje swoje źródło poza polityką gminy i osadzony jest w kosztach pracy na wielkość których gminy nie mają najmniejszego wpływu.

W Gminie Węgorzyno rokrocznie w budżecie lokalnym kwoty podatku dochodowego od osób fizycznych (PIT) wzrastają tak nominalnie jak w wartościach względnych. Rok jednak obecnie badany przejdzie jako przełomowy do historii gdyż udział podatku PIT wzrósł w relacji do roku poprzedniego aż 64,9% i stanowi obecnie 32,8% sumy dochodów własnych jakie uzyskała gmina z mocy ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego⁴⁹.

Tabela nr-17. Analiza źródeł dochodów własnych Gminy Węgorzyno

iloczynowi 3,81 punktu procentowego i wskaźnika obliczonego łącznie dla całego kraju. Dla roku 2021 wysokość udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych, od podatników zamieszkałych na obszarze gminy wyniósł realnie 38,34 %.

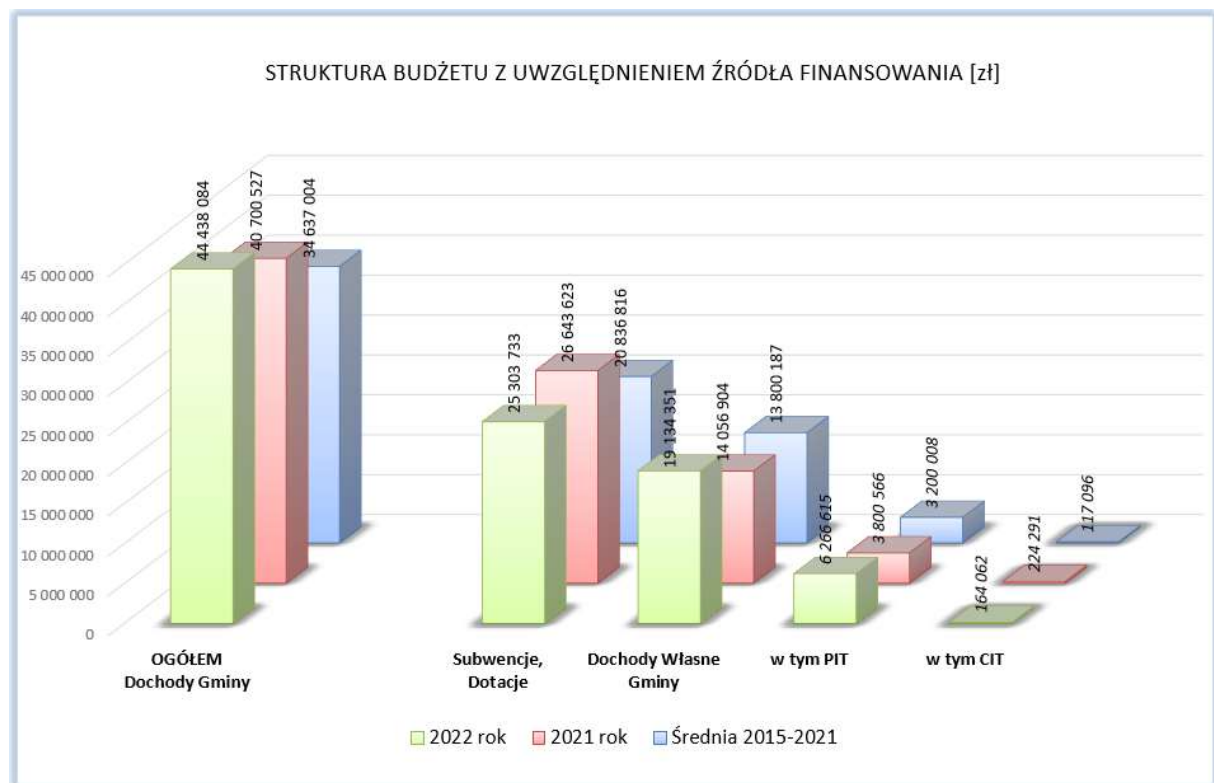
⁴⁸ Pomoc *de minimis* to specyficzny rodzaj wsparcia publicznego, obecny w wielu programach, z których mogą skorzystać polscy przedsiębiorcy. Jej koncepcja wywodzi się z założenia, że wsparcie o stosunkowo niskiej (dla państwa, niekoniecznie dla przedsiębiorcy) wartości nie jest w stanie naruszyć konkurencji na rynku. Pomoc *de minimis* może zostać udzielona w różnych formach. Pomoc może polegać w szczególności na odroczeniu terminu płatności podatku lub rozłożeniu jego płatności na raty. Innym rodzajem pomocy (znacznie rzadziej występującym w praktyce) jest umorzenie zaległości podatkowych w całości lub części, wraz z odsetkami za zwłokę. Organ podatkowy może udzielić na wniosek podatnika wskazanych ulg, ale co istotne, tylko w przypadkach uzasadnionych ważnym interesem podatnika lub interesem publicznym. Jest to podstawowy warunek, którego niespełnienie wyklucza możliwość udzielenia pomocy.

⁴⁹ Art.4. ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego. Dz. U. 2003 Nr 203 poz. 1966.

Źródła dochodu Gminy Węgorzyno	Średnia 2019-2021	2021	2022
w tym, udział dochodów własnych w dochodach ogółem	39,7%	40,9%	45,4%
<i>art.4. ust.1. pkt.1 ustawy o dochodach</i>			
1.3.1.) Podatki	5 799 941	6 334 049	6 453 303
1.3.1.1.) Wpływy z podatku od nieruchomości	3 739 529	4 096 343	4 176 648
1.3.1.2.) Wpływy z podatku rolnego	1 252 385	1 267 197	1 281 013
1.3.1.3.) Wpływy z podatku leśnego	195 890	197 405	213 062
1.3.1.4.) Wpływy z podatku od środków transportowych	303 245	338 217	379 646
1.3.1.5.) Wpływy z podatku od działalności gospodarczej osób fizycznych, opłacanego w formie karty podatkowej	2 272	2 065	7 311
1.3.1.6.) Wpływy z podatku od spadków i darowizn	24 748	23 471	13 900
1.3.1.7.) Wpływy z podatku od czynności cywilnoprawnych	281 873	409 351	381 722
<i>art.4. ust.1. pkt.2 ustawy o dochodach</i>			
1.3.2.) Opłaty	2 054 675	2 160 072	2 628 092
<i>art.4. ust.2. ustawy o dochodach</i>			
1.3.3.) podatek dochodowy os. fizycznych-001 (*)	3 691 780	3 800 566	6 266 615
<i>art.4. ust.3. ustawy o dochodach</i>			
1.3.4.) podatek dochodowy os. prawnych-002 (*)	159 077	224 291	164 062
<i>art.4. ust.1. pkt.4 ustawy o dochodach</i>			
1.3.5.) Dochody z majątku.	399 778	278 227	915 670
<i>art.4. ust.1. pkt.3, 5-12 ustawy o dochodach</i>			
1.3.6.) Inne dochody	1 706 721	2 220 825	2 665 160

Opracowanie własne. Urząd Miejski Węgorzyno

Jak pokazuje jednak poniższy diagram (**rysunek 6**) obrazujący strukturę źródeł finansowania budżetu, mimo tego historycznego wzrostu, fakt ten nie zmienił struktury budżetu dochodowego jako całości, bowiem relacje PIT i CIT do dochodów własnych, a własnych do ogólnych pozostały na bardzo zbliżonym poziomie do lat ubiegłych.

Rysunek nr 6.

Znaczenia podatku PIT w budżetach gminnych dokonać można obiektywnie badając dłuższe okresy wykonywania budżetów. Poniżej dokonano porównania udziału w dochodach własnych, danin podatkowych PIT i CIT w relacji do 1.) sumy dochodów miast na prawach powiatu województwa zachodniopomorskiego, 2.) sumy dochodów gmin miejskich nie będących na prawach powiatu województwa zachodniopomorskiego 3.) sumy dochodów gmin powiatu łobeskiego i 4.) dochodu budżetu Gminy Węgorzyno.

Tabela nr-17-1. Kształtowanie się wielkości dochodów własnych do dochodów ogółem oraz relacji podatków dochodowych PIT i CIT do dochodu własnego na tle JST województwa.

Lata budżetowe		ŚREDNIA 2015-2020	2021	2022*
WOJEWÓDZTWO ZACHODNIOPOMORSKIE (miasta na pr. powiatu)	Dochody ogółem	3 389 071 409	4 835 914	
	Dochody własne	1 996 994 091	2 501 611	
	% udział dochodów własnych w ogółem	58,92%	51,73%	
	<i> pochodzące z podatku PIT</i>	748 114 101	949 095 949	
	% udział PIT w dochodach własnych	37,46%	37,94%	
	<i> pochodzące z podatku CIT</i>	44 246 027	70 186 401	
	% udział CIT w dochodach własnych	2,22%	2,81%	
WOJEWÓDZTWO ZACHODNIOPOMORSKIE (bez miast na praw. powiatu)	Dochody ogółem	5 509 598 360	7 366 639	
	Dochody własne	2 842 334 373	3 633 316	
	% udział dochodów własnych w ogółem	51,59%	49,32%	
	<i> pochodzące z podatku PIT</i>	819 460 959	1 069 828 032	
	% udział PIT w dochodach własnych	28,83%	29,44%	
	<i> pochodzące z podatku CIT</i>	32 274 355	57 622 251	
	% udział CIT w dochodach własnych	1,14%	1,59%	
POWIAT ŁOBEZ Gminy Powiatu	Dochody ogółem	171 484 676	215 186 527	
	Dochody własne	73 362 699	81 383 179	
	% udział dochodów własnych w ogółem	42,78%	37,82%	
	<i> pochodzące z podatku PIT</i>	19 935 085	24 694 633	
	% udział PIT w dochodach własnych	27,17%	30,34%	
	<i> pochodzące z podatku CIT</i>	654 368	1 152 994	
	% udział CIT w dochodach własnych	0,89%	1,42%	
GMINA WĘGORZYNO	Dochody ogółem	34 637 004	40 700 527	44 438 084
	Dochody własne	13 800 187	14 056	19 134 351
	% udział dochodów własnych w ogółem	39,84%	34,54%	43,06%
	<i> pochodzące z podatku PIT</i>	3 200 008	3 800 566	6 266 615
	% udział PIT w dochodach własnych	23,19%	27,04%	32,75%
	<i> pochodzące z podatku CIT</i>	117 096	224 291	164 062
	% udział CIT w dochodach własnych	0,85%	1,60%	0,86%

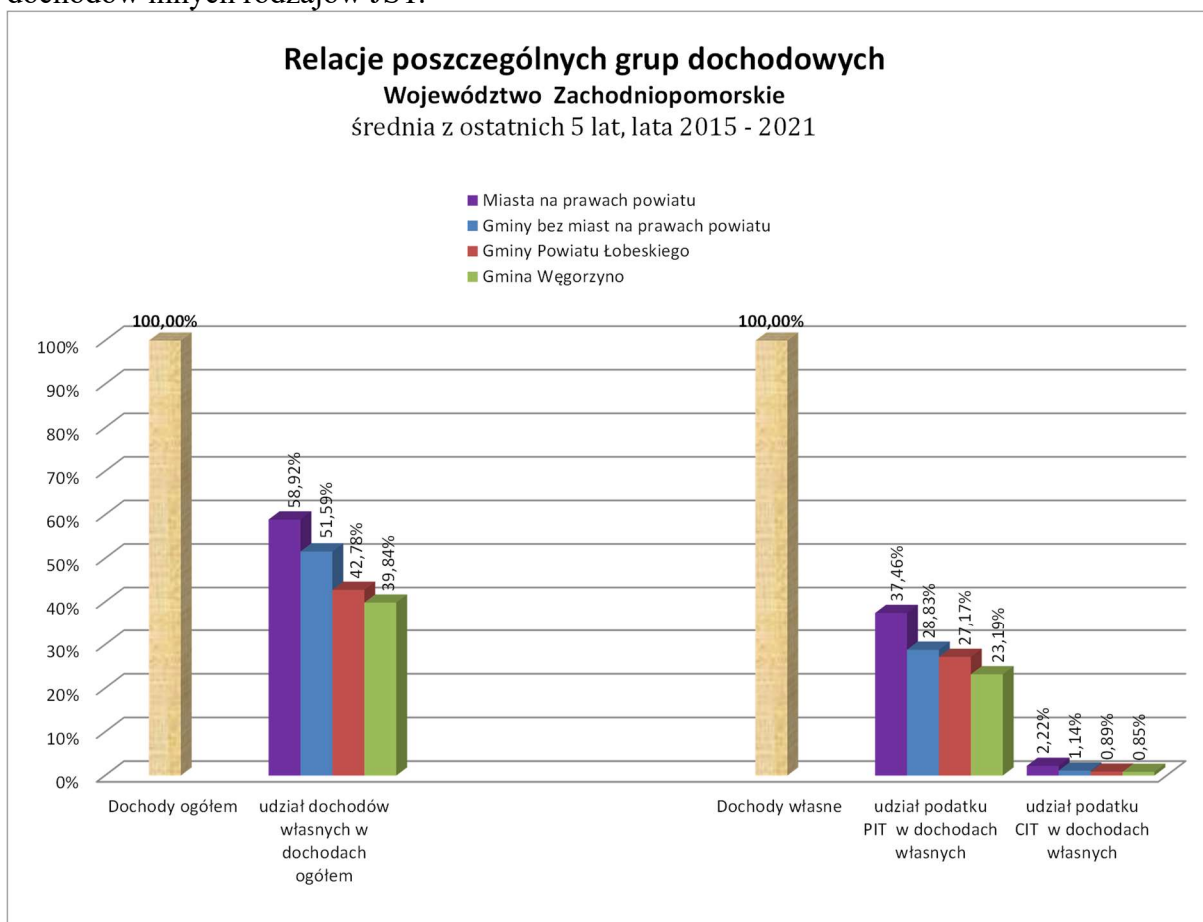
GUS nie opublikował na dzień 30.IV.2023 danych finansowych dla województw i powiatów wg stanu na 2022 r.,

*Dla roku 2022 Gminy Węgorzyno - opracowanie własne urzędu

Badając okres kilku lat w kontekście dochodów własnych, ale też udziału w nich podatków dochodowych PIT i CIT będących miarą zasobności mieszkańców oraz rozwoju przedsiębiorstw należy stwierdzić występowanie niesprawiedliwości na tym obszarze, mianowicie wielkość wskaźnika udziału dochodów własnych w dochodach ogółem jest odwrotnie-proporcjonalna do wielkości JST. Największy udział dochodów własnych do

dochodów ogółem notują duże gminy miejskie, szczególnie miasta na prawach powiatu, których w Zachodniopomorskim mamy 3, najmniejszy - gminy małe, wiejskie bądź miejsko-wiejskie. Różnice te są znaczące i wynoszą: ok. 20 pkt %. Miasta na prawach powiatu ~60%, zaś gminy najmniejsze ~40%. Podobnie wysoka różnica występuje, gdy analizujemy udziały podatków dochodowych w dochodach własnych samorządów. Ta dysproporcja jest rodzajem społecznej niesprawiedliwości, której miał zapobiec mechanizm subwencji wyrównawczej. Jak widać nie spełnia on swojego zadania.

Rysunek 7. Wzajemne relacje grup dochodowych budżetu gminnego na tle uśrednionych dochodów innych rodzajów JST.

Badanie roczne czy wieloletnie wskazuje jednoznacznie, że trend podziału środków publicznych jest od dawna trwale ustalony a ewentualna aktywność na polu zwiększania tych dochodów na korzyść mniejszych samorządów nie przynosi rezultatów. To zniechęca gminy do takiej aktywności i brak jest nawet publicznej dyskusji w tym temacie. Co jednak musi niepokoić to coraz mniejszy udział % środków własnych w budżetach ogółem samorządów. Rok obecny jest dla Gminy wyjątkiem. Z danych budżetowych Ministerstwa Finansów za IV kwartał 2022 roku wynika, że udział dochodów własnych (175.205.994.563 zł) w dochodach ogółem (345.672.943.463) dla gmin całego kraju wyniósł 50,7% i wzrósł w relacji do roku ubiegłego o 3,1 punktu procentowego. Utrzymujący się trend wpływania przez środki zewnętrzne tak dalece na budżety gmin jest bardzo niekorzystny. Uzależnia gminy od systemu rozdawnictwa, demotywuując do działania na polu pozyskiwania środków własnych. Przyczyną tej - będącej na niekorzyść gmin - dysproporcji jest realizacja programów i zadań rządowych za pośrednictwem samorządów bez adekwatnej rekompensaty. Z tego powodu dochodzi do

zwiększania wydatków bieżących, spośród których same wynagrodzenia pochłaniają na badany rok 64,6% wszystkich dochodów własnych gmin. W powiatach sytuacja jest anormalną na tyle, że wynagrodzenia pochłonęły trwale w tym samym okresie wartość ponad 131,6% dochodów własnych.

Istnienie wykazanej powyżej zależności jest wystarczającą przesłanką do podjęcia działań przez związki i organizacje samorządowe nad skorygowaniem algorytmów ustalających sprawiedliwszy udziały środków własnych w budżetach ogółem.

4.3.2. Rolnicy. Przedsiębiorcy rolni.

Szczególną i specyficzną grupę przedsiębiorców w polskim obszarze kulturowym stanowią rodzinne gospodarstwa rolne. Choć ich znaczenie -póki co- maleje z powodu różnych uwarunkowań, szczególnie ekonomiczno-politycznych, w Gminie Węgorzyno funkcjonuje jednak ciągle ok. 200 podmiotów osób fizycznych (rolników) posiadających gospodarstwa rolne, z tego do 15 ha jest ~70 a powyżej 15 ha ~ 130. Ilości te trwale ukształtowały się w Gminie Węgorzyno. Wszystkie można nazwać i kwalifikować jako rodzinne gospodarstwa rolne. Wszyscy oni gospodarują na pow. 8.310 ha użytków rolnych będących ich własnością. W celu podwyższenia rentowności gospodarstw i prowadzenia efektywniejszej gospodarki rolnej wszyscy oni wydzierżawiają grunty od innych podmiotów właścicielskich. Najistotniejszymi są grunty Skarbu Państwa. Przedsiębiorstwa, które można nazwać rodzinnymi gospodarstwami rolnymi, gospodarującymi na gruntach będących ich własnością w zakresie stanowiącym dokładnie 53,8 % wszystkich użytków rolnych będących w granicach administracyjnych Gminy Węgorzyno i stan ten powiększa się rok do roku.

Tabela nr-18. Areał użytków rolnych podlegających uprawie przez rolników indywidualnych.

Razem gruntów rolnych ->	16 239 ha
Razem użytków rolnych ->	15 458 ha
z tego użytków rolnych będących własnością os. fizycznych ->	8 310 ha
z tego wchodzących w skład gospodarstw rolnych ->	7 910 ha
185 indywidualnych gospodarstw rolnych uprawia ->	7 734 ha
<i>w tym: 128 gosp. powyżej 15 ha uprawia (wg ewidencji wydz. finans. UM) -></i>	<i>7 407 ha</i>
<i>57 gosp. do 15 ha uprawia (wg ewidencji wydz. finans. UM) -></i>	<i>327 ha</i>
Pow. użytków rolnych u osób nie będących rolnikami	400 ha

Dane. Wg Ewidencji Gruntów i Budynków Starostwa Powiatowego w Łobzie.

Uzupełnieniem rodzinnych gospodarstw rolnych jest kilka gospodarstw rolnych prowadzonych przez osoby prawne.

4.3.3. Bezrobocie.

Rola przedsiębiorców jest dla każdej społeczności nieoceniona także z uwagi na fundamentalny cel, który realizują, tj. są przyczyną i źródłem pracy. Ta ich właściwość materializująca się poprzez produkcję i usługę stanowi przyczynę egzystencjonalnego bezpieczeństwa mieszkańców wywołując - jak wspomniano - szereg skutków o znaczącym wymiarze publicznym. Są regulatorem rynku pracy. Wierząc danym z GUS za badany rok obserwowany spadek ilości przedsiębiorców w relacji do roku 2021 spowodował, statystycznie

widoczny i społecznie odczuwalny wzrost stopy bezrobocia. Ukształtował się od w badanym roku na poziomie 4,33% licząc do ogólnej liczby mieszkańców. Szczegółowy rozkład przedstawia poniższa tabela.

Tabela nr-19. Struktura bezrobocia na terenie Gminy Węgorzyno.

BEZROBOCIE W LATACH NA TERENIE GMINY WĘGORZYNO						
LATA	2017	2018	2019	2020	2021	2022*
MIESZKAŃCY OGÓŁEM	7061	6999	6890	6463	6403	6380
	100%	100%	100%	100%	100%	100%
mężczyźni	3532	3518	3478	3466	3435	3 211
kobiety	3529	3481	3412	3390	3372	3 169
BEZROBOTNI OGÓŁEM [os.]	446	404	352	315	271	276
Stopa bezrobocia do ogółu mieszkańców	6,32%	5,77%	5,11%	4,87%	4,23%	4,33%
Mężczyźni [os.]	143	150	129	116	97	94
Stopa bezrobocia do ogółu mieszkańców	4,05%	4,26%	3,71%	3,35%	2,82%	2,93%
Kobiety [os.]	303	254	223	199	174	182
Stopa bezrobocia do ogółu mieszkańców	8,59%	7,30%	6,54%	5,87%	5,16%	5,74%
osoby do 25 roku życia	55	50	45	42	36	30
osoby do 30 roku życia	114	100	80	76	67	64
osoby powyżej 50 roku życia	119	116	108	97	81	78
długotrwale bezrobotni	304	239	225	203	169	173

*Dane GUS wg stanu na dzień 30.VI.2022.

4.4. Zasoby materialne oraz dobra kultury jako wynik aktywności gospodarczej.

Najtrwalszą wartością dodaną stanowiącą sumaryczny obraz predyspozycji społecznych a jednocześnie obraz aktywności gospodarczej są istniejące dobra majątkowe w postaci budynków⁵⁰, budowli⁵¹ czy całych zespołów urbanistyczno-przestrzennych (np. *palacowo-ogrodowych*) i przyrodniczo-krajobrazowych (*parki*). Świadczą one najokazalej o skali dobrobytu tak w czasie przeszłym jak i obecnie, a występującym w obszarze administracyjnym powierzonym Gminie. W takich jednak obiektach poza ich ilością i wartością w sposób najdoskonalszy przejawia się także myśl intelektualna wzrosła pośród mieszkańców wspólnoty, bądź ta, zaimportowana przez mieszkańców na swój teren. Wszystkie one, tak własne jak i obce wyznaczają kulturę stanowiącą charakterystyczny wyróżnik każdej społeczności. Kulturą nazywamy wszystko stanowiące

1.) naukę, czyli metodyczne poznawanie rzeczywistości fizycznej i metafizycznej,

⁵⁰ Art. 3. Ust. 2. Ilekroć w ustawie jest mowa o budynku - należy przez to rozumieć taki obiekt budowlany, który jest trwale związany z gruntem, wydzielony z przestrzeni za pomocą przegród budowlanych oraz posiada fundamenty i dach.

⁵¹ Art. 3. Ust. 3. Ilekroć w ustawie jest mowa o budowli - należy przez to rozumieć każdy obiekt budowlany niebędący budynkiem lub obiektem małej architektury, jak: obiekty liniowe, lotniska, mosty, wiadukty, estakady, tunele, przepusty, sieci techniczne, wolno stojące maszty antenowe, wolno stojące trwale związane z gruntem tablice reklamowe i urządzenia reklamowe, budowle ziemne, obronne (fortyfikacje), ochronne, hydrotechniczne, zbiorniki, wolno stojące instalacje przemysłowe lub urządzenia techniczne, oczyszczalnie ścieków, składowiska odpadów, stacje uzdatniania wody, konstrukcje oporowe, nadziemne i podziemne przejścia dla pieszych, sieci uzbrojenia terenu, budowle sportowe, cmentarze, pomniki, a także części budowlane urządzeń technicznych (kotłów, pieców przemysłowych, elektrowni jądrowych, elektrowni wiatrowych i innych urządzeń) oraz fundamenty pod maszyny i urządzenia, jako odrębne pod względem technicznym części przedmiotów składających się na całość użytkową.

2.) sztukę, czyli - najogólniej mówiąc - działalność wytwórczą człowieka, oraz

3.) etykę, czyli normy postępowania ludzi względem siebie.

Obrazem widzialnym pierwszego jest wiedza będąca emanacją intelektu osoby ludzkiej. Sztuka, obrazowana jest widzialnymi dobrami materialnymi stworzonymi przez człowieka zaś etyka, to zbiór zasad prawno-moralnych będących normatywem postępowania ludzi względem siebie.

4.4.1. Nauka. Oświata i wychowanie.

Infrastrukturą wykorzystywaną do realizowania **nauki**, czyli wielkiego zadanie przygotowywania członków węgorskiej Wspólnoty do rozpoznawania i poznawania rzeczywistości są różnego rodzaju placówki przedszkolno-wychowawcze oraz edukacyjno-oświatowe. Realizację zadań wspomnianych zakresów zabezpieczają wybudowane żłobki, przedszkola, oddziały przedszkolne oraz szkoły.

Na terenie gminy Węgorszyno wzorem roku poprzedniego działa nadal żłobek publiczny oraz 6 placówek wychowania przedszkolnego, w tym 4 przedszkola. Opieką przedszkolną objętych było średnio 70% dzieci w wieku przedszkolnym. Należy odnotować, że wskaźnik ten relatywnie się podnosi jakkolwiek jego przyczyną może być malejąca w ogóle liczba dzieci w wieku przedszkolnym.

Tabela nr-20. Ilość dzieci objęta wychowaniem przedszkolno-wychowawczym.

ZADANIA PRZEDSZKOLNO - WYCHOWAWCZE							
Rok	2016	2017	2018	2019	2020	2021**	2022*
Liczba dzieci w wieku przedszkolnym							
Liczba dzieci w wieku 3-4 lat	141	133	121	119	120	133	
Liczba dzieci w wieku 3-5 lat	209	204	189	180	180	198	
Liczba dzieci w wieku 3-6 lat	278	273	262	247	242	252	
Dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym							
Liczba dzieci w wieku 3-4 lat	69	77	74	83	80	83	
Liczba dzieci w wieku 3-5 lat	120	127	121	126	125	130	
Liczba dzieci w wieku 3-6 lat	154	176	166	169	163	176	
% dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym							
Liczba dzieci w wieku 3-4 lat	48,9%	57,9%	61,2%	69,7%	66,7%	62,41%	
Liczba dzieci w wieku 3-5 lat	57,4%	62,3%	64,0%	70,0%	71,4%	65,65%	
Liczba dzieci w wieku 3-6 lat	55,4%	64,5%	63,4%	68,4%	69,7%	69,84%	

*GUS nie opublikował na dzień 30.IV.2023 danych wg stanu na 2023 r.

** uzupełniono dane za pełny rok 2021. Raport 2021 obejmował stan na 30.VI.2021

Obowiązek edukacyjno-oświatowy szczebla podstawowego realizowany jest przez 2 istniejące szkoły kształcące w roku bieżącym 466 osób wypuszczając średnio ok.60-70 absolwentów.

Tabela nr-21. Ilość młodzieży objęta zadaniem edukacyjnym.

ZADANIA EDUKACYJNO - OŚWIATOWE							
ROK	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Liczba uczniów szkół podstawowych	405	445	499	472	439	421	499*
Oddziały klasowe w szkołach	20	23	26	25	25	25	25
Absolwenci	69	71	63	74	75	55	-
- Szkoła Podstawowa im. Konstantego Ildefonsa Gałczyńskiego w Węgorzynie,							
- Szkoła Podstawowa w im. II Łużyckiej Dywizji Artylerii L.W.P w Runowie.							

*ilość wraz z dziećmi oddziałów przedszkolnych.

4.4.2. *Sztuka. Budownictwo, architektura, układy urbanistyczne.*

Dobra materialne o których wspomniano powyżej jak też wszystkie pozostałe służące najróżniejszym celom, które człowiek pragnie osiągnąć są efektem drugiego działu kultury – **sztuki** (wytwórczości).

Z uwagi, że najtrwalszymi w czasie i najokazalszymi w przestrzeni są budynki, budowle i całe zespoły architektoniczne będą one przedmiotem szczególnego omówienia. W polskim obrocie prawnym budynki klasyfikuje się i dzieli obecnie na rodzaje wskazane w tabeli poniżej:

Z danych ewidencyjnych prowadzonych przez Starostwo wynika, że w gminie na koniec badanego okresu istnieje 4.214 wydzielonych odrębnie nieruchomości gruntowych zabudowanych na których zlokalizowanych jest 4.403 różnych obiektów budowlanych. W tej liczbie nieruchomości znajdują się następujące rodzaje budynków.

Tabela nr 22. Ilość budynków w Gminie Węgorzyno z podziałem na rodzaje wg obowiązującej klasyfikacji.

Klasyfikacja budynków	2022	2021
budynki mieszkalne	1 393	1 379
budynki produkcyjno-usługowe i gospodarcze sektora rolnictwa	1 027	1 041
budynków transportu i łączności	301	299
budynki handlowo-usługowe	62	63
budynki przemysłowe	53	53
ziorniki, silosy oraz budynki magazynowe	24	24
budynki oświaty, nauki, kultury i sportu	17	16
budynki biurowe	12	12
budynki zakładu opieki medycznej	1	1
inne budynki niemieszkalne	1 513	1 514
OGÓŁEM	4 403	4 402

W wyszczególnionej liczbie budynków, w Gminie Węgorzyno znajdują się dodatkowo 189 (było 190) nieruchomości budynkowych tj. budynków (obiektów), które na podstawie przepisów szczególnych nie stanowią części składowej nieruchomości gruntowej, lecz są odrębnym od gruntu przedmiotem własności. Przykładem takich nieruchomości będących własnością Gminy Węgorzyno są działki w Mieszewie i Brzeźniaku, na których zlokalizowano stacje uzdatniania wody. Wyrokiem sądowym oddzielono obiekty budowlane od gruntu nadając jednak nieruchomości status nieruchomości budynkowej.

Spośród wszystkich budynków znajdujących się w Gminie Węgorzyno $\frac{3}{4}$ z nich, czyli 3.074 szt. zlokalizowanych jest na terenie wiejskim, pozostałe za ilości 1.140 szt. w mieście.

W obszarze użytkowym wielu pobudowanych budynków mieszkalnych, ustanowione są często odrębne nieruchomości będące samodzielными lokalami mieszkalnymi⁵². Takich lokali w ogólnej liczbie 1.393 budynków mieszkalnych wydzielono 1.216 sztuk. Ponadto wydzielonych jest dodatkowo 36 lokali o funkcji niemieszkalnej.

Pośród wszystkich zaewidencjonowanych budynków znajdują się takie, które posiadały już szczególnie walor kulturowy. W roku sprawozdawczym nie odnotowano zmian w wykazie tych obiektów. Wystąpienie takiej cechy jest przyczyną ochrony prawnej takiego budynku nadając mu status zabytku. Ewidencja takich obiektów prowadzona jest w tzw. rejestrze zabytków. Do zabytków nieruchomych zalicza się nie tylko pojedyncze dzieła architektury i budownictwa, ale też obiekty techniki, cmentarze, parki, ogrody czy miejsca upamiętniające historyczne wydarzenia. Są nimi także całe układy urbanistyczne, ruralistyczne, zespoły budowlane i krajobrazy kulturowe. Obiektów posiadających taki walor w Gminie Węgorzyno jest 43, w tym 19 budynków lub ich pozostałości – kościoły (16), dawne pałace dworskie (3).

Tabela nr-23. Wykaz zabytków nieruchomości architektury budowlanych.

Chwarstno	kościół Wniebowzięcia NMP	XVI wiek, wieża drewniana XVIII wiek
Cieszyno	kościół Podwyższenia Krzyża Świętego	XVII/XVIII wiek
Dłusko	kościół (ruina)	XV/XVI wiek
Gardno	kościół św. Mateusza Apostoła	1737 r.
Ginawa	kościół św. Anny	1772 r. / 1787 r.
Kąkolewice	kościół św. Józefa z kaplicą grobową	XVIII wiek
Kąkolewice	pałac (<i>piwnice</i>)	pocz. XIX wieku / XVIII/XIX wiek
Kraśnik łobeski	kościół MB Gromnicznej	1865 r.
Lesięcin	pałac	1853 r., 1887 r.
Mielno	kościół MB Różańcowej	XVII/XVIII wiek
Mieszewo	kościół św. Józefa	k. XV wieku, 2 poł. XIX wieku
Mieszewo	pałac	k. XVIII wieku
Przytoń	kościół św. Marii Magdaleny	XVIII wiek / XVII/XVIII wiek
Rogówko	kościół Podwyższenia Krzyża Świętego	1886 r.
Runowo	kościół św. Tomasza Apostoła	XV wiek, przebudowa 1860 r., 1882 r.
Sielsko	kościół św. Jana Chrzciciela	XV wiek, przebudowa XVIII i XIX wiek / XVI wiek, 1705 r.
Trzebawie	kościół św. Michała Archanioła	2 poł. XVIII wieku

⁵² Zgodnie z art. 2. ust. 2. ustawy z dnia 24 czerwca 1994 r. o własności lokali (Dz.U.2019.0.737 tj.) lokal mieszkalny to wydzielona trwałąmi ścianami w obrębie budynku izba lub zespół izb przeznaczonych na stały pobyt ludzi, które wraz z pomieszczeniami pomocniczymi służą zaspokajaniu ich potrzeb mieszkaniowych. Może on stanowić odrębny przedmiot własności jeżeli jest wyodrębniony z nieruchomości.

Winniki	kościół św. Karola Boromeusza	1860 r. / 1850 r.
Zwierzynek	kościół św. Rodziny	XV wiek, 1730 r.

Opracowanie własne. Urząd Miejski Węgorzyno

Gmina Węgorzyno w ramach Wojewódzkiego Programu Opieki Nad Zabytkami opracowanym na lata 2021-2024 oraz Planu Województwa Zachodniopomorskiego, znajduje się w Obszarze Kulturowo-Krajobrazowym „Kraina Borków” (OKK16), który obejmuje teren całej gminy Węgorzyno i południowe krańce gminy Radowo Małe. Wyróżnikiem obszaru są liczne zespoły, ryglowych XVIII-wiecznych kościołów wraz z obiektami przykościelnymi.

Wg nowego Programu Opieki Nad Zabytkami opracowanym na lata 2021-2024 obszar OKK 16 charakteryzują kościoły wiejskie o bardzo bogatym wyposażeniu wewnątrz z późnorenesansowymi, barokowymi z manierystyczne drewnianymi elementami wyposażenia wnętrza jak choćby w Runowie Pomorskim. Obecny Wojewódzki Program Opieki Nad Zabytkami Województwa Zachodniopomorskiego sporządzony na lata 2021-2024 bardzo skąpo scharakteryzował obszar OKK 16. Dlatego dla utrwalenia waloru tego obszaru w niniejszym Raporcie pozostawiona jest charakterystyka tego obszaru zaczerpnięta z opracowania wcześniejszego. Wyciąg treści charakteryzującej obszar OKK 16 z poprzedniego Programu stanowi **załącznik nr 8** do raportu.

Jak wspomniano wyżej zabytkami mogą być nie tylko nieruchomości architektury budowlanej, ale też inne nieruchomości. Poza wskazanymi budynkami, do rejestru zabytków wpisane są dodatkowo następujące jeszcze obiekty.

Tabela nr-24. Wykaz zabytków innych niż budowlane.

MIEJSCOWOSC	OBIEKT	DATOWANIE
Dłusko	cmentarz przykościelny	XV/XVI wiek
Kraśnik łobeski	cmentarz przykościelny	brak danych
Rogówko	cmentarz przykościelny	brak danych
Winniki	cmentarz przykościelny	1860 r. / pocz. XIX
Kraśnik łobeski	grobowiec rodziny Possart	1866 r.
Brzeźniak	młyn wodny (<i>wraz z otoczeniem</i>)	poł. XIX wieku, lata 20. XX wieku
Brzeźniak	park dworski	pocz. XIX wieku
Cieszyno	park dworski	pocz. XIX wieku
Dłusko	park dworski	2 poł. XIX wieku
Ginawa	park dworski	1 poł. XIX wieku
Kąkolewice	park dworski	XVII wiek, rozbudowa pocz. XIX wieku
Lesięcin	park dworski	2 poł. XIX wieku
Mieszewo	park dworski	2 poł. XIX wieku
Podlipce	park dworski	1 poł. XIX wieku / 2 poł. XIX wieku
Rogówko	park dworski	XVIII wiek, rozbudowa k. XIX wieku / 2 poł. XVIII wieku
Runowo	park dworski	pocz. XIX wieku

Sielsko	park dworski	2 poł. XIX wieku
Stare Węgorzynko	park dworski	XIX wiek
Wiewiecko	park dworski	2 poł. XIX wieku
Winniki	park dworski	XIX wiek
Zwierzynek	park dworski	XIX wiek
Zwierzynek	park dworski (<i>aleja grabowa</i>)	XIX wiek
Kraśnik łobeski	park dworski (<i>z fundamentami dworu i aleją dojazdową</i>)	1 poł. XIX wieku
Runowo Pomorskie	wieża wodna (<i>kolejowa</i>)	1915 r.

Opracowanie własne. Urząd Miejski Węgorzyno

Pierwszymi w Gminie obiektami, uznanymi za zabytkowe są powołane w dniu 19 grudnia 1956 roku decyzjami państwowymi - parki dworskie w Kąkolewiczach, Runowie i Zwierzynku. Ostatnim obiektem uznanym za zabytek jest wieża wodna zlokalizowana w Runowie Pomorskim. Wpisana do rejestru zabytków w listopadzie 2012 roku. Szczegółowy wykaz zabytków objętych wpisem potwierdzonym postanowieniem administracyjnym zawiera **załącznik nr 9**.

Ponad powyższe, na terenie Gminy Węgorzyno zidentyfikowano 271 stanowisk archeologicznych, które uwidoczniło w wojewódzkiej ewidencji zabytków. Spośród wszystkich, 9 najcenniejszych wpisano do ogólnokrajowego rejestru zabytków. Są to następujące stanowiska wraz z oznaczeniem numerowym krajowej ewidencji zabytków archeologicznych (AZP).

Tabela nr-25. Wykaz krajowej ewidencji zabytków archeologicznych.

MIEJSCOWOŚĆ	FUNKCJA	CHRONOLOGIA	DATA WPISU	NUMER
Trzebawie, st.1	grodzisko	średniowiecze	1969-12-10	AZP 28-14/621
Węgorzyno	grodzisko	średniowiecze	1969-12-04	AZP 28-15/610
Przytoń, st.1	grodzisko	średniowiecze	1969-12-04	AZP 28-15/611
Zdroje st. 1	grodzisko	średniowiecze	1969-12-04	AZP 28-16/613
Brzeźniak, st. 1	grodzisko	średniowiecze	1969-12-04	AZP 28-16/609
Wiewiecko st. 1	grodzisko	średniowiecze	1969-12-04	AZP 28-16/612
Cieszyno, st.1	grodzisko	średniowiecze	1969-12-10	AZP 29-14/622
Ginawa st. 1	grodzisko	średniowiecze	1969-12-16	AZP 29-16/614
Ginawa st. 2	grodzisko	średniowiecze	1969-12-16	AZP 29-16/615

Opracowano wg danych Krajowej Ewidencji Zabytków Archeologicznych

Podsumowując. W granicach Gminy Węgorzyno posiadamy 420 zidentyfikowanych obiektów zabytkowych traktowanych jako zabytki nieruchome chronione prawem. Znajdują się one we wszystkich miejscowościach, w ilościach wg zestawienia tabeli nr 26:

Tabela nr-26. Wykaz ilości zabytków archeologicznych z podziałem na miejscowości.

MIEJSCOWOŚĆ	Ewidencja zabytków nieruchomych.	Rejestr zabytków nieruchomych.	Stanowiska archeologiczne
Brzeźniak	7	2	22
Brzeźnica	3	0	2
Chwarstno	3	1	13
Cieszyno	6	2	21
Dłusko	2	3	1
Gardno	4	1	9
Ginawa	3	2	9
Gościśław	1	0	0
Kąkolewice	4	3	5
Kraśnik Łobeski	2	4	11
Lesięcin	4	2	18
Mielno	4	1	0
Mieszewo	10	3	10
Podlipce	3	1	0
Połchowo	3	0	25
Przytoń	5	1	5
Rogówko	4	1	3
Runowo	9	2	15
Sarnikierz	1	0	0
Sielsko	4	2	37
Trzebawie	3	1	13
Węgorzynko	1	1	4
Sulice	2	0	0
Węgorzyno,	11	0	23
Wiewiecko	2	1	9
Winniki	5	3	8
Zwierzynek	4	3	7
	110	40	270
Łącznie zaewidencjonowanych i zarejestrowanych obiektów zabytkowych		420	

Spośród najczęściej występujących zabytków wymienić można: kościoły, cmentarze, parki dworskie, zespoły folwarczne oraz pozostałe nieruchomości i budynki różnej funkcji.

Lokalizację najcenniejszych dóbr kultury przedstawia poniższa mapka. Rysunek nr 8.

GMINA WĘGORZYNO

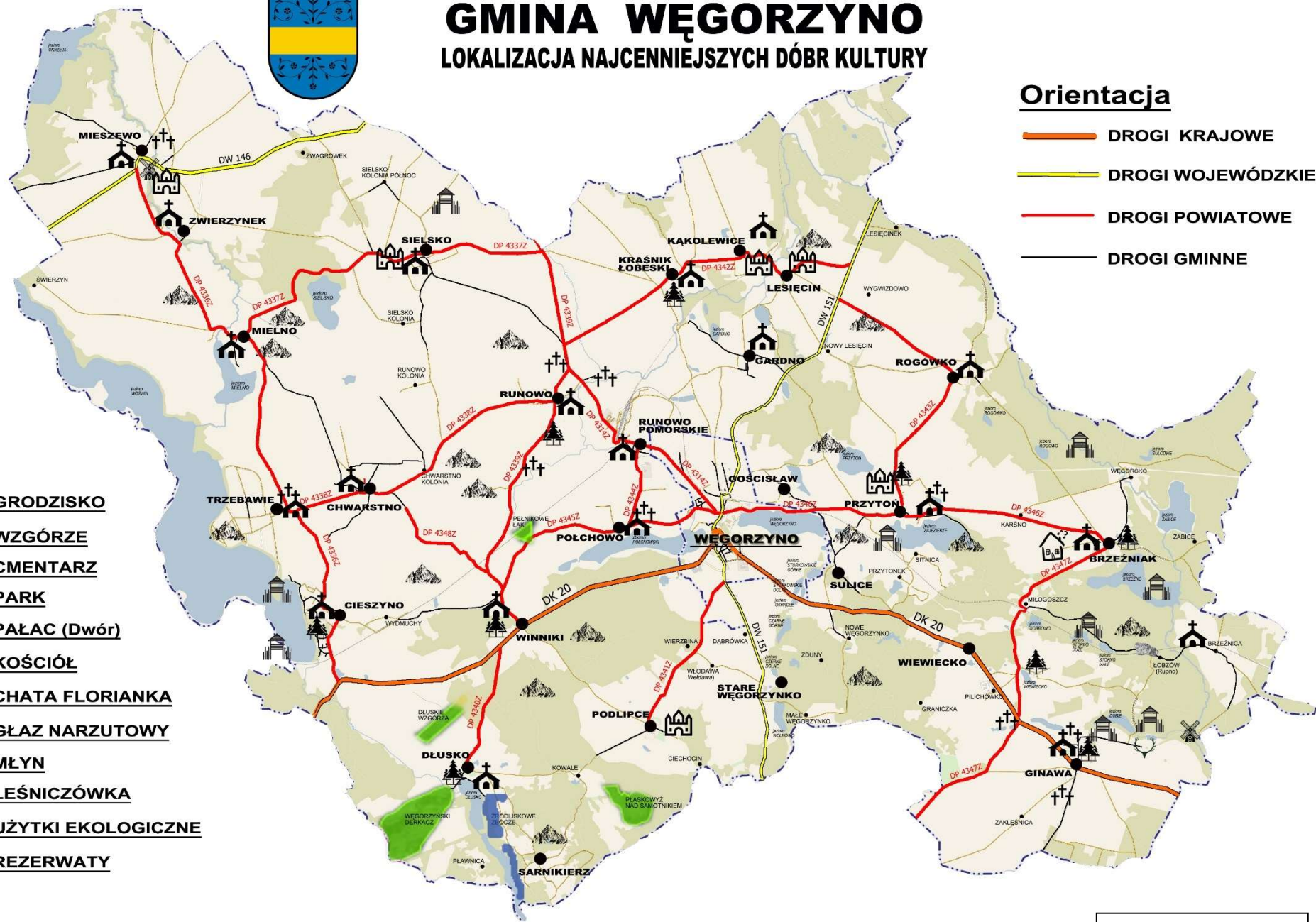
LOKALIZACJA NAJCENNIJSZYCH DÓBR KULTURY

Orientacja

- DROGI KRAJOWE
- DROGI WOJEWÓDZKIE
- DROGI POWIATOWE
- DROGI GMINNE

- **GRODZISKO**
- **WZGÓRZE**
- **CMENTARZ**
- **PARK**
- **PAŁAC (Dwór)**
- **KOŚCIÓŁ**
- **CHATA FLORIANKA**
- **GŁAZ NARZUTOWY**
- **MŁYN**
- **LEŚNICZÓWKA**
- **UŻYTKI EKOLOGICZNE**
- **REZERWATY**

Rysunek nr 8.

4.4.3. *Etyka. Stanowienie prawa lokalnego.*

Wspomniano już, że gminna struktura samorządowa działa w zakresie wszystkich spraw publicznych o znaczeniu lokalnym, które nie zastrzeżono ustawami na rzecz innych podmiotów. Zaspokajanie zbiorowych potrzeb Wspólnoty należy do zadań własnych gminy⁵³. Narzędziem realizacji zadań zabezpieczających egzystencjonalnie lokalną społeczność są uchwały Rady Gminy oraz zarządzenia Burmistrza. Uchwały i zarządzenia to przyjęte zwyczajowo a w obrocie prawnym usankcjonowane ustawowo przez Państwo formy stanowienia prawa miejscowego. Zatem Lokalne Wspólnoty są posiadaczem narzędzia regulowania norm postępowania ludzi względem siebie oraz względem każdego podmiotu i przedmiotu prawa. Tą właśnie drogą realizowany jest trzeci, równie doniosły jak poprzedni, dział kultury – *etyka*. Formułuje ona powinności, którym podlegamy, czyli określa co powinniśmy a czego nie powinniśmy czynić, nadto odpowiada na pytanie - dlaczego, czyli uzasadnia słuszność tych powinności. Cały ten przedmiot zagadnienia omówiony zostanie podczas analizy ilości i jakości ustanowionego prawa przez Radę Miejską w Węgorzynie.

Reasumując tą część niniejszego Raportu należy podkreślić, że dążność każdej Wspólnoty do osiągnięcia dobrobytu oparta jest o trzy zasadnicze fundamenty. Są nimi: *zasoby przyrody, predyspozycja demograficzna oraz aktywność gospodarcza*, ...oraz, że dziełem tej ostatniej jest najcenniejszy, bo najdonioślejszy w skutkach dla człowieka produkt zwany **Kulturą**, z trzema swoimi wielkimi działami: *nauką (poznawaniem)* otwierającą dostęp do „Prawdy”, *etyką (postępowaniem)* otwierającą dostęp do „Dobra” oraz *sztuką (wytwórczością)* otwierającą dostęp do „Piękna”.

Aby dobrobyt drogą kultury mógł być osiągnięty, warunkiem ostatecznie go dopełniającym jest posiadanie zdrowia, ...tak fizycznego jak też psychicznego. Obydwa aspekty zdrowia chronione są i zabezpieczane przez istniejący ośrodek zdrowia, ...ale także przez sieć obiektów sportowych miejskich i szkolnych, także świetlice wiejskie, bibliotekę oraz działający od 2019 roku ośrodek kultury łączący w sobie też funkcję sportową, co wynika z jego nazwy - Gminny Ośrodek Kultury i Sportu, ustanowionej uchwałą Rady Miejskiej. Od 2019 roku w Gminie Węgorzynie działa jedna przychodnia lekarska, udzielając rokrocznie od

⁵³ Art. 7. Ust.1. Zaspokajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty należy do zadań własnych gminy. W szczególności zadania własne obejmują sprawy: **1.)** ładu przestrzennego, gospodarki nieruchomościami, ochrony środowiska i przyrody oraz gospodarki wodnej; **2.)** gminnych dróg, ulic, mostów, placów oraz organizacji ruchu drogowego; **3.)** wodociągów i zaopatrzenia w wodę, kanalizacji, usuwania i oczyszczania ścieków komunalnych, utrzymania czystości i porządku oraz urządzeń sanitarnych, wysypisk i unieszkodliwiania odpadów komunalnych, zaopatrzenia w energię elektryczną i ciepłą oraz gaz; **3a.)** działalności w zakresie telekomunikacji; **4.)** lokalnego transportu zbiorowego; **5.)** ochrony zdrowia; **6.)** pomocy społecznej, w tym ośrodków i zakładów opiekuńczych; **6a.)** wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej; **7.)** gminnego budownictwa mieszkaniowego; **8.)** edukacji publicznej; **9.)** kultury, w tym bibliotek gminnych i innych instytucji kultury oraz ochrony zabytków i opieki nad zabytkami; **10.)** kultury fizycznej i turystyki, w tym terenów rekreacyjnych i urządzeń sportowych; **11.)** targowisk i hal targowych; **12.)** zieleni gminnej i zadrzewień; **13.)** cmentarzy gminnych; **14.)** porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli oraz ochrony przeciwpożarowej i przeciwpowodziowej, w tym wyposażenia i utrzymania gminnego magazynu przeciwpowodziowego; **15.)** utrzymania gminnych obiektów i urządzeń użyteczności publicznej oraz obiektów administracyjnych; **16.)** polityki prorodzinnej, w tym zapewnienia kobietom w ciąży opieki socjalnej, medycznej i prawnej; **17.)** wspierania i upowszechniania idei samorządowej, w tym tworzenia warunków do działania i rozwoju jednostek pomocniczych i wdrażania programów pobudzania aktywności obywatelskiej; **18.)** promocji gminy; **19.)** współpracy i działalności na rzecz organizacji pozarządowych oraz podmiotów wymienionych w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2018 r. poz. 450, 650 i 723); **20.)** współpracy ze społecznościami lokalnymi i regionalnymi innych państw. Art. 8. 1. Ustawy mogą nakładać na gminę obowiązek wykonywania zadań zleconych z zakresu administracji rządowej, a także z zakresu organizacji przygotowań i przeprowadzenia wyborów powszechnych oraz referendów.

22,5 tys. do 25,0 tys. Uzupełnieniem przychodni lekarskiej jest działająca w Węgorzynie apteka.

Tabela nr-27. Wykaz porad lekarskich udzielonych w poszczególnych latach.

AMBULATORYJNA OPIEKA ZDROWOTNA	2016 r.	2017 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.	2021 r.
	roczna ilość porad lekarskich					
	24 947	24 369	23 136	23 830	12 137	0

GUS nie opublikował danych na dzień 30.IV.2023 o ilości porad lekarskich w 2022 rok. Statystyce nie podlegają telefoniczne porady lekarskie za rok 2021 i 2022 prowadzane w związku z p-pandemią Covid 19.

Gmina Węgorzyno powołała w roku 2019 Gminny Ośrodek Kultury i Sportu. Przejął on od Urzędu Miejskiego - realizującego od zawsze zadania kultury - wiele funkcji, choćby organizacji imprez integracyjnych, kulturalnych, promocyjnych czy patriotycznych.

Do przedsięwzięć kulturalnych, które wpisały się już na stałe w kalendarz imprez należą takie jak: Lato z Węgorzem, Dożynki Gminne, Dzień Sołtysa, obchody Dnia Niepodległości, Dzień Pamięci Żołnierzy Wyklętych, Festyn Charytatywny, Festyn Trzeźwości, konkurs Najpiękniejsza Palma Wielkanocna, Łobeska Baba Wielkanocna, Orszak Trzech Króli, Obchody Państwowości Polskiej na Ziemi Węgorzyńskiej, rajdy piesze, spotkania wigilijne, Turniej im. Stanisława Pawłowskiego, Węgorzyńskie Perełki, zabawy mikołajkowe, uroczystości Złote Gody oraz inne, które nie posiadają charakteru cyklicznego jak choćby spotkania z ciekawymi ludzki. Wspominając działalność integracyjno-kulturalną jaka odbywa się na terenie Gminy Węgorzyno, nie można pominąć umowy podpisanej z partnerską gminą niemiecką Uckeriand. Na niwie tej współpracy organizowane są wyjazdy i wzajemne spotkania mieszkańców obu gmin. W latach 2020 - 2022 z uwagi na stan epidemiologiczny imprezy były mocno ograniczone choć nie zlikwidowane. Do najważniejszych w roku bieżącym można zaliczyć:

Tabela nr-28. Wykaz wydarzeń kulturalnych w roku sprawozdawczym.

2022-01-06	Orszak Trzech Króli.
2022-01-30	30 Finał WOŚP.
2022-03-02	Narodowy Dzień Pamięci „Żołnierzy Wyklętych” oraz Święto Państwowości Polskiej
2022-04-09	Konkurs na Palmę Wielkanocną.
2022-04-10	Wielkanocny kiermasz.
2022-05-15	Wbudowanie "Kamienia Węgielnego" pod budowę Centrum Zarządzania Kryzysowego.
2022-05-30	Przedszkolaki Samorządowcom.
2022-06-12	Uroczyste otwarcie Stadionu Miejskiego im. Stanisława Pawłowskiego w Węgorzynie.
2022-07-01	Powitanie Lata.
2022-08-01	78 Rocznicza wybuchu Powstania Warszawskiego.
2022-08-15	Festyn Trzeźwości.
2022-09-24	Dożynki Gminne w Sielsku.
2022-10-20	Węgorzyńskie Peretki.
2022-10-23	Złote Gody.
2022-11-10	Uroczyste przekazanie sprzętu komputerowego młodzieży szkolnej.
2022-11-11	Dzień Niepodległości.
2022-11-11	II Bieg Niepodległości.
2022-11-11	Koncert pieśni patriotycznych.
2022-11-25	Uroczystość oficjalnego otwarcia Centrum Zarządzania Kryzysowego.
2022-11-30	Otwarcie Ekopracowni.

4.5. Stowarzyszenia i organizacje społeczne jako rezultat aktywność Wspólnoty.

Szerokie spektrum bazy materiałowej dostępnej lokalnej społeczności, powiększone dodatkowo o zasoby innych podmiotów jak choćby Kościoła, udostępniane są w celach rozwijania swoich pasji i zainteresowań. Są inspiracją do samorządowego powstawania wielu organizacji. Wiele z nich wykonuje różne zadania publiczne począwszy od realizowania bezpieczeństwa publicznego, kończąc na sztuce artystycznej i pamięci historycznej. Duża ich ilość to cecha charakterystyczna i wyróżniająca węgorzyńską społeczność.

Stowarzyszenia posiadające osobowość prawną wg stanu na 30.XII.2022 roku.

1. Akademickie Polskie Towarzystwo Turystyczno - Krajoznawczego W Szczecinie – siedziba: Brzeźniak 7A
2. Fundacja Burej – siedziba: Dłusko
3. Fundacja Prosiaczka Eugeniusza Gieniutkowo – siedziba: Nowe Węgorzynko
4. Fundacja Sielska Kraina – siedziba: Sielsko
5. Ochotnicza Straż Pożarna w Runowie – siedziba: Runowo
6. Ochotnicza Straż Pożarna w Sielsku – siedziba: Sielsko
7. Ochotnicza Straż Pożarna w Węgorzynie – siedziba: Węgorzyno
8. Ochotnicza Straż Pożarna W Zwierzynku – siedziba: Zwierzynek
9. Stowarzyszenie "Lepsze Runowo" W Likwidacji – siedziba: Runowo
10. Stowarzyszenie "Nasza Kraina Sielsko" – siedziba: Sielsko
11. Stowarzyszenie "Nasze Mielno" – siedziba: Mielno

12. Stowarzyszenie Centrum Zwiększania Aktywności Społecznej – siedziba: Węgorzyno
13. Stowarzyszenie Chóru "Kantylena" Przy Parafii P.W. Wniebowzięcia NMP w Węgorzynie.
14. Stowarzyszenie Inicjatyw Artystyczno-Edukacyjnych "Sztuka Życia" – siedziba: Węgorzyno
15. Stowarzyszenie Kresowian "Kuropatniki" – siedziba: Sielsko
16. Stowarzyszenie Miłośników Cieszyna "Woświn" – siedziba: Cieszyno
17. Stowarzyszenie Miłośników Przytoni – siedziba: Przytoń
18. Stowarzyszenie „Morwowa Kraina” – siedziba: Lesięcin
19. Stowarzyszenie Przyjaciół Mieszewa – siedziba: Mieszewo
20. Towarzystwo Węgorzyńskie – siedziba: Węgorzyno
21. Węgorzyńskie Towarzystwo Twórczości Artystycznej – siedziba: Węgorzyno

Stowarzyszenia zwykłe

1. Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Węgorzyna z siedzibą w Węgorzynie
2. PZW Koło „Węgorz” z siedzibą w Węgorzynie
3. Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów, Koło Terenowe z siedzibą w Węgorzynie
4. Stowarzyszenie Na Rzecz Wspierania Osób Niepełnosprawnych "Tacy Sami" z siedzibą w Sielsku
5. Stowarzyszenie Węgorzyno Mój Dom z siedzibą w Węgorzynie
6. Gminne Koło Pszczelarzy w Węgorzynie z siedzibą w Węgorzynie
7. Stowarzyszenie "Współlistnienie" z siedzibą w Łobzie. Oddz. Węgorzyno.
8. *Stowarzyszenie "Mała Wieś" z siedzibą w Trzebawie (w likwidacji)

Kluby sportowe

1. Ludowy Klub Sportowy „Sparta” z siedzibą w Węgorzynie
2. Ludowy Uczniowski Klub Sportowy „Trójka” z siedzibą w Węgorzynie
3. Akademia Młodego Piłkarza z siedzibą w Węgorzynie.

Do Krajowego Rejestru Sądowego⁵⁴ na dzień 30.XII.2022 r., wpisanych ich jest 21. stowarzyszeń, fundacji oraz innego rodzaju organizacji pozarządowych, zaś stowarzyszeń zwykłych⁵⁵ tj. nieposiadających osobowości prawnej zaewidencjonowanych w Starostwie Powiatowym w Łobzie działa w Gminie 11 (*jedno w likwidacji), w tym 3 działające kluby sportowe⁵⁶.

Poza osobami fizycznymi zrzeszającymi się w stowarzyszenia sama Gmina Węgorzyno, celem sprawniejszego, efektywniejszego i ekonomiczniejszego realizowania swoich zadań ustawowych przynależy i jest członkiem wielu stowarzyszeń oraz związków gmin. Z urzędu Gminę reprezentuje Burmistrz Węgorzyna, a czasem także osoba ustanowiona przez Radę Gminy. Gmina należy i była współinicjatorem powstawania następujących stowarzyszeń oraz związków celowych:

1. Stowarzyszenie Gmin Polskich Euroregionu „Pomerania” - reprezentant: Monika Kuźmińska – Burmistrz Węgorzyna;
2. Stowarzyszenie Centrum Inicjatyw Wiejskich LIDER - reprezentant: Monika Kuźmińska Burmistrz Węgorzyna;

⁵⁴ Stowarzyszenie KRS. Jak wskazuje nazwa, musi zostać ono zarejestrowane w Krajowym Rejestrze Sądowym. Rejestracja w KRS daje stowarzyszeniu wiele uprawnień, m.in.: nadaje stowarzyszeniu osobowość prawną, jest organizacją pozarządową, może korzystać z różnych źródeł finansowania. Do jego założenia niezbędne jest uchwalenie statutu i wybranie komitetu założycielskiego. Minimalna liczba założycieli – 15 osób.

⁵⁵ Stowarzyszenie zwykłe. Działanie stowarzyszeń zwykłych reguluje ustawa z dnia 7 kwietnia 1989 r. Prawo o stowarzyszeniach. Założenie stowarzyszenia zwykłego jest prostsze niż utworzenie stowarzyszenia zarejestrowanego w KRS. By je powołać wystarczy już trzy osoby – pełnoletnie, posiadające obywatelstwo polskie i niepozbawione praw publicznych. Mogą je zakładać i być członkami tylko osoby fizyczne.

⁵⁶ Kluby sportowe to nic innego jak stowarzyszenia, ale realizujące cele i zadania z zakresu kultury fizycznej (*przede wszystkim udział w rozgrywkach sportowych*). Nie zawsze muszą działać jako stowarzyszenie, ale taka forma pozwala im np. posiadać osobowość prawną.

3. Ogólnopolskie Stowarzyszenie Gmin Cysterskich- reprezentant: Monika Kuźmińska – Burmistrz Węgorzyna;
4. Stowarzyszenie Lokalnej Grupy Rybackiej „Sieja” - reprezentant: Monika Kuźmińska – Burmistrz Węgorzyna;
5. Lokalna Organizacja Turystyczna Powiatu Łobeskiego - reprezentant: Monika Kuźmińska – Burmistrz Węgorzyna;
6. Związek Gmin Unia Miast i Gmin Dorzecza Regi- reprezentanci: Monika Kuźmińska – Burmistrz Węgorzyna, Jan Mazuro – Przewodniczący Rady Miejskiej;
7. Związek Zachodniopomorskiej Strefy Centralnej - reprezentant: Monika Kuźmińska – Burmistrz Węgorzyna; Marta Banasik- Sekretarz.
8. Celowy Związek Gmin R-XXI z siedzibą w Nowogardzie – reprezentanci: Monika Kuźmińska – Burmistrz Węgorzyna, Mirosław Przysiwek – Z-ca Burmistrza, delegat Rady Miejskiej.

II. CZĘŚĆ GŁÓWNA RAPORTU.

Część główna raportu opiera się na zbadaniu i zobrazowanie zmian jakie zaszły na poziomie Gminy Węgorzyno w najważniejszych segmentach działalności publicznej, dla których cele globalne zdefiniowane są i wyznaczone w strategicznych dokumentach planistycznych a realizowane wycinkowo w okresach rocznych przez władzę publiczną. Posiadając atrybut stanowienie prawa oraz postawione do swojej dyspozycji środki finansowe władza publiczna realizuje cele, których kierunkowym wyznacznikiem powinno być „*dobro wspólne*”, gdyż wszystko w przestrzeni publicznej, rozpoczynać się powinno i kończyć na działaniu zmierzającym ku tak nazwanemu dobru.

1. AKTY PRAWA MIEJSCOWEGO.

Cele jednostkowe gminy, realizowane w okresach rocznych możliwe są jedynie, gdy ich realizacja poprzedzona będzie „społecznym pozwoleniem”. Rodzajem takiego pozwolenia jest dokument zwany w prawodawstwie polskim *uchwałą Rady Gminy*. To te szczególnego rodzaju dokumenty rozpoczynają każde publiczne działania. Nimi, możliwe jest w ogóle rozpoczęcie czegokolwiek w przestrzeni publicznej. Stanowienie prawa lokalnego jest narzędziem sprawowania władzy przez konstytucyjnie umocowane organy jednostek samorządu terytorialnego, które powołano do życia ustawami.

1.1. Uchwały Rady Miejskiej.

W badanym, okresie 2022 roku Rada Miejska w Węgorzynie podjęła łącznie 76 uchwał (5 więcej niż rok temu). Dotyczyły one takich obszarów życia publicznego jak: polityka finansowa gminy, strategia gospodarcza, ład przestrzenny, zasoby materialne gminy, infrastruktura komunalna, ochrona środowiska, polityka rodzinna i społeczna, oświatowo wychowawcza, kultura i dziedzictwo narodowe oraz bezpieczeństw publiczne. Rozkład ilości w ramach poszczególnych obszarów, przedstawia poniższa tabela:

Tabela nr-29. Zestawienie ilości podjętych uchwał Rady Miejskiej

Obszar działalności publicznej objęty treścią uchwał Rady Miejskiej.	2018	2019	2020	2021	2022
Urzędy Administracji Publicznej	14	20	16	16	12
Polityka finansowa gminy	26	31	33	23	26
Polityka gospodarcza	12	9	7	8	7
Ład przestrzenny	2	4	1	1	0
Zasoby materialne, gospodarka nieruchomościami	5	16	14	9	8
Ochrona środowiska	1	4	11	3	7
Polityka rodzinna i społeczna	7	4	2	8	2

Oświata i wychowanie	10	6	2	2	9
Kultura, Sport i Dziedzictwo Narodowe	4	5	1	3	2
Bezpieczeństwo publiczne	1	0	0	1	3
	82	99	87	71	76

Poza stanowaniem aktów porządkowo-regulaminowych dotyczących działalności organów administracji publicznej, (*rad gmin, urzędów, jednostek organizacyjnych czy pomocniczych*), jak wskazuje rozkład statystyczny ilości podejmowanych uchwał, największa aktywność Rady Gminy przejawia się w oddziaływaniu oraz stymulowaniu polityki finansowej. Dla okresów krótszych – polityka ta odzwierciedlona zostaje w dokumentach zwanych „**Wieloletnią Prognozą Finansową**”. Dokument ten jest integralną częścią każdorocznej uchwały budżetowej i musi - w zakresie zabezpieczenia finansowego dla inwestycji - być z nią spójny. Wieloletnia Prognoza Finansowa powinna - w możliwie najszerszym zakresie - uwzględniać wytyczne Planu Rozwoju Lokalnego Gminy. Rokrocznie ważnym przedmiotem stanowienia prawa są zasoby majątkowe Gminy, szczególnie w zakresie sprzedaży, nabycia oraz dzierżaw nieruchomości

Rada Gminy realizowała też swoją misję w kilku innych obszarach życia publicznego, jak: polityka społeczna, oświatowa oraz kultura i ochrona dziedzictwa narodowego. Nie sposób skupić się jednocześnie na wszystkich dziedzinach życia społecznego. Należy jednak podkreślić, że ustalone przez Radę Miejską w Węgorzynie priorytety należą do najistotniejszych z punktu widzenia rozwojowego Gminy. Jak już wspomniano spośród wszystkich podejmowanych uchwał blisko 1/3 z nich poświęcona jest polityce finansowej Gminy. Ok. 16 % regulacji objętych uchwałami poświęconych jest wewnętrznej organizacji pracy organów władzy samorządowej, działalności kontrolno-rewizyjnej urzędu, podległych jednostek organizacyjnych i pomocniczych, a także działalności skargowej mieszkańców. Wykaz szczegółowy podjętych uchwał z uwzględnieniem rodzajów obszarów tematycznych, którymi zajmowała się Rada Gminy w okresie badanego raportem roku budżetowego przedstawia **załącznik nr 10**.

1.2. Zarządzenia Burmistrza.

Wykonywanie prawa ustanawianego przez Radę Miejską realizuje Burmistrz poprzez wydawane zarządzenia. Mają one, co do istoty charakter zewnętrzny i wewnętrzny związany z relacją pracodawca – pracobiorca. Wszystkich zarządzeń w roku budżetowym wydano łącznie 99.

Tabela nr-30. Zestawienie ilości wydanych zarządzeń Burmistrza Węgorzyna.

ZARZĄDZENIA BURMISTRZA WĘGORZYNA

Obszar działalności publicznej objęte zarządzeniem Burmistrza.	2021	Zew.	Wew.	2022	Zew.	Wew.
Polityka rodzinna i społeczna	8	0	8	4	0	4
Polityka gospodarcza	12	0	12	5	0	5
Polityka finansowa gminy	70	66	4	65	45	20
Oświata i wychowanie	3	1	2	8	0	8
Organy Administracji Publicznej	40	0	40	9	0	9
Ochrona środowiska	0	0	0	3	0	3
Ład przestrzenny	0	0	0	0	0	0
Kultura i Sport	2	0	2	0	0	0
Gospodarka zasobami mieszkaniowymi	3	0	3	0	0	0
Gospodarka nieruchomościami	3	0	3	4	0	4
Bezpieczeństwo publiczne	0	0	0	1	0	1
RAZEM	141	67	74	99	45	54

Opracowanie własne. Urząd Miejski w Węgorzynie.

2. POLITYKA FINANSOWA WŁADZ SAMORZĄDOWYCH.

Polityka finansowa jednostek samorządu terytorialnego – jak wspomniano - realizowana jest poprzez uchwały Rady Gminy, która ustala limity rocznych dochodów i wydatków, a także określa zasady wspomagania budżetów przychodami oraz zasadami ich zwrotów. Przychody są narzędziem finansowym generującym dług publiczny, którego wielkość podlega ustawowej kontroli.⁵⁷ Podstawą prawną opracowywania uchwał budżetowych jest ustawa z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (*Dz. U. 1990, nr 16, poz. 95 z późniejszymi zmianami*).

2.1. Dochody Gminy – źródła dochodów.

Nie jest zadaniem Raportu szczegółowa analiza finansowa budżetu gminy, gdyż ta przeprowadzona będzie w odrębnym równoległym procedowaniu związanym z zatwierdzeniem sprawozdania z wykonania budżetu za 2022 rok. W raporcie przedstawione zostaną jedynie ogólne wskazania wynikające z globalnych relacji kwot stanowiących dochody i wydatki budżetu.

⁵⁷ Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych jest zasadniczym aktem prawnym w zakresie finansów publicznych zawierającym, między innymi, kompleksowe regulacje dotyczące długu publicznego. Wprowadza niezbędne definicje, określa ogólne zasady zaciągania długu, emisji papierów wartościowych i zarządzania długiem skarbu państwa, a także procedury ostrożnościowe i sanacyjne. Art. 89. 1. Jednostki samorządu terytorialnego mogą zaciągać kredyty i pożyczki oraz emitować papiery wartościowe na: 1) pokrycie występującego w ciągu roku przejściowego deficytu budżetu jednostki samorządu terytorialnego; 2) finansowanie planowanego deficytu budżetu jednostki samorządu terytorialnego; 3) spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań z tytułu emisji papierów wartościowych oraz zaciągniętych pożyczek i kredytów; 4) wyprzedzające finansowanie działań finansowanych ze środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej.

W aspekcie dochodowym, co wynika z danych tabelatycznych wskazanych już w części ogólnej raportu, najważniejszym jawi się uwaga o wzroście dochodu całkowitego budżetu do kwoty 44.438 084 zł w relacji do roku 2021. Miało to związek z trwającym finansowaniem samorządu środkami covidowymi (4.098.861 zł), uruchomieniem finansowana potrzeb obywateli Ukrainy przebywających w Polsce (530.831 zł) a także znacznym wzrostem podatku dochodowego od osób fizycznych (6.266.615).

Tabela nr-31. Źródła dochodów Gminy Węgorzyno

Źródła dochodu Gminy Węgorzyno	Średnia 2019-2021	2021	2022
1.0.) Dochody ogółem	43 443 715	40 700 527	44 438 084
Udział dochodów ogółem	100%	100%	100%
1.0.1. Dochody bieżące, razem	34 094 164	35 321 269	41 606 135
1.0.2. Dochody majątkowe, razem	9 349 551	5 379 258	2 831 950
1.1.) Subwencja budżetu państwa	8 757 331	8 765 162	8 939 744
w tym udział subwencji ogólnej w dochodach ogółem	21,8%	21,5%	0
1.1.1. w tym część oświatowa-75801	4 991 764	4 735 892	4 853 992
1.1.2. w tym część wyrównawcza-75807	3 714 965	3 993 649	4 012 329
1.1.3. w tym część równoważąca-75831	50 602	35 621	73 423
1.2.A.) Dotacje celowe budżetu państwa	15 552 178	13 744 020	9 864 207
w tym udział dotacji celowych państwa w dochodach ogółem	36,9%	33,8%	22,2%
1.2.1. w tym krajowe	11 636 987	11 718 085	9 035 125
1.2.2. w tym UE	3 915 191	2 025 935	829 082
1.2.B.) Dotacje i środki inne niż budżetu państwa	5 322 234	3 173 315	6 541 232
1.2.A.1. dotacje celowe od innych JST	421 133	685 611	45 000
1.2.A.2. środki i dotacje z państw. fund. celowych	573 629	851 377	5 407 010
1.2.A.3. środki otrzymane od pozostałych jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych	595 160	1 636 328	1 089 222
1.2.A.4. środki pozyskane z innych źródeł	3 732 312	0	0
1.3.) Dochody własne, w tym	13 811 973	15 018 030	19 092 901
w tym, udział dochodów własnych w dochodach ogółem	32,1%	36,9%	43,0%
<i>art.4. ust.1. pkt.1 ustawy o dochodach</i>			
1.3.1.) Podatki	5 799 941	6 334 049	6 453 303
<i>art.4. ust.1. pkt.2 ustawy o dochodach</i>			
1.3.2.) Opłaty	2 054 675	2 160 072	2 703 995
<i>art.4. ust.2. ustawy o dochodach</i>			
1.3.3.) podatek dochodowy os. fizycznych-001 (*)	3 691 780	3 800 566	6 266 615
<i>art.4. ust.3. ustawy o dochodach</i>			
1.3.4.) podatek dochodowy os. prawnych-002 (*)	159 077	224 291	164 062
<i>art.4. ust.1. pkt.4 ustawy o dochodach</i>			
1.3.5.) Dochody z majątku.	399 778	278 227	915 670
<i>art.4. ust.1. pkt.3, 5-12 ustawy o dochodach</i>			
1.3.6.) Inne dochody	1 706 721	2 220 825	2 589 256

2.1.1. Subwencje..

Po najwyższym jak do tej pory subwencjonowaniu budżetu gminnego przez rząd w roku 2020 Gmina Węgorzyno wróciła obecnie do dochodów prównywalnych w tym zakresie z trzyletnią średnią. Porównując wyniki budżetowe widać, że kwota dotacji państwowych uległa w 2022 roku dalszemu regresowi. Subwencjonowanie w badanym okresie powróciło do normalnych, lekko progresywnych co do kwoty - poziomów. Dla obliczania subwencji wyrównawczej na rok budżetowy 2022 uwzględniany jest wskaźnik dochodów podatkowych *możliwych* do wykonania w Gminie Węgorzyno jaki obowiązywał dla roku 2020. Dla naszej Gminy wyniósł on wtedy 1.556,37 i stanowił 73,3 % wskaźnika Gg (*dla całego kraju*) i w relacji do roku ubiegłego pozostał na niezmiennym poziomie.

Tabela nr-32. Wielkość dochodu podatkowego możliwego do uzyskania w gminach powiatu łobeskiego.

GMINA	Wskaźnik G na 2018 r. Sporządzono wg danych o dochodach podatkowych za 2016 r. wg stanu na dzień 30.06.2017 r.	Wskaźnik G na 2019 r. Sporządzono wg danych o dochodach podatkowych za 2017 r. wg stanu na dzień 30.06.2018 r.	Wskaźnik G na 2020 r. Sporządzono wg danych o dochodach podatkowych za 2018 r. wg stanu na dzień 30.06.2019 r.	Wskaźnik G na 2021 r. Sporządzono wg danych o dochodach podatkowych za 2019 r. wg stanu na dzień 30.06.2020 r.	Wskaźnik G na 2022 r. Sporządzono wg danych o dochodach podatkowych za 2020 r. wg stanu na dzień 30.06.2021 r.
WĘGORZYNO	1 284,31	1 322,88	1 440,32	1 537,60	1 556,37
DOBRA	960,18	970,09	1 068,57	1 178,89	1 169,79
RADOWO MAŁE	1 145,61	1 152,44	1 237,65	1 336,75	1 394,62
ŁOBEZ	1 316,51	1 534,91	1 494,73	1 591,63	1 559,82
RESKO	1 570,05	1 804,22	1 803,54	1 901,75	1 939,02
<i>wskaźnik „G” dla Węgorzyna</i>	<i>77,0%</i>	<i>73,9%</i>	<i>73,6%</i>	<i>73,3%</i>	<i>73,7%</i>
Wskaźnik Gg dla kraju	1 668,68	1 790,33	1 956,15	2 098,22	2 122,33

ROZPIĘTOŚĆ W KRAJU

<i>Min. w kraju kwota dochodu podatkowego (gm. Potok Górny)</i>	390,29	406,76	454,97	485,66	523,72
<i>Max. w kraju kwota dochodu podatkowego (gm. Kleszczów)</i>	31 962,75	31 910,49	31 028,40	29 808,10	29 704,36

Dane. Ministerstwo Finansów wg stanu na dzień 30.XII.2022 r.

W tym miejscu należy podkreślić uwagę już wcześniej wyrażaną, że nie można planować długofalowej polityki rozwojowej gminy opierając się na subwencyjno -dotacyjnym systemie finansowania zadań własnych gminy. Jak wynika z publikacji wskaźnika **G** dla lat wskazanych w tabeli nr-32 zaobserwować można wyraźną tendencję zniżkową gminnego dochodu podatkowego **G** w relacji do **Gg** (*krajowego*) która zarysowała się roku 2018. Zubażanie samorządów obserwowane w przyzmacie dochodu podatkowego m-dzy innymi inspirowało Burmistrza Węgorzyna, aby wraz z kilkunastoma burmistrzami i wójtami z terenu całej Polski podjąć działania w tym temacie. Kilkanaście zatem gmin podjęło się wysiłku wprowadzenia pod obrady sejmiku ustawy wprowadzającej do obrotu prawnego - subwencję

środowiskową. Grupa robocza w osobach burmistrzów i wójtów działa od 2017 roku. Owocem kilkunastu już spotkań w tym temacie jest napisany projekt ustawy o subwencji środowiskowej.

2.1.2. Dotacje budżetu Państwa oraz innych podmiotów prawnych.

Jak można zauważyć, ważnym składnikiem budżetu jest pozycja dotacji celowych udzielanych szczególnie przez budżet państwa w ramach środków krajowych oraz zagranicznych, szczególnie z budżetu środków unijnych. Z uwagi na znaczenie środków zagranicznych omówione zostaną w osobnym podrozdziale. W ramach tego rodzaju dotacji, w zakresie środków krajowych wysokość ta ukształtowała się już od dawna – co pokazuje średnia z ostatnich lat – na poziomie 11 mln zł zmniejszając z wolna – jako średnia – swój udział w stosunku do dochodów własnych, osiągając jednak ciągle bardzo wysoki poziom, obecnie 84 % kwoty średnio osiągniętych dochodów własnych a 36,8% dochodów ogółem.

Tabela nr 33. Udział dotacji celowych w budżecie Gminy Węgorzyno.

Źródło dochodu Gminy Węgorzyno	Średnia 2019-2021	2021	2022
1.2.A.) Dotacje celowe budżetu państwa	15 499 181	13 726 098	9 864 207
w tym udział dotacji celowych w dochodach ogółem	36,8%	33,7%	22,2%
1.2.1. w tym krajowe	11 636 987	11 718 085	9 035 125
1.2.2. w tym UE	3 862 194	2 008 013	829 082

To bardzo niekorzystny dla samorządności trend. Nadto koszty wykonywanych zadań na administrację rządową idą rokrocznie w górę a dotacje na te zadania stoją – jak pokazuje budżet - w miejscu od kilku lat.

W zakresie roku bieżącego udział dotacji celowej budżetu państwa znacznie się obniżył jednak niestety nie oznacza to, że udział dotacji jako takich się zmniejszył. W roku bieżącym zaobserwować można przesunięcie dotacji celowych Państwa w kierunku dotacji przekazywanych przez fundusze państwowe. Wzrost w tym segmencie dochodu był blisko 10 krotnie większy niż wynika to ze średnich wieloletnich.

Tabela nr 34. Udział dotacji innych niż budżetu państwa w budżecie Gminy Węgorzyno.

Źródło dochodu Gminy Węgorzyno	Średnia 2019-2021	2021	2022
1.2.B.) Dotacje celowe inne niż budżetu państwa	5 322 234	3 173 315	6 541 232
1.2.A.1. środki i dotacje z państwowych funduszy celowych	573 629	851 377	5 407 010
1.2.A.2. dotacje celowe od innych JST	421 133	685 611	45 000
1.2.A.3. środki otrzymane od pozostałych jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych	595 160	1 636 328	1 089 222
1.2.A.4. środki pozyskane z innych źródeł	3 732 312	0	0

Gminy wspomagają swoje budżety także dotacjami celowymi z innych źródeł niż wymieniono, jednak dotacje te nie stanowią znaczenia i są sporadycznie spotykane.

2.1.3. Zagraniczne źródła dochodów.

Dla rozumienia konstrukcji rocznych budżetów Gminy Węgorzyno ostatnich lat - przed przystąpieniem do wyciągania wniosków jednostkowych w oparciu o pojedyncze wielkości – należy zbadać intencję, która towarzyszy Burmistrzowi Węgorzyna podczas konstrukcji projektów rocznych budżetów. W ciągle jeszcze trwającym okresie finansowania budżetu samorządowego środkami państw współtworzących UE, założeniem podstawowym władz lokalnych jest wcześniejsze określenie spektrum potrzeb danej wspólnoty oraz ustalenie gradacji ich ważności. Najogólniej, zbudowanie piramidy potrzeb z uwzględnieniem szans sfinansowania ich środkami zewnętrznymi krajowymi bądź zagranicznymi. Z uwagi, że to priorytety społeczno-gospodarcze rządu oraz komisarzy europejskich wyznaczają dziedziny podlegające dofinansowywaniu, które niekoniecznie korespondują z aktualnymi potrzebami lokalnych samorządów, dlatego by móc aplikować o środki zewnętrzne, gmina musiała stworzyć mechanizm umożliwiający jej dostosowywanie się do tych okoliczności.

W opublikowanym w roku 2022 rankingu samorządowego czasopisma „*Wspólnota*” wynika, że Gmina Węgorzyno zajmuje ciągle bardzo wysoką pozycję w finansowaniu zadań własnych zagranicznymi środkami publicznymi o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy o finansach publicznych. Z rankingu wynika, że powiecie łobeskim co do wskaźnika per capita tj. pozyskanych środków na mieszkańca zajmujemy drugą pozycję z kwotą 2.075 zł na osobę.

Tabela nr-35. Wartość per capita zrealizowanych projektów z udziałem środków unijnych (2014-2021)

Dane: [https://wspolnota.org.pl/fileadmin/user_upload/Nr 22-2022 Wydatki ze srodkow UE.pdf](https://wspolnota.org.pl/fileadmin/user_upload/Nr_22-2022_Wydatki_ze_srodkow_UE.pdf)

Gminy powiatu łobeskiego	Wydatki ze środków UE w latach 2014–2021 w zł per capita
Węgorzyno	2.075,09 zł
Łobez	1.984,92 zł
Resko	3.811,14 zł
Dobra	416,53 zł
Radowo Małe	447,40 zł

Realizacja projektów realizowanych z udziałem środków europejskich finansowanych za pośrednictwem budżetu gminnego w okresie od 2015 do 2021 przedstawiała się następująco.

Tabela nr-36. Sumaryczna Wartość zrealizowanych projektów z udziałem środków unijnych (2015-2022)

REALIZACJA PROGRAMÓW Z UDZIAŁEM ŚRODKÓW UE W OKRESIE 2015 - 2022

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2015-2022
Razem	2 333 054 zł	58 791 zł	97 850 zł	3 354 683 zł	4 245 700 zł	18 406 299 zł	376 133 zł	1 445 320 zł	30 317 829 zł
bieżące	78 407 zł	34 131 zł	56 807 zł	53 111 zł	621 969 zł	281 653 zł	0 zł	693 203 zł	1 819 280 zł
majątkowe	1 288 791 zł	0 zł	0 zł	1 982 614 zł	1 887 380 zł	9 486 847 zł	229 868 zł	29 457 zł	14 904 957 zł
Wkład budżetu UE	965 856 zł	24 660 zł	41 043 zł	1 318 959 zł	1 730 433 zł	8 632 494 zł	146 265 zł	722 660 zł	13 582 369 zł
bieżące	59 785 zł	24 660 zł	41 043 zł	45 144 zł	554 902 zł	252 898 zł	0 zł	693 203 zł	1 671 635 zł
majątkowe	906 070 zł	0 zł	0 zł	1 273 814 zł	1 133 103 zł	8 347 932 zł	146 265 zł	29 457 zł	11 836 641 zł
Wkład budżetu Gminy	401 343 zł	9 471 zł	15 764 zł	716 766 zł	827 263 zł	1 172 975 zł	83 603 zł	0 zł	3 227 184 zł
bieżące	18 621 zł	9 471 zł	15 764 zł	7 967 zł	67 067 zł	28 755 zł	0 zł	0 zł	147 645 zł
majątkowe	382 721 zł	0 zł	0 zł	708 799 zł	754 277 zł	1 138 916 zł	83 603 zł	0 zł	3 068 316 zł

Gmina pozyskuje także środki unijne poprzez swoje uczestnictwo i zaangażowanie w związkach celowych. Zdarza się, że związek z racji kwalifikacji zadania jako ponadgminnego pozyskuje środki wydawane na terenie gminy, które dla pojedynczej gminy byłyby nieosiągalne. Pamiętać należy o takim bardzo wysokim dofinansowaniu gminnych inwestycji tak zdobytymi środkami co miało miejsce w roku 2018. Pozyskano wtedy dofinansowanie, które umożliwiło zrealizować inwestycję wartości 13,75 mln zł. Środki pozyskał **Związek Miast i Gmin Pojezierza Drawskiego** przekształcony w roku 2020 w **Związek Zachodniopomorskiej Strefy Centralnej**.

Cel wielu samorządów jakim jest implementacja środków unijnych w budżety własnych gmin oraz realizowanie tym sposobem oczekiwań społecznych przyczyniło się do powstania wielkiej nieracjonalności w sferze finansów publicznych. Rozmiar tej nieracjonalności mierzony jest konkretną stratą pieniężną ale – co istotne – wielkich rozmiarów szkodą wynikającą z ukształtowania nieprawdziwego poglądu, że środki te spowodowały rozwój miast, wsi, przysiółków i osad. Wszystko zdaje się wskazywać jednak, że tak nie jest. Ogłaszane przez komisarzy europejskich rodzaje funduszy i programów zmuszały beneficjentów tak państwowych jak i samorządowych (także prywatnych) do zaciągania kredytów celem pozyskania wkładów własnych na wspólną z UE realizacją przedsięwzięć. Trwające latami kredytowanie zadań publicznych wymuszanych napływem środków z budżetu UE doprowadziło do skutków, których negatywne oddziaływanie powinno rozpocząć dyskusję społeczną w tym względzie. Z badań, które przeprowadzono na potrzeby przedstawienia tego zagadnienia w niniejszym raporcie wynika, że budżety państwa i samorządu liczone łącznie, w okresie od 2004 (*akcesja z UE*) do 2021 wydały na obsługę długu publicznego (*odsetki dla banków*) kwotę równą 586.668.753 tys. zł (~587 mld). Obliczeń dokonano na podstawie danych ogłoszonych w sprawozdaniach zatwierdzonych przez sejm a dotyczących wykonanych budżetów państwa oraz budżetów samorządów opublikowanych na drukach Rb

złożonych w Ministerstwie Finansów w latach 2004 – 2021. W oparciu o sprawozdania tegoż samego ministerstwa, które publikuje roczne salda transferów środków unijnych i krajowych wynika, że za ten sam okres 2004 – 2021 saldo wypadające na korzyść UE wynosi (*wpłaty UE. 890 399 151 tys. zł; wpłaty PL. 293 631 341 tys. zł*) 596 767 809 zł tys. zł (~597 mld)

Jak zatem wynika z powyższego, w równorzędnym okresie 2004-2021 Polska zapłaciła bankom niemal równorzędną - otrzymanemu dofinansowaniu - wartość odsetek. Różnica 10 mld zł⁵⁸ *in plus* za cały okres akcesji (18 lat) jest wymiarem klęski tak prowadzonej polityki gospodarczo finansowej. Nadmienić trzeba na marginesie, że w kwocie salda transferów, o którym mowa powyżej, zawarta jest część środków przedakcesyjnych oraz przejściowych, które napływały do Polski po dniu akcesji, aż do chwili ich wygaszenia. Jest to kwota 14.254.195 tys. zł. (~14 mld zł.) Ostatecznie zatem, stosunek odsetek zapłaconych bankom w relacji do wszystkich otrzymanych funduszy tzw. „pomocowych” z budżetu UE za okres akcesyjny Polski jest ujemny. To bardzo smutna, by nie powiedzieć dramatyczna konstatacja o której winni wiedzieć liderzy lokalnych społeczności.

2.1.4. Dochody własne Gminy.

Są to środki określone ustawowo w art. 4 ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego. Należą do nich **podatki** określone w art.4. ust.1. pkt.1 ustawy o dochodach, **opłaty** o których mowa w art.4. ust.1. pkt.2 ustawy, **podatek dochodowy od osób fizycznych** oraz **podatek dochodowy od osób prawnych** o których mowa w art.4. ust.2 i 3. ustawy o dochodach; **dochody z majątku** określone w art.4. ust.1. pkt.4 oraz inne dochody określone w art.4. ust.1. pkt.3, 5-12 ustawy o dochodach.

Dochody własne są najcenniejszą grupą dochodów w budżecie z uwagi na możliwość finansowania nimi każdej sprawy społecznie ważnej, która nie została wyłączona z kompetencji samorządu. Środki te gwarantują swobodę dysponowania nimi.

Z analizy stawek podatkowych uchwalonych przez Radę Miejską oraz ich relacji do stawek określonych ustawowo można powiedzieć, że po przełomie dokonanym pomiędzy rokiem budżetowym 2017/2018 kiedy znacząco obniżono kwotę skutków umorzenia ze stawki podatkowej z 1.13 mln wtedy do 800 tys. utrzymuje się ona już cały czas na tym samym poziomie. W roku bieżącym skutki umorzeń zastosowanych przez Radę Miejską wyniosły 803.429 zł. Nastąpiło w tym segmencie zatem wyraźne przesunięcie na korzyść wzmocnienia budżetu.

⁵⁸ Kwota nie uwzględnia obsługi długu publicznego generowanego przez państwowy sektor ubezpieczeń społecznych (ZUS, KRUS, NFZ). Wynosi on za okres 2004-2020 kwotę 1 704 005 tys. zł. Niekorzystny bilans z UE uwzględniający kwoty obsługi długu publicznego wynosi -12.357.885 tys. zł)

Tabela nr-37. Skutki obniżenia górnych stawek podatków obliczone za okresy sprawozdawcze.

Rodzaj dochodu podatkowego	2018	2019	2020	2021	2022
DOCHODY PODATKOWE WYKONANE	9 226 395,82	9 867 074,58	9 936 523,75	10 791 182,12	13 548 401,30
<i>skutki obniżenia górnych stawek podatków</i>	826 980,23	708 783,66	782 401,42	791 288,94	803 428,98
Podatek CIT	76 360,20	118 881,22	134 060,11	224 290,72	164 062,00
Podatek PIT	3 281 043,00	3 798 230,00	3 476 544,00	3 800 566,00	6 266 614,57
<i>skutki obniżenia górnych stawek</i>	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Podatek rolny	1 201 458,07	1 232 927,49	1 257 030,43	1 267 196,83	1 281 012,64
<i>skutki obniżenia górnych stawek</i>	0,00	44 606,57	96 260,30	58 829,00	70 279,23
Podatek od nieruchomości	3 522 997,39	3 450 921,13	3 671 322,28	4 096 343,07	4 176 648,47
<i>skutki obniżenia górnych stawek</i>	630 932,80	468 780,43	484 135,20	547 336,95	522 338,32
Podatek leśny	199 755,18	194 544,31	195 722,20	197 404,87	213 061,74
<i>skutki obniżenia górnych stawek</i>	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Podatek od śr. transportowych	280 141,50	285 513,10	286 005,25	338 216,52	379 646,03
<i>skutki obniżenia górnych stawek</i>	196 047,43	195 396,66	202 005,92	185 122,99	210 811,43
Podatek - karta podatkowa	1 844,00	1 752,63	2 996,77	2 065,29	7 311,08
<i>skutki obniżenia górnych stawek</i>	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Podatek od czynności c-p.	224 919,28	151 538,10	284 728,92	409 351,02	381 722,40
<i>skutki obniżenia górnych stawek</i>	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Opłata skarbową	28 823,00	27 018,00	31 993,39	37 888,00	37 922,57
<i>skutki obniżenia górnych stawek</i>	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Opłata eksploatacyjna	409 054,20	605 748,60	596 120,40	417 859,80	640 399,80
<i>skutki obniżenia górnych stawek</i>	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Cechą prawdopodobnie trudną do osiągnięcia w kilku najbliższych latach będzie znaczący wzrost kwoty dochodów własnych, jak miało to miejsce w roku 2020, kiedy budżet osiągnął wartość 25.04 mln zł, co w relacji do średniej z trzech lat daje blisko 70%’owy wzrost. Jednak ten skok był możliwy tylko dzięki uruchomionemu przez rząd funduszowi inwestycji lokalnych. De fakto dla gminy była to dotacja, którą sklasyfikowano jedynie jako środki własne. Otrzymana wtedy kwota pozostaje wielkim sukcesem Burmistrza Węgorzyna w zakresie pozyskiwania środków zewnętrznych.

PODATKI. Odnosząc się do danych uśrednionych z kilku lat, co potwierdzają wyniki jednostkowe należy zauważyć, że największą pozycją budżetową w zakresie dochodów własnych są podatki lokalne, które stanowią 34% dochodów własnych. To szczególnie wrażliwa pozycja budżetowa jednak o dużych konsekwencjach dla całości. Wrażliwość dotyczy skutku społecznego który wywołują, natomiast z racji na konsekwencję, która jest dwojakiego rodzaju, (1. wpływy z podatku, 2. wielkość subwencji) podatki szczególnie należy racjonalizować. Jak wskazano powyżej Rada Miejska stosuje konsekwentnie zasadę

optymalizacji stawek ważąc interes społeczny i ekonomiczno-gospodarczy, gdyż stawki dla mieszkańców nie są najwyższymi jakie dopuszczają przepisy.

Ustawa wprowadza progi maksymalne dla rodzajów podatków. Odchylenie od progów ustawowych jest swego rodzaju ulgą podatkową dla mieszkańców, jednak pozbawia samorząd realnego dochodu własnego o a.) kwotę umorzeń a nadto b.) o kwotę subwencji wyrównawczej. Skutki umorzeń wpływają bowiem na wysokość wskaźnika **G** od którego zależy wartość subwencji. Ustawa o dochodach JST uwzględnia w art. 32 ust. 3. skutki zmniejszenia stawek i stosowanych ulg czy umorzeń. Gdyby skutki polityki podatkowej nie były uwzględnione w wyliczeniu wskaźnika **G** w sposób przewidziany w ustawie, samorządy stosujące ulgi byłyby wręcz „nagradzany” za swoje decyzje. (zmniejszenie wpływów podatkowych byłoby częściowo rekompensowane zwiększoną subwencją).

Tabela nr-38. Rodzaje podatków, o których mowa w art.4. ust.1. pkt.1 ustawy o dochodach jako źródło dochodów własnych.

Źródło dochodu Gminy Węgorzyno	Średnia 2019-2021	2021	2022	Relacja 22/Śr.	Relacja 22/21
PODATKI					
<i>art.4. ust.1. pkt.1 ustawy o dochodach</i>	5 799 941	6 334 049	6 453 303	11,3%	1,9%
Wpływy z podatku od nieruchomości	3 739 529	4 096 343	4 176 648	11,7%	2,0%
Wpływy z podatku rolnego	1 252 385	1 267 197	1 281 013	2,3%	1,1%
Wpływy z podatku leśnego	195 890	197 405	213 062	8,8%	7,9%
Wpływy z podatku od środków transportowych	303 245	338 217	379 646	25,2%	12,2%
Wpływy z podatku - karty podatkowej	2 272	2 065	7 311	221,9%	254,0%
Wpływy z podatku od spadków i darowizn	24 748	23 471	13 900	-43,8%	-40,8%
Wpływy z podatku od czynności cyw. praw.	281 873	409 351	381 722	35,4%	-6,7%

Drugim rodzajem daniny gwarantowanej gminie jako dochód własny są opłaty. Stanowią one 14% udział w dochodach własnych a ich rozkład i rodzaj należny gminie obrazuje tabela.

Tabela nr-39. Rodzaje opłat, o których mowa w art.4. ust.1. pkt.2 ustawy o dochodach jako źródło dochodów własnych.

Źródło dochodu Gminy Węgorzyno	Średnia 2019-2021	2021	2022	Relacja 22/Śr.	Relacja 22/21
OPLATY					
<i>art.4. ust.1. pkt.2 ustawy o dochodach</i>	2 054 675	2 160 072	2 628 092	27,9%	21,7%
Wpływy z opłaty skarbowej	32 300	37 888	37 923	17,4%	0,1%
Wpływy z opłaty targowej	2 652	124	2 189	-17,5%	1666,4%
Wpływy z opłaty miejscowej, uzdrowiskowej i od posiadania psów	0	0	0	0,0%	0,0%
Wpływy z opłaty reklamowej	222	0	0	-100,0%	0,0%
Wpływy z opłaty eksploatacyjnej	539 910	417 860	640 400	18,6%	53,3%
Wpływy z innych lokalnych opłat	1 479 592	1 704 200	1 947 581	31,6%	14,3%

Kolejną grupą dochodów własnych są podatki dochodowe osób fizycznych i prawnych.

Tabela nr-40. Wielkość i wpływ podatków PIT i CIT w dochodach własnych.

Źródło dochodu Gminy Węgorzyno	Średnia 2019-2021	2021	2022	Relacja 22/Śr.	Relacja 22/21
Podatek dochodowy os. fizycznych (PIT) <i>art.4. ust.2. ustawy o dochodach</i>	3 691 780	3 800 566	6 266 615	69,7%	64,9%
Podatek dochodowy os. prawnych (CIT) <i>art.4. ust.3. ustawy o dochodach</i>	159 077	224 291	164 062	3,1%	-26,9%

W tej grupie, szczególnie podatku PIT nastąpił zauważalny przełom. Z 12 niegdyś punktów procentowych udziału w dochodach własnych, od bieżącego roku wynosił będzie trwale na poziomie ok. 1/3 dochodu własnego. W roku bieżącym osiągnął taki właśnie poziom i wyniósł 33%.

Inne dochody własne, kończące katalog środków gwarantowanych prawem jako dochód własny przedstawia poniższa tabela:

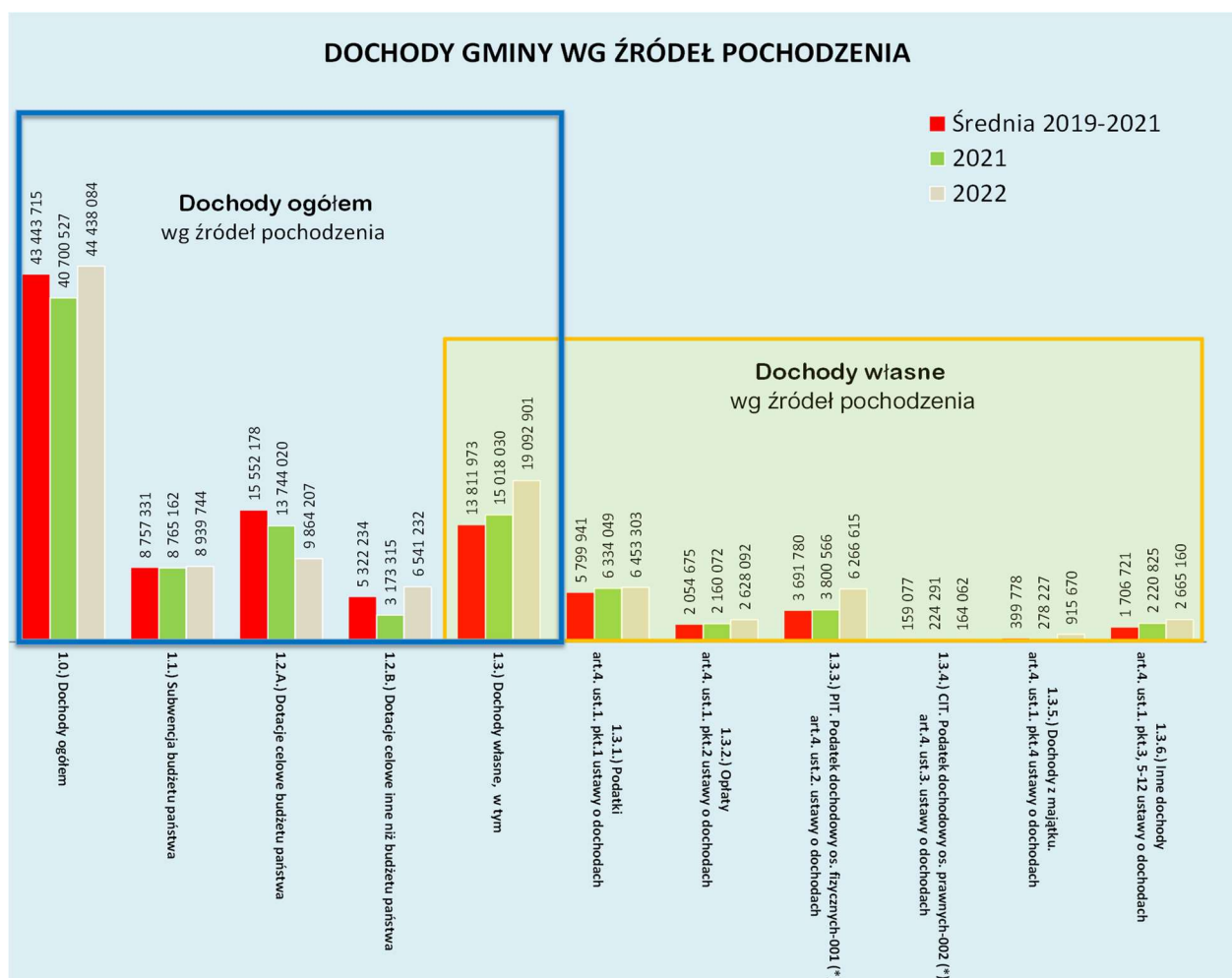
Tabela nr-41. Inne dochody własne Gminy gwarantowane ustawami.

Źródło dochodu Gminy Węgorzyno	Średnia 2019-2021	2021	2022	Relacja 22/Śr.	Relacja 22/21
Inne dochody <i>art.4. ust.1. pkt.3, 5-12 ustawy o dochodach</i>	1 706 721	2 220 825	2 665 160	56,2%	20,0%
Usługi	98 973	109 455	144 089	45,58%	31,64%
Dochody z najmu i dzierżaw skład. majątkowych.	539 090	551 799	508 530	-5,67%	-7,84%
Dochody związane z realizacją zadań adm. rządowej i innych zadań zleconych ustawami	26 471	26 996	21 096	-20,30%	-21,85%
Pozostałe	1 042 186	1 532 575	1 991 445	91,08%	29,94%

Składnikiem dochodu własnego gwarantowanego prawem jest jeszcze jedno ważne źródło. Art.4. ust.1. pkt.4 ustawy o dochodach gwarantuje gminie środki pochodzące ze sprzedaży swojego majątku. W roku bieżącym osiągnięto wpływy z tego tytułu na poziomie 915.670 zł co jest znaczącym wzrostem w stosunku do roku ubiegłego, w którym osiągnięto kwotę równą 278.227 zł. Średnia z ostatnich lat tego dochodu zwanego dochodem własnym majątkowym wynosi 399.778 zł.

Reasumując, kształt budżetu gminnego w ujęciu źródeł pochodzenia ostatecznie kształtuje się jak wskazano na rysunku 8 zaś w zakresie źródeł klasyfikacji budżetowej jak wskazano na rysunku 10 (*część dochodowa*).

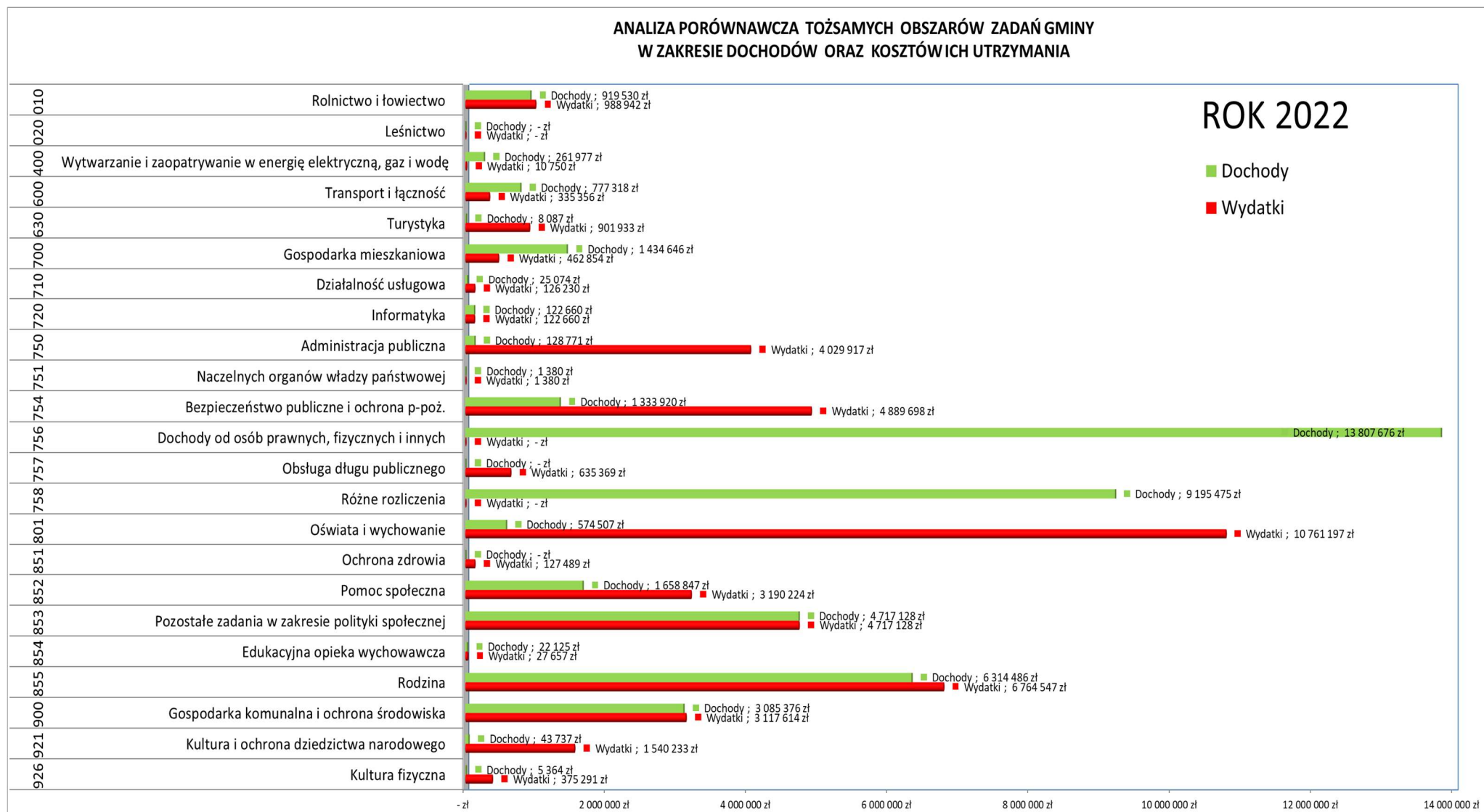
Rysunek 9. Dochody Gminy Węgorzyno wg źródeł ich pochodzenia.

Zadania publiczne realizowane są w poszczególnych obszarach życia publicznego, które zagregowano w odpowiadające im działy klasyfikacji budżetowej. Dla tych obszarów dochody i koszty są czasami w tak dużej dysproporcji, że staje się konieczne wzajemne uzupełnianie środków pomiędzy działami aby zadania te sfinansować. **Rysunek 10** obrazuje wspomnianą dysproporcję dochodowo wydatkową w ramach tożsamyh działów budżetowych.

Dysproporcje te korygowane są w trakcie wykonywania poszczególnych polityk gminnych wyszczególnionych w dokumentach przywołanych na początku niniejszego raportu. Wszystkie są przedmiotem uchwał Rady Miejskiej i podlegają społecznej kontroli.

Rysunek nr 10. Tożsame obszary zadań publicznych (działy) w ujęciu dochodowo-wydatkowym.

Rysunek nr 11. Porównanie wykonanego budżetu roku 2022 do uśrednionej 3'letniej wartości (2019 – 2021)

2.2. Przychody. Rozchody. Dług Publiczny.

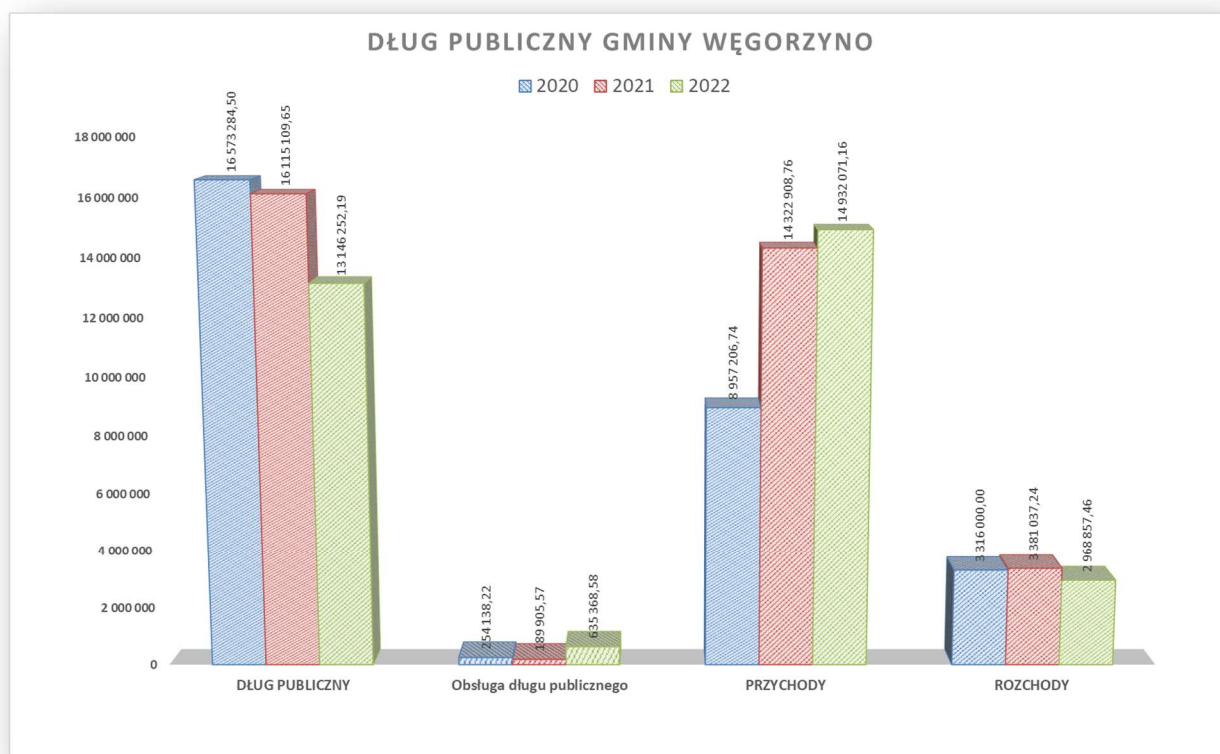
Wysoki poziom otrzymywania środków ze źródeł zewnętrznych oraz wskaźnik skutecznego aplikowania jest przyczyną obecności w budżecie długu publicznego, jednak którego wskaźnik jest znacznie poniżej od dopuszczalnego prawem. W roku 2022 gmina znalazła się w innej sytuacji. Mimo planowanego wysokiego deficytu na łączną kwotę - 15.966.531 zł, rok zakończyła jednak nadwyżką budżetową wynoszącą 1.311.617. Wynikało to z faktu otrzymanych wcześniej a nie wykorzystanych w ciągu roku wysokich kwoty bezwrotnych środków rządowych. Ich stan był powodem, że w roku nie odnotowano przychodów z tytułu kredytu komercyjnego na finansowanie zadań własnych gminy. Stan przychodów w łącznej kwocie 14.932.071 zł pochodził w większości z niewykorzystanych środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu oraz po części z środków wolnych o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 6 ustawy o finansach publicznych. Stan taki spowodował, że w badanym roku budżetowym Gmina Węgorzyno znacznie bo o 2.968.857 zł zmniejszyła swój dług publiczny, który wyniósł ostatecznie 13.146.252 zł.

Tabela nr-42. Analiza długu publicznego

Rok	2020	2021	2022
PRZYCHODY	8 957 206,74	14 322 908,76	14 932 071,16
ROZCHODY	3 316 000,00	3 381 037,24	2 968 857,46
DŁUG PUBLICZNY	16 573 284,50	16 115 109,65	13 146 252,19
Procent dochodów budżetu	31,30%	39,59%	29,58%
Procent dochodów własnych	137,96%	125,63%	52,42%
GRUPY WIERZYCIELI	-	-	-
Sektor finansów publicznych. Grupa I.	164 548,31	15 825,46	0,00
Sektor finansów publicznych. Grupa II.	0,00	0,00	0,00
Sektor finansów publicznych. Grupa III.	3 266 836,19	2 787 184,19	2 095 552,19
Sektor finansów publicznych. Grupa IV.	0,00	0,00	0,00
Bank centralny	0,00	0,00	0,00
Banki Komercyjne	13 141 900,00	13 312 100,00	11 050 700,00
Krajowe instytucje finansowe	0,00	0,00	0,00
Przedsiębiorstwa niefinansowe	0,00	0,00	0,00
Gospodarstwa domowe	0,00	0,00	0,00
Inst. niekomercyjne działające na rzecz gosp. domowych.	0,00	0,00	0,00
Wierzyciele zagraniczni	0,00	0,00	0,00

OBSŁUGA DŁUGU PUBLICZNEGO	254 138,22	189 905,57	635 368,58

Mimo tak znacznego obniżenia stanu kredytów niestety – co niezależne jest od gminy – ponad 3 krotnie wzrosły koszty obsługi wcześniej zaciągniętych kredytów. Wyniosły one aż 635.389 zł.

2.3. Wydatki Gminy.

Wymiarem wykonywania przez gminę różnych polityk społeczno- gospodarczych jest ich odzwierciedlenie w nakładach finansowych tj. wydatkach na realizację każdej z nich. Najogólniej wydatki skatalogowane są jako bieżące⁵⁹ i majątkowe⁶⁰. Przez wydatki bieżące budżetu jednostki samorządu terytorialnego rozumie się wszystkie wydatki budżetowe niebędące wydatkami majątkowymi. Wśród wydatków bieżących wyodrębnia się w szczególności: wydatki jednostek budżetowych *na wynagrodzenia* i składki od nich naliczane,

⁵⁹ **Wydatki bieżące** jednostek budżetowych obejmują różnego rodzaju koszty, do których zalicza się: 1.) wynagrodzenia i uposażenia osób zatrudnionych w jednostkach budżetowych oraz składki naliczane od tych wynagrodzeń i uposażeń; 2.) zakupy towarów i usług; 3.)

koszty utrzymania oraz inne wydatki związane z funkcjonowaniem jednostek budżetowych i realizacją ich statutowych zadań; 4.) koszty zadań zleconych do realizacji jednostkom zaliczanym i niezaliczanym do sektora finansów publicznych, z wyłączeniem organizacji pozarządowych. Wydatkami bieżącymi są wydatki odnoszące się do rocznego okresu realizacji danego wydatku.

⁶⁰ **Wydatki majątkowe** obejmują: wydatki na zakup i objęcie akcji oraz wniesienie wkładów do spółek prawa handlowego; wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych oraz dotacje celowe na finansowanie lub dofinansowanie kosztów inwestycji realizowanych przez inne jednostki.

te związane z realizacją ich *statutowych działań, dotacje*⁶¹ na zadania bieżące, *świadczenia*⁶² na rzecz osób fizycznych. Do tej grupy zalicza się też wypłaty z tytułu poręczeń i gwarancji udzielonych przez jednostkę samorządu terytorialnego, przypadające do spłaty w danym roku budżetowym, obsługę długu jednostki samorządu terytorialnego, wydatki na programy finansowane z udziałem środków, o których mowa w art.5 ust.1 pkt.2 i 3 ustawy o finansach publicznych, w części związanej z realizacją zadań bieżących jednostki samorządu terytorialnego.

Tak zachowana struktura odzwierciedla adekwatność realizacji bieżącej polityki władz w kontekście wykonywanych polityk długofalowych określonych uchwałami oraz dokumentami strategicznym. Poprzez udzielane dotacje Gmina Węgorzyno stymuluje ważność i ustala hierarchię potrzeb poszczególnych zadań publicznych.

Dla Gminy Węgorzyno struktura finansowa wydatków bieżących dla poszczególnych obszarów zadań publicznych (działów) oraz grup wydatkowych (działaność statutowa, wynagrodzenia, dotacje, świadczenia) w ostatnich trzech lat 2019 – 2021 kształtowała się jak pokazano na **załączniku nr-11**.

2.3.1. Wydatki bieżące. Działalność statutowa Gminy i wynagrodzenia.

Po wyłączeniu dotacji i świadczeń można we właściwszym świetle ocenić jaka ilość środków pozostaje gminie na typową działalność statutową. Z łącznej kwoty wykonanych wydatków w roku **2022** wynoszącej 43.126.468 zł, ponad połowę (22.864.839) stanowiły wydatki na realizację zadań statutowych określonych w ustawach, a z tych aż 54% pochłonęły wydatki na samą tylko oświatę i wychowanie. Należy tu zaznaczyć, że koszty oświaty w relacji do sumy kosztów bieżących rokrocznie maleją i obecnie wynoszą 44% a sięgały jeszcze kilka lat temu 47%. To bardzo pozytywny trend i wymiar działań w obszarze realizowania polityki oświatowej

⁶¹ Art. 130. 1. **Dotacje przedmiotowe** są to środki przeznaczone na dopłaty do określonych rodzajów wyrobów lub usług, kalkulowane według stawek jednostkowych. Art. 131. **Dotacje podmiotowe** obejmują środki dla podmiotu wskazanego w odrębnej ustawie lub w umowie międzynarodowej, wyłącznie na dofinansowanie działalności bieżącej w zakresie określonym w odrębnej ustawie lub umowie międzynarodowej. Art. 132. 1. Z budżetu państwa są finansowane inwestycje państwowych jednostek budżetowych. Ust. 2. Z budżetu państwa mogą być udzielane **dotacje celowe** na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji: 1) agencji wykonawczych; 2) instytucji gospodarki budżetowej; 3) innych państwowych osób prawnych, dla których zasady gospodarki finansowej określają odrębne ustawy; 4) jednostek niezaliczanych do sektora finansów publicznych, na podstawie odrębnej ustawy; 5) w zakresie zadań zleconych do realizacji organizacjom pozarządowym; 6) realizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego jako zadania: a) własne, b) z zakresu administracji rządowej; 7) związanych z badaniami naukowymi lub pracami rozwojowymi.

⁶² **Świadczenia na rzecz osób fizycznych obejmują wydatki** budżetu kierowane, na podstawie odrębnych przepisów, bezpośrednio lub pośrednio do osób fizycznych, a niebędące wynagrodzeniem za świadczoną pracę. Źródło: Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (t. j. DZ. U z 2013 r., poz. 885 ze zm.), art. 124 ust. 2. Jest to Jedna z grup wydatków budżetu wyodrębniona w ramach ustawowej systematyki wydatków obok: 1.) dotacji i subwencji, 2.) wydatków bieżących jednostek budżetowych, 3.) wydatków majątkowych, 4.) wydatków na obsługę długu, 5.) środków własnych Unii Europejskiej i współfinansowania projektów z udziałem środków Unii Europejskiej.

Tabela nr-43. Wydatki bieżące Gminy (tzw. działalność statutowa)

Grupy zadań publicznych realizowanych przez Gminę	Wydatki BIEŻĄCE'		
	2020 rok	2021 rok	2022 rok
010: Rolnictwo i łowiectwo	807 131	830 438	873 373
600: Transport i łączność	186 893	205 865	219 007
400: Pozostała działalność	0	0	10 750
630: Turystyka	0	0	24 976
700: Gospodarka mieszkaniowa	414 201	378 466	462 854
710: Działalność usługowa	138 441	115 828	112 730
720: Informatyka	2 692	0	93 203
750: Administracja publiczna	3 398 621	3 152 314	3 652 907
751: Urzędy naczelnych organów władzy państwowej	18 536	1 299	1 380
754: Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	278 367	148 863	401 478
801: Oświata i wychowanie	9 031 979	9 548 923	10 095 999
851: Ochrona zdrowia	93 831	139 566	127 489
852: Pomoc społeczna	1 270 774	1 276 176	1 449 269
853: Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	71 568	0	680 728
855: Rodzina	987 109	948 189	1 031 207
900: Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	2 493 322	2 797 158	2 750 916
921: Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	879 155	683 333	752 584
926: Kultura fizyczna	97 578	118 473	123 991
Grupa wydatkowa OGÓŁEM	20 170 198	20 344 891	22 864 839

Wydatki oświatowe kompensowane miały być gminom przekazywanymi z budżetu państwa subwencjami oświatowymi. Okazuje się jednak, że ich wysokość jest nieadekwatna do kosztów utrzymania oświaty, dodatkowo, z roku na rok udział ten maleje. Niekorzystny dla gminy trend w subwencjonowaniu oświaty jest zjawiskiem postępującym od kilku, a może kilkunastu lat. Sama tylko 3'letnia statystyka tego zagadnienia pokazuje rozmiar zjawiska. Patrz tabela poniżej.

Rozpatrując kwestię *tylko* wynagrodzeń, średnia subwencja oświatowa liczona za ostatnie 3 lata wyniosła 4 991 764 zł i pokrywała już tylko 68 % kosztów samych tylko wynagrodzeń (było 75%), W roku 2022 relacja ta znacznie się pogorszyła. Subwencja oświatowa w kwocie 4 853 992 zł wystarczyła już tylko na 60% wynagrodzeń wypłacanych przez gminę na oświatę. To bardzo niekorzystna tendencja.

Zatem obecny system subwencjonowania oświaty powinien być przedmiotem rozmów środowisk samorządowych z władzami państwowymi. W tabeli poniżej przedstawiono wynagrodzenia z wydatkami osobowymi brutto jakie wypłacono pracownikom na utrzymanie gminnego systemu oświaty.

Tabela nr-44. Wydatki na wynagrodzenia w oświacie.

2020	2021	2022	GRUPY KOSZTÓW
10 010 547	10 228 928	10 761 197	Ogólne Koszty funkcjonowania oświaty gminnej w zł
100%	100%	100%	
7 310 149	7 683 511	8 085 716	I. Wynagrodzenia i składki od nich naliczane (art. 236 ust. 3 pkt 1 lit. a ustawy)
73,0%	75,1%	75,1%	
2 700 398	2 544 134	2 675 481	II. Pozostałe koszty funkcjonowania oświaty gminnej
27,0%	24,9%	24,9%	
1 700 601	1 865 412	2 047 975	1. Wydatki związane z realizacją ich statutowych zadań (art. 236 ust. 3 pkt 1 lit. b ustawy)
371 725	362 447	284 179	2. Dotacje na zadania bieżące (art. 236 ust. 3 pkt 2 ustawy)
304 787	315 634	324 481	3. Świadczenia na rzecz osób fizycznych (art. 236 ust. 3 pkt 3 ustawy)
323 285	641	18 846	4. Inwestycje i zakupy inwestycyjne (art. 236 ust. 4 pkt 1 ustawy)
4 946 698	4 735 892	4 853 992	SUBWENCJA OŚWIATOWA
49,9%	46,3%	45,1%	Udział subwencji w kosztach oświaty

Gmina co prawda objęta jest dodatkowym subwencjonowaniem należnym jej z tytułu mniejszych niż dopuszczalna gęstość zaludnienia i wskaźnik dochodu podatkowego jednak subwencje te służyć powinny celowi równoważeniu rozwoju gminy w stosunku do innych, zamożnych gmin nie zaś finansowaniu samej oświaty.

3 734 337	3 993 649	4 012 329	SUBWENCJ WYRÓWNAWCZA (od dochodu podatkowego <92%Gg)
52 212	35 621	73 423	SUBWENCJ RÓWNOWAŻĄCA (od gęstości zaludnienia)

Jak dowodnie wykazano subwencja oświatowa udzielana gminie nie pokrywa wynagrodzeń pracownikom oświaty a rozmiar tej różnicy w roku bieżącym wyniósł już **3 231 724 zł.**

Władze lokalne często oceniane są przez pryzmat działającego systemu oświatowego. Właściwa jednak ocena całokształtu sprawowania władzy staje się jeszcze trudniejsza, gdy weźmiemy pod uwagę dochody własne, którymi dysponuje lokalny samorząd. Udział wszystkich wynagrodzeń w całej sferze publicznej (łącznie z oświatową) realizowanej budżetem Gminy Węgorzyno w badanych latach kształtował się następująco.

Tabela nr-45. Wydatki na wynagrodzenia w całej sferze publicznej Gminy Węgorzyno.

Wyszczególnienie	Średnia z lat 2019-2021	2021 rok	2022 rok
Dochody ogółem	43 443 715	40 700 527	44 438 084
Dochody własne	13 811 973	15 018 030	19 092 901
Wynagrodzenia i składki od nich naliczane (<i>art. 236 ust. 3 pkt 1 lit. a ustawy</i>) OGÓŁEM	12 074 020 zł	12 598 971 zł	13 608 934 zł
% udziału wynagrodzeń w dochodach własnych Gminy	87 %	83%	71 %

Może się wydawać, że udział wynagrodzeń w dochodach własnych maleje. Gdyby jednak nie uwzględnić ponad 11 mln kwoty państwa otrzymanej w roku 2020 co wpłynęło na wzrost średniej dochodów własnych z trzech lat, to relacja ta byłaby odwrotna tzn. że udział wynagrodzeń w dochodach własnych relatywnie wzrasta.

Zatem jak widać z powyższych zestawień koszty realizacji zadań własnych, których wykonywanie nałożono na samorząd ustawami są dalece niedoszacowane, na tyle nawet, że zbliżamy się do granicy, iż wystarczać będą one jedynie na wynagrodzenia pracownicze całej sfery publicznej. W powiatach wystąpiło to już dawno. W starostwie powiatowym w Łobzie wynagrodzenia z pochodnymi wynoszą 146% dochodów własnych powiatu. (GUS.2020) W obecnych realiach systemowych, wydatki bieżące gmin wspomagane być muszą różnego rodzaju dotacjami i subwencjami. Realizacja wydatków majątkowych z środków własnych jest praktycznie niemożliwa, a jeżeli już są realizowane to tylko w przypadku, gdy samorząd pozyska środki z innych alternatywnych źródeł, najczęściej budżetu UE, kredytując udział wkładu własnego.

Oceniając relację badanych lat (średniej 3L i 2022) w tych trudnych warunkach mierzonych małym udziałem środków własnych przy jednoczesnym wykonywaniu zadań rządowych nieadekwatnie finansowanych, konieczne niestety staje się zabieganie o środki finansowe z innych źródeł. Jednak pamiętać należy, że ich otrzymanie zawsze obarczone jest ryzykiem. Jak pokazuje poniższe zestawienie, o dotacje na wykonywanie zadań własnych nie jest tak łatwo. Większa ich część to dotacyjny transfer środków z budżetu państwa na realizację zadań społecznych z zakresu administracji rządowej oraz społecznych, które wykonuje gmina. Jeżeli jednak środki takie na realizację innych zadań gminnych się pojawiają jest to przejaw aktywności i skuteczności zabiegania danego samorządu.

2.3.2. Dotacje udzielane na realizację zadań gminnych.

Realizowanie polityk wytyczonych uchwałami Rady Miejskiej dokonuje się poprzez finansowanie poszczególnych działów gospodarki odzwierciedlonych w nazwie klasyfikacji budżetowej. Dotacjami jak wspomniano finansowane są zadania własne powierzone do wykonania innym podmiotom. Wydzielenie dotacji z wydatków bieżących pozwala śledzić priorytety zadań publicznych znajdujących się aktualnie w kręgu zainteresowania władz lokalnych. Są też przejawem współpracy władz gminnych z organizacjami pozarządowymi. Udzielane są przez gminę jako:

1. **dotacje podmiotowe** obejmują środki dla podmiotu określonego w konkretnej ustawie albo w umowie międzynarodowej. Są one przeznaczone jedynie na dofinansowanie jej działalności bieżącej w zakresie, który określany jest przez ustawę albo umowę. (np. Biblioteka, GOKiS, TPD). W roku bieżącym dotacja podmiotowa obejmowała kwotę 991.298 zł.
2. **dotacje celowe** przeznaczone na finansowanie lub dofinansowanie zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego ustawami, realizowanych przez jednostki inne niż jednostki samorządu terytorialnego (bezpieczeństwo publiczne – OSP; kulturę fizyczną – kluby sportowe, stowarzyszenia; ochronę dziedzictwa narodowego – stowarzyszenia, organizacje kościelne, wyznaniowe) W roku bieżącym dotacja podmiotowa obejmowała kwotę 432.786 zł.
3. **dotacje przedmiotowe**, mają one związek z konkretną dostawą towarów lub świadczeniem usług i stanowi dopłatę do ceny. Takich dotacji gmina nie realizowała.

Tabela nr-46. Dotacje udzielone przez Gminę na realizację zadań bieżących

Grupy zadań publicznych realizowanych przez Gminę	DOTACJE I SUBWENCJE		
	2020 rok	2021 rok	2022 rok
010: Rolnictwo i łowiectwo	25 597	25 467	26 301
720: Informatyka	36 533	0	0
754: Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	2 100	8 770	7 786
801: Oświata i wychowanie - <i>podmiotowe</i>	385 341	362 446	284 179
852: Pomoc społeczna	76 326	85 969	103 754
855: Rodzina	33 697	14 094	5 120
900: Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	331 254	12 997	12 997
921: Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego - <i>podmiotowe</i>	269 000	708 000	707 119
926: Kultura fizyczna	269 997	250 000	245 000
Grupa wydatkowa OGÓŁEM	1 429 845	1 467 744	1 392 256

Dotacje są instrumentem poprzez który wspierana jest działalność mająca charakter zadań publicznych, które realizują stowarzyszenia i organizacje pozarządowych. Jak wspomniano wcześniej takich stowarzyszeń działających na terenie Gminy Węgorzyno jest 32. Ich relacje z Gminą oparte są i zawarte w Programie Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi. Spośród tych organizacji największego wsparcia finansowego udzielono Towarzystwu Przyjaciół Dzieci (TPD). Dotacja wyniosła w roku 2022 kwotę 284.179 zł. TPD w najszerszym swoim spektrum działań organizuje zastępcze środowiska rodzinne dla dzieci osieroconych; udziela opieki i pomocy dzieciom rodzin biednych, dotkniętych bezrobociem, patologicznych, wielodzietnych, rozbitych; udziela pomocy rodzinom wychowującym dzieci przewlekle chore i niepełnosprawne; prowadzi działalność opiekuńczo-wychowawczą poprzez terenowe koła przyjaciół dzieci; organizuje wakacje dla dzieci z rodzin ubogich i niewydolnych wychowawczo. TPD prowadzi działalność edukacyjną organizując m.in. konkursy ekologiczno-plastyczne i poetyckie, przeglądy działalności artystycznej itp. TPD posiada swoje ogniwa we wszystkich województwach oraz większości powiatów, miast i gmin.

Na upowszechnianie kultury fizycznej i sportu, poprzez organizację imprez sportowo - rekreacyjnych, w tym sekcji piłki nożnej na rzecz mieszkańców Gminy Węgorzyno Klub Sportowy „Sparta” otrzymał dofinansowanie w wysokości 240.000 zł

2.3.3. Świadczenia. Forma finansowania zadań społecznych.

Świadczenia na rzecz osób fizycznych obejmują wydatki budżetu kierowane, na podstawie odrębnych przepisów, bezpośrednio lub pośrednio do osób fizycznych, a niebędące wynagrodzeniem za świadczoną pracę. Źródło: Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (t. j. DZ. U z 2013 r., poz. 885 ze zm.), art. 124 ust. 2. Świadczenia to forma finansowania szczególnie dedykowana segmentowi zadań na które gmina posiada bardzo niewielki wpływ bo ich finansowanie oparte jest - w ogromnej większości - o środki przyznawane gminie przez budżet państwa. Najczęściej są to zadania z zakresu administracji rządowej. Są one przeznaczane są na realizację zadań bieżących - zatem leżących w kompetencji państwa. Świadczeniami realizuje się także zadania własne gmin. Finansowane są nimi zadania z zakresu polityki społecznej, rodzinnej czy wychowawczo-opiekuńczej zawartej w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych, Gminnym Programie Wspierania Rodziny oraz innych programach socjalno-bytowych jak choćby służących przeciwdziałaniu narkomani czy rozwiązywania problemów alkoholowych. Wykaz zadań własnych i zleconych zawarty jest w ostatniej części raportu, która poświęcona jest Ośrodkowi Pomocy Społecznej.

Tabela nr-47. Świadczenia udzielone przez Gminę na realizację zadań społecznych.

Grupy zadań publicznych realizowanych przez Gminę	ŚWIADCZENIA na rzecz osób fizycznych		
	2020 rok	2021 rok	2022 rok
750: Administracja publiczna	206 805	237 892	328 711
751: Urzędy naczelnych organów władzy państwowej	26 100	0	0
754: Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	33 301	38 384	327 595
801: Oświata i wychowanie	320 563	315 634	324 481
852: Pomoc społeczna	880 064	925 953	1 637 202
853: Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	0	0	4 036 400
854: Edukacyjna opieka wychowawcza	67 694	38 390	27 657
855: Rodzina	9 210 817	9 031 777	5 728 221
900: Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	0	3 080	1 589
921: Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	376	528	530
926: Kultura fizyczna	332	332	300
Grupa wydatkowa OGÓŁEM	10 746 052	10 591 971	12 412 685

Jak wynika z tabeli, wysokość sumaryczna wypłacanych świadczeń na rzecz osób fizycznych stanowi 58% sumie dochodów własnych ustawowo przypisanych gminie. Zatem to kolejna przesłanka, że wielkość budżetu gminnego nie musi świadczyć o kondycji finansowej gmin i nie powinna stanowić głównej miary oceny realizacji polityki ogólnej gminy. Ocena własnej polityki finansowej, społecznej i gospodarczej gminy oparta powinna być na pomiarze jedynie wydatków bieżących i majątkowych widzianych w pryzmacie wysokości udziału dochodów własnych.

3. STRATEGIA GOSPODARCZA.

1.2.3. Strategia Rozwoju Gospodarczego Gminy której podstawą prawną opracowania jest ustawa o zasadach prowadzenia polityki rozwoju wraz z Wieloletnią Prognozą Finansową której podstawą prawną opracowania jest ustawa o finansach publicznych aby mogły być realizowane niezbędne jest ponoszenie finansowych nakładów majątkowych. Do wydatków majątkowych zalicza się wydatki na: inwestycje i zakupy inwestycyjne, w tym na programy finansowane z udziałem środków, o których mowa w art.5 ust.1 pkt. 2 i 3, w części związanej z realizacją zadań jednostki samorządu terytorialnego; zakup i objęcie akcji i udziałów; wniesienie wkładów do spółek prawa handlowego.

3.1. Wydatki majątkowe.

Grupą wydatków charakteryzującą realizację -szczególnie- polityki gospodarczej są wydatki majątkowe. Obrazują one najlepiej czy i jak realizowane są strategie gospodarcze. Stało się tak, że strategie gospodarcze określane są przez Radę Miejską w dokumencie zwanym Wieloletnią Prognozą Finansową. Choć istnieje wymóg prawny sporządzenia Strategii Rozwoju Gospodarczego Gminy to jak pokazuje doświadczenie nie są one wykorzystywane przy realizowaniu bieżącej polityki społeczno-gospodarczej. Polityka gminy tworzona jest i weryfikowana na bieżąco. Jak się wydaje, najważniejszym czynnikiem ustalania priorytetów inwestycyjnych są rodzaje instrumentów finansowych tj. projektów i programów krajowych i zagranicznych dofinansowujących zadania publiczne.

Strategia gospodarcza to dokument, którego podstawą prawną opracowania jest ustawa o zasadach prowadzenia polityki rozwoju. Dokument zawiera długofalowy program rozwoju gminy. Powinien być opracowany oraz zatwierdzony uchwałą rady miejskiej. W roku 2001, uchwałą nr XXX/318/2001 w dniu 1 czerwca przyjęto w Węgorzynie dokument pod nazwą „Strategia Rozwoju Gminy i Miasta Węgorzyno”. Określał on perspektywę rozwoju na lat 15. Zostały w nim określone kierunki w których gmina powinna się rozwijać. Choć dokument specyfikował i opisywał wiele dziedzin życia, łącznie z rynkiem pracy i wpływem władz lokalnych na ten rynek, to rozwój wielu - spośród opisywanych dziedzin społecznych i gospodarczych – nie zależy bezpośredniego od polityki władz samorządu lokalnego. Konstrukcja takich dokumentów uzależniona była i jest w dalszym ciągu od wymogów związanych z wdrażaniem funduszy strukturalnych i funduszu spójności. Z najważniejszych jednak, z zakresu zadań własnych gminy uwzględniono rozwój w infrastrukturę techniczną. Wyznaczono perspektywy rozwojowe dla zaopatrzenia mieszkańców w wodę, zbiorowego odprowadzania ścieków socjalno-bytowych, gospodarki odpadami oraz rozwoju komunikacji i telekomunikacji. W zakresie infrastruktury społecznej, spośród 7 ustalanych kierunków, położono nacisk na rozwój oświaty, sportu, rekreacji oraz gospodarki mieszkaniowej. Służba zdrowia, opieka społeczna czy rynek usług choć wspomniane i modelowane co do kierunków rozwoju, pozostają mało zależne od samorządu a ich rozwój jest pochodną szeroko rozumianej i realizowanej polityki państwa. Spośród gospodarek wyróżniono i położono szczególny nacisk na rozwój dwóch dziedzin istotnych z punktu widzenia Gminy Węgorzyno: rolnictwo i turystykę.

Jak wspomniano wcześniej o tym czy oraz w jaki sposób realizowana jest strategia rozwojowa Gminy świadczą dobitnie wydatki majątkowe, czyli nakłady -w największym

stopniu- inwestycyjne. W roku 2021 zrealizowano inwestycji na łączną kwotę 4 115 815 zł zaś w roku 2022 nakłady wyniosły kwot 5.821.319 zł. Poprzedni rekordowy co do wydatków majątkowych rok 2020 długo będzie czekał na pobicie ustanowionego rekordu. Obecne nakłady inwestycyjne są o 41 % wyższe od tych z roku poprzedniego.

3.1.1. Wykaz rodzajów zrealizowanych inwestycji i poniesionych wydatków majątkowych.

Oceny wykonywania strategii najpewniej dokonujemy poprzez wydatki majątkowe widziane z jednej strony w przyzmacie otrzymywanych środków z budżetów zagranicznych, dotacji budżetów krajowych oraz wkładu środków własnych, a z drugiej strony wysokością przychodów, które niemal zawsze są instrumentem prefinansującym inwestycje. W zakresie badanych trzech lat kierunek wydatków majątkowych kształtował się następująco:

Tabela nr-48. Wykaz wydatków majątkowych w roku budżetowym 2022 na tle wydatków majątkowych lat poprzednich.

GRUPY WYDATKÓW OBSZARY ZADAŃ PUBLICZNYCH	Wydatki MAJĄTKOWE		
	2020 rok	2021 rok	2022 rok
010: Rolnictwo i łowiectwo	1 880	0	89 267
600: Transport i łączność	2 788 953	1 354 213	116 350
630: Turystyka	74 559	20 295	876 957
700: Gospodarka mieszkaniowa	49 398	50 130	0
710: Działalność usługowa	0	0	13 500
720: Informatyka	0	0	29 457
750: Administracja publiczna	9 973	10 000	48 300
754: Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	25 227	47 526	4 152 840
801: Oświata i wychowanie	3 591	1 924	56 537
900: Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	10 201 350	1 114 594	352 112
921: Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	1 100 087	406 826	80 000
926: Kultura fizyczna	340 127	1 110 307	6 000
Grupy wydatkowe OGÓLEM	14 595 144	4 115 815	5 821 319

Dla zobrazowania tempa zmian, celem utrwalenia w pamięci zbiorowej mieszkańców gminy rodzajów zadań inwestycyjnych realizowanych za przyczyną obecnej reprezentacji organów władzy samorządowej wskazanych w załączniku nr 3 raportu, wyszczególniono w tabeli 48 wszystkie rozpoczęte, kontynuowane i zakończone inwestycje realizowane w okresie ostatnich dwóch lat.

Tabela nr-49. Wykaz zadań inwestycyjnych oraz wydatków majątkowych dla lat 2021 – 2022.

ZADANIA MAJĄTKOWE WYKONANE W ROKU BUDŻETOWYM 2021.

Przebudowa drogi dojazdowej do gruntów rolnych w miejscowości Podlipce (dofinansowanie FOGR -615.747.37 zł)	1 317 558,63 zł
Przebudowa drogi gminnej w Chwarstnie (wykonanie projektu)	36 654,00 zł
Zagospodarowanie plaży jeziora Woświn w Cieszynie	615,00 zł
Opracowanie dokumentacji projektowej zadania 'Zagospodarowanie wschodniej części jeziora w Węgorzynie"	19 680,00 zł
Nabycie nieruchomości	48 900,00 zł
Modernizacja systemu grzewczego ul Runowska w Węgorzynie	1 230,00 zł
Grat Sołeczki - wiata w Mielnie	10 000,00 zł
Dofinansowanie zakupu pojazdu służbowego nieoznakowanego dla KPP w Łobzie	8 606,42 zł
Budowa remizy strażackiej w Węgorzynie	38 920,00 zł
Zmiana sposobu ogrzewania budynku z co na gaz w Szkole podstawowej w Runowie Pomorskim	1 924,03 zł
Usuwanie wad i usterek dla zadania budowa i przebudowa sieci wodociągowej i kanalizacji sanitarnej w granicach Aglomeracji Etap I (środki z RFIL)	609 063,39 zł
Kanalizacja sanitarna na terenie Węgorzyna (usuwanie wad i usterek - Etap I) - subwencja na wsparcie kanalizacji	465 062,96 zł
Nagroda "Rosnąca odporność" - kartka świąteczna	19 557,37 zł
Wykonanie studni głębinowej w Brzeźniaku	20 910,00 zł
Przebudowa oraz zmiana sposobu użytkowania budynku po byłym sklepie na świetlicę wiejską w Brzeźniaku	310 576,94 zł
Kino za rogiem	14 249,55 zł
Dotacje celowe przekazane z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie zadań inwestycyjnych obiektów zabytkowych jednostkom niezaliczanym do sektora finansów publicznych	82 000,00 zł
Modernizacja boiska sportowego w Węgorzynie -remont wraz z nawodnieniem systemu automatycznego nawadniania - dofinansowanie z Ministerstwa Kultury w kwocie 128.777,91 zł	379 011,64 zł
Wykonanie bieżni poliuretanowej na boisku sportowym w Węgorzynie - dofinansowanie z Ministerstwa Kultury -300.000 zł	731 295,23 zł
ŁĄCZNA WARTOŚĆ WYKONANYCH ZADAŃ MAJĄTKOWYCH W ROKU 2021.	4 115 815,16 zł

ZADANIA MAJĄTKOWE WYKONANE W ROKU BUDŻETOWYM 2022.

Rozbudowa sieci wodociągowej przesyłowej i rozdzielczej Rogówko-Przytoń-Sulice-Wiewiecko obsługującej również miejscowości Ginawa i Gościstaw	63 626,99 zł
Budowa sieci Gościstaw - Sulice II	22 140,00 zł
Przyjęcie sieci wodociągowej w m. Cieszyno dla zasilenia dz. 175/2 i 175/3	3 500,00 zł

Pomoc finansowa dla Województwa Zachodniopomorskiego w formie dotacji celowej na dofinansowanie "Budowy chodnika w m. Stare Węgorzynko"	27 000,00 zł
Modernizacja infrastruktury drogowej wraz z oświetleniem LED w Węgorzynie (udział Gminy)	77 344,86 zł
Wykonanie nowych przepustów pod drogą do Sulic	12 004,80 zł
Budowa infrastruktury turystycznej poprzez budowę pomostu pływającego dla celów rekreacyjnych i rozwoju żeglarstwa nad jeziorem Woświn w Cieszynie z zagospodarowanie terenu plaży i terenu przyległego	773 547,00 zł
Budowa infrastruktury turystycznej celem zagospodarowania brzegu jeziora Węgorzyno, obejmującego 3 pomosty stałe i pływające. Slip małą architekturę, ścieżki rowerowe i edukacyjne, ciągi komunikacyjne z parkingiem, oświetlenie	44 010,00 zł
Zagospodarowanie terenu plaży jeziorze Woświn w Cieszynie	59 400,00 zł
Dostawa i montaż lamp solarnych LED (Nagroda 'Rosnąca odporność' - COVI - 19)	13 500,00 zł
Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa na lata 2014 -2020 , Osi Priorytetowej V Rozwój cyfrowy JST oraz wzmocnienie cyfrowej odporności na zagrożenia REACT-EU dotycząca projektu grantowego „Cyfrowa Gmina"	29 457,27 zł
Modernizacja sieci teleinformatycznej ze stacjami roboczymi aktywnymi i serwerami w Urzędzie Miejskim w Węgorzynie	11 070,00 zł
Grant Sołecki	15 000,00 zł
dofinansowanie z budżetu państwa projektu "Pod białą -czerwoną" - zakup masztu i flagi wraz z instalacją	7 230,00 zł
Grant Sołecki	15 000,00 zł
Częściowe dofinansowanie zakupu samochodu osobowego nieoznakowanego dla KPP w Łobzie	8 000,00 zł
dofinansowanie zakupu samochodu specjalnego typu Pickup dla PPPSP w Łobzie	10 000,00 zł
Budowa Centrum Zarządzania Kryzysowego w Węgorzynie- ETAP II z remiza OSP oraz siedzibą dla Policji, ZK,SM i ratownictwa medycznego wraz z wyposażeniem i zakupem karetki pogotowia, koszty zarządzania projektem	4 134 839,65 zł
Realizacja projektu "Ekopracownie" w Szkole Podstawowej w Węgorzynie i w Szkole Podstawowej w Runowie Pomorskim	56 537,17 zł
Kanalizacja sanitarna na terenie Węgorzyna (wsparcie)	164 904,64 zł
Budowa Stacji Uzdatniania Wody - wykonanie PFU	18 450,00 zł
Zakup kosiarki samojezdnej Sołectwo Połchowo	11 900,00 zł
Instalacja fotowoltaiczna i grzewcza dla obiektów użyteczności publicznej Gminy Węgorzyno	23 370,00 zł
Realizacja projektu "Rosnąca odporność" - dostawa i montaż lamp solarnych	129 988,00 zł
Sołectwo Gardno	3 499,00 zł
Dotacje celowe przekazane z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie zadań inwestycyjnych obiektów zabytkowych jednostkom niezaliczanych do sektora finansów publicznych	80 000,00 zł
Rekultywacja boiska w m. Mieszewo	6 000,00 zł
ŁĄCZNA WARTOŚĆ WYKONANYCH ZADAŃ MAJĄTKOWYCH W ROKU 2022.	5 821 319,38 zł

Tabela nr-50. Wykaz wydatków majątkowych w roku budżetowym 2022 finansowanych z udziałem środków zagranicznych.

GRUPA WYDATKÓW	Wydatki majątkowe (art. 236 ust. 4 pkt 1) <i>finansowane środkami o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy.</i>					INWESTYCJE finansowane środkami krajowymi
	2020 rok	2021 rok	2022 rok	Wkład PL koszty kwalifikowane	Wkład UE koszty kwalifikowane	2022 rok
OBSZARY ZADAŃ PUBLICZNYCH						
010: Rolnictwo i łowiectwo	0	0	0	0	0	89 267
600: Transport i łączność	0	0	0	0	0	116 350
630: Turystyka	74 559	0	0	0	0	876 957
710: Działalność usługowa	0	0	0	0	0	13 500
720: Informatyka	0	0	29 457	0	29 457	0
750: Administracja publiczna	0	0	0	0	0	48 300
754: Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	0	0	0	0	0	4 152 840
801: Oświata i wychowanie	0	0	0	0	0	56 537
900: Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	8 796 473	0	0	0	0	352 112
921: Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	615 816	229 868	0	0	0	80 000
926: Kultura fizyczna	0	0	0	0	0	6 000
Grupy wydatkowe OGÓLEM	9 486 847	229 868	29 457	0	29 457	5 791 862

W roku 2022 jedno tylko zadanie realizowane było przy współudziale środków UE mianowicie zadanie z „Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa na lata 2014 -2020, Osi Priorytetowej V, Rozwój cyfrowy JST oraz wzmocnienie cyfrowej odporności na zagrożenia REACT-EU dotycząca projektu grantowego „Cyfrowa Gmina”. Prościej rzecz ujmując, Gmina realizuje przebudowę swojej wewnętrznej sieci światłowodowej w budynku urzędu. Otrzymane dofinansowanie wyniosło 29 457 zł. Zadanie w roku bieżącym nie wymagało wkładu finansowego gminnego.

Wszystkie pozostałe inwestycje i nakłady majątkowe w kwocie 5.791.862 zł wykonano z środków krajowych. Największa ich część pochodziła z źródeł pozagminnych i wyniosła łącznie 4.104.839 zł. Udział budżetu gminnego wyniósł 1.687.023 zł.

W roku 2022 wspomagano nakładami majątkowymi oraz realizacją inwestycji 11 obszarów życia publicznego. Wszystkie, choć z różnie rozłożonym akcentem znajdują swoje miejsce w Strategii Rozwoju Gospodarczego Gminy. Choć termin ważności tego dokumentu minął to wiele zawartych tam treści jest ciągle aktualnych i realizowane są one w okresach wyznaczanych przez rokrocznie przedkładane Radzie Miejskiej Wieloletnie Prognozy Finansowe. Rozkład wydatków jaki można zaobserwować dla badanych lat a także, co wynika

z analizy wydatków z lat ubiegłych, Gmina sukcesywnie i konsekwentnie realizuje zadania wskazane w strategii.

I tak w zakresie rozwoju telekomunikacji podnoszonej przez strategię jako bardzo istotną dla przyszłości życia mieszkańców, Gmina Węgorzyno jest bardzo nieliczną spośród gmin całego kraju, posiadając własne operatorstwo na dostarczanie internetu. W roku 2014 wybudowano i oddano do użytkowania inwestycję kanalizacji sieci szerokopasmowej obejmującej bardzo rozległy teren Gminy. Alokacja tras głównych kanałów sieci światłowodowej na terenie Gminy wskazana jest na planie sytuacyjnym stanowiącym **załącznik 12** do raportu.

Decyzją Prezesa Urzędu Komunikacji Elektronicznej nr DDRT-WWS-6172-39/14 (23) z dnia 29 czerwca 2015 roku, Gmina otrzymała zgodę na świadczenie usługi dostępu do internetu za pomocą sieci przewodowej światłowodowej i bezprzewodowej. Poprzez wybudowanie 62.170 mb kanalizacji światłowodowej oraz 20 bezprzewodowych punktów dostępnych stała się pionierem w tej dziedzinie spośród samorządów. Też jako nieliczna podpisała umowę z operatorem Orange na wykorzystywanie swoich zasobów celem włączania mieszkańców do szerokopasmowej sieci światłowodowej.

Rysunek nr 12. Lokalizację dostępnych punktów bezprzewodowych na terenie gminy.

Pomimo, że w Gminie nasycenie terenu usługami teleinformatycznymi innych operatorów nie wygląda najgorzej w stosunku do innych (*swoje stacje przekaźnikowe pobudowali tacy operatorzy jak: PLAY, Orange, PLUS, T-mobile.*) to jednak od chwili oddania sieci światłowodowej do użytkowania Burmistrz Węgorzyna usilnie poszukiwał rozwiązania na efektywniejsze wykorzystanie gminnych zasobów teleinformatycznych. W wyniku rozmów, które prowadził od roku 2019 z jednym z największych operatorów na kraj, stało się możliwe wykorzystywanie gminnych zasobów oraz włączenia ich w globalną sieć internetową. W dniu 29.09.2020 roku Burmistrz podpisał umowę ramową dzierżawy włókien i kanalizacji teletechnicznej z Orange Polska S.A. Ponadto, w roku 2020 i 2021 operator ten prowadził roboty w ramach budowy własnych odcinków światłowodowych powiększając zasób publiczny o kolejne dziesiątki kilometrów.

Rokrocznie budowane są bądź projektowane także kolejne setki metrów sieci kanalizacji sanitarnej, wodociągowej. Realizowane są budowy i przebudowy dróg lokalnych. W ramach tych robót w roku 2022 realizowana jest inwestycja wodociągowa. Oddano też kolejne odcinki dróg. Cechą charakterystyczną bieżącego roku są inwestycje w turystykę.

W roku 2021 podpisano umowę a w roku bieżącym zakończono realizować zadanie inwestycyjne do którego Gmina przygotowywała się od wielu lat. Z założenia idea tej inwestycji należy do wzorcowych. Skupia ona wszystkie służby pracujące na rzecz porządku publicznego oraz bezpieczeństwa mieszkańców w jednym kompleksie przestrzenno-urbanistycznym. Dokumentacja z 2014 roku z uwagi na rozmiar finansowy całości inwestycji realizowana była stopniowo. Centrum to stanowi jednorodny i całościowy system - szeroko rozumianego - bezpieczeństwa publicznego na terenie Gminy. Realizował będzie cztery podstawowe funkcje. 1.) **Zapobiegania** sytuacjom kryzysowym wraz z prowadzeniem planowych działań rozpoznawczych i kontrolnych w zakresie bezpieczeństwa; 2.) **Przygotowania**, polegającego na dostępie i zapewnieniu zasobów specjalistycznych sił i środków reagowania; 3.) **Reagowania** w przypadku bezpośredniego wystąpienia zagrożenia celem ograniczenia jego szkodliwości, do zlikwidowania zagrożenia włącznie; 4.) **Odtwarzania** zasobów podstawowych celem przywrócenia zdolności funkcjonalnych naruszonym systemom i zapewnienie tym normalnego funkcjonowania społeczeństwa i gospodarki.

3.2. Realizacji ładu przestrzennego.

3.2.1. Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowanie Przestrzennego.

Ład przestrzenny w Gminie regulowany jest poprzez wydawanie decyzje o warunkach zabudowy. Powstają one w oparciu o wykonywanie analizy obszaru przylegającego do nowopowstającego obiektu budowlanego. W zakresie wyznaczania ładu przestrzennego, gmina sukcesywnie dokonuje aktualizacji dokumentu jakim jest Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowanie Przestrzennego. Obecnie obowiązujące, powstało i zostało przyjęte uchwałą Nr XX/192/2020 Rady Miejskiej w Węgorzynie w dniu 30 listopada 2020 r. Studium sporządza się dla całego obszaru będącego w granicach administracyjnych gminy, a jego ustalenia są wiążące dla organów gminy przy sporządzaniu planów miejscowych. Zasadniczym celem studium jest umożliwienie prowadzenia spójnej polityki przestrzennej, powiązanej z rozwojem gospodarczym i społecznym, z zachowaniem zasad zoptymalizowanego rozwoju. Niniejszy dokument wskazuje potencjał rozwoju przestrzennego, możliwości zagospodarowania nowych terenów oraz stopień możliwości przekształceń istniejącego ładu przestrzennego. Wskazuje na konieczność ochrony, a nawet wyodrębnia obszary, które powinny podlegać ochronie. Poddaje też analizie istniejące obiekty kulturowe, przyrodnicze czy fizjograficzne pod kontem ich zachowania. W związku z powyższym studium samo w sobie stanowi swoistą ofertę promocyjną dla potencjalnych inwestorów. Z uwagi, że w myśl ustawy⁶³ o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym przy sporządzaniu studium uwzględnia się uwarunkowania wynikające z dokumentów planistycznych opracowanych na szczeblu krajowym (*konceptji przestrzennego zagospodarowania kraju*), wojewódzkim (*strategii rozwoju i planie zagospodarowania województwa*) oraz strategii rozwoju gminy konieczne staje się ciągle weryfikowanie tego dokumentu. Uwzględniać one muszą istniejącą strukturę urbanistyczną miasta, która jest wypadkową barier funkcjonalnych wyznaczających możliwe kierunki rozwoju przestrzennego miasta. Należą do nich: zbiorniki wodne, sieć dróg krajowych oraz wojewódzkich, a także linia kolejowa. Zabudowa przestrzenna miasta nie jest zwarta i odznacza się występowaniem dużej ilości terenów otwartych, także w postaci zbiorników wodnych, terenów zieleni wysokiej oraz terenów rolniczych. Większość zabudowy m. Węgorzyna zlokalizowana jest pomiędzy Jeziolem Węgorzyno i Zbiornikiem Połchowskim. Zabudowania znajdują się głównie bezpośrednio przy głównych ciągach komunikacyjnych i charakteryzują się silnym zróżnicowaniem funkcjonalnym, tak z zabudową jednorodziną,

⁶³ Zgodnie z art. 9 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (tj. Dz. U. z 2018 r. poz. 1945) studium nie stanowi aktu prawa miejscowego, jest jednak podstawowym dokumentem planistycznym kształtującym politykę przestrzenną oraz wyznaczającym kierunki zagospodarowania przestrzennego gminy.

wolnostojącą jak też zabudowa wielorodzinna. Strukturę zabudowy miasta można podzielić na 3 części: północną, centralną i południową, które wyznacza korytarz drogi krajowej oraz linii kolejowej. To w południowej części miasta dominuje zabudowa jednorodzinna z dużym udziałem zieleni. Część środkowa miasta obejmuje intensywniejszą zabudowę mieszkaniową (jednorodzinna i wielorodzinna), a także liczne niewielkie tereny przemysłowe (*zlokalizowane głównie w sąsiedztwie terenów kolejowych, za wyjątkiem zakładu z materiałami drewnopochodnymi*) oraz usługowe, w tym usługi publiczne. Północną część miasta, ograniczoną od południa i wschodu linią kolejową, tworzy zabudowa mieszkaniowa jedno i wielorodzinna wraz z terenami ogrodów działkowych. Drobne tereny przemysłowe rozproszone są w części centralnej miasta. Z takiej struktury funkcjonalnej mogą wynikać konflikty przestrzenne między sąsiadującymi ze sobą terenami mieszkaniowymi i przemysłowymi. Jednak zadbano by w Węgorzynie większe obszary przemysłowe zlokalizowane były na obrzeżach miasta.

Część wiejska gminy charakteryzuje się występowaniem rozproszonej zabudowy jednorodzinnej i zagrodowej, tworzącej niewielkie skupiska zabudowy, której towarzyszy zieleń wysoka. Większość sołectw posiada swoje lokalne ośrodki usługowe, o stopniu wykształcenia na ogół proporcjonalnym do potencjału osadniczego jednostki.

3.2.2. Plan przestrzenny

Gmina opiera o wydawane decyzje o warunkach zabudowy. Nie sporządza i nie posiada tradycji sporządzania planów przestrzennych dla dużych obszarów. Istniejące trzy małe plany z roku 1999 i 2009 ilustrują taki rodzaj polityki przyjętej przez władze lokalne.

Tabela nr-51. Wykaz obowiązujących planów przestrzennych.

<i>l.p.</i>	Przedmiot i zakres ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego	Nr uchwały i data jej podjęcia przez radę miejską w Węgorzynie	Nr dziennika urzędowego województwa zachodniopomorskiego.	Powierzchnia objęta planem [ha]
1	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Węgorzyno - miejscowość Przytoń (obręb geodezyjny Przytoń)	Uchwała Nr XVI/168/99 z dnia 29.12.1999r.	Dz. Urz. Woj. Zach. Nr 8, poz. 80 z dnia 14.02.2000r.	20,97
2	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Węgorzyno - miejscowość Cieszyno	Uchwała Nr XVI/169/99 z dnia 29.12.1999r.	Dz. Urz. Woj. Zach. Nr 10, poz. 107 z dnia 25.02.2000r.	13,3

oraz podjęła jedną uchwałę o przystąpieniu do sporządzenia planu

1	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla terenu działki o nr ew. 72/4 położonej w obrębie Stare Węgorzynko oraz jej otoczenie w gminie Węgorzyno	Uchwały Nr XXVII/270/09 z dnia 29.01.2009 r.	15,98
---	--	--	-------

Z uwagi na małą ilość wydawanych rocznie decyzji o warunkach zabudowy, oscylujących w ilości 55 - 65 sztuk, nie jest obecnie uzasadnione zlecenie sporządzania planu przestrzennego z racji na ogromne koszty jego opracowania. Gmina wdrożyła w roku 2018 internetowy system ewidencji wydawanych decyzji, którego efekty można już śledzić na stronie internetowej <http://wegorzyno.e-mapa.net/>.

Koszty ogólne poniesione na kształtowanie ładu przestrzennego, w zakres których wchodzi opracowanie studium oraz koszty usług architektów sporządzających decyzje o warunkach zabudowy oraz decyzje lokalizacji celu publicznego wyniosły w badanym roku 17.961 zł co jest znacznie mniej niż w roku 2021 kiedy wydatkowano 32.647

Tabela nr-52. Wykaz wydanych decyzji lokalizacji celu publicznego oraz warunkach zabudowy.

RODZAJ DECYZJI O WARUNKACH ZABUDOWY	2019	2020	2021	2022
decyzje o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego	8	4	6	9
decyzje dotyczące zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej	1	3	2	53
decyzje dotyczące zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej	17	19	21	
decyzje dotyczące zabudowy usługowej	3	2	1	
decyzje dotyczące innej zabudowy	12	23	17	
RAZEM [szt.]	41	51	47	62
Koszt opracowania decyzji [zł]	17.290	43.050	32.647	17.961

3.2.3. Sieć dróg.

Komunikację między miejscowościami zapewnia rozbudowany układ komunikacyjny. Gmina posiada 76 odcinków dróg kategorii gminnej o łącznej długości 67,119 km, z czego 59 na terenie wiejskim o długości 62,216 i 17 odcinków dróg, o długości 4,903 km na terenie miejskim. W ostatnim roku gmina nie podejmowała uchwał w zakresie klasyfikacji dróg na publiczne drogi gminne. Poprzez Gminę przebiega 16 odcinków dróg kategorii powiatowej, 2 odcinki dróg wojewódzkich (nr 146 i 151) oraz jeden odcinek drogi krajowej nr 20. Rozkład sieci dróg w terenie administracyjnym Gminy Węgorzyno obrazuje *Załącznik nr 13, zaś załącznik 13A* jest aktualnie obowiązującym wykazem dróg kategorii gminnej, zatwierdzonych uchwałami Rady Miejskiej na przestrzeni lat. Wydaje się, że w gminie istniejąca sieć jest już trwale ustalona. Obecnie wymagane będą jedynie nakłady na poprawę jakości tej sieci.

3.3. Zadania ochrony środowiska.

3.3.1. Wodociągi.

Uchwałą Rady Miejskiej nr XXV/229/2021 z dnia 28 maja 2021 roku podjęta została uchwała w sprawie Wieloletniego Planu Rozwoju i Modernizacji Urządzeń Wodociągowych i Urządzeń Kanalizacyjnych. Jego realizacja przewiduje wydatki na remonty i modernizacje urządzeń wodociągowych na kwotę 1.020.500 zł oraz urządzeń kanalizacyjnych na kwotę 323.000 zł. W planie nie mówi się o inwestycjach, których ciężar Gmina Węgorzyno przejęła na siebie i finansowane będą poza wspomnianym planem.

W zakresie gospodarki wodnej gmina posiada 11 lokalnych ujęć wody będących jej własnością, o łącznej wydajności 87 m³/h. Są to SUW: Wiewiecko, Węgorzyno, Gościsław, Przytoń, Rogówko, Włodawa, Podlipce, Kowale, Winniki, Dłusko, Cieszyno.

Stacja Węgorzyno (dz. ew. 820, pow. 0,7435 ha, ob.4 Miasto).

Zasila poprzez sieć wodociągową miasto Węgorzyno (**2.593** mieszkańców), Stare Węgorzyno (**82**), Runowo Pomorskie (**493**) i Połchowo (**130**).

Razem mieszkańców: **3.298** os. (wg stanu na k.2022r.)

SUW Węgorzyno to sprawny, trójstopniowy system wodociągowy. Pompy tłoczą wodę z dwóch czynnych studni (nr 7 i 8) do podziemnego zbiornika retencyjnego wody surowej. Ze zbiornika, systemem kilku współzależnych pomp woda dostarczana jest do dwóch dużych rozmiarów zbiorników filtrujących. Na tym etapie zostaje ona mocno napowietrzana aeratorami. Uzdatniona w filtrach woda dostarczana jest do podziemnego zbiornika wody uzdatnionej, znajdującego się pod budynkiem stacji, skąd systemem pomp wtłaczana jest do sieci. Na ogrodzonym terenie stacji znajduje się 8 studni z czego 6 nie jest już eksploatowanych.

Stacja Wiewiecko (dz. ew. 127/3, pow.0,1682 ha, obr. Wiewiecko).

Zasila siecią wieś: Ginawę (**195** mieszkańców) i Wiewiecko (**165**).

Razem mieszkańców: **360** os. (wg stanu na k.2022r.)

Jest sprawnym systemem wodociągowym, jednostopniowym. W budynku znajdują się dwa hydrofory oraz zestaw 4 nowoczesnych filtrów wytrącających żelazo, manganem, a także w przypadku tej hydroforni – azotany, których ponadnormatywną obecność stwierdza się na tej stacji już od kilku lat. Zestaw filtrów stanowi własność WoZ. Budynek SUW: korozja elewacji, opuchlizny tynku, przecieki dachu, pęknięcia stropu.

Stacja Gościsław, (dz. ew. 3/10, pow. 0,1287 ha, obr. Gościsław).

Zasila osadę Gościsław (**25**) oraz alternatywnie część zatorza miasta Węgorzyno.

Razem mieszkańców: **25** os. (wg stanu na k.2022r.)

Sprawnny system wodociągowy. Jednostopniowy. Bardzo stara - z połowy lat 70 XX wieku – instalacja techniczna z widocznymi śladami korozji wydostającej się spod powłoki ochronnej farb. Dwa zestawy filtrów działających w układzie równoległym, każdy z oddzielnym aeratorem. Jeden hydrofor. Budynek: skorodowana, popękana, odpadająca placowo elewacja.

Stacja Przytoń (dz. ew. 105/10; pow. 0,1374 ha, dz. 105/7, pow. 0,0766 ha. Obr. Przytoń).

Zasila wieś Przytoń.

Razem mieszkańców: **191** os. (wg stanu na k.2022r.)

Sprawnny system wodociągowy. Jednostopniowy. Dwa zbiorniki filtrów żelazowo manganowych pracujących w połączeniu szeregowym. Jeden zbiornik hydroforowy. Instalacja z lat 70'tych XX w. Budynek: elewacja zewnętrzna budynku oraz ściany wewnętrzne w dobrym stanie. Brak przecieków wewnątrz.

Stacja Rogówko (dz. ew. 70/3, pow. 0,1482 ha, obr. Rogówko).

Zasila miejscowość Rogówko.

Razem mieszkańców: 83 os. (wg stanu na k.2022r.)

Sprawny system wodociągowy. Jednostopniowy. Jeden filtr żelazowo manganowych. Jeden zbiornik hydroforowy. Budynek: elewacja zewnętrzna budynku oraz ściany wewnętrzne w dobrym stanie. Brak widocznych przecieków do wnętrza.

Stacja Włodawa (dz. ew. 91/3, pow. 0,0669 ha, ob. Stare Węgorzynko).

Zasila osadę Włodawa (4 rodziny).

Razem mieszkańców: 18 os. (wg stanu na k.2022r.)

Sprawny system wodociągowy. Redukcja manganu oraz żelaza odbywa się w zbiorniku podziemnym. Filtr oraz hydrofor znajdują się w osobnych studniach zbudowanych z kręgów betonowych. Studnie zadbane, konserwowane, zabezpieczone włazami, czyste wewnątrz. Chronione ogrodzeniem.

Stacja Podlipce (dz. ew. 434, pow. 0,1375 ha, obr. Podlipce).

Zasila miejscowość Podlipce.

Razem mieszkańców: 76 os. (wg stanu na k.2022r.)

Sprawny system wodociągowy. Jednostopniowy. Jeden filtr żelazowo manganowy. Jeden zbiornik hydroforowy. Oba zbiorniki z początku lat 2000. Budynek: skorodowana, popękana, odpadająca placowo elewacja budynku, na części budynku niezabezpieczony dach, wewnętrzne przecieki.

Stacja Kowale (dz. ew. 22/3, pow. 0,1126 ha, ob. Podlipce).

Zasila przysiółek osady Podlipce. 1 rodzina. (wg stanu na k.2022r.)

Dostarczana woda wykorzystywana jest jedynie do celów sanitarnych. Sprawny system wodociągowy, wykorzystywany jedynie do pozyskania wód sanitarnych. Stacja podziemna, nie posiadająca filtrów uzdatniających wodę. Zbiornik hydroforowy w studni betonowej. Obiekt nieogrodzony.

Stacja Winniki (dz. ew. 21/2; pow. 0,1541 ha; 21/6, pow. 0,0629 ha; obr. Winniki).

Zasila wieś Winniki. Razem mieszkańców: 115 os. (wg stanu na k.2022r.)

Sprawny system wodociągowy. Jednostopniowy. Dwa filtry żelazowo manganowe pracujące w układzie szeregowym. Jeden zbiornik hydroforowy. Budynek: elewacja zewnętrzna budynku oraz ściany wewnętrzne w dobrym stanie. Brak przecieków wewnątrz.

Stacja Dłusko (dz. ew. 58/3, pow. 0,4449 ha; obr. Dłusko).

Zasila wieś Dłusko. Razem mieszkańców: 57 os. (wg stanu na k.2022r.)

Sprawny system wodociągowy. Jednostopniowy. Dwa zbiorniki filtrów żelazowo manganowych pracujących w połączeniu równoległym. Jeden zbiornik hydroforowy. Instalacja z lat 80'tych XX w. Spośród dwóch studni tylko jedna jest eksploatowana. Budynek: rozległy powierzchniowo, w dużej części wyłączony z eksploatacji, widoczne liczne ślady pęknięć podłużnych budynku. Zniszczone potacie dachowe szczególnie na rogach budynku, gdzie stwierdza się występowanie przecieków do wewnątrz.

Stacja Cieszyno (dz. ew. 170/17, pow. 0,1657; 170/21, pow. 0,1481 ha; obr. Cieszyno).

Zasila wieś Cieszyno. Razem mieszkańców: 201 os. (wg stanu na k.2022r.)

Sprawny system wodociągowy. Jednostopniowy. Trzy zbiorniki filtracyjne (dwa żelazowe, jeden manganowy) pracujące w układzie równoległym oraz dwa zbiorniki retencyjne (hydrofory). Instalacja (zbiorniki) z 1976 roku. Budynek: konserwowany, bez śladów zniszczeń choć widoczne obwodowe pęknięcie na zewnątrz budynku, na wysokości stropu. brak widocznych przecieków dachowych do wewnątrz.

Poza własnymi ujęciami w gminie są zlokalizowane 4 stacje będące własnością Wodociągów Zachodniopomorskich. Ustalenie własności SUW Mieszewo i Brzeźniak było przedmiotem sporu sądowego pomiędzy Gminą i WoZ w roku 2012. W jego wyniku ustalono, że wszystkie budynki i budowle, maszyny oraz urządzenia pozostają własnością WoZ, grunty zaś stanowią własność gminną.

Stacja Chwarstno (dz. ew. 28, pow. 0,3400 ha, obr. Chwarstno).

Zasila wieś Chwarstno (118 os.) i Trzebawie (74).

Razem mieszkańców: **192** os. (wg stanu na k.2022r.)

Stacja Sielsko (dz. ew. 102/1, pow. 0,2400 ha, br. Sielsko).

Zasila wieś Sielsko (**304** os), Runowo (**300**), Kraśnik (**118**), Lesięcin (**217**), Kąkolewice (**113**) i Gardno (**69**).

Razem mieszkańców: 1.121 os. (wg stanu na k.2022r.)

Stacja Mieszewo (dz. ew. 417, pow. 0,3711 ha; obr. Mieszewo. UWAGA: nieruchomość stanowi własność gminną, budowla SUW nie.)

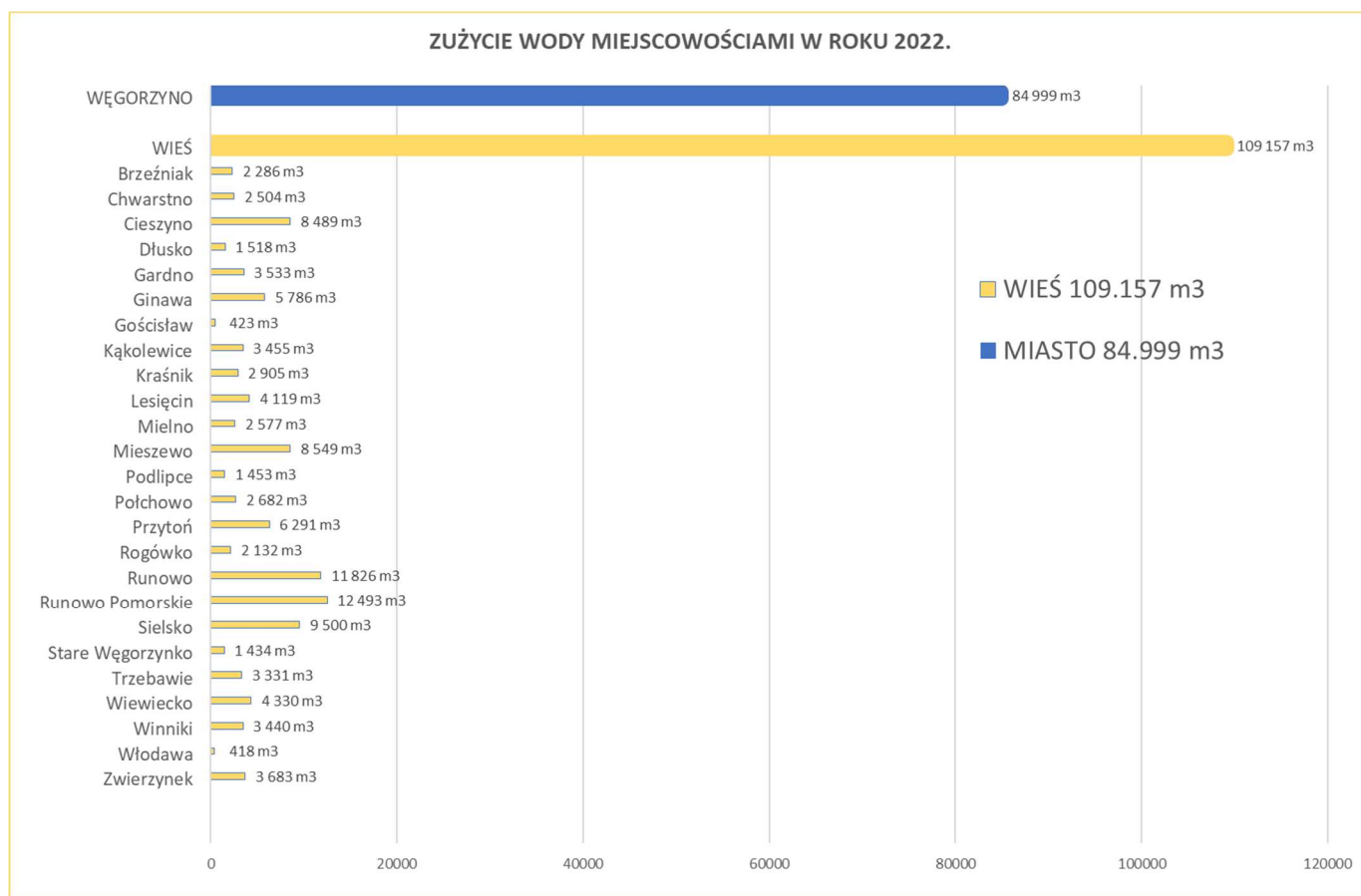
Zasila Mieszewo (**326** os), Zwierzynek (**150**) oraz Mielno (**118**).

Razem mieszkańców: **594** os. (wg stanu na k.2022r.)

Stacja Brzeźniak (dz. ew. 104/1, pow. 0,0800 ha, obr. Brzeźniak. UWAGA: nieruchomość stanowi własność gminną, budowla SUW nie.)

Zasila wieś Brzeźniak (**90**). Razem mieszkańców: **90** os. (wg stanu na k.2022r.)

Wszystkie stacje produkują wodę dla celów socjalno-bytowych na potrzeby Gminy Węgorzyno i zaopatrują wszystkie miejscowości. Produkcja i zużycie roczne wody w Gminie Węgorzyno wyniosło w roku badanym 194.156 m³. a zużycie poszczególnymi miejscowości przedstawia poniższy diagram.

Rysunek nr 13.

Obecnie eksploatator posiada zawartych 1.898 umów na dostarczane wody. W gminie, poza bardzo nielicznymi wyjątkami wszystkie gospodarstwa domowe posiadają wodę z gminnego wodociągu.

Tabela nr 53. Wykaz ilości zawartych umów na usługi dostarczania wody odbiorcom.

**Wykaz ilości zawartych umów na usługi wodociągowe
z przedsiębiorstwem Wodociągi Zachodniopomorskie
wg stanu na 31.XII.2022 rok**

WĘGORZYNO	617
WIEŚ	1281
<i>Brzeźniak</i>	30
<i>Chwarstno</i>	38
<i>Cieszyno</i>	114
<i>Dłusko</i>	23
<i>Gardno</i>	21
<i>Ginawa</i>	64
<i>Gościsław</i>	9
<i>Kąkolewice</i>	27
<i>Kraśnik</i>	47
<i>Lesięcin</i>	53
<i>Mielno</i>	60
<i>Mieszewo</i>	107
<i>Podlipce</i>	24
<i>Połchowo</i>	45
<i>Przytoń</i>	65
<i>Rogówko</i>	24
<i>Runowo</i>	121
<i>Runowo Pomorskie</i>	101
<i>Sielsko</i>	111
<i>Stare Węgorzynko</i>	25
<i>Trzeba wie</i>	29
<i>Trzebawie</i>	2
<i>Wiewiecko</i>	42
<i>Winniki</i>	42
<i>Włodawa</i>	3
<i>Zwierzynek</i>	54

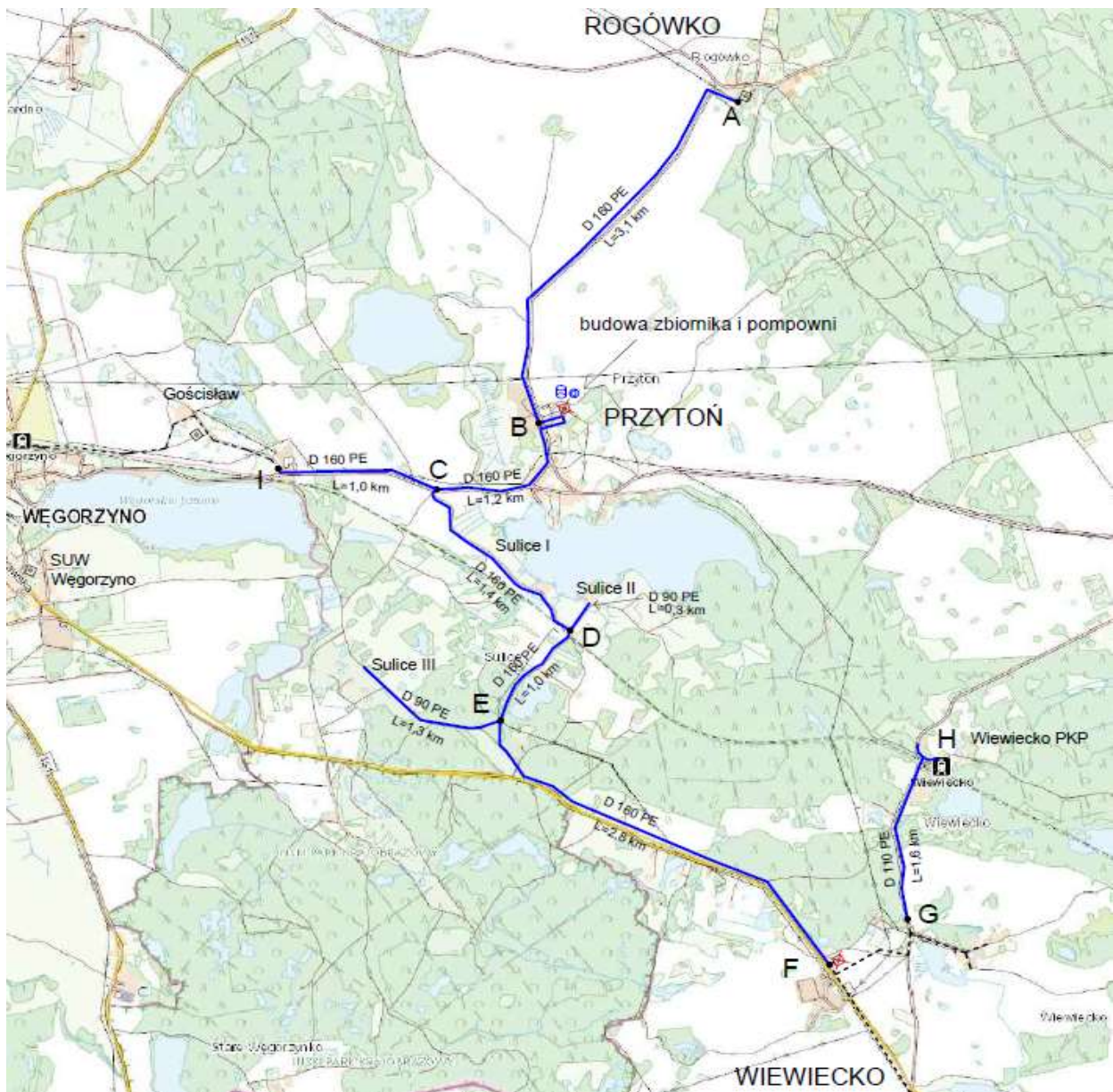
Długość eksploatacyjna sieci wodociągowej (rozdzielczej i przesyłowej) waha się w niewielkich granicach pozostając prawie niezmienną od kilku lat i wynosi 75 km. Połączona jest z odbiorcami poprzez 1.035 szt. przyłączy o łącznej długości 26,2 km. Roczne wydobycie wody w Gminie Węgorzyno – jak wspomniano - wynosi 194 dam³ (tys.m³). Jeszcze w roku 2020 ilość produkcji i zużycia wody wynosiła 281 dam³ (tys.m³). Zarysowała się bardzo wyraźna tendencja niżkowa zużycia wody. Gmina charakteryzuje się wysokim, bo 94%

wskaźnikiem zaopatrzenia mieszkańców w wodę z sieci wodociągowej jednak jest on nadal niższy niż w województwie i powiecie łobeskim (96,5%).

W czerwcu 2021 roku Burmistrz Węgorzyna podpisała umowę na realizację 13,7 km sieci wodociągowej. Inwestycja realizowana jest wg formuły „zaprojektuj i wybuduj”. Umowna wartość robót budowlanych wynosi 4.399.999 zł. Na realizację inwestycji Gmina Węgorzyna otrzymała dofinansowanie ze środków PPROW w wysokości 1.999.999,00 zł. W roku 2022 przystąpiono do wykonania tej wielkiej inwestycji wodociągowej. Nakłady jakie poniesiono wyniosły 85.767 zł.

W ramach zadania "*Rozbudowa sieci wodociągowej przesyłowej i rozdzielczej Rogówko-Przytoń-Sulice-Wiewiecko*" planowane jest - z uwzględnieniem współpracy z istniejącym rurociągiem wodociągowym między m. Wiewiecko i m. Ginawa - wykonanie nowego układu sieci wodociągowej tj. rurociągu przesyłowego od ujęcia i stacji uzdatniania wody w m. Rogówko do m. Wiewiecko wraz z budową zbiornika magazynowego i pompowni wody w m. Przytoń.

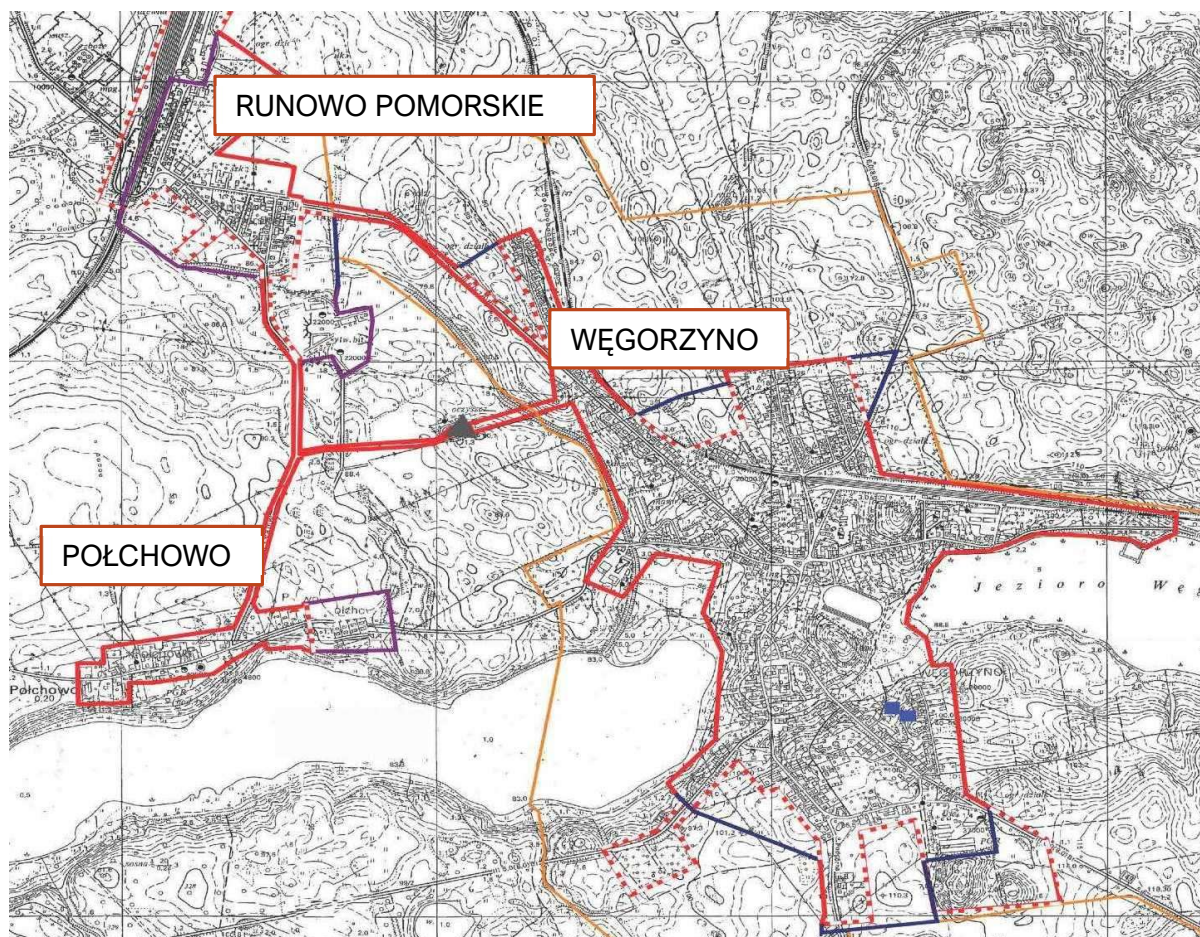
Rysunek nr 14. Koncepcja przebiegu sieci wodociągowej Rogówko-Przytoń-Sulice-Wiewiecko.

3.3.2. Kanalizacja sanitarna. Gospodarka odpadami płynnymi.

Gospodarka ściekowa odbywa się poprzez odbiór, transport, magazynowanie i przetworzenie ścieków na oczyszczalni zlokalizowanej w Połchowie (*adres*): **dz. nr 112/10 obręb Połchowo**. Oczyszczalnia zaprojektowana jest dla zatwierdzonego uchwałą Rady Miejskiej obszaru aglomeracji, w skład której wchodzi miejscowości takie jak. Węgorzyno, Połchowo i Runowo Pomorskie. Obszar ten zamieszkuje wg stanu na 31.XII.2022 rok 3.216 mieszkańców.

Rysunek nr 15. Plan sytuacyjny obszaru aglomeracji na terenie gminy Węgorzyno.

Obiektem zarządzają Wodociągi Zachodniopomorskie Sp. z o.o. Przepustowość oczyszczalni określa się średnio na $320 \text{ m}^3/\text{d}$. (*maksymalna dobowa $600 \text{ m}^3/\text{d}$* .) Przy tak założonych wydajnościach obiektu przewidywana ilość ścieków możliwych do oczyszczenia w roku wynosi ok. $117\,000 \text{ m}^3/\text{rok}$. Odbiornikiem oczyszczonych ścieków jest rów melioracyjny na działce 112/11 obręb Połchowo, który łączy się z „Kanałem Połchowskim” Na oczyszczalni jest punkt zlewny odbierający ścieki przywożone z terenu całej Gminy. W aglomeracji, o której mowa w uchwale RM z dnia 18.XII.2020 nr XXI/204/2020 roku transport ścieków odbywa się kanałami grawitacyjnymi o długości 16,6 km oraz ciśnieniowymi – dł. 4,8 km. Na części obszaru aglomeracji działa jeszcze sprawna kanalizacja ogólnospławna, której długość określa się na 7,3 km. W zakresie realizowania zadania gospodarki ściekowej prowadzone były w roku 2022 roboty budowlane polegające na usunięciu usterek i awarii powstałych w wyniku eksploatacji oczyszczalni. Do najpoważniejszych jak dotąd awarii należała ta powstała w dniu 25.04.2022 kiedy stwierdzono wypływ ścieków spod izolacji termicznej ściany reaktora SBR1. Miejsce wycieku odpowiadało stwierdzonemu wcześniej pęknięciu wewnętrznej ściany reaktora oddzielającej komorę uśredniającą i komorę biologiczną. Do chwili awarii istniejące pęknięcie powodowało przepływ ścieków pomiędzy

komorami i nie powodowało znaczącego wpływu na technologię oczyszczania ścieków. Powiększające się jednak pęknięcie wewnątrz reaktora spowodowało uszkodzenia ściany reaktora i wypływ ścieków na zewnątrz. Awaria została naprawiona, jakkolwiek jej wymiar dowodnie wskazuje, że konieczne jest wybudowanie nowej oczyszczalni.

W zakresie budowy sieci kanalizacyjnej, przy uwzględnieniu istniejących granic aglomeracji wynika konieczność budowy i przebudowy dodatkowych ok. 1.150 mb rurociągów z 65 studniami kanalizacyjnymi. Szacowany koszt tego przedsięwzięcia wyniesie wg cen 2020 roku ok. 1.449 tys. zł. Takie też zapotrzebowanie inwestycyjne Gmina złożyła do Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych, szóstej jego edycji.

Na koniec 2022 roku eksploatator Wodociągi Zachodniopomorskie wykazał, że podpisał 600 umów na odprowadzanie ścieków systemem kanalizacyjnym i odebrał od mieszkańców 86.408m³ ścieków. W gminie, trzy miejscowości objęte są systemem kanalizacyjnym stanowiąc obszar Aglomeracji Węgorzyno. Zakładając że gospodarstwa domowe posiadające umowy na wodę w tych miejscowościach wyznaczają ilość docelową umów na ścieki zatem braki w tym przedmiocie są następujące:

Tabela nr 54. Ilość gospodarstw domowych w Aglomeracji do podłączenia do systemu kanalizacji sanitarnej.

<i>wg stanu na 31.XII.2022 rok</i>			
Miejscowość	<i>Zawarto umów na dostawę wody.</i>	<i>Zawarto umów na dostawę ścieków..</i>	Brak umów na ścieki.
WĘGORZYNO	617	466	151
POŁCHOWO	45	43	2
RUNOWO POMORSKIE	101	91	10
Razem w Aglomeracji	763	600	163

Z liczby 163 gospodarstw wyłączyć należy te posiadające wybudowane już oczyszczalnie przydomowe (3 szt.) oraz te z szambami (3 szt.) pozostawionymi w aglomeracji z uwagi na nieracjonalność budowy kanalizacji. Jak zatem wynika w tym temacie konieczne jest podejmowanie kolejnych działań. W roku 2022 Burmistrz Węgorzyna poleciła dokonać kompleksowego przeglądu nieruchomości pod kątem odprowadzania ścieków sanitarnych tak w obszarze aglomeracji jak pozostałego terenu Gminy. W zakresie niedostatków związanych z obszarem aglomeracji przeznaczone będą w roku 2023 środki finansowe na podłączenie ostatnich nieruchomości. Jak wskazuje powyższa tabelka problem najszczególniej dotyczy miasta Węgorzyno.

W zakresie pozostałego obszaru Gminy sprawa została zweryfikowana. Założono już centralną ewidencję szamb i wprowadzono szczegółową statystykę dotyczącą opróżniania zbiorników bezodpływowych z gospodarstw domowych. Wynika z niej, że wymagane jest podejmowanie pilnych działań, gdyż ilość rejestrowanych ścieków wywożonych w zestawieniu z normatywami zużycia wody na osobę pozwala przypuszczać, że wiele gospodarstw domowych nadal korzysta z systemu kanalizacji ogólnospławnych bądź z systemów melioracyjnych, co wykazywały pojedynczo odkryte przypadki.

Tabela nr 55. Wywóz nieczystości płynnych z miejscowości spoza terenu Aglomeracji Węgorzyno w poszczególnych latach.

m3 na rok

Miejscowość	Rok 2020	Mieszkańcy	Zakłady	Rok 2021	Mieszkańcy	Zakłady	Rok 2022	Mieszkańcy	Zakłady
Brzeźniak	32	32	0	46	46	0	19	19	0
Chwarstno	158	143	15	137	137	0	118	118	0
Cieszyno	555	552	3	539	519	20	667	655	12
Dłusko	131	51	80	129	74	55	169	69	100
Gardno	2 057	157	1 900	2 143	165	1 978	2 007	201	1 806
Ginawa	130	130	0	155	149	6	138	138	0
Gościsław	52	52	0	51	51	0	54	54	0
Granica	0	0	0	6	6	0	0	0	0
Kąkolewice	237	190	47	159	148	11	150	130	20
Kraśnik	81	81	0	90	90	0	83	83	0
Lesięcin	280	280	0	239	239	0	240	240	0
Małe Węgorzynko	15	15	0	20	20	0	23	23	0
Nowe Węgorzynko	14	14	0	5	5	0	5	5	0
Mielno	204	204	0	201	201	0	204	204	0
Mieszewo	227	227	0	201	185	16	188	173	15
Podlipce	69	69	0	44	44	0	79	79	0
Połchowo	73	3	70	103	3	100	220	0	220
Przytoń	479	278	201	545	321	224	433	331	102
Rogówko	123	123	0	162	162	0	178	178	0
Runowo Wieś	252	252	0	336	328	8	454	451	3
Runowo Pom.	185	185	0	242	95	147	109	86	23
Sarnikierz	55	55	0	35	35	0	37	37	0
Sielsko	726	726	0	273	251	22	251	220	31
St. Węgorzynko	1 714	145	1 569	1 853	137	1 716	2 089	153	1 936
Sulice	70	70	0	103	103	0	90	90	0
Trzebawie	447	437	10	580	406	174	633	428	205
Węgorzyno	1 108	861	247	1 194	694	500	744	321	423
Wiewiecko	461	210	251	351	174	177	380	190	190
Winniki	145	145	0	260	260	0	251	251	0
Włodawa	0	0	0	9	9	0	3	3	0
Zwierzynek	61	61	0	62	62	0	74	74	0
Razem	10 140	5 747	4 393	10 271	5 117	5 154	10 088	5 002	5 086

Za wszystkie te lata średnio-dzienny wywóz nieczystości spoza terenu aglomeracji wynosi 40 m³. Połowa tej wielkości pochodzi od zakładów produkcyjnych. W aglomeracji zameldowanych jest 3 216 osób a poza aglomeracją 3 254. Zatem można założyć z dużym prawdopodobieństwem, że ok. 3254 osób dziennie produkuje 20 m³ ścieków co oznacza, że jedna osoba zużywa dziennie ok. 6l wody na dobę. To oczywiście wielkość nierealna zatem decyzja Burmistrza Węgorzyna jest oparta o solidne przesłanki by sprawę traktować jako bardzo pilną do rozwiązania.

Mimo, wynikającej z projektu możliwości przerobu ścieków 3900 RLM przy docelowej dla aglomeracji ilości 3571 (z *rozbudową KPOŚK IV*) niestety konieczne jest b. szybkie podjęcie prac związanych z modernizacją/budową oczyszczalni. Pierwszą najważniejszą przesłanką do tego jest niemożliwość technologiczna zagospodarowanie ścieków jaki będą napływały po uszczelnieniu systemu szamb. Oczyszczalnia nie posiada pojemności przerobowych neutralizacji ścieków pochodzących od wszystkich mieszkańców, a taki obowiązek nałożony jest na Gminę. Po drugie co wspomniano wcześniej, obserwuje się postępującą ciągłą już awaryjność całego systemu do pęknięć zbiorników włącznie. Są to bardzo kosztowne naprawy.

Konieczne zatem staje się wybudowanie nowej oczyszczalni. Dokonano kalkulacji kosztów budowy od podstaw nowego technologicznie obiektu oczyszczalni. Jej koszt szacunkowy wynosi ok. 3.152 tys. zł. wg cen grudnia 2020.

3.3.3. Gospodarka odpadami stałymi.

W aspekcie respektowania zasad ochrony przyrody Gmina Węgorzyna brała czynny udział przy zorganizowaniu regionalnego systemu gospodarki odpadami. Przy jej aktywnym udziale powstał **Regionalny Zakład Gospodarki Odpadami** z siedzibą w Słajsinie. Prowadzony jest on przez Celowy Związek Gmin R-XXI. Na dzień 31.XII.2022 roku Związek R-XXI tworzyło 32 gmin woj. zachodniopomorskiego. Poniższa mapa przedstawia docelowy zakres terytorialnego działania Związku.

Rysunek nr 16. Gminy członkowskiej Celowego Związku Gmin R-XXI.

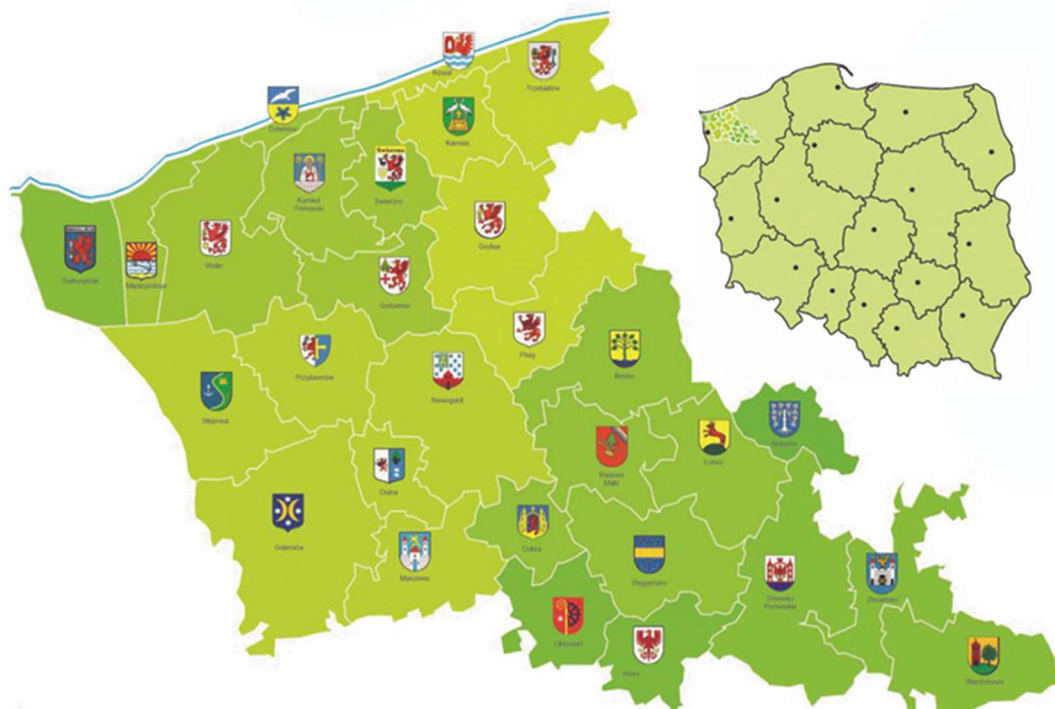

Tabela nr 56. Ilość odpadów przypadająca na mieszkańca obszaru CZG R-XXI w kg/m-c.

GMINY ZWIĄZKU *	Zamieszkali	2021 ROK		2022 ROK	
		Mg/rok na gminę	os kg/m-c	Mg/rok na gminę	os kg/m-c
BRójCE	3 497 os.	0 Mg	0,0 kg/m-c	827 Mg	19,7 kg/m-c
BRZEŻNO	2 633 os.	536 Mg	17,0 kg/m-c	551 Mg	17,5 kg/m-c
CHOCIWEL	5 568 os.	2 195 Mg	32,8 kg/m-c	2 129 Mg	31,9 kg/m-c
DOBRA	3 917 os.	1 160 Mg	24,7 kg/m-c	1 115 Mg	23,7 kg/m-c
DOBRZANY	4 587 os.	0 Mg	0,0 kg/m-c	761 Mg	13,8 kg/m-c
DRAWSKO POM.	16 613 os.	7 812 Mg	39,2 kg/m-c	9 643 Mg	48,4 kg/m-c
DZIWNÓW	3 662 os.	5 066 Mg	115,3 kg/m-c	4 885 Mg	111,2 kg/m-c
GOLCZEWO	5 569 os.	1 832 Mg	27,4 kg/m-c	1 785 Mg	26,7 kg/m-c
GOLENIÓW	36 997 os.	960 Mg	2,2 kg/m-c	17 316 Mg	39,0 kg/m-c
GRYFICE	23 044 os.	9 585 Mg	34,7 kg/m-c	8 944 Mg	32,3 kg/m-c
IŃSKO	3 189 os.	1 025 Mg	26,8 kg/m-c	1 182 Mg	30,9 kg/m-c
KAMIEŃ POMORSKI	13 666 os.	5 631 Mg	34,3 kg/m-c	5 334 Mg	32,5 kg/m-c
KARNICE	3 769 os.	1 173 Mg	25,9 kg/m-c	1 163 Mg	25,7 kg/m-c
ŁOBEZ	13 068 os.	5 007 Mg	31,9 kg/m-c	4 964 Mg	31,7 kg/m-c
MASZEWO	8 584 os.	2 883 Mg	28,0 kg/m-c	2 635 Mg	25,6 kg/m-c
MIĘDZYDROJE	6 111 os.	6 852 Mg	93,4 kg/m-c	7 752 Mg	105,7 kg/m-c
NOWOGARD	23 674 os.	8 378 Mg	29,5 kg/m-c	8 052 Mg	28,3 kg/m-c
OSINA	2 915 os.	736 Mg	21,1 kg/m-c	764 Mg	21,8 kg/m-c
PŁOTY	8 243 os.	2 843 Mg	28,7 kg/m-c	2 645 Mg	26,7 kg/m-c
PRZYBIERNÓW	4 861 os.	1 507 Mg	25,8 kg/m-c	1 860 Mg	31,9 kg/m-c
RADOWO MAŁE	3 288 os.	873 Mg	22,1 kg/m-c	897 Mg	22,7 kg/m-c

RESKO	7 418 os.	2 551 Mg	28,7 kg/m-c	2 499 Mg	28,1 kg/m-c
REWAL	3 657 os.	10 589 Mg	241,3 kg/m-c	10 561 Mg	240,6 kg/m-c
STARA DĄBROWA	3 591 os.	0 Mg	0,0 kg/m-c	0 Mg	0,0 kg/m-c
STEPNICA	4 751 os.	1 464 Mg	25,7 kg/m-c	1 474 Mg	25,9 kg/m-c
ŚWIERZNO	4 031 os.	1 122 Mg	23,2 kg/m-c	1 140 Mg	23,6 kg/m-c
ŚWINOUJŚCIE	39 834 os.	25 562 Mg	53,5 kg/m-c	28 750 Mg	60,1 kg/m-c
TRZEBIATÓW	15 128 os.	6 104 Mg	33,6 kg/m-c	6 186 Mg	34,1 kg/m-c
WĘGORZYNO	6 403 os.	2 033 Mg	26,5 kg/m-c	2 126 Mg	27,7 kg/m-c
WIERZCHOWO	4 086 os.	913 Mg	18,6 kg/m-c	912 Mg	18,6 kg/m-c
WOLIN	11 756 os.	8 279 Mg	58,7 kg/m-c	5 256 Mg	37,3 kg/m-c
ZŁOCIENIEC	15 537 os.	6 746 Mg	36,2 kg/m-c	6 587 Mg	35,3 kg/m-c
RAZEM	313 647 os.	131 417 Mg	41,1 kg/m-c	150 695 Mg	42,6 kg/m-c

opracowanie własne Urzędu.

Ilość ok. 42 kg/m-c na osobę zamieszkujejącą wydaje się być zawyżona. Przyczyną tego są gminy nadmorskie występujące w Związku (*Świnoujście, Rewal, Międzyzdroje, Dziwnów*) które zagospodarowują odpady powstałe w wyniku ruchu turystycznego. Wyłączając te miejscowości średnia ilość odpadu na mieszkańca wyniesie ok. 29 kg/m-c na osobę.

Ceny za jednostkę odpadów (tona [Mg]) kształtują się w R-XXI obecnie na poziomie wskazanym w tabeli poniżej. Ceny takie obowiązywały także w zeszłym roku gospodarczym.

Tabela nr 57. Ceny odpadów w R-XXI w roku 2022.

Kod odpadu	Grupy, podgrupy i rodzaje odpadów przyjmowane przez R-XXI	2022 rok cena brutto za 1Mg odpadów [zł]
02.01.04	Odpady tworzyw sztucznych (z wyłączeniem opakowań)	738,72 zł
02.03.80	Wytłoki, osady i inne odpady z przetwórstwa produktów roślinnych (z wyłączeniem 02 03 81)	473,04 zł
10.01.01	Żużle, popioły paleniskowe i pyły z kotłów (z wyłączeniem pyłów z kotłów wymienionych w 10 01 04)	473,04 zł
15.01.06	Zmieszane odpady opakowaniowe	371,52 zł
16.01.03	Zużyte opony	833,76 zł
17.01.01	Odpady betonu oraz gruz betonowy z rozbiórek i remontów	34,56 zł
17.01.02	Gruz ceglany	34,56 zł
17.01.07	Zmieszane odpady z betonu, gruzu ceglano, odpadowych materiałów ceramicznych i elementów wyposażenia inne niż wymienione w 17 01 06	334,80 zł
17.03.80	Odpadowa papa	648,00 zł
17.05.04	Gleba i ziemia, w tym kamienie, inne niż wymienione w 17 05 03	27,00 zł
17.09.04	Zmieszane odpady z budowy, remontów i demontażu inne niż wymienione w 17 09 01, 17 09 02, i 17 09 03	540,00 zł
19.08.02	Zawartość piaskowników	473,04 zł
20.01.08	Odpady kuchenne ulegające biodegradacji	226,80 zł
20.01.36P	(Niekompletne) Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21, 20 01 23 i 20 01 35	648,00 zł

20.01.99	Inne nie wymienione frakcje zbierane w sposób selektywny	473,04 zł
20.02.01	Odpady ulegające biodegradacji	226,80 zł
20.02.01L	Odpady ulegające biodegradacji (luzem)	226,80 zł
20.02.01W	Odpady ulegające biodegradacji (workowane)	226,80 zł
20.02.02	Gleba i ziemia, w tym kamienie	21,60 zł
20.02.03	Inne odpady nie ulegające biodegradacji	473,04 zł
20.03.01	Nie segregowane (zmieszane) odpady komunalne	473,04 zł
20.03.02	Odpady z targowisk	473,04 zł
20.03.03	Odpady z czyszczenia ulic i placów	473,04 zł
20.03.07	Odpady wielkogabarytowe	713,88 zł
20.03.99	Odpady komunalne nie wymienione w innych podgrupach	473,04 zł
Średnia cena za 1 Mg odpadu w Związku R-XXI.		404,44 zł

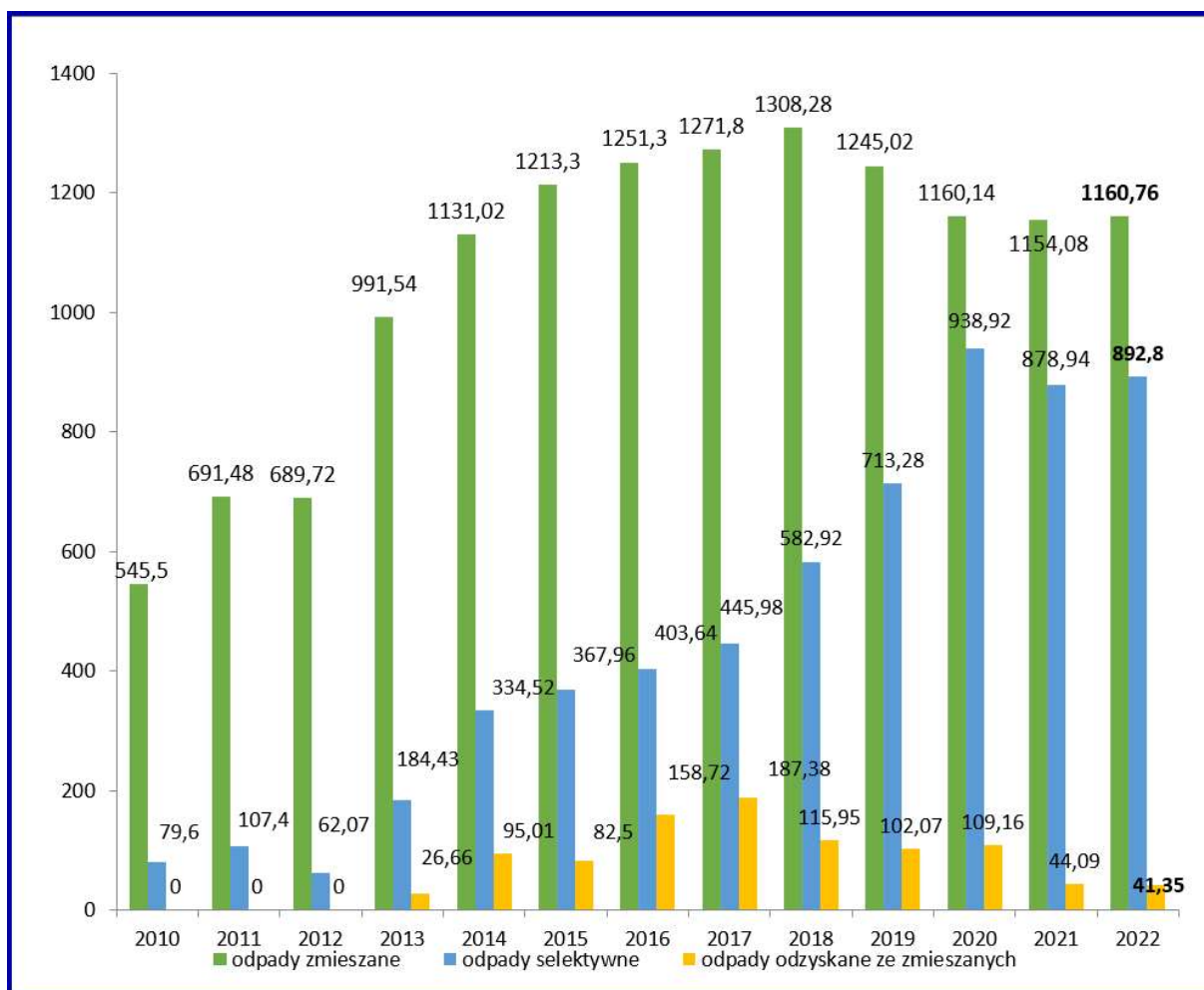
Obowiązek zawarcia umowy z przedsiębiorcą na odbieranie i transport odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości objętych gminnym systemem wynika wprost z art. 6f u.c.p.g. Gospodarka odpadami realizowana była w oparciu o zawartą umowę, której warunki ustalono na podstawie ogłoszonego w dniu 09 września 2020 r. Gmina Węgorzyno postępowania o zamówienie publiczne na odbieranie stałych odpadów komunalnych z terenu Gminy Węgorzyno oraz prowadzenie Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (dalej PSZOK) na okres 2 lat, od 01.10.2020 r. do 30.09.2022 r. Za odpady komunalne rozumie się odpady powstające w gospodarstwach domowych, z wyłączeniem pojazdów wycofanych z eksploatacji, a także odpady niezawierające odpadów niebezpiecznych pochodzące od innych wytwórców odpadów, które ze względu na swój charakter lub skład są podobne do odpadów powstających w gospodarstwach domowych.

PSZOK to miejsce na terenie gminy zlokalizowane w obrębie geodezyjnym Połchowo, w którym mieszkańcy pozostawiać mogą odpady komunalne zebrane w sposób selektywny. W masie odpadów jakie gmina dostarczyła do RZGW Słajcino w poszczególnych latach znajdowały się odpady gromadzone na PSZOK w ilościach podanych poniżej.

Tabela nr 58. Ilość i struktura odpadów zgromadzone przez mieszkańców w gm. PSZOK.

NAZWA ODPADU	Kod	Ogółem 2021	Ogółem 2022
Odpady wielkogabarytowe	20.03.07	126,8	121,68
Zmieszane odpady z budowy	17.09.04	42,42	284,56
Zużyty sprzęt elektryczny kompletny	20.01.36	0	6,49
Zużyty sprzęt elektryczny niekompletny	20.01.36*	1,94	31,09
Opakowanie ze szkła	15.01.07	0	66,77
Odpady betonu oraz gruz betonowy	17.01.01	31,1	0,00
Zmieszane odpady betonowe	17.01.07	0	0,00
Zmieszane odpady opakowaniowe	15.01.06	0	32,08
Zużyte opony	16.01.03	9,46	0,00
		211,72	542,68

Rysunek nr 17. Ilość odpadów komunalnych wyprodukowanych w latach 2010 – 2022.

Rysunek nr 18. Koszty funkcjonowania gminnego systemu gospodarki odpadami.

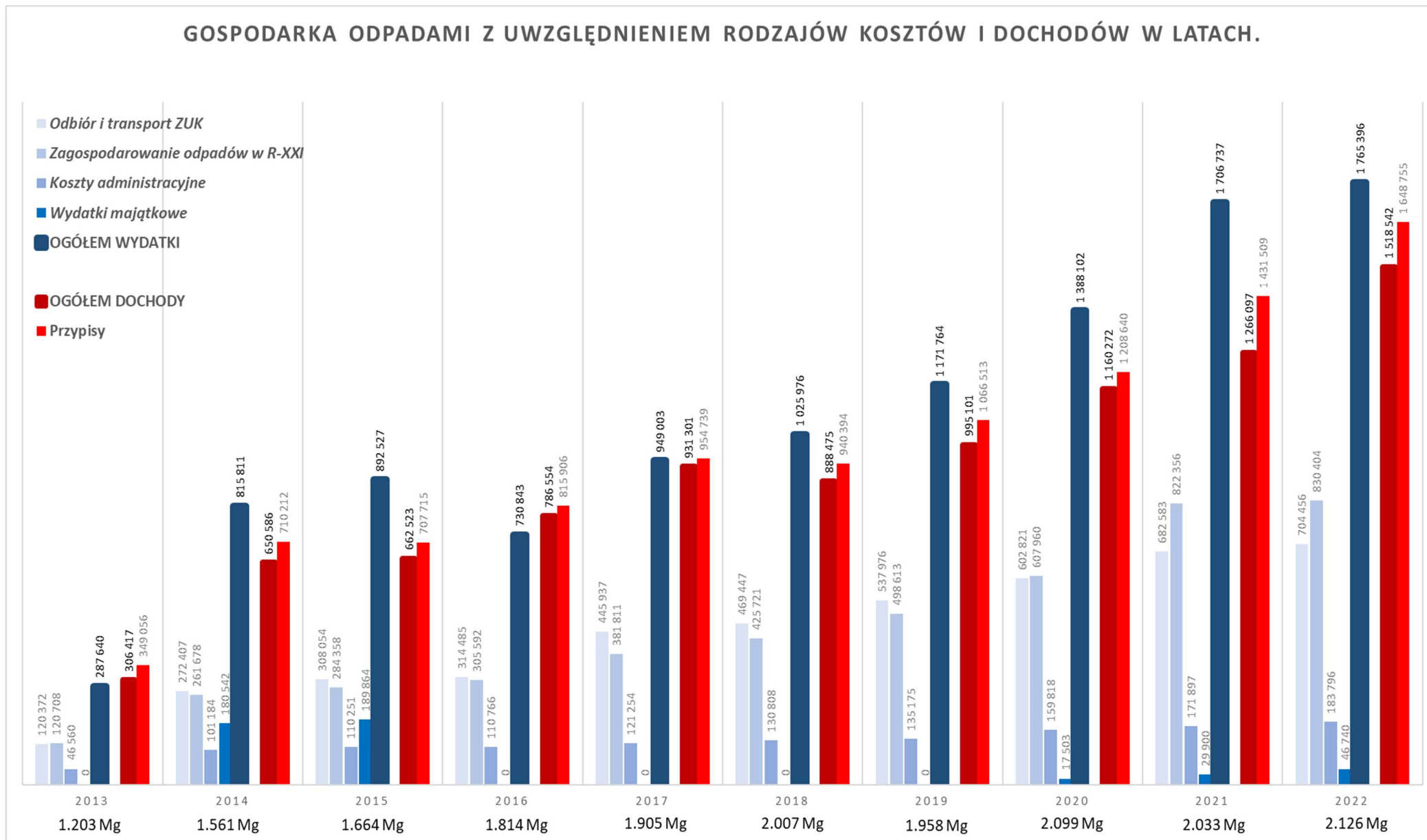

Tabela nr-59. Nakłady finansowe na ochronę środowiska i infrastrukturę komunalną.

900 Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	Wydatki <i>BIEŻĄCE</i>			Wydatki <i>MAJĄTKOWE</i>		
	2020 rok	2021 rok	2022 rok	2020 rok	2021 rok	2022 rok
90001 Gospodarka ściekowa i ochrona wód	412 282	89 852	44 394	10 201 350	1 074 126	183 355
90002 Gospodarka odpadami komunalnymi	1 379 163	1 682 634	1 768 825	0	0	0
90003 Oczyszczanie miast i wsi	168 342	167 918	88 503	0	0	0
90004 Utrzymanie zieleni w miastach i gminach	136 109	164 328	162 999	0	0	11 900
90005 Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu	0	14 635	33 653	0	0	23 370
90015 Oświetlenie ulic, placów i dróg	464 958	373 799	409 778	0	19 557	129 988
90026 Pozostałe działania związane z gospodarką odpadami	16 955	49 738	37 543	0	0	0
90095 Pozostała działalność	246 766	270 330	219 806	0	20 910	3 499
Grupy wydatków RAZEM 900	2 824 576	2 813 235	2 765 502	10 201 350	1 114 594	352 112

Powyższe zestawienia kosztów tak majątkowych jak też bieżących dowodzi, że te dwa wielkie działy chroniące środowisko w sposób najistotniejszy jak gospodarka nieczystościami płynnymi i stałymi mają swoje odzwierciedlenie w nakładach finansowych.

3.4. Zasoby materialne gminy.

3.4.1. Środki trwałe.

Na przestrzeni lat działalności władz publicznych, w zasobie majątkowym Gminy Węgorzyno, na koniec roku 2022 znajdował się majątek trwały ogólnej wartości 106.286.830,17 zł. W okresie roku 2022 podlegał on bieżącej korekcie czego powodem były przyjęcia oraz zdjęcia ze stanu części majątku, ale także przeszacowania dotychczasowych wartości niektórych składników majątkowych. W porównaniu do roku ubiegłego wartość majątku Gminy w wzrosła o kwotę 6.772.024,63 zł. Spośród rodzajów środków trwałych, które postawione są do dyspozycji węgorzyńskiej Wspólnocie wymienić należy: grunty, budynki, budowle, kotły, maszyny i urządzenia ogólnego stosowania, sprzęt ratownictwa i ochrony p-poż, urządzenia techniczne i środki transportowe, narzędzia, przyrządy i ruchomości. Wartość środków trwałych pozostaje w korelacji z realizowanymi przez Gminę inwestycjami i jest miernikiem tak bogactwa jak i rozwoju.

3.4.2. Zasób mieszkaniowy

. Wg gminnego zasobu środków trwałych, na 31.12.2022 rok gminny zasób nieruchomości budynków oraz lokali mieszkalnych przedstawia się jak wykazano na **załączniku nr 14**.

Gmina Węgorzyno - według stanu ewidencyjnego na 31.12.2022r., posiada w gminnym zasobie mieszkaniowym **104 lokale** o łącznej powierzchni użytkowej **4 417,11 m²**. W roku 2022 sprzedano 11 lokali mieszkalnych.

Uwzględniając strukturę funkcjonalną gminnego zasobu mieszkaniowego wyróżniamy:

a/ **95 lokali mieszkalnych** o powierzchni użytkowej **4 146,03 m²**, położonych w budynkach mieszkalnych będących własnością lub współwłasnością Gminy, z czego:

a.1.) 53 lokale o łącznej pow. 2 164,02 m² znajduje się w mieście Węgorzyno

a.2.) 42 lokale o łącznej o pow. 1 982,01 m² znajduje się na terenach wiejskich.

b/ **9 lokali socjalnych** o łącznej powierzchni użytkowej **271,08 m²** – niepodlegających sprzedaży z czego:

b.1) 4 lokale o łącznej pow. 76,70 m² znajduje się w mieście Węgorzyno

b.2) 5 lokali o łącznej pow. 194,38 m² znajduje się na terenach wiejskich

Uwzględniając strukturę własnościową gminnego zasobu mieszkaniowego wyróżniamy:

a/ **11 lokali** o łącznej powierzchni użytkowej 581,20 m² zlokalizowanych w budynkach stanowiących 100% własności Gminy czego:

a.1) 5 lokali o łącznej pow. 298,52 m² znajduje się w mieście Węgorzyno.

a.2) 6 lokali o łącznej pow. 282,68 m² znajduje się na terenach wiejskich.

b/ **84 lokali** o łącznej o powierzchni użytkowej 3 564,83 m² zlokalizowanych jest w budynkach, których Gmina jest współwłaścicielem, z czego:

b.1) 48 lokal o łącznej pow. 1 865,50 m² znajduje się w mieście Węgorzyno.

b.2) 36 lokale o łącznej pow. 1 699,33 m² znajduje się na terenach wiejskich.

Analizując strukturę wiekową gminnego zasobu mieszkaniowego, na który składają się lokale mieszkalne i socjalne należy stwierdzić że jest to bardzo stary zasób. Szczegółowy rozkład wieku budynków prezentuje poniższa tabela.

Tabela nr-60. Struktura wiekowa gminnego zasobu mieszkaniowego wg stanu na 31.XII.2022.**GINA WĘGORZYNO**

Oddano do użytkowania dekadami		1910-1919	1920-1929	1930-1939	1940-1949	1950-1959	1960-1969	1970-1979	1980-1989	1990-1999	2000-2009	2010-2019
Ilość budynków	58 szt.	11	4	32	1	1	2	1	3	3	0	0
Ilość lokali	104 szt.	17	6	50	4	3	7	1	13	3	0	0
Oddano do użytkowania okresami		OKRES 1. Lata 1919 - 1949				OKRES 2. Lata 1950 - 1989			OKRES 3. Lata 1990 - 2019			
Ilość budynków	58 szt.	48 szt.				7 szt.			3 szt.			
Ilość lokali	104 szt.	77 szt.				24 szt.			3 szt.			

MIASTO

Oddano do użytkowania dekadami		1910-1919	1920-1929	1930-1939	1940-1949	1950-1959	1960-1969	1970-1979	1980-1989	1990-1999	2000-2009	2010-2019
Ilość budynków	33 szt.	1	0	25	0	1	0	0	3	3	0	0
Ilość lokali	57 szt.	1	0	37	0	3	0	0	13	3	0	0
Oddano do użytkowania okresami		OKRES 1. Lata 1919 - 1949				OKRES 2. Lata 1950 - 1989			OKRES 3. Lata 1990 - 2019			
Ilość budynków	33 szt.	26 szt.				4 szt.			3 szt.			
Ilość lokali	57 szt.	38 szt.				16 szt.			3 szt.			

WIEŚ

Oddano do użytkowania dekadami		1910-1919	1920-1929	1930-1939	1940-1949	1950-1959	1960-1969	1970-1979	1980-1989	1990-1999	2000-2009	2010-2019
Ilość budynków	25 szt.	10	4	7	1	0	2	1	0	0	0	0
Ilość lokali	47 szt.	16	6	13	4	0	7	1	0	0	0	0
Oddano do użytkowania okresami		OKRES 1. Lata 1919 - 1949				OKRES 2. Lata 1950 - 1989			OKRES 3. Lata 1990 - 2019			
Ilość budynków	25 szt.	22 szt.				3 szt.			0 szt.			
Ilość lokali	47 szt.	39 szt.				8 szt.			0 szt.			

Gmina sukcesywnie wyprzedaje swój zasób mieszkaniowy realizując postanowienia uchwały w sprawie uchwalenia wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Węgorzyno. Gmina nie posiada planu wykorzystania zasobu nieruchomości gminnych. Jego rolę w zakresie zasobu mieszkaniowego pełni plan gospodarowania mieszkaniowym zasobem gminnym.

Cały gminny zasób mieszkaniowy wraz z przynależnymi do niego innymi aktywami w postaci pozostałych obiektów budowlanych tzw. pomieszczeń gospodarczych (szopy, garaże, komórki, itp.) jest nośnikiem dochodu do budżetu. W tym roku z tytułu sprzedaży 11 lokali mieszkalnych otrzymano dochód **109 298,30 zł.**

Tabela nr-61. Wykaz sprzedaży nieruchomości lokalowych”.

Adres	Powierzchnia użytkowa lokalu [m ²]	Status lokalu Komunalnego	Wartość sprzedaży
Węgorzyno, osiedle Słoneczne 24/3	76,90 m ²	Lokal komunalny	19.548,00 zł
Węgorzyno, ul. Grunwaldzka 25/9	43,80 m ²	Lokal komunalny	10.197,00 zł
Węgorzyno, ul. Runowska 14a/2	41,31 m ²	Lokal komunalny	6.225,00 zł
Węgorzyno, ul. Runowska 26/1	61,20 m ²	Lokal komunalny	8.108,00 zł
Węgorzyno, ul. Runowska 26/2	56,30 m ²	Lokal komunalny	8.696,00 zł
Węgorzyno, ul. Runowska 43/3	86,13 m ²	Lokal komunalny	10.470,40 zł
Węgorzyno, osiedle Słoneczne 16/2	62,55 m ²	Lokal komunalny	10.470,40 zł
Węgorzyno, osiedle Słoneczne 16/5	75,08 m ²	Lokal komunalny	6.271,50 zł
Węgorzyno, osiedle Słoneczne 33/5	77,20 m ²	Lokal komunalny	17.310,00 zł
Połchowo, nr 22/7	28,28 m ²	Lokal komunalny	2.756,00 zł

Sielsko, nr 22a/4	55,00 m ²	Lokal komunalny	9.246,00 zł
Razem: 11 nieruchomości lokalowych	663,75 m²		109 298,30 zł

Wydatki na utrzymanie istniejącego zasobu mieszkaniowego księgowane są w dziale 700, Gospodarka Mieszkaniowa. Większość reprezentatywna dla zasobu kosztów agregowana jest w 4 paragrafach. Całkowita wartość nakładów na ten dział przedstawia poniższe zestawienie tabelaryczne.

Tabela nr-62. Wykaz kosztów na gospodarowanie działem mieszkaniowym.

GOSPODARKA MIESZKANIOWA (paragrafami)	2021	2022
<i>Zakupy usług oraz materiałów</i>	335 907,38	405 722,44
<i>Zakup energii</i>	31 281,58	34 157,03
<i>Pozostałe wydatki</i>	61 407,28	22 974,24
Ogółem wydatki	428 596,24	462 853,71
<i>w tym majątkowe</i>	50 130,00	0,00
OGÓŁEM	478 726,24	462 853,71

3.4.3. Nieruchomości gruntowe.

W roku 2022 dokonano sprzedaży 1,2294 ha gruntów z zasobu gminnego, ale też nabyto nieodpłatnie 0,13 ha. W mieście sprzedano 6 nieruchomości geodezyjnych, a ich powierzchnia ogółem wyniosła 0,5376 ha. Na terenie wiejskim sprzedano 3 nieruchomości o łącznej powierzchni 0,8718 ha. W okresie roku 2022 Burmistrz Węgorzyna nabył 1 nieruchomości w drodze decyzji komunalizacyjnej od Skarbu Państwa o łącznej powierzchni 0,13 ha.

W zakresie innych, pozostałych nieruchomości gminnych urząd posiada pełny wykazy takich nieruchomości. Spośród nich wydzielone zostały grunty możliwe do przekształcenia oraz efektywniejszego wykorzystania np. pod inwestycje. Przestrzenne rozmieszczenie takich nieruchomości przedstawia mapa. (*załącznik nr 15*). Obecnie gruntów będących własnością Gminy dla których należy rozważyć stworzenie prawnych warunków innego ich przeznaczenia i wykorzystania, na terenie wiejskim nadal pozostaje jest ~202,4 ha, w terenie zaś miejskim 48,1 ha.

Uwzględniając sprzedaż oraz nabycie przez Gminę nieruchomości w wielkościach o których mowa w tabelce poniżej,

Tabela nr-63. Zbycie oraz nabycie nieruchomości ogółem..

Wyszczególnienie	Sprzedaż 2021	Nabycie 2021	Sprzedaż 2022	Nabycie 2022	Stan własności na 31..XII.2022
Miasto	0,4497 ha	0,0000 ha	0,5376 ha	0,0000 ha	107,6838 ha
Wieś	1,3611 ha	5,3700 ha	0,8718 ha	0,1300 ha	650,2288 ha
Ogółem	1,8108 ha	5,3700 ha	1,4094 ha	0,1300 ha	757,9126 ha

to w terenie wiejskim, spośród 650,41 ha całkowitej powierzchni wszystkich nieruchomości będących własnością Gminy, ich wykorzystanie przedstawia się następująco.

Tabela nr-64. Struktura funkcjonalna nieruchomości gminnych zlokalizowanych na terenie wiejskim .

WYSZCZEGÓLNIENIE	2021	2021	2022	2022	31.XII.2022
	sprzedaż	nabycie	sprzedaż	nabycie	STAN
Drogi [dr]	0,0000 ha	0,3486 ha	0,0000 ha	0,0000 ha	344,0304 ha
Cmentarze	0,0000 ha	0,0000 ha	0,0000 ha	0,0000 ha	5,4100 ha
Świetlice	0,0000 ha	0,0000 ha	0,0000 ha	0,0000 ha	1,4252 ha
Hydrofornie	0,0000 ha	0,0000 ha	0,0000 ha	0,0000 ha	4,4448 ha
Place zabaw	0,0000 ha	0,0000 ha	0,0000 ha	0,0000 ha	1,2500 ha
Remizy strażackie	0,0000 ha	0,0000 ha	0,0000 ha	0,0000 ha	0,1100 ha
Bioska	0,0000 ha	0,0000 ha	0,0000 ha	0,0000 ha	1,0488 ha
Szkoła	0,0000 ha	0,0000 ha	0,0000 ha	0,0000 ha	1,2103 ha
Oczyszczalnia	0,0000 ha	0,0000 ha	0,0000 ha	0,0000 ha	0,6563 ha
Składowisko odpadów	0,0000 ha	0,0000 ha	0,0000 ha	0,0000 ha	0,8700 ha
Kopalnia	0,0000 ha	0,0000 ha	0,0000 ha	0,0000 ha	0,5800 ha
Parki dworski i popegeerowskie	0,0000 ha	0,0000 ha	0,0000 ha	0,0000 ha	37,2661 ha
Tereny mieszkaniowe [B]	0,0000 ha	0,0000 ha	0,0000 ha	0,0000 ha	1,1584 ha
Tereny przemysłowe [Ba]	0,0000 ha	0,0000 ha	0,0000 ha	0,0000 ha	1,4748 ha
Tereny zurbanizowane [Bp]	0,0000 ha	0,0000 ha	0,0000 ha	0,0000 ha	0,8822 ha
Inne tereny zabudowane [Bi]	0,0000 ha	0,0000 ha	0,0000 ha	0,0000 ha	1,0470 ha
Tereny rekreacyjne [Bz]	0,0000 ha	0,0000 ha	0,0000 ha	0,0000 ha	4,0735 ha
Tereny kolejowe [Tk]	0,0000 ha	0,0000 ha	0,0000 ha	0,0000 ha	16,9014 ha
Wody, rowy [W-*]	0,0000 ha	0,0000 ha	0,0000 ha	0,0000 ha	14,4365 ha
Role [R*]	0,0000 ha	5,0214 ha	0,0000 ha	0,1300 ha	185,6846 ha
Łąki [Ł*]	0,0000 ha	0,0000 ha	0,0000 ha	0,0000 ha	9,4811 ha
Nieżytki [N*]	0,0000 ha	0,0000 ha	0,6918 ha	0,0000 ha	1,9624 ha
Pastwiska [Ps*]	0,0000 ha	0,0000 ha	0,0000 ha	0,0000 ha	4,8505 ha
Inne	1,3611 ha	0,0000 ha	0,0000 ha	0,0000 ha	10,1545 ha
OGÓŁEM GRUNTÓW GMINY	1,3611 ha	5,3700 ha	0,6918 ha	0,1300 ha	650,4088 ha

Na terenie miasta natomiast wg stanu na koniec 2022 roku gmina posiada 107,68 ha powierzchni wszystkich nieruchomości, a ich wykorzystanie przedstawiony jest poniżej.

Tabela nr-65. Struktura funkcjonalna nieruchomości gminnych zlokalizowanych na terenie miasta.

WYSZCZEGÓLNIENIE	2021	2021	2022	2022	31.XII.2022
	sprzedaż	nabycie	sprzedaż	nabycie	stan
Drogi [dr]	0,0000 ha	0,0000 ha	0,0000 ha	0,0000 ha	15,1665
Tereny mieszkaniowe [B]	0,0000 ha	0,0000 ha	0,0000 ha	0,0000 ha	6,7816
Tereny przemysłowe [Ba]	0,0000 ha	0,0000 ha	0,0000 ha	0,0000 ha	0,0371
Terenu inne, zabudowane [Bi]	0,0000 ha	0,0000 ha	0,0000 ha	0,0000 ha	3,5594
Bi,B*	0,0000 ha	0,0000 ha	0,0000 ha	0,0000 ha	2,1785
Terenu zurbanizowane, niezabudowane [Bp]	0,4497 ha	0,0000 ha	0,5376 ha	0,0000 ha	6,8922
Bp,B?	0,0000 ha	0,0000 ha	0,0000 ha	0,0000 ha	2,1158
Tereny rekreacyjno wypoczynkowe [Bz]	0,0000 ha	0,0000 ha	0,0000 ha	0,0000 ha	8,8618
Bz,*	0,0000 ha	0,0000 ha	0,0000 ha	0,0000 ha	12,0372
Tereny kolejowe [Tk]	0,0000 ha	0,0000 ha	0,0000 ha	0,0000 ha	0,3886
Wody, rowy [W-*]	0,0000 ha	0,0000 ha	0,0000 ha	0,0000 ha	0,5542
Role [R*]	0,0000 ha	0,0000 ha	0,0000 ha	0,0000 ha	1,3466
Łąki [Ł*]	0,0000 ha	0,0000 ha	0,0000 ha	0,0000 ha	4,4534
Inne	0,0000 ha	0,0000 ha	0,0000 ha	0,0000 ha	43,3109
	0,4497 ha	0,0000 ha	0,5376 ha	0,0000 ha	107,6838 ha

3.4.4. Rewitalizacja zasobów majątkowych.

Poza szczegółowo ewidencjonowanym wytworzonym majątkiem trwałym, Gmina jako obszar przestrzenno-urbanistyczny stanowi – sama w sobie - wartość majątkową. Jej ochrona zabezpieczona już jest opracowanym w roku 2017 Programem Rewitalizacji przyjętym przez Radę Gminy uchwałą XXIX/240/2017. Wyznaczono w nim obszary, które w części lub całości uznano za zdegradowane oraz wyznaczono te, które podlegać będą rewitalizacji. Obszar rewitalizacji to całość lub część obszaru zdegradowanego. Wyznaczono go jako obszar zabudowany w obszarze zdegradowanym w oparciu o największą kumulację zjawisk problemowych oraz posiadanych potencjałów rozwojowych. Rewitalizacją objęte są: Lesięcin, Przytoń, Sarnikierz oraz Wiewiecko. Spośród pilnych przedsięwzięć wymagających realizacji na obszarze rewitalizowanym w aspekcie społecznym wymienić należy: a.) stworzenie ciekawej oferty kulturalnej dla dzieci i młodzieży z powodu braku tam domu czy ośrodka kultury, b.) organizowanie szkoleń z zakresu rozwijania kompetencji oraz c.) stworzenie systemu efektywniejszego wykorzystania istniejącego w gminie światłowodów. Natomiast spośród pilnych przedsięwzięć wymagających realizacji na obszarze rewitalizowanym w aspekcie gospodarczym wymienić należy: a. przyciągnięcie nowych przedsiębiorców do regionu (*stworzenie nowych miejsc pracy*); b. rozwijanie turystyki i agroturystyki (*zagospodarowanie terenu wokół jezior*); c. tworzenie nowych produktów lokalnych – (*typu „Lato z węgorzem”*); d. budowa lub remonty świetlic wiejskich; e. budowa wodociągów i kanalizacji sanitarnej; f. zagospodarowanie istniejących parków oraz terenów zielonych (*parki podworskie i popegeerowskie*).

3.4.5. Zabytki. Ochrona dziedzictwa narodowego.

Gmina Węgorzyno w ramach Wojewódzkiego Programu Opieki nad Zabytkami na lata 2012-2024 oraz Planu Województwa Zachodniopomorskiego, objęta jest Obszarem Kulturowo-Krajobrazowym Kraina Borków, którego wyróżnikiem są liczne zespoły, ryglowych XVIII-wiecznych kościołów wraz z obiektami przykościelnymi. Większość spośród – łącznie – 40 takich budynków stanowi własność kościoła katolickiego oraz innych związków wyznaniowych i jest przedmiotem opieki tego programu. Kulturowy majątek Gminy w postaci zabytków opisany został szczegółowo w części ogólnej. Z uwagi na stosunkowo duży zasób tego majątku gmina, choć nie posiada odrębnego gminnego programu ochrony zabytków, dofinansowuje wydatki jakie ponoszone są przez właścicieli takich obiektów. Gmina od lat sukcesywnie modernizuje i przebudowuje stare obiekty budowlane często przekształcając je na świetlice wiejskie. Po takiej przebudowie są m-dzy innymi świetlica w Kąkolewicach oraz w miejscowości Brzeźniak. W roku bieżącym kolejny raz z rzędu zabezpieczono środki na dofinansowanie takich obiektów na łączną kwotę 80.000 zł.

Tabela nr-66. Nakłady majątkowe na kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego.

921 Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	Wydatki <i>MAJĄTKOWE</i>		
	2020 rok	2021 rok	2022 rok
92109 Domy i ośrodki kultury, świetlice i kluby	1 050 087,25	324 826,49	0,00
92120 Ochrona zabytków i opieka nad zabytkami	50 000,00	82 000,00	80 000,00
Grupy wydatków RAZEM 921	1 100 087,25	406 826,49	80 000,00

3.5. Polityka rodzinna i społeczna władz lokalnych.

Do realizacji wszystkich niemal programów społeczno-socjalnych powołany jest Ośrodek Pomocy Społecznej.

Pomoc społeczna umożliwia przewyżnianie trudnych sytuacji życiowych osobom i rodzinom, które nie są w stanie samodzielnie ich pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Pomoc społeczna wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka. Zadaniem pomocy społecznej jest także zapobieganie trudnym sytuacjom życiowym przez podejmowanie działań zmierzających do usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem. Do realizacji tych zadań powołany jest Ośrodek Pomocy Społecznej. Realizuje on zadania:

1. Własne o charakterze obowiązkowym:

- 1) opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka;
- 2) sporządzanie, zgodnie z art. 16a, oceny w zakresie pomocy społecznej;
- 3) udzielanie schronienia, zapewnienie posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym;
- 4) przyznawanie i wypłacanie zasiłków okresowych;
- 5) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych;
- 6) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego;

- 7) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków na świadczenia zdrowotne osobom bezdomnym oraz innym osobom niemającym dochodu i możliwości uzyskania świadczeń na podstawie przepisów o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych;
- 8) przyznawanie zasiłków celowych w formie biletu kredytowanego;
- 9) opłacanie składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe za osobę, która zrezygnuje z zatrudnienia w związku z koniecznością sprawowania bezpośredniej, osobistej opieki nad długotrwale lub ciężko chorym członkiem rodziny oraz wspólnie niezamieszkującymi matką, ojcem lub rodzeństwem;
- 10) praca socjalna;
- 11) organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych, w miejscu zamieszkania, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
- 12) prowadzenie i zapewnienie miejsc w mieszkaniach chronionych;
- 14) dożywanie dzieci;
- 15) sprawienie pogrzebu, w tym osobom bezdomnym;
- 16) kierowanie do domu pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu;
- 17) pomoc osobom mającym trudności w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego;
- 18) sporządzanie sprawozdawczości oraz przekazywanie jej właściwemu wojewodzie, w formie dokumentu elektronicznego, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego;
- 19) utworzenie i utrzymywanie ośrodka pomocy społecznej, w tym zapewnienie środków na wynagrodzenia pracowników;
- 20) przyznawanie i wypłacanie zasiłków stałych;
- 21) opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne określonych w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

2. Własne:

- 1) przyznawanie i wypłacanie zasiłków specjalnych celowych;
- 2) przyznawanie i wypłacanie pomocy na ekonomiczne usamodzielnienie w formie zasiłków, pożyczek oraz pomocy w naturze;
- 3) prowadzenie i zapewnienie miejsc w domach pomocy społecznej i ośrodkach wsparcia o zasięgu gminnym oraz kierowanie do nich osób wymagających opieki;
- 4) opracowanie i realizacja projektów socjalnych;
- 5) podejmowanie innych zadań z zakresu pomocy społecznej wynikających z rozeznaczonych potrzeb gminy, w tym tworzenie i realizacja programów osłonowych;
- 6) współpraca z powiatowym urzędem pracy w zakresie upowszechniania ofert pracy oraz informacji o wolnych miejscach pracy, upowszechniania informacji o usługach poradnictwa zawodowego i o szkoleniach oraz realizacji Programu Aktywizacja i Integracja, o którym mowa w przepisach o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.

3. Zlecone z zakresu administracji rządowej:

- 1) organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
- 2) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków związanych z klęską żywiołową lub ekologiczną;
- 3) prowadzenie i rozwój infrastruktury ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi. W gminie Zielonki funkcjonuje Środowiskowy Dom Samopomocy typu A, B, C w Woli Zachariaszowskiej. Więcej informacji na stronie ŚDS: <http://zachariasz.org>
- 4) realizacja zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej, mających na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych oraz rozwój specjalistycznego wsparcia. Gmina realizuje wieloletni program wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014-2020, w formie posiłku, świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności albo świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych.
- 5) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych, a także udzielanie schronienia, posiłku oraz niezbędnego ubrania cudzoziemcom, o których mowa w art. 5a;
- 6) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych, a także udzielanie schronienia oraz zapewnianie posiłku i niezbędnego ubrania cudzoziemcom, którym udzielono zgody na

pobyt ze względów humanitarnych lub zgody na pobyt tolerowany na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;

7) wypłacanie wynagrodzenia za sprawowanie opieki.

Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej składa Radzie Miejskiej coroczne sprawozdania z realizacji tych programów. Wszystkie programy pomocowe wraz z całym system pomocy społecznej i ochrony rodziny są w tym sprawozdaniu omówione. W gminnym budżecie stanowią one bardzo poważny składnik wydatkowy.

Koszty realizacji tego zadania oscylują wokoło sumy wszystkich dochodów własnych gminy. Z uwagi jednak, że w przeważającej części jest to zadanie z zakresu administracji rządowej bądź zadanie własne obowiązkowe finansowane budżetem Państwa, gmina na ich realizację otrzymuje dotacje celowe, stając się jakoby pośrednikiem pomiędzy Państwem a mieszkańcem.

W okresie badanego roku wydatki jakie poniósł budżet na funkcjonowanie oraz realizację zadań i programów pomocowych z zakresu pomocy społecznej, edukacyjnej opieki wychowawczej, pozostałych zadań w zakresie polityki społecznej oraz rodziny wyniosły 14,7 mln zł. Dochody zaś ukształtowały się na poziomie 12,7 mln zł.

Tabela nr 67. Nakłady na Pomoc społeczną, pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej oraz na edukacyjną opiekę wychowawczą.

Wyszczególnienie	2022 rok	
	wydatki	dochody
Polityka społeczna OGÓŁEM.	7 935 009	6 398 100
Wypłata świadczeń	5 701 258	-
Wynagrodzenia	964 280	-
Działalność bieżąca Ośrodka	1 169 471	6 398 100
Dotacje	100.000	
Rodzina OGÓŁEM	6 764 547	6 314 486
Wypłata świadczeń	5 728 221	w tym dotacje budżetu państwa
Wynagrodzenia	879 308	6 142 854*
Działalność bieżąca Ośrodka	157 018	
RAZEM	14 699 556 zł	12 712 586 zł

*dotacje z budżetu państwa.

Szczegółowy rozkład kosztów za badany raportem rok przedstawia powyższe zestawienie obrazujące tak wysokość wydatków jak i kierunków wydatkowania środków pieniężnych. Oznacza to, że koszty obsługi utrzymania systemu udzielenia pomocy materialnej potrzebującym obciążają ten system w 27%.

W Gminie Węgorzyno sytuacja ta wygląda na wzorcową na tle kraju. W skali bowiem wszystkich JST, koszty realizacji polityki społecznej wyniosły w działach odpowiadających za realizację tej polityki tj.

852	<i>Pomoc społeczna</i>
853	<i>Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej</i>
854	<i>Edukacyjna opieka wychowawcza</i>

w roku 2022 kwotę łączną 46,99 mld zł. Z tego wypłacono świadczeń i udzielono dotacji celowych dla ludzi objętych pomocą na kwotę 25,28 mld zł lecz koszty wypłat wynagrodzeń pracowników obsługujących system pomocy (13,52 mld zł) z kosztami utrzymania ośrodków (7,18 mld zł) wyniosły 20,70 mld zł łącznie. Oznacza to, że koszty obsługi utrzymania systemu udzielenia pomocy materialnej potrzebującym obciążają ten system w skali wszystkich JST w 44%. Dodatkowy 1,00 mld to nakłady inwestycyjne w dalszą rozbudowę tego systemu socjalnego.

Inaczej, bo znacznie korzystniej przedstawia się sytuacja w dziale pomocy rodzinie. Mimo wypłaty przez gminę 6,8 mln złotych koszty operacji wynagrodzeń kształtują się na poziomie 13%. Nie jest to jednak prawdopodobnie prawdziwy obraz, gdyż wynagrodzenia na wypłatę rządowych projekt z szeregu tzw. projektów „PLUS” ustalone są wskaźnikowo. Jest prawdopodobne, że gminy, środkami własnymi odzwierciedlonymi w poborach pracowników socjalnych realizują też rządowe projekty.

Polityka społeczna dla mieszkańców gminy realizowana jest zatwierdzanymi przez Radę Miejską programami społecznymi takimi jak: „Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych”, „Gminny Program Wspierania Rodziny”, „Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych”, „Program Przeciwdziałania Narkomani”, „Program Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi”, „Program w Zakresie Dożywiania”.

Z ich realizacji rokrocznie kierownik OPS składa Radzie Miejskiej specjalne sprawozdania.

Tabela nr-68. Nakłady finansowe na realizację programów socjalnych i pomocowych.

852 Pomoc społeczna	Wydatki BIEŻĄCE'			DOTACJE I SUBWENCJE			ŚWIADCZENIA na rzecz osób fizycznych			OGÓŁEM BIEŻĄCE		
	2020 rok	2021 rok	2022 rok	2020 rok	2021 rok	2022 rok	2020 rok	2021 rok	2022 rok	2020 rok	2021 rok	2022 rok
85202 Domy Pomocy społecznej	348 456,44	339 492,81	394 621,72	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	348 456,44	339 492,81	394 621,72
85205 Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie	573,48	1 930,53	1 865,62	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	573,48	1 930,53	1 865,62
85213 Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej oraz za osoby uczestniczące w zajęciach w centrum integracji społecznej	29 859,48	34 385,70	43 576,78	532,17	213,35	116,10	0,00	0,00	0,00	30 391,65	34 599,05	43 692,88
85214 Zasiłki okresowe, celowe i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe	0,00	0,00	0,00	2 056,14	0,00	0,00	291 755,45	254 157,19	227 975,35	293 811,59	254 157,19	227 975,35
85215 Dodatki mieszkaniowe	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	78 454,04	97 122,72	133 705,81	78 454,04	97 122,72	133 705,81
85216 Zasiłki stałe	0,00	0,00	0,00	3 738,00	1 756,10	3 637,54	322 763,33	379 902,58	479 211,87	326 501,33	381 658,68	482 849,41
85219 Ośrodki pomocy społecznej	844 994,92	846 011,80	937 237,33	0,00	0,00	0,00	849,92	1 125,40	1 144,60	845 844,84	847 137,20	938 381,93
85228 Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze	44 754,09	52 369,21	58 705,94	0,00	0,00	0,00	159,07	144,87	147,77	44 913,16	52 514,08	58 853,71
85230 Pomoc w zakresie dożywiania	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	185 300,00	193 500,00	226 667,00	185 300,00	193 500,00	226 667,00
85295 Pozostała działalność	2 135,37	1 985,73	13 261,64	70 000,00	84 000,00	100 000,00	781,97	0,00	568 349,21	72 917,34	85 985,73	681 610,85
Grupy wydatków RAZEM 852	1 270 773,78	1 276 175,78	1 449 269,03	76 326,31	85 969,45	103 753,64	880 063,78	925 952,76	1 637 201,61	2 227 163,87	2 288 097,99	3 190 224,28

DZIAŁ OGÓŁEM 2020 rok = 2 227 163,87 zł
 2021 rok = 2 288 097,99 zł
 2022 rok = 3 190 224,28 zł

853 Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	Wydatki BIEŻĄCE'			DOTACJE I SUBWENCJE			ŚWIADCZENIA na rzecz osób fizycznych			OGÓŁEM BIEŻĄCE		
	2020 rok	2021 rok	2022 rok	2020 rok	2021 rok	2022 rok	2020 rok	2021 rok	2022 rok	2020 rok	2021 rok	2022 rok
85395 Pozostała działalność	71 567,76	0,00	680 728,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	4 036 400,00	71 567,76	0,00	4 717 128,00
Grupy wydatków RAZEM 853	71 567,76	0,00	680 728,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	4 036 400,00	71 567,76	0,00	4 717 128,00

DZIAŁ OGÓŁEM 2020 rok = 71 567,76 zł
 2021 rok = 000,00 zł
 2022 rok = 4 717 128,00 zł

854 Edukacyjna opieka wychowawcza	Wydatki BIEŻĄCE'			DOTACJE I SUBWENCJE			ŚWIADCZENIA na rzecz osób fizycznych			OGÓŁEM BIEŻĄCE		
	2020 rok	2021 rok	2022 rok	2020 rok	2021 rok	2022 rok	2020 rok	2021 rok	2022 rok	2020 rok	2021 rok	2022 rok
85415 Pomoc materialna dla uczniów o charakterze socjalnym	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	67 694,18	38 390,43	27 656,55	67 694,18	38 390,43	27 656,55
Grupy wydatków RAZEM 854	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	67 694,18	38 390,43	27 656,55	67 694,18	38 390,43	27 656,55

DZIAŁ OGÓŁEM 2020 rok = 67 694,18 zł
 2021 rok = 38 390,43 zł
 2022 rok = 27 656,55 zł

855 Rodzina	Wydatki BIEŻĄCE'			DOTACJE I SUBWENCJE			ŚWIADCZENIA na rzecz osób fizycznych			OGÓŁEM BIEŻĄCE		
	2020 rok	2021 rok	2022 rok	2020 rok	2021 rok	2022 rok	2020 rok	2021 rok	2022 rok	2020 rok	2021 rok	2022 rok
85501 Świadczenie wychowawcze	53 824,14	52 037,61	21 357,89	6 604,32	10 000,00	1 000,00	6 055 431,98	5 924 905,74	2 432 361,00	6 115 860,44	5 986 943,35	2 454 718,89
85502 Świadczenia rodzinne, świadczenie z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego	300 878,83	373 663,50	439 115,30	24 489,82	3 678,08	4 102,67	2 911 545,46	3 086 924,16	3 246 867,39	3 236 914,11	3 464 265,74	3 690 085,36
85503 Karta Dużej Rodziny	314,53	250,00	1 340,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	314,53	250,00	1 340,00
85504 Wspieranie rodziny	54 970,18	49 666,42	45 417,78	178,56	300,00	0,00	229 027,79	134,84	127,37	284 176,53	50 101,26	45 545,15
85505 Tworzenie i funkcjonowanie żłobków	491 762,53	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	900,00	0,00	0,00	492 662,53	0,00	0,00
85508 Rodziny zastępcze	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	13 911,80	19 215,58	33 963,10	13 911,80	19 215,58	33 963,10
85510 Działalność placówek opiekuńczo-wychowawczych	60 040,16	54 091,34	2 790,96	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	60 040,16	54 091,34	2 790,96
85513 Działalność placówek opiekuńczo-wychowawczych	25 318,89	31 750,07	45 784,23	2 424,63	111,60	17,16	0,00	0,00	0,00	27 743,52	31 861,67	45 801,39
85516 System opieki nad dziećmi w wieku do lat 3	0,00	386 730,14	474 958,12	0,00	4,05	0,00	0,00	597,15	599,99	0,00	387 331,34	475 558,11
85595 Pozostała działalność	0,00	0,00	442,32	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	14 301,76	0,00	0,00	14 744,08
Grupy wydatków RAZEM 855	987 109,26	948 189,08	1 031 206,60	33 697,33	14 093,73	5 119,83	9 210 817,03	9 031 777,47	5 728 220,61	10 231 623,62	9 994 060,28	6 764 547,04

DZIAŁ OGÓŁEM 2020 rok = 10 231 623,62 zł

2021 rok = 9 994 060,28 zł

2022 rok = 6 764 547,04 zł

WYKAZ ZAŁĄCZNIKÓW DO RAPORTU 2022

Załącznik nr 1. Pełny wykaz miejscowości i ich części wg najnowszej aktualizacji na dzień 14 lipca 2020 roku stanowi

Załącznik nr 2. Władze Samorządowe VIII kadencji.

Załącznik nr 3. Aktualny wykaz siedzib sołectw i sołtysów.

Załącznik nr 4. Mapa lokalizacji jezior.

Załącznik nr 5. Mapa lokalizację cieków i zbiorników wodnych.

Załącznik nr- 6. Mapa lokalizacji rezerwatów, użytków ekologicznych oraz pomników przyrody w granicach administracyjnych Gminy.

Załącznik nr 7. Wykaz ilości zameldowanych mieszkańców z podziałem na miejscowości.

Załącznik nr 8. Charakterystyka obszaru OKK 16 z Programu Opieki nad Zabytkami WZ opracowanego na lata 2017-2020.

Załącznik nr 9. Szczegółowy wykaz zabytków objętych wpisem do ewidencji zabytków.

Wykaz uchwał z uwzględnieniem rodzajów obszarów tematycznych przedstawia załącznik nr 10.

Załącznik nr 11. Struktura finansowa wydatków bieżących dla poszczególnych obszarów zadań publicznych.

Załącznik 12. Alokacja tras kanałów sieci światłowodowej na terenie Gminy.

Załącznik nr 13. Rozkład sieci dróg na terenie administracyjnym Gminy Węgorzyno obrazuje

Załącznik 13A. Aktualnie obowiązujący wykaz dróg kategorii gminnej zatwierdzony uchwałami Rady Miejskiej.

Załącznik nr 14. Zestawienie gminnego zasobu nieruchomości budynków oraz lokali mieszkalnych.

Załącznik nr 15. Przestrzenne rozmieszczenie nieruchomości posiadających walor inwestycyjny.

WYKAZ TABEL STOSOWANYCH W RAPORCIE 2022.

- Tabela nr 1.** Wykaz sołectw z uwzględnieniem jednostek osadniczych w sołectwie.
- Tabela nr-2.** Dochody gminy Węgorzyno wg źródeł ich pochodzenia
- Tabela nr-3.** Dochód podatkowy na osobę (*per capita*).
- Tabela nr-4.** Wykaz powierzchni nieruchomości będących własnością Gminy Węgorzyno.
- Tabela nr-5.** Struktura właścicielska podmiotów posiadających grunty na terenie Gminy Węgorzyno.
- Tabela nr-6.** Struktura funkcjonalno-użytkowa gruntów.
- Tabela nr-7.** Wykaz użytków rolnych z uwzględnieniem klas bonitacji wg stanu na 31.12.2022 rok.
- Tabela nr-8.** Wykaz jezior Gminy Węgorzyno.
- Tabela nr-9.** Wykaz ilości osób zamieszkujących.
- Tabela nr-10.** Wykaz ubytków osób zameldowanych
- Tabela nr-11.** Struktura wiekowych ludności Gminy Węgorzyno w okresie 2000-2022.
- Tabela nr-12.** Ruch migracyjny i naturalny w obrębie populacji Gminy Węgorzyno.
- Tabela nr-13:** Prognoza demograficzna dla populacji powiatu łobeskiego.
- Tabela nr-14.** Rynek przedsiębiorców w Gminie Węgorzyno
- Tabela nr-15.** Wykaz podmiotów gospodarczych Gminy Węgorzyno (*publiczne, spółdzielcze, prywatne*) w układzie branżowym wg PKD2007.
- Tabela nr-16.** Ilość aktywnie działających przedsiębiorców wg stanu na koniec roku.
- Tabela nr-17.** Analiza źródeł dochodów własnych Gminy Węgorzyno
- Tabela nr-17-1.** Kształtowanie się wielkości dochodów własnych do dochodów ogółem oraz relacji podatków dochodowych PIT i CIT do dochodu własnego na tle innych JST województwa.
- Tabela nr-18.** Areał użytków rolnych podlegających uprawie przez rolników indywidualnych.
- Tabela nr-19.** Struktura bezrobocia na terenie Gminy Węgorzyno.
- Tabela nr-20.** Ilość dzieci objęta wychowaniem przedszkolno-wychowawczym.
- Tabela nr-21.** Ilość młodzieży objęta zadaniem edukacyjnym.
- Tabela nr 22.** Ilość budynków w Gminie Węgorzyno z podziałem na rodzaje.
- Tabela nr-23.** Wykaz zabytków nieruchomości architektury budowlanych.
- Tabela nr-24.** Wykaz zabytków innych niż budowlane.
- Tabela nr-25.** Wykaz krajowej ewidencji zabytków archeologicznych.
- Tabela nr-26.** Wykaz ilości zabytków archeologicznych z podziałem na miejscowości.
- Tabela nr-27.** Wykaz porad lekarskich udzielonych w poszczególnych latach.
- Tabela nr-28.** Wykaz wydarzeń kulturalnych w roku sprawozdawczym.
- Tabela nr-29.** Zestawienie ilości podjętych uchwał Rady Miejskiej.
- Tabela nr-30.** Zestawienie wydanych zarządzeń Burmistrza Węgorzyna.

Tabela nr-31. Źródła dochodów Gminy Węgorzyno.

Tabela nr-32. Wielkość dochodu podatkowego możliwego do uzyskania w gminach powiatu łobeskiego.

Tabela nr-33. Udział dotacji celowych państwa w budżecie Gminy Węgorzyno.

Tabela nr-34. Udział dotacji innych niż budżetu państwa w budżecie Gminy Węgorzyno.

Tabela nr-35. Wartość per capita zrealizowanych projektów z udziałem środków unijnych

Tabela nr-36. Sumaryczna Wartość zrealizowanych projektów z udziałem środków unijnych

Tabela nr-37. Skutki obniżenia górnych stawek podatków obliczone za okresy sprawozdawcze.

Tabela nr-38. Rodzaje podatków, o których mowa w art.4. ust.1. pkt.2 ustawy o dochodach jako źródło dochodów własnych.

Tabela nr-39. Rodzaje opłat, o których mowa w art.4. ust. 1. pkt.2 ustawy o dochodach jako źródło dochodów własnych..

Tabela nr-40. Wielkość i wpływ podatków PIT i CIT w dochodach własnych.

Tabela nr-41. Inne dochody własne Gminy gwarantowane ustawami.

Tabela nr-42. Analiza długu publicznego.

Tabela nr-43. Wydatki bieżące Gminy (*tzw. działalność statutowa*)

Tabela nr-44. Wydatki na wynagrodzenia w oświacie.

Tabela nr-45. Wydatki na wynagrodzenia w całej sferze publicznej Gminy Węgorzyno.

Tabela nr-46. Dotacje udzielone przez Gminę na realizację zadań bieżących.

Tabela nr-47. Świadczenia udzielone przez Gminę na realizację zadań społecznych.

Tabela nr-48. Wykaz wydatków majątkowych w roku budżetowym 2022 na tle wydatków majątkowych lat poprzednich.

Tabela nr-49. Wykaz zadań inwestycyjnych oraz wydatków majątkowych dla lat 2021 – 2022.

Tabela nr-50. Wykaz wydatków majątkowych w roku budżetowym 2022 finansowanych z udziałem środków zagranicznych.

Tabela nr-51. Wykaz obowiązujących planów przestrzennych.

Tabela nr-52. Wykaz wydanych decyzji lokalizacji celu publicznego oraz warunkach zabudowy.

Tabela nr-53. Wykaz ilości zawartych umów na usługę dostarczania wody.

Tabela nr-54. Ilość gospodarstw domowych w Aglomeracji do podłączenia do systemu kanalizacji sanitarnej.

Tabela nr-55. Wywóz nieczystości płynnych z miejscowości spoza terenu Aglomeracji Węgorzyno w poszczególnych latach.

Tabela nr-56. Ilość odpadów przypadająca na mieszkańca obszaru CZG R-XXI w kg/m-c.

Tabela nr-57. Ceny odpadów w R-XXI w roku 2022.

Tabela nr-58. Struktura odpadów gromadzone przez mieszkańców w PSZOK Połchowo.

Tabela nr-59. Nakłady finansowe na ochronę środowiska i infrastrukturę komunalną.

Tabela nr-60. Struktura wiekowa gminnego zasobu mieszkaniowego wg stanu na 31.XII.2022.

Tabela nr-61. Wykaz sprzedaży nieruchomości lokalowych.

Tabela nr-62. Wykaz kosztów na gospodarowanie działem mieszkaniowym.

Tabela nr-63. Zbycie oraz nabycie nieruchomości ogółem.

Tabela nr-64. Struktura funkcjonalna nieruchomości gminnych zlokalizowanych na terenie wiejskim.

Tabela nr-65. Struktura funkcjonalna nieruchomości gminnych zlokalizowanych na terenie miasta.

Tabela nr-66. Nakłady majątkowe na kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego.

Tabela nr 67. Nakłady na pomoc społeczną, pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej oraz na edukacyjną opiekę wychowawczą.

Tabela nr-68. Nakłady finansowe na realizację programów socjalnych i pomocowych.

WYKAZ RYSUNKÓW UŻYTYCH W RAPORCIE 2022.

Rysunek nr 1. Mapa Pojezierza Zachodniego.

Rysunek nr 2. Mapa izochrony dojazdu

Rysunek nr 3. Lokalizacja, miejsce oraz zasięg terytorialny występowania obszarów Natura 2000.

Rysunek nr 4. Zasięg terytorialny występowania obszaru Ińskiego Parku Krajobrazowego.

Rysunek nr 4A. Zasięg terytorialny proponowanych obiektów ochrony przyrody.

Rysunek nr 5. Prognoza populacji mieszkańców na lata 2025 – 2050 dla powiatu łobeskiego.

Rysunek nr 6. Struktura budżetu z uwzględnieniem źródeł finansowania.

Rysunek nr 7. Wzajemne relacje grup dochodowych budżetu gminnego na tle uśrednionych dochodów innych rodzajów JST.

Rysunek nr 8. Dochody Gminy Węgorzyno wg źródeł ich pochodzenia.

Rysunek nr 9. Tożsame obszary zadań publicznych (działy) w ujęciu dochodowo-wydatkowym.

Rysunek nr 10. Porównanie wykonanego budżetu roku 2022 do uśrednionej 3'letniej wartości (2019 – 2021)

Rysunek nr 11. Zużycie wody poszczególnymi miejscowościami.

Rysunek nr 12. Koncepcja przebiegu sieci wodociągowej Rogówko-Przytoń-Sulice-Wiewiecko.

Rysunek nr 13. Plan sytuacyjny obszaru aglomeracji na terenie gminy Węgorzyno.

Rysunek nr 14. Gminy członkowskie CZG R-XXI Stajsino

Rysunek nr 15. Ilość ton odpadów komunalnych odebranych na terenie Gminy z ramach realizowania gminnego systemu gospodarki odpadami w poszczególnych latach.

Rysunek nr 16. Ilość odpadów komunalnych odebranych z terenu Gminy w latach 2010-2022.

Rysunek nr 17. Koszty funkcjonowania gminnego systemu gospodarki odpadami.

dane wg aktualizacji na dzień 20.XII.2022 r.

Wykaz urzędowych nazw miejscowości i ich części			
ogłoszony rozporządzeniem Ministra Administracji i Cyfryzacji z dnia 13 grudnia 2012 r. w sprawie wykazu urzędowych nazw miejscowości i ich części, Dz.U.2013, poz. 200).			
L.p.	Nazwa miejscowości	Rodzaj j.o.	Identyfikator j.o. TERYT
1	Węgorzyno	miasto	980062
2	Brzeźniak	wieś	784987
3	Brzeźnica	wieś	784993
4	Chwarstno	wieś	785024
5	Cieszyno	wieś	785030
6	Dłusko	wieś	785053
7	Gardno	wieś	785060
8	Ginawa	wieś	785076
9	Kąkolewice	wieś	785082
10	Kraśnik Łobeski	wieś	785099
11	Lesięcin	wieś	785107
12	Mielno	wieś	785120
13	Mieszewo	wieś	785136
14	Połchowo	wieś	785165
15	Przytoń	wieś	785171
16	Rogówko	wieś	785194
17	Runowo	wieś	785202
18	Sarnikierz	wieś	785225
19	Sielsko	wieś	785231
20	Stare Węgorzynko	wieś	785248
21	Sulice	wieś	785283
22	Trzebawie	wieś	785314
23	Wiewiecko	wieś	785320
24	Winniki	wieś	785366
25	Zwierzynek	wieś	785372
26	Przytonek	przysiółek wsi Sulice	785290
27	Sitnica	przysiółek wsi Sulice	785308
28	Graniczka	przysiółek wsi Ginawa	1009983
29	Węgorsko	przysiółek wsi Brzeźniak	785001
30	Kowale	przysiółek osady Podlipce	785159
31	Lesięcinek	osada leśna	785113
32	Łobzów	osada leśna	785343
33	Gościsław	osada	785188
34	Pilchówko	osada	785350
35	Podlipce	osada	785142
36	Runowo Pomorskie	osada	785219
37	Małe Węgorzynko	kolonia	785254
38	Nowe Węgorzynko	kolonia	785260
39	Wydmuchy	część wsi Cieszyno	785047

- 24 Wieś
- 5 Przysiółek
- 6 Osada
- 2 Kolonia
- 1 Część wsi
- 1 Miasto

Razem 39 jednostek osadniczych wg rozporządzenia

Nazwy jednostek osadniczych będące w użyciu, nie objęte rozporządzeniem

- 1 Kolonia Chwarstno
 - 2 Kolonia Runowo
 - 3 Kolonia Sielsko
 - 4 Kolonia Sielsko Północ
 - 5 Włodawa
-

Wykaz przedstawicieli organu uchwałodawczego i wykonawczego Gminy Węgorzyna oraz pełnione przez nich funkcje publiczne wg stanu na 31.12.2022

ORGAN UCHWAŁODAWCZY - Rada Miejska

Okręgi Wyborcze w Gminie Węgorzyno	VIII Kadencja RM 2018 – 2023 (5I)	Pełniona funkcja w Radzie Miejskiej
<p>Okręg 1. <u>Część miasta Węgorzyna</u> obejmująca ulice: Nowy Świat, Runowska.</p>	 Radna Grażyna Kata	<p><i>Członek Komisji Społeczno – Oświatowej.</i></p>
<p>Okręg 2. <u>Część miasta Węgorzyna</u> obejmująca ulice: Osiedle Słoneczne.</p>	 Radny Dominik Raj	<p><i>Członek Komisji Budżetowo – Gospodarczej.</i></p>
<p>Okręg 3. <u>Część miasta Węgorzyna</u> obejmująca ulice: Grunwaldzka, Kolejowa, Kościuszki, Łąkowa, Przemysłowa, Szkolna, 3 Maja, Wisławy Szymborskiej.</p>	 Radna Joanna Stasiak	<p><i>Członek Komisji Skarg, Wniosków i Petycji.</i></p>
<p>Okręg 4. <u>Część miasta Węgorzyna</u> obejmująca ulice: Drawska, Zielona.</p>	 Radna Anna Łuksza	<p><i>Przewodnicząca Komisji Rewizyjnej, członek Komisji Budżetowo – Gospodarczej.</i></p>
<p>Okręg 5. <u>Część miasta Węgorzyna</u> obejmująca ulice: Boczna, Jagiellońska, Kopernika, Matejki, Mickiewicza, Słowackiego.</p>	 Radna Katarzyna Lewandowska	<p><i>Zastępca Przewodniczącego Komisji Skarg, Wniosków i Petycji, członek Komisji Społeczno – Oświatowej.</i></p>

<p>Okręg 6. <u>Część miasta</u> Węgorzyna obejmująca ulice: Podgórna, Południowa, ks. F. Sosnowskiego, Strzelecka, Pionierów, Sikorskiego, Witosa, Zamkowa</p>	 <p>Radny Stanisław Ociepa</p>	<p><i>Członek Komisji Rewizyjnej.</i></p>
<p>Okręg 7. <u>Część gminy</u> Węgorzyno obejmująca sołectwa: Mielno, Sielsko</p>	 <p>Radna Halina Jagielka</p>	<p><i>Wiceprzewodnicząca Rady Miejskiej, Przewodnicząca Komisji Społeczno – Oświatowej.</i></p>
<p>Okręg 8. <u>Część gminy</u> Węgorzyno obejmująca sołectwa: Mieszewo, Zwierzynek</p>	 <p>Radna Elżbieta Ustyjańczuk</p>	<p><i>Członek Komisji Budżetowo – Gospodarczej, członek Komisji Skarg, Wniosków i Petycji.</i></p>
<p>Okręg 9. <u>Część gminy</u> Węgorzyno obejmująca sołectwo: Gardno oraz sołectwo Lesięcin wraz z miejscowością Kąkolewice,</p>	 <p>Radny Zbigniew Białek</p>	<p><i>Przewodniczący Komisji Budżetowo – Gospodarczej, Przewodniczący Komisji Skarg, Wniosków i Petycji.</i></p>

<p>Okręg 10. <u>Część gminy</u> Węgorzyno obejmująca sołectwo: Runowo Pomorskie</p>	 <p style="text-align: center;">Radna <i>Maria Sławska</i></p>	<p style="text-align: right;"><i>Członek Komisji Rewizyjnej.</i></p>
<p>Okręg 11. <u>Część gminy</u> Węgorzyno obejmująca sołectwa: Połchowo, Winniki , Sarnikierz wraz z miejscowościami Dłusko, Podlipce oraz sołectwo Węgorzynko wraz z miejscowościami Małe Węgorzynko, Nowe Węgorzynko, Stare Węgorzynko</p>	 <p style="text-align: center;">Radna <i>Monika Dobrzaniecka</i></p>	<p style="text-align: right;"><i>Członek Komisji Rewizyjnej.</i></p>
<p>Okręg 12. <u>Część gminy</u> Węgorzyno obejmująca sołectwa: Cieszyno, Chwarstno, Trzebawie</p>	 <p style="text-align: center;">Radny <i>Zdzisław Madajczyk</i></p>	<p style="text-align: right;"><i>Z-ca Przewodniczącego Komisji Rewizyjnej, członek Komisji Budżetowo – Gospodarczej.</i></p>
<p>Okręg 13. <u>Część gminy</u> Węgorzyno obejmująca sołectwa: Kraśnik Łobeski, Runowo</p>	 <p style="text-align: center;">Radny <i>Krzysztof Rególski</i></p>	<p style="text-align: right;"><i>Członek Komisji Społeczno – Oświatowej, członek Komisji Skarg, Wniosków i Petycji.</i></p>

<p>Okręg 14. <u>Część gminy</u> Węgorzyno obejmująca sołectwo: Brzeźniak, wraz z miejscowością Brzeźnica oraz sołectwo Przytoń wraz z miejscowościami Gościław, Rogówko, Sulice</p>	 <p>Radna <i>Teresa Kuźmińska</i></p>	<p><i>Członek Komisji Społeczno – Oświatowej.</i></p>
<p>Okręg 15. <u>Część gminy</u> Węgorzyno obejmująca sołectwo: Wiewiecko wraz z miejscowościami Ginawa, Łobzów</p>	 <p>Radny <i>Jan Mazuro</i></p>	<p><i>Przewodniczący Rady Miejskiej w Węgorzynie.</i></p>

ORGAN WYKONAWCZY

 <p>GMINA WĘGORZYNO</p>	 <p><i>Burmistrz Węgorzyna</i> <i>Monika Kuźmińska</i></p>
---	---

WYKAZ SOLECTW I SOŁTYSÓW GMINY WĘGORZYNO

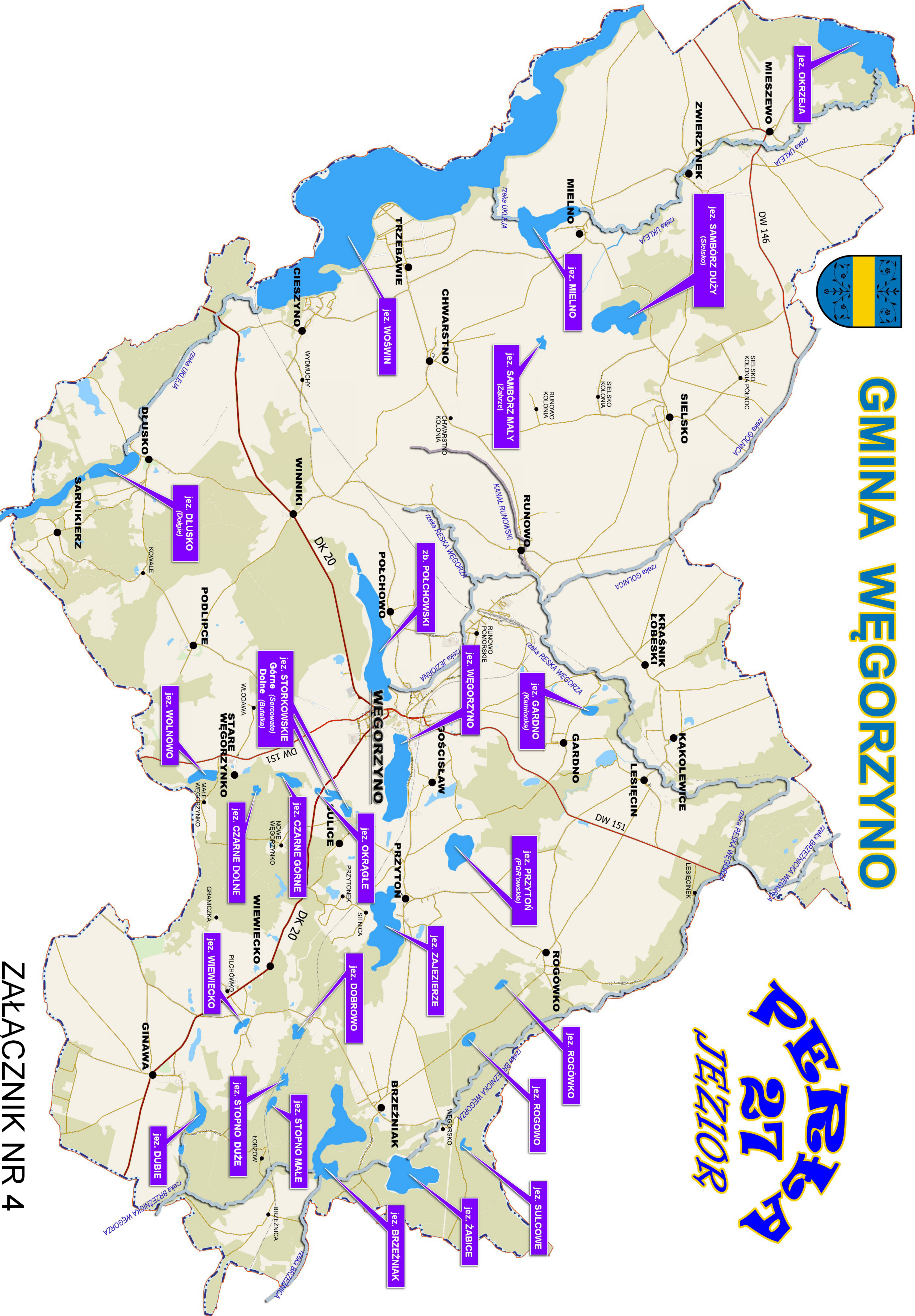
Wg stanu na 31.12.2022 r.

<i>LP.</i>	<i>Solectwo</i>	<i>Nazwisko, Imię Sołtysa</i>	<i>Siedziba Solectwa</i>	<i>Kontakt do solectwa</i>
1.	Brzeźniak (Brzeźniak, Brzeźnica)	Organka Marcin	Brzeźniak 9a	696 473 037
2.	Chwarstno	Jakubowska Beata	Chwarstno 25/1	600 834 628
3.	Cieszyno (zmiana)	Rataj Mariusz	Cieszyno 22/2	515 308 541
4.	Gardno	Kranc Adam	Gardno 5	790 841 166
5.	Kraśnik	Bogus Marlena	Kraśnik 25/2	790 600 721
6.	Lesięcin (Lesięcin, Kąkolewice)	Białek Zbigniew	Lesięcin 2	668 748 948
7.	Mielno	Malec Kacper	Mielno 7/5	697 268 857
8.	Mieszewo	Kobielska Anna	Mieszewo 54/3	661 523 763
9.	Połchowo	Wojnarowski Roman	Połchowo 12	511 863 080
10.	Przytoń (Przytoń, Gościśław, Sulice, Rogówko,)	Szynkowski Marek	Przytoń 34/2	694 969 053
11.	Runowo	Maciejewska Iwona	Runowo 51D	505 089 469
12.	Runowo Pom. (zmiana)	Dorota Jarosz	Runowo Pomorskie ul. Kolejowa 10/2	733 168 300
13.	Sarnikierz (Sarnikierz, Podlipce, Dłusko)	Stępkowska Teresa	Podlipce 1B	721 346 251
14.	Sielsko	Słomiński Tadeusz	Sielsko 25/1	500 019 604
15.	Trzebawie	Cierpisz Heronim	Trzebawie 14	91 39 72 908
16.	Węgorzynko (Małe Węgorzynko, Nowe Węgorzynko, Stare Węgorzynko)	Wdowik Renata	Stare Węgorzynko 3/2	505 506 467
17.	Wiewiecko (Wiewiecko, Ginawa, Łobzów)	Wrzeszcz Robert	Wiewiecko 30/1	607 143 983
18.	Winniki	Plizga Katarzyna	Winniki 5/2	502 582 839
19.	Zwierzynek	Żóralski Tomasz	Zwierzynek 15A	609 022 930
20.	Węgorzyno	Nowacki Andrzej	Węgorzyno, Osiedle Słoneczne 16/6	508 271 292

GMINA WĘGORZYNO

REZERWA 27 JEZIOR

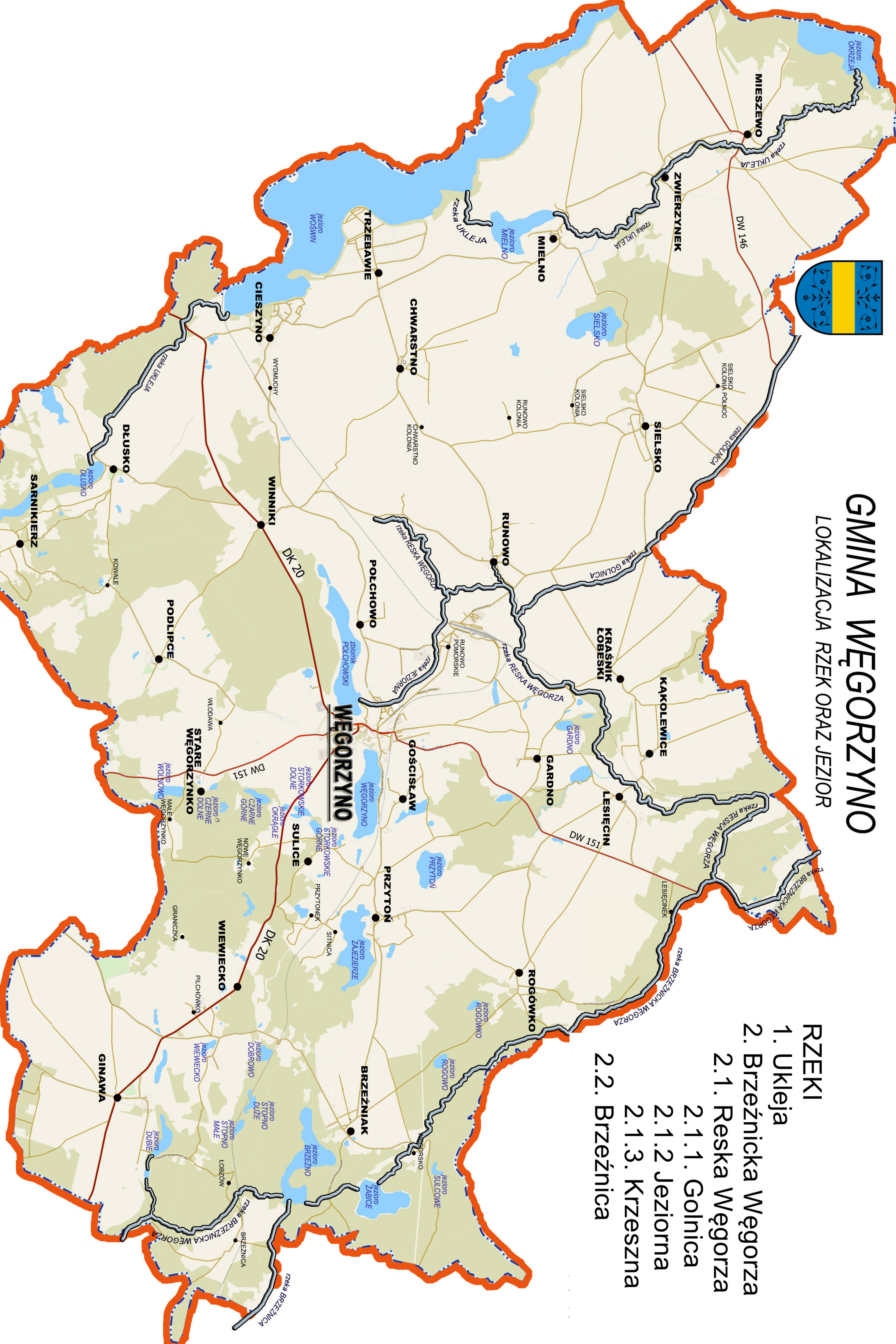

GMINA WĘGORZYNO

LOKALIZACJA RZEK ORAZ JEZIOR

- RZEKI**
1. Ukłeja
 2. Brzeźnicka Węgorza
 - 2.1. Reska Węgorza
 - 2.1.1. Gólnica
 - 2.1.2. Jeziorna
 - 2.1.3. Krzeszna
 - 2.2. Brzeźnica

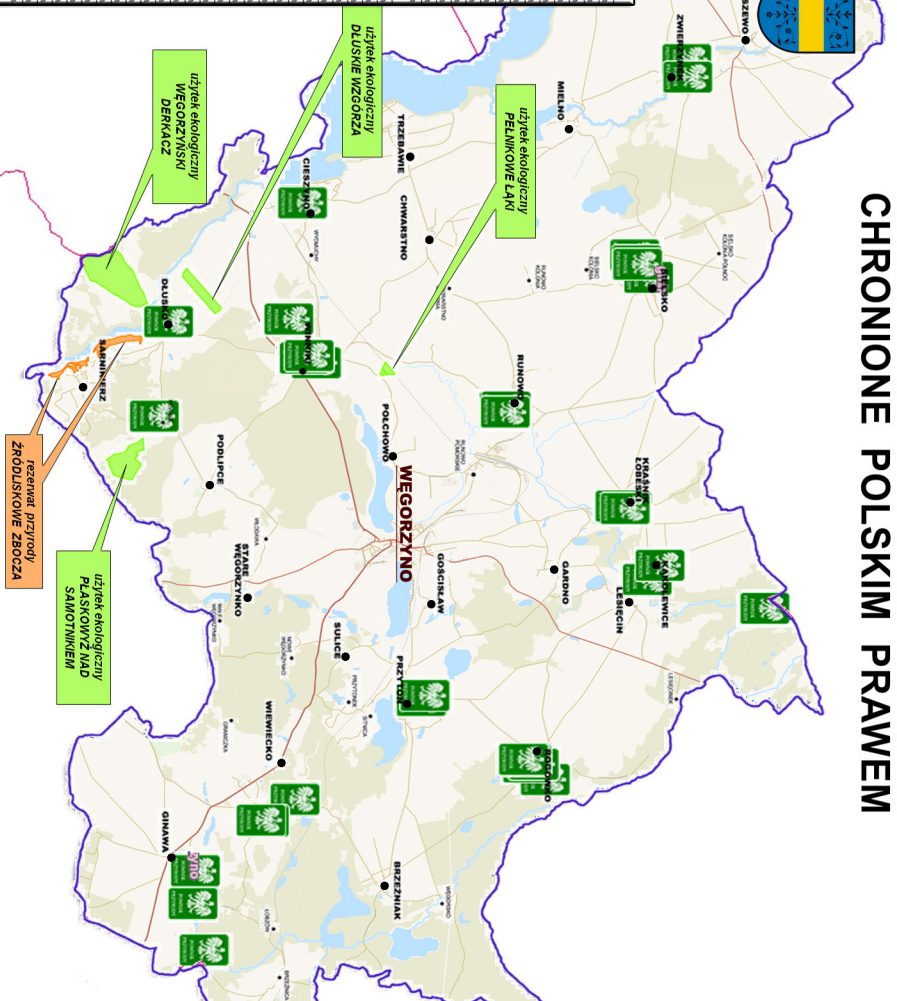

OBSZARY PRZYRODY GMINY WĘGORZYNO CHRONIONE POLSKIM PRAWEM

- 1 rezerwat przyrody
- 4 użytki ekologiczne
- 43 pomniki przyrody

Wykaz Pomników Przyrody

LP	LOKALIZACJA	GATUNEK	OWIADOWANIE
1.	Cieszyńsko, działka 170/14	Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	520 cm
2.	Cieszyńsko - droga, działka 56	Biały sycylijski (<i>Tilia cordata</i>)	220 cm
3.	Cieszyńsko - droga, działka 57	Buk zwyczajny (<i>Fagus sylvatica</i>)	240 cm
4.	Ginawa - droga, działka 67	Buk zwyczajny (<i>Fagus sylvatica</i>)	425 cm
5.	Ginawa - park, działka 63/16	Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	480 cm
6.	Ginawa, działka 232/2	Platan hiszpański (<i>Platanus x hispanica</i>)	380 cm
7.	Kakolawice - park, działka 7/5	Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	390 cm
8.	Kakolawice, działka 80	Jesion wyniośły (<i>Fraxinus excelsior</i>)	367 cm
9.	Krasnik - park, działka 5/19	Klon zwyczajny (<i>Acer platanoides</i>)	350 cm
10.	Krasnik - park, działka 5/19	Wiąg zwyczajny (<i>Ulmus minor</i> Mill.)	391 cm
11.	Krasnik - park, działka 5/19	Wiąg zwyczajny (<i>Ulmus minor</i> Mill.)	420 cm
12.	Krasnik - park, działka 5/19	Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	392 cm
13.	Leszczyn, działka 23/1	Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	540 cm
14.	Miezeszno, działka 38/1	Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	500 cm
15.	Przyrów, działka 104/17	Buk zwyczajny (<i>Fagus sylvatica</i>)	390 cm
16.	Przyrów, działka 104/17	Buk zwyczajny (<i>Fagus sylvatica</i>)	360 cm
17.	Rogowko - droga, działka 49/3	Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	558 cm
18.	Rogowko, działka 181	Ulip drobotniszasty (<i>Tilia cordata</i>)	455 cm
19.	Rogowko, działka 181	Platan hiszpański (<i>Platanus x hispanica</i>)	480 cm
20.	Rogowko, działka 181	Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	540 cm
21.	Rogowko, działka 181	Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	497 cm
22.	Rogowko, działka 181	Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	620 cm
23.	Rogowko, działka 181	Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	670 cm
24.	Rogowko, działka 181	Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	590 cm
25.	Rogowko, działka 181	Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	385 cm
26.	Rogowko, działka 181	Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	385 cm
27.	Rogowko, działka 265/19	Wiąg zwyczajny (<i>Ulmus minor</i> Mill.)	570 cm
28.	Rogowko - park, działka 265/19	Wiąg zwyczajny (<i>Ulmus minor</i> Mill.)	565 cm
29.	Rogowko - park, działka 265/19	Klon zwyczajny (<i>Acer platanoides</i>)	400 cm
30.	Sannetuz, działka 354/1	Buk zwyczajny (<i>Fagus sylvatica</i>)	320 cm
31.	Sieliszko - droga, działka 369/1	Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	375 cm
32.	Sieliszko - park, działka 445/2	Buk zwyczajny (<i>Fagus sylvatica</i>)	335 cm
33.	Sieliszko - park, działka 445/2	Buk zwyczajny (<i>Fagus sylvatica</i>)	330 cm
34.	Sieliszko - park, działka 445/2	Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	450 cm
35.	Sieliszko - park, działka 445/2	Buk zwyczajny (<i>Fagus sylvatica</i>)	325 cm
36.	Wierzeńsko - park, działka 133/21	Buk zwyczajny (<i>Fagus sylvatica</i>)	383 cm
37.	Wierzeńsko - park, działka 133/21	Dąb drobotniszasty (<i>Tilia cordata</i>)	518 cm
38.	Wierzeńsko - park, działka 133/21	Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	450 cm
39.	Wierzeńsko - park, działka 133/21	Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	450 cm
40.	Wierzeńsko, działka 354	Buk zwyczajny (<i>Fagus sylvatica</i>)	450 cm
41.	Wierzeńsko, działka 354	czemnowielistka (<i>Fagus atropurpurea</i>)	410 cm
42.	Wierzeńsko - park, działka 189/1	Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	395 cm
43.	Zwierzyńce - park, działka 189/1	Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	380 cm

**Ilość zameldowanych osób wg stanu na dzień 30.XII. 2022
w ujęciu sołectw oraz miejscowości**

Jednostka pomocnicza (sołectwo)	Jednostka osadnicza (miejscowość)	status miejscowości wg wykazu urzędowych nazw miejscowości i ich części, (Dz.U.2013.poz. 200).	2022	2021	2020
MIASTO	Węgorzyno	miasto	2593	2615	2658
Sołectwo BRZEŹNIAK	Brzeźniak	wieś	90	90	96
	Brzeźnica	wieś	0	0	0
	Węgorsko	przysiółek wsi Brzeźniak	0	0	0
Razem Sołectwo Brzeźniak	Razem sołectwo		90	90	96
Sołectwo CHWARSTNO	Chwarstno	wieś	118	117	117
	Kolonia Chwarstno *	nazwa ewidencyjna, nie	0	0	0
Razem Sołectwo Chwarstno	Razem sołectwo		118	117	117
Sołectwo CIESZYNO	Cieszyno	wieś	201	202	207
	Wydmuchy	część wsi Cieszyno	0	0	0
Razem Sołectwo Cieszyno	Razem sołectwo		201	202	207
Sołectwo GARDNO	Gardno	wieś	69	72	71
Razem Sołectwo Gardno	Razem sołectwo		69	72	71
Sołectwo KRAŚNIK	Kraśnik Łobeski	wieś	118	121	124
Razem Sołectwo Kraśnik	Razem sołectwo		118	121	124
Sołectwo LESIĘCIN	Lesięcin	wieś	217	212	214
	Lesięcinek	osada leśna	0	0	0
	Kąkolewice	wieś	113	119	124
Razem Sołectwo Lesięcin	Razem sołectwo		330	331	338
Sołectwo MIELNO	Mielno	wieś	118	119	133
Razem Sołectwo Mielno	Razem sołectwo		118	119	133
Sołectwo MIESZEWO	Mieszewo	wieś	326	328	335
Razem Sołectwo Mieszewo	Razem sołectwo		326	328	335
Sołectwo POŁCHOWO	Połchowo	wieś	130	134	133
Razem Sołectwo Połchowo	Razem sołectwo		130	134	133
Sołectwo PRZYTOŃ	Przytoń	wieś	191	193	197
	Rogówko	wieś	83	88	91
	Sulice	wieś	29	31	31
	Przytonek	przysiółek wsi Sulice	0	0	0
	Sitnica	przysiółek wsi Sulice	0	0	0
	Gościsław	osada	25	22	22
Razem Sołectwo Przytoń	Razem sołectwo		328	334	341
Sołectwo RUNOWO	Runowo	wieś	300	304	302
	Kolonia Runowo *	nazwa ewidencyjna, nie	0	0	0
Razem Sołectwo Runowo	Razem sołectwo		300	304	302
Sołectwo RUNOWO POM.	Runowo Pomorskie	osada	493	496	491
Razem Sołectwo Runowo Pom.	Razem sołectwo		493	496	491
Sołectwo SARNIKIERZ	Sarnikierz	wieś	21	20	20
	Dłusko	wieś	57	56	62
	Podlipce	osada	76	80	82
	Kowale	przysiółek osady Podlipce	0	0	0
Razem Sołectwo Sarnikierz	Razem sołectwo		154	156	164

Sołectwo SIELSKO	Sielsko	wieś	304	301	305	
	<i>Kolonia Sielsko *</i>	<i>nazwa ewidencyjna, nie</i>	0	0	0	
	<i>Kolonia Sielsko północ *</i>	<i>nazwa ewidencyjna, nie</i>	0	0	0	
Razem Sołectwo Sielsko			Razem sołectwo	304	301	305
Sołectwo TRZEBAWIE	Trzebawie	wieś	74	76	83	
Razem Sołectwo Trzebawie			Razem sołectwo	74	76	83
Sołectwo WĘGORZYINKO	Stare Węgorzynko	wieś	82	84	85	
	Małe Węgorzynko	kolonia	4	4	4	
	Nowe Węgorzynko	kolonia	13	13	14	
	<i>Włodawa *</i>	<i>nazwa ewidencyjna, nie</i>	0	0	0	
Razem Sołectwo Węgorzynko			Razem sołectwo	99	101	103
Sołectwo WIEWIECKO	Wiewiecko	wieś	165	165	164	
	Ginawa	wieś	195	194	197	
	Graniczka	przysiółek wsi Ginawa	0	0	0	
	Pilichówko	osada	0	0	0	
	Łobzów	osada leśna	0	0	0	
Razem Sołectwo Wiewiecko			Razem sołectwo	360	359	361
Sołectwo WINNIKI	Winniki	wieś	115	114	112	
Razem Sołectwo Winniki			Razem sołectwo	115	114	112
Sołectwo ZWIERZYNEK	Zwierzynek	wieś	150	158	168	
Razem Sołectwo Zwierzynek			Razem sołectwo	150	158	168

Zameldowani na stałe na terenie wiejskim Razem	3877	3913	3984
Zameldowani na stałe na terenie miejskim Razem	2593	2615	2658
GMINA WĘGORZYNO - zameldowani Ogółem	6470	6528	6642
Relacja do roku ubiegłego	-58	-114	-85
Czasowo zameldowani	79	66	79

nazwy miejscowości bądź ich części - ogółem

nazw miejscowości lub ich części, które występują w rozporządzeniu Ministra Administracji i Cyfryzacji.

nazw miejscowości lub ich części które nie występują w rozporządzeniu

Ministra Administracji i Cyfryzacji. *Występują i są używane w zasobie*

WYKAZ ZABYTKÓW OBJĘTYCH WIPISEM DO REJESTRU ZABYTKÓW.

LP.	MIEJSCOWOSC	OBIEKT	DATOWANIE	DATA WPISU	NUMER REJESTRU	NR DECYZJI
1.	Brzeźniak	park dworski	pocz. XIX wieku	1983-09-28	1024	KL.I.5340/19/83
2.	Brzeźniak	młyn wodny (wraz z otoczeniem)	poł. XIX wieku, lata 20. XX wieku	1988-01-04	1068	KI.III.5340/2/88
3.	Chwarstno	kościół Wniebowzięcia NMP	XVI wiek, wieża drewniana XVIII wiek	1963-12-10	428	KI.20/58/63
4.	Cieszyno	kościół Podwyższenia Krzyża Świętego	XVII/XVIII wiek	1963-12-10	425	KI.20/55/63
5.	Cieszyno	park dworski	pocz. XIX wieku	1978-08-10	817	KI.I.5340/13/78
6.	Dłusko	park dworski	2 poł. XIX wieku	1983-09-28	1022	KL.I.5340/17/83
7.	Dłusko	cmentarz przykościelny	XV/XVI wiek	1989-10-30	1109	KI.3-5340/101/89
8.	Dłusko	kościół (ruina)	XV/XVI wiek	1989-10-30	1109	KI.3-5340/101/89
9.	Gardno	kościół św. Mateusza Apostoła	1737 r.	1963-12-10	430	KI.20/60/63
10.	Ginawa	kościół św. Anny	1772 r. / 1787 r.	1958-09-12	336	KI.V.-0/95/58
11.	Ginawa	park dworski	1 poł. XIX wieku	1979-12-31	852	KI.I.5340/17/79
12.	Kąkolewice	park dworski	XVII wiek, rozbudowa pocz. XIX wieku	1956-12-19	196	KL.V-0/199/56
13.	Kąkolewice	kościół św. Józefa z kaplicą grobową	XVIII wiek	1958-01-23	269	KI.V.-0/6/58
14.	Kąkolewice	pałac (piwnice)	pocz. XIX wieku / XVIII/XIX wiek	1963-12-10	432	KI.20/62/63
15.	Kraśnik Łobeski	park dworski (z fundamentami dworu i aleją dojazdową)	1 poł. XIX wieku	1978-08-10	818	KI.I.5340/14/78
16.	Kraśnik Łobeski	cmentarz przykościelny	brak danych	2005-11-08	235	DZ-4200/56/O/04/2005
17.	Kraśnik Łobeski	grobowiec rodziny Possart	1866 r.	2005-11-08	235	DZ-4200/56/O/04/2005
18.	Kraśnik Łobeski	kościół MB Gromnicznej	1865 r.	2005-11-08	235	DZ-4200/56/O/04/2005
19.	Lesięcin	park dworski	2 poł. XIX wieku	1978-10-02	823	KI.I.5340/19/78
20.	Lesięcin	pałac	1853 r., 1887 r.	1999-06-19	9	DZ-4200/8/O/99
21.	Mielno	kościół MB Różańcowej	XVII/XVIII wiek	1963-12-10	434	KI.20/64/63
22.	Mieszewo	park dworski	2 poł. XIX wieku	1978-10-02	822	KI.I.5340/18/78
23.	Mieszewo	kościół św. Józefa	k. XV wieku, 2 poł. XIX wieku	1994-04-18	1259	PSOZ/Sz-n/5340/58/94
24.	Mieszewo	pałac	k. XVIII wieku	2003-12-10	146	DZ-4200/46/O/98/2003
25.	Podlipce	park dworski	1 poł. XIX wieku / 2 poł. XIX wieku	1980-12-12	958	KL.I.5340/83/80
26.	Przytoń	kościół św. Marii Magdaleny	XVIII wiek / XVII/XVIII wiek	1963-12-10	435	KI.20/65/63
27.	Rogówko	park dworski	XVIII wiek, rozbudowa k. XIX wieku / 2 poł. XVIII wieku	1978-10-02	824	KI.I.5340/20/78
28.	Rogówko	cmentarz przykościelny	brak danych	2011-03-09	841	DZ-4140/29-3/AR/2010/2011
29.	Rogówko	kościół Podwyższenia Krzyża Świętego	1886 r.	2011-03-09	841	DZ-4140/29-3/AR/2010/2011
30.	Runowo	park dworski	pocz. XIX wieku	1956-12-19	195	KI.V-0/198/56
31.	Runowo	kościół św. Tomasza Apostoła	XV wiek, przebudowa 1860 r., 1882 r.	1957-02-05	219	KI.V.-0/225/57
32.	Runowo Pomorskie	wieża wodna (kolejowa)	1915 r.	2012-11-15	1132	DZ.5130.29.2012.AR

OKK 16 „KRAINA BORKÓW”

Obszar w granicach gminy Węgorzyno i południowych krańców gminy Radowo Małe.

Walory kulturowe

Archeologia: *Cieszyno* – na południe od miejscowości, przy południowym brzegu jeziora Woświn znajdują się 2 grodziska wczesnośredniowieczne z czytelnymi wałami. *Ginawa* – na wschód od miejscowości na obu krańcach strugi łączącej Brzeźnicką Węgorzę z jez. Dubie zlokalizowane są dwa grodziska wczesnośredniowieczne. *Trzebawie* – na południe od miejscowości, u nasady półwyspu wcinającego się w jez. Woświn zlokalizowane jest wczesnośredniowieczne grodzisko nizinne otoczone czytelną do dziś fosą. *Przytoń* - na zachodnim brzegu jez. Przytońskiego, na kopulastym pagórku, odciętym fosą od reszty wzniesień znajduje się wczesnośredniowieczne grodzisko.

Rozwój średniowiecznego osadnictwa wiąże się z działalnością rodu Borków, do których od końca XIII w. należały rozległe włości w rejonie Łobza, Reska i Węgorzyna z wzniesionymi tam zamkami. Po zamku w Węgorzynie pozostała nazwa ulicy Zamkowej.

Pierwsze wzmianki o wsiach na tych terenach pochodzą z 2 połowy XIII w.

Pierwotne układy lokacyjne wsi (w większości owalnice) uległy przekształceniu w ciągu XVII-XIX w. w wyniku lokalizacji w ich obrębie folwarków z siedzibami właścicieli. Niemniej w wielu miejscowościach pozostały czytelne pierwotne układy, ponieważ zachowały się kościoły w pierwotnej lokalizacji, w obrębie nawsia. Obecnie istniejące kościoły pochodzące (głównie z XVIII wieku), zastąpiły starsze budowle zniszczone podczas wojny 30-letniej (1618-1648). Ryglowe kościoły XVIII-wieczne znajdują się w miejscowościach: Cieszyno, Gardno, Ginawa, Kąkolewice, Mielno, Trzebawie, Przytoń, Rekowo, Siedlice. Średniowieczne kościoły pozostały w Sielsku i Zwierzynku, w XVIII w. dobudowano do nich ryglowe wieże. Kościoły otoczone są cmentarzami wygrodzonymi murkami (z reguły kamiennymi).

W zabudowie wsi obecnie dominują domy murowane (elewacje tynkowane, klinkierowe), które od k. 4 ćwierci XIX w. zastępowały tradycyjne na tych terenach budynki ryglowe. Tego typu zabudowa pozostała już nielicznie w Rekowiu, Siedlicach, Mielnie, Sielsku.

Po dawnych siedzibach właścicieli majątków pozostały głównie parki. Neobarokowy pałac w Lesięcinie jest w ruinie. Pozostały dwory w Podlipcach i Przytoni.

Walory krajobrazowo-przyrodnicze

Obszar położony w zasięgu Pojezierza Ińskiego, Drawskiego oraz Wysoczyzny Łobeskiej, bardzo atrakcyjny krajobrazowo, o urozmaiconej, pagórkowatej rzeźbie terenu, z licznymi jeziorami i ciekami. Położenie na wyniesieniach, wzgórzach, pozwala na ekspozycję zabudowy wiejskiej i kościołów.

Elementy charakterystyczne

Wsie o metryce średniowiecznej (czytelne owalnice), z zespołami zabudowy zagrodowej z okresu 4 ćw. XIX - pocz. XX w., XIX-wiecznymi parkami podworskimi. Wyróżnikiem obszaru jest bardzo liczny zespół ryglowych kościołów z XVIII wieku.

33. Sielsko	kościół św. Jana Chrzciciela	XV wiek, przebudowa XVIII i XIX wiek / XVI wiek, 1705 r.	1958-06-18	282	KI.V.-0/24/58
34. Sielsko	park dworski	2 poł. XIX wieku	1978-10-02	827	KI.I.5340/23/78
35. Stare Węgorzynko	park dworski	XIX wiek	1979-01-26	851	KI.I.5340/16/79
36. Trzebawie	kościół św. Michała Archanioła	2 poł. XVIII wieku	1963-12-12	440	KI.20/70/63
37. Wiewiecko	park dworski	2 poł. XIX wieku	1980-12-12	957	KL.I.5340/82/80
38. Winniki	park dworski	XIX wiek	1978-10-02	825	KI.I.5340/21/78
39. Winniki	cmentarz przykościelny	1860 r. / pocz. XIX	1997-02-18	1334	DZ-4200/41/O/96/97
40. Winniki	kościół św. Karola Boromeusza	1860 r. / 1850 r.	1997-02-18	1334	DZ-4200/41/O/96/97
41. Zwierzynek	park dworski (<i>aleja grabowa</i>)	XIX wiek	1956-12-19	192	KI.V-0/195/56
42. Zwierzynek	kościół św. Rodziny	XV wiek, 1730 r.	1957-02-05	215	KI.V.-0/228/57
43. Zwierzynek	park dworski	XIX wiek	1978-10-02	826	KI.I.5340/22/78

data: 2023.04.30

sporządził: mprzysiwek

* Obok zabytków wpisanych do rejestru, na terenie gminy istnieje wiele innych obiektów i zespołów zabytkowych posiadających wartość historyczną i kulturową. Zgodnie z ustawą o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami oraz rozporządzeniem Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 26 maja 2011 r. w sprawie prowadzenia rejestru zabytków, krajowej, wojewódzkiej i gminnej ewidencji zabytków oraz krajowego wykazu zabytków skradzionych lub wywiezionych za granicę niezgodnie z prawem, prowadzona jest ewidencja tych obiektów (Gminna Ewidencja Zabytków).

* ZAŁĄCZNIK NR 8. Gmina Węgorzyno w ramach Wojewódzkiego Programu Opieki Nad Zabytkami na lata 2017-2020 oraz Planu Województwa Zachodniopomorskiego, objęta została obszarem kulturowo-krajobrazowym "**Kraina Borków**" (OKK 16), którego wyróżnikiem są liczne zespoły ryglowych, XVIII-wiecznych kościołów. Opracowany Wojewódzkiego Programu Opieki Nad Zabytkami na lata 2021-2024 bardzo skąpa opisał obszar OKK 16, dlatego dla zachowania informacji o obszarze zachowuje się na potrzeby raportu za 2022 rok opis z programu wcześniejszego.

Numer uchwały	Data podjęcia uchwały	Przedmiot sprawy będący treścią uchwały Rady Miejskiej
ROK 2022		
XXXI/282/2022	2022-02-14	w sprawie zmiany budżetu Gminy Węgorzyno na rok 2022
XXXI/283/2022	2022-02-14	w sprawie zmiany wieloletniej prognozy finansowej Gminy Węgorzyno na lata 2022-2028
XXXI/284/2022	2022-02-14	w sprawie wyrażenia opinii uznania za ochronne lasów w Nadleśnictwie Łobez stanowiących własność Skarbu Państwa położonych na terenie Gminy Węgorzyno
XXXI/285/2022	2022-02-14	w sprawie regulaminu dostarczania wody i odprowadzania ścieków
XXXI/286/2022	2022-02-14	w sprawie ustalenia wysokości ekwiwalentu pieniężnego wypłacanego strażakom ratownikom Ochotniczych Straży Pożarnych w Gminie Węgorzyno
XXXI/287/2022	2022-02-14	w sprawie uchwalenia wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Węgorzyno na lata 2022 - 2026
XXXI/288/2022	2022-02-14	w sprawie rozpatrzenia petycji dotyczącej sprzeciwu planowi budowy schroniska dla zwierząt w bliskiej lokalizacji wsi Połchowo
XXXI/289/2022	2022-02-14	w sprawie rozpatrzenia petycji dotyczącej sprzeciwu wobec chęci budowy schroniska dla zwierząt na pograniczu miasta Węgorzyna oraz wsi Połchowo i Runowo Pomorskie
XXXI/290/2022	2022-02-14	w sprawie rozpatrzenia petycji dotyczącej podjęcia uchwał umożliwiających podjęcie działań ratowniczych, wydania zakazu stosowania: maseczek ochronnych, kwarantann i izolacji medycznej oraz stosowania szczepionek mRNA
XXXI/291/2022	2022-02-14	w sprawie skargi na działalność Burmistrza Węgorzyna oraz Skarbnika Gminy
XXXI/292/2022	2022-02-14	w sprawie zatwierdzenia planu pracy Komisji Budżetowo – Gospodarczej Rady Miejskiej w Węgorzynie na 2022 rok
XXXI/293/2022	2022-02-14	w sprawie zatwierdzenia planu pracy Komisji Społeczno – Oświatowej Rady Miejskiej w Węgorzynie na 2022 rok
XXXI/294/2022	2022-02-14	w sprawie zatwierdzenia planu pracy Komisji Rewizyjnej Rady Miejskiej w Węgorzynie na 2022 rok
XXXI/295/2022	2022-02-14	w sprawie zatwierdzenia planu pracy Komisji Skarg, Wniosków i Petycji Rady Miejskiej w Węgorzynie na 2022 rok
XXXI/296/2022	2022-02-14	w sprawie uchylecia uchwały Rady Miejskiej w sprawie przejęcia przez Gminę Węgorzyno zadania publicznego zarządzania drogami powiatowymi
XXXI/297/2022	2022-02-14	w sprawie skargi na działalność Burmistrza Węgorzyna
XXXI/298/2022	2022-02-14	w sprawie wyrażenia zgody na zawarcie porozumienia międzygminnego
XXXII/299/2022	2022-03-30	w sprawie udzielenia pomocy finansowej Województwu Zachodniopomorskiemu
XXXII/300/2022	2022-03-30	w sprawie zmiany budżetu Gminy Węgorzyno na rok 2022
XXXII/301/2022	2022-03-30	w sprawie zmiany wieloletniej prognozy finansowej Gminy Węgorzyno na lata 2022-2028
XXXII/302/2022	2022-03-30	w sprawie zaciągnięcia długoterminowego kredytu bankowego w 2022 roku
XXXII/303/2022	2022-03-30	w sprawie zaciągnięcia pożyczki z Banku Gospodarstwa Krajowego w Szczecinie na wyprzedzające finansowanie programu i projektu współfinansowanego z budżetu Unii Europejskiej
XXXII/304/2022	2022-03-30	w sprawie zmiany Uchwały Nr XXVIII/259/2021 Rady Miejskiej w Węgorzynie z dnia 29 października 2021 r. w sprawie zwolnienia z opłaty stałej za pobyt dziecka w Żłobku w Węgorzynie
XXXII/305/2022	2022-03-30	w sprawie zmiany Uchwały nr XXVIII/258/2021 Rady Miejskiej w Węgorzynie z dnia 29 października 2021 r. w sprawie określenia wysokości opłat za korzystanie z wychowania przedszkolnego dzieci w wieku do lat 5 w Przedszkolu Publicznym w Węgorzynie prowadzonym przez Gminę Węgorzyno
XXXII/306/2022	2022-03-30	w sprawie zmiany Uchwały nr XIII/116/2019 Rady Miejskiej w Węgorzynie z dnia 30 grudnia 2019 roku w sprawie ustalenia wysokości opłat za świadczenia udzielane przez Żłobek w Węgorzynie
XXXII/307/2022	2022-03-30	w sprawie przyjęcia programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy Węgorzyno na 2022 rok
XXXIII/308/2022	2022-04-28	w sprawie przyjęcia wniosków Komisji Społeczno – Oświatowej i Komisji Budżetowo -Gospodarczej Rady Miejskiej w Węgorzynie
XXXIII/309/2022	2022-04-28	w sprawie zmiany uchwały Nr XX/197/2020 Rady Miejskiej w Węgorzynie z dnia 30 listopada 2020 r. w sprawie dokonania wyboru metody ustalania opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, ustalenia stawki opłaty oraz określenia stawki opłaty podwyższonej

XXXIII/310/2022	2022-04-28	w sprawie zmiany uchwały Nr XVIII/172/2020 z dnia 15 września 2020 roku w sprawie określenia górnej stawki opłaty za usługi odbierania i zagospodarowania odpadów komunalnych, opróżniania zbiorników bezodpływowych i transportu nieczystości ciekłych od właścicieli nieruchomości
XXXIII/311/2022	2022-04-28	w sprawie wyrażenia zgody na sprzedaż nieruchomości niezabudowanej oznaczonej numerem ewidencyjnym 37/1 położonej w obrębie nr 0012 – Gardno
XXXIII/312/2022	2022-04-28	w sprawie zmiany budżetu Gminy Węgorzyno na rok 2022
XXXIII/313/2022	2022-04-28	w sprawie zmiany wieloletniej prognozy finansowej Gminy Węgorzyno na lata 2022-2028
XXXIII/314/2022	2022-04-28	w sprawie przekazania petycji według właściwości
XXXIII/315/2022	2022-04-28	w sprawie przekazania petycji według właściwości
XXXIV/316/2022	2022-06-08	w sprawie przyznania dotacji Parafii Rzymskokatolickiej pw. Św. Jana Chrzyciela w Sielsku
XXXIV/317/2022	2022-06-08	w sprawie przyznania dotacji Parafii Rzymskokatolickiej pw. Wniebowzięcia NMP w Węgorzynie
XXXIV/318/2022	2022-06-08	w sprawie zmiany budżetu Gminy Węgorzyno na rok 2022
XXXIV/319/2022	2022-06-08	w sprawie zmiany wieloletniej prognozy finansowej Gminy Węgorzyno na lata 2022-2028
XXXIV/320/2022	2022-06-08	w sprawie skargi na działalność Burmistrza Węgorzyna
XXXV/321/2022	2022-06-29	w sprawie wotum zaufania dla Burmistrza Węgorzyna
XXXV/322/2022	2022-06-29	w sprawie rozpatrzenia i zatwierdzenia sprawozdania finansowego wraz ze sprawozdaniem z wykonania budżetu Gminy Węgorzyno za 2021 rok
XXXV/323/2022	2022-06-29	w sprawie absolutorium z tytułu wykonania budżetu za rok 2021
XXXV/324/2022	2022-06-29	w sprawie zmiany budżetu Gminy Węgorzyno na rok 2022
XXXV/325/2022	2022-06-29	w sprawie zmiany wieloletniej prognozy finansowej Gminy Węgorzyno na lata 2022-2028
XXXVII/326/2022	2022-09-28	w sprawie zmiany Uchwały Nr XXVIII/258/2021 Rady Miejskiej w Węgorzynie z dnia 29 października 2021 roku w sprawie określenia wysokości opłat za korzystanie z wychowania przedszkolnego dzieci w wieku do lat 5 w Przedszkolu Publicznym w Węgorzynie prowadzonym przez Gminę Węgorzyno
XXXVII/327/2022	2022-09-28	w sprawie zmiany Uchwały Nr X/82/2019 Rady Miejskiej w Węgorzynie z dnia 18 września 2019 roku w sprawie określenia obowiązkowego tygodniowego wymiaru godzin zajęć dla pedagogów, psychologów, logopedów, terapeutów pedagogicznych, doradców zawodowych, nauczycieli przedszkoli i szkół z oddziałami przedszkolnymi
XXXVII/328/2022	2022-09-28	w sprawie określenia średniej ceny jednostki paliwa w Gminie Węgorzyno na rok szkolny 2022/2023
XXXVI/329/2022	2022-09-28	w sprawie wyrażenia zgody na sprzedaż nieruchomości niezabudowanej oznaczonej numerem ewidencyjnym 15 położonej w obrębie nr 0012 – Gardno
XXXVI/330/2022	2022-09-28	w sprawie wyrażenia zgody na sprzedaż nieruchomości niezabudowanej oznaczonej numerem ewidencyjnym 7/1 położonej w obrębie nr 0012 – Gardno
XXXVII/331/2022	2022-09-28	w sprawie założeń do projektu budżetu gminy na 2023 rok
XXXVII/332/2022	2022-09-28	w sprawie zmian w budżecie Gminy Węgorzyno na rok 2022
XXXVI/333/2022	2022-09-28	w sprawie zmiany budżetu Gminy na rok 2022
XXXVII/334/2022	2022-09-28	w sprawie zmiany wieloletniej prognozy finansowej Gminy Węgorzyno na lata 2022-2028
XXXVI/335/2022	2022-09-28	w sprawie wyrażenia zgody na zbycie udziału w nieruchomości oznaczonej numerem ewidencyjnym 812/16 położonej w obrębie nr 0003 miasta Węgorzyno
XXXVIII/336/2022	2022-10-27	w sprawie zmiany Uchwały Nr XXIII/221/2013 Rady Miejskiej w Węgorzynie z dnia 31 stycznia 2013 roku w sprawie uchwalenia regulaminu określającego wysokość oraz szczególne warunki przyznawania nauczycielom niektórych składników wynagrodzenia
XXXVII/337/2022	2022-10-27	w sprawie określenia stawek podatku od nieruchomości
XXXVII/338/2022	2022-10-27	w sprawie określenia stawek w podatku od środków transportowych
XXXVII/339/2022	2022-10-27	w sprawie obniżenia ceny skupu żyta do celów wymiaru podatku rolnego
XXXVII/340/2022	2022-10-27	w sprawie zaciągnięcia długoterminowej pożyczki z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Szczecinie
XXXVII/341/2022	2022-10-27	w sprawie zmiany Uchwały Nr XXXII/302/2022 Rady Miejskiej w Węgorzynie z dnia 30 marca 2022 roku w sprawie zaciągnięcia długoterminowego kredytu bankowego w 2022 roku
XXXVII/342/2022	2022-10-27	w sprawie zmiany budżetu Gminy na rok 2022
XXXVII/343/2022	2022-10-27	w sprawie zmiany wieloletniej prognozy finansowej Gminy Węgorzyno na lata 2022-2028
XXXVII/344/2022	2022-10-27	w sprawie zmiany uchwały w sprawie zarządzenia poboru podatków i opłat w drodze inkasa, określenia inkasentów i wysokości wynagrodzenia za inkaso

XXXVII/345/2022	2022-10-27	w sprawie kierunków działania Burmistrza dotyczących użyczenia na czas nieokreślony pomieszczeń przy ul. Runowskiej 40 dla Komendy Wojewódzkiej Policji w Szczecinie
XXXVIII/346/2022	2022-11-30	w sprawie przyjęcia „Programu współpracy Gminy Węgorzyno z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na 2023 rok”
XXXVIII/347/2022	2022-11-30	w sprawie zmiany uchwały Nr III/17/2018 z dnia 20 grudnia 2018 roku w sprawie określenia zasad sprzedaży lokali mieszkalnych stanowiących własność Gminy Węgorzyno oraz warunków udzielania bonifikaty i wysokości jej stawek procentowych przy zbywaniu lokali mieszkalnych na rzecz najemców lokali mieszkalnych
XXXVIII/348/2022	2022-11-30	w sprawie wyrażenia zgody na sprzedaż nieruchomości niezabudowanej oznaczonej numerem ewidencyjnym 165/1 położonej w obrębie nr 0008 – Połchowo
XXXVIII/349/2022	2022-11-30	w sprawie zmiany budżetu Gminy Węgorzyno na rok 2022
XXXVIII/350/2022	2022-11-30	w sprawie zmiany wieloletniej prognozy finansowej Gminy Węgorzyno na lata 2022-2029
XXXIX/351/2022	2022-12-28	w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2023-2025 dla Gminy Węgorzyno
XXXIX/352/2022	2022-12-28	w sprawie Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałaniu Narkomanii na rok 2023
XXXIX/353/2022	2022-12-28	w sprawie określenia stawki za 1 km przebiegu pojazdu, uwzględnianej przy obliczaniu zwrotu rodzicom kosztów przewozu dzieci, młodzieży, uczniów oraz rodziców
XXXIX/354/2022	2022-12-28	w sprawie wyrażenia zgody na zbycie udziału w nieruchomości oznaczonej numerem ewidencyjnym 179/2 położonej w obrębie nr 0002 miasta Węgorzyno
XXXIX/355/2022	2022-12-28	w sprawie zmiany budżetu Gminy Węgorzyno na rok 2022
XXXIX/356/2022	2022-12-28	w sprawie zmiany wieloletniej prognozy finansowej Gminy Węgorzyno na lata 2022-2029
XXXIX/357/2022	2022-12-28	w sprawie zmiany Uchwały Nr X/82/2019 Rady Miejskiej w Węgorzynie z dnia 18 września 2019 roku w sprawie określenia obowiązkowego tygodniowego wymiaru godzin zajęć dla pedagogów, psychologów, logopedów, terapeutów pedagogicznych, doradców zawodowych, nauczycieli przedszkoli i szkół z oddziałami przedszkolnymi

82 uchwał Rady Miejskiej podjętych w roku 2017

87 uchwał Rady Miejskiej podjętych w roku 2018

99 uchwał Rady Miejskiej podjętych w roku 2019

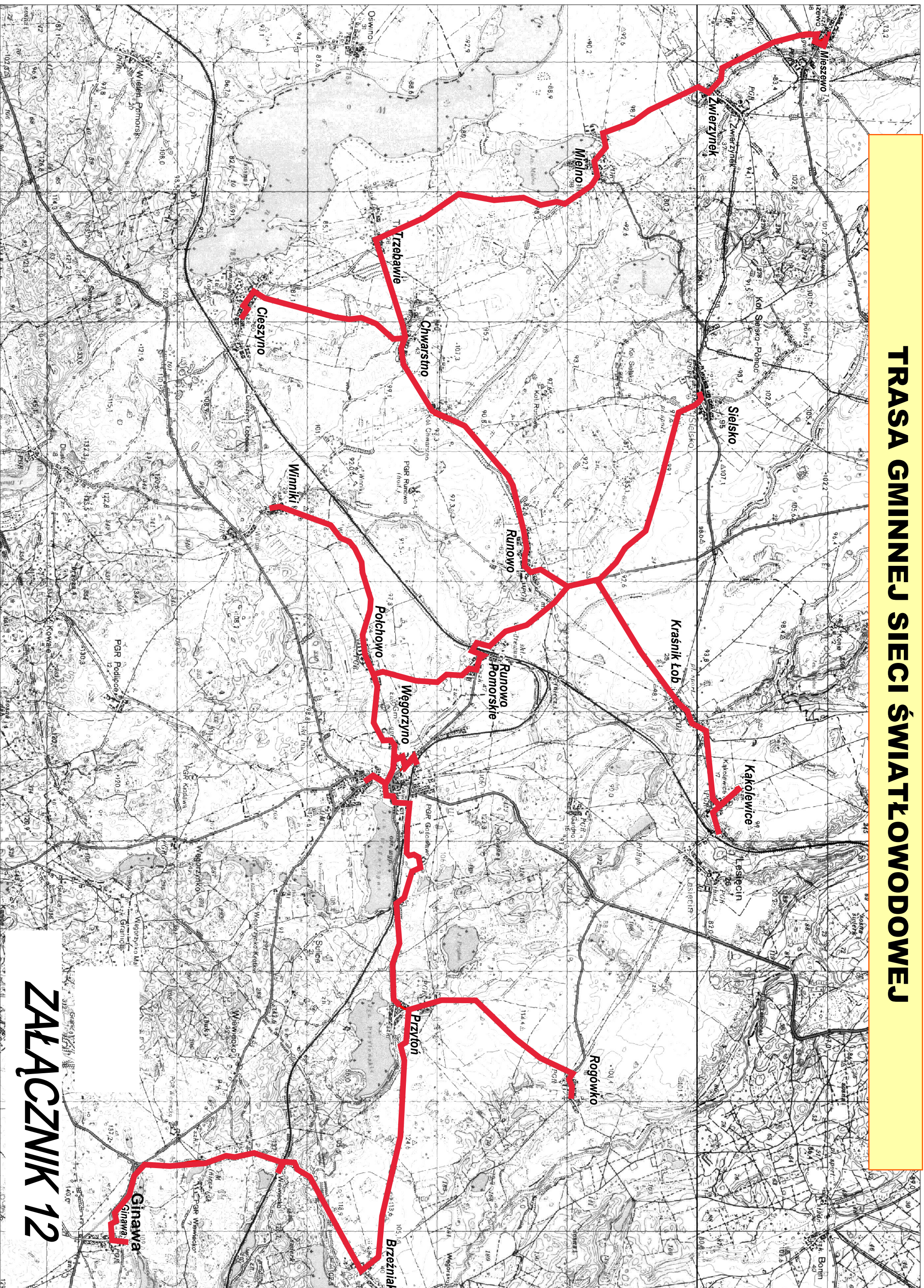
87 uchwał Rady Miejskiej podjętych w roku 2020

71 uchwał Rady Miejskiej podjętych w roku 2021

76 uchwał Rady Miejskiej podjętych w roku 2022

GRUPY WYDATKÓW	WYDATKI BIEŻĄCE na cele statutowe			DOTACJE I SUBWENCJE			ŚWIADCZENIA na rzecz osób fizycznych			OGÓLEM BIEŻĄCE		
	2020 rok	2021 rok	2022 rok	2020 rok	2021 rok	2022 rok	2020 rok	2021 rok	2022 rok	2020 rok	2021 rok	2022 rok
OBSZARY ZADAŃ PUBLICZNYCH												
010: Rolnictwo i leśnictwo	807 131	830 438	873 373	25 597	25 467	26 301	0	0	0	832 728	855 905	899 675
400: Pozostała działalność	0	0	10 750	0	0	0	0	0	0	0	0	10 750
600: Transport i łączność	186 893	205 865	219 007	0	0	0	0	0	0	186 893	205 865	219 007
630: Turystyka	0	0	24 976	0	0	0	0	0	0	0	0	24 976
700: Gospodarka mieszkaniowa	414 201	378 466	462 854	0	0	0	0	0	0	414 201	378 466	462 854
710: Działalność usługowa	138 441	115 828	112 730	0	0	0	0	0	0	138 441	115 828	112 730
720: Informatyka	2 692	0	93 203	36 533	0	0	0	0	0	39 225	0	93 203
750: Administracja publiczna	3 398 621	3 152 314	3 652 907	0	0	0	206 805	237 892	328 711	3 605 426	3 390 207	3 981 617
751: Urzędy naczelnych organów władzy państwowej	18 536	1 299	1 380	0	0	0	26 100	0	0	44 636	1 299	1 380
754: Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	278 367	148 863	401 478	2 100	8 770	7 786	33 301	38 384	327 595	313 768	196 017	736 858
757: Obsługa długu publicznego	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
758: Różne rozliczenia / Rezerwa Ogólna	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
801: Oświata i wychowanie	9 031 979	9 548 923	10 095 999	385 341	362 446	284 179	320 563	315 634	324 481	9 737 883	10 227 004	10 704 660
851: Ochrona zdrowia	93 831	139 566	127 489	0	0	0	0	0	0	93 831	139 566	127 489
852: Pomoc społeczna	1 270 774	1 276 176	1 449 269	76 326	85 969	103 754	880 064	925 953	1 637 202	2 227 164	2 288 098	3 190 224
853: Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	71 568	0	680 728	0	0	0	0	0	4 036 400	71 568	0	4 717 128
854: Edukacyjna opieka wychowawcza	0	0	0	0	0	0	67 694	38 390	27 657	67 694	38 390	27 657
855: Rodzina	987 109	948 189	1 031 207	33 697	14 094	5 120	9 210 817	9 031 777	5 728 221	10 231 624	9 994 060	6 764 547
900: Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	2 493 322	2 797 158	2 750 916	331 254	12 997	12 997	0	3 080	1 589	2 824 576	2 813 235	2 765 502
921: Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	879 155	683 333	752 584	269 000	708 000	707 119	376	528	530	1 148 531	1 391 861	1 480 233
925: Ogrody botaniczne i zoologiczne oraz naturalne obszary i obiekty	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
926: Kultura fizyczna	97 578	118 473	123 991	269 997	250 000	245 000	332	332	300	367 906	368 804	369 291
Grupy wydatkowe OGÓLEM	20 170 198	20 344 891	22 864 839	1 429 845	1 467 744	1 392 256	10 746 052	10 591 971	12 412 685	32 346 095	32 404 607	36 669 780

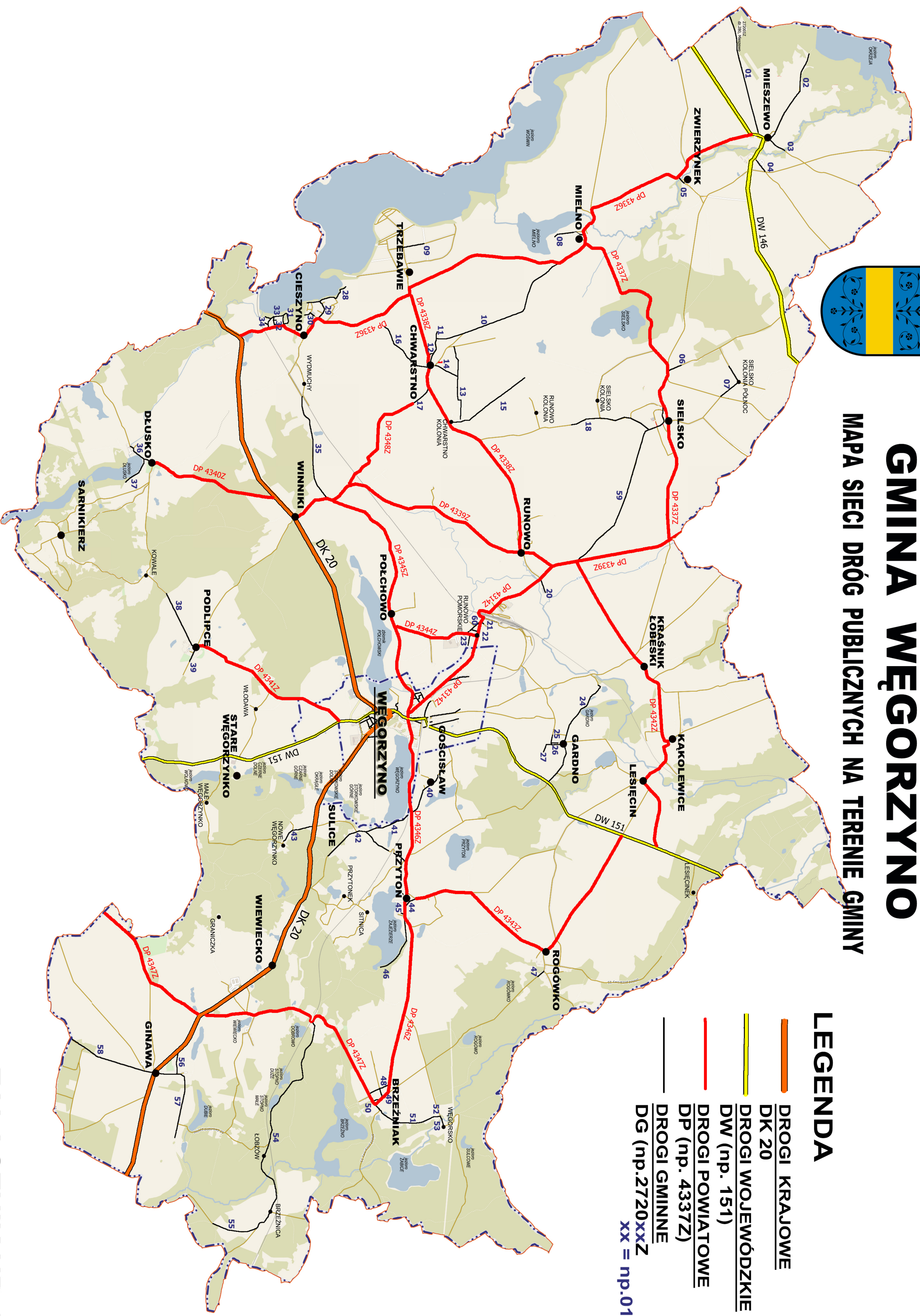
TRASA GMINNEJ SIECI ŚWIATŁOWODOWEJ

ZAŁĄCZNIK 12

GMINA WĘGORZYNO

MAPA SIECI DRÓG PUBLICZNYCH NA TERENIE GMINY

LEGENDA

- **DROGI KRAJOWE**
- **DK 20**
- **DROGI WOJEWÓDZKIE**
- **DW (np. 151)**
- **DROGI POWIATOWE**
- **DP (np. 4337Z)**
- **DROGI GMINNE**
- **DG (np. 2720XXZ)**
- **xx = np.01**

ZAŁĄCZNIK 13A

ulica Miejscowość	Długość [km]	Nr gminnej drogi publicznej	Wykaz przynależnych nieruchomości.
OBSZAR WIEJSKI			
Mieszewo	2,386	G272-001-Z	dz. nr 280 (droga gruntowa Mieszewo - Dobra)
Mieszewo	0,729	G272-002-Z	część dz. nr 269 (od centrum wsi do dz. nr 85/4 ostatnie zabudowanie)
Mieszewo	0,399	G272-003-Z	dz. nr 274 (w kierunku mostu)
Mieszewo	0,325	G272-004-Z	dz. nr 400 (w kierunku bloków)
Zwierzynek	0,258	G272-005-Z	część dz. nr 82 (od rzeki do kościoła, boiska i część wsi) i dz. nr 86
Sielsko	2,522	G272-006-Z	część dz. nr 365 (od dz. nr 472 do dz. nr 460) Sielsko - w kierunku drogi wojewódzkiej nr 146
Sielsko	0,860	G272-007-Z	część dz. nr 403 (od początku drogi do dz. nr 8/1)
Mielno	0,685	G272-008-Z	dz. nr 11 (w kierunku jeziora)
Trzebawie	0,379	G272-009-Z	część dz. nr 167 (od dz. nr 130/7 do skrzyżowania z drogami 233 i 166)
Chwarstno-Mielno	3,012	G272-010-Z	dz. nr 125 (droga polna Mielno - Chwarstno); część dz. 182 (od dz. nr 360 w kierunku Mielna); dz. 360; dz. 189
Chwarstno	0,948	G272-011-Z	dz. nr 186 (od drogi powiatowej)
Chwarstno	0,120	G272-012-Z	dz. nr 194 (za kościołem)
Chwarstno	1,442	G272-013-Z	część dz. nr 205 (od drogi nr 208 do końca dz. nr 147) i dz. nr 208
Chwarstno	0,514	G272-014-Z	dz. nr 191
Chwarstno	0,213	G272-015-Z	część dz. nr 188 (od drogi powiatowej dz. nr 182 do działki nr 165/1)
Chwarstno	1,235	G272-016-Z	dz. nr 184/1
Chwarstno	0,474	G272-017-Z	dz. nr 185
Sielsko	3,446	G272-018-Z	dz. 360 (Sielsko - Chwarstno)
Runowo	0,224	G272-020-Z	dz. nr 92 (do cmentarza)
ul. Spokojna, Runowo Pom.	0,139	G272-021-Z	część dz. nr 34 (od drogi Działowej 09142 do dz. nr 30)
ul. Węgorzyńska, Runowo Pom.	0,140	G272-022-Z	dz. nr 89, ul. Spokojna
ul. Dębowa, Runowo Pom.	0,195	G272-023-Z	dz. nr 78, ul. Dębowa
Gardno	2,570	G272-024-Z	dz. nr 27, w kierunku Kraśnika
Gardno	0,416	G272-025-Z	część dz. 42 (od drogi dz. nr 27 do dz. nr 18/4)
Gardno	0,149	G272-026-Z	działka nr 45
Gardno	0,170	G272-027-Z	część dz. nr 43 (od drogi nr 42 do końca dz. nr 41/4)
Cieszyno	0,921	G272-028-Z	dz. nr 109
Cieszyno	0,412	G272-029-Z	dz. nr 110
Cieszyno	0,187	G272-030-Z	część dz. nr 119/2 (od dz. nr 16/1 do końca cmentarza)
Cieszyno	0,280	G272-031-Z	dz. nr 169/35,169/40 "NA KOPLU"
Cieszyno	0,025	G272-032-Z	dz. nr 169/11 "NA KOPLU"
Cieszyno	0,165	G272-033-Z	dz. nr 169/47, "NA KOPLU"
Cieszyno	0,120	G272-034-Z	dz. nr 169/78, "NA KOPLU"
Cieszyno	3,394	G272-035-Z	dz. nr 121 (Winniki - Cieszyno, za dz. nr 82/1 w Winnikach w kierunku Cieszyna) oraz dz. nr 192 (za torami w Cieszynie)
Dłusko	2,270	G272-036-Z	część dz. nr 56 (Dłusko - Pławница; od kościoła do dz. 13/21)
Dłusko	0,565	G272-037-Z	dz. nr 13/3 (w kierunku domków letniskowych nad jez.)
Podlipce - Dłusko	6,535	G272-038-Z	dz. nr 8 (Podlipce - Dłusko)
Podlipce - Dłusko	0,580	G272-039-Z	część dz. nr 4 (na odcinku od drogi nr 8 do drogi nr 6)
Gościśław	1,903	G272-040-Z	dz. nr 4 (od tartaku przez wieś) Gościśław
Przytoń	1,052	G272-041-Z	dz. nr 201 (w kierunku jeziora)
Przytoń - Sulice	2,740	G272-042-Z	dz. nr 17 (Przytoń - Sulice, we wsi); dz. nr 2 (Przytoń - Sulice, za torami); 135 (Przytoń - Sulice, od drogi powiatowej do torów)
Nowe Węgorzynko	0,752	G272-043-Z	działka nr 23
Przytoń	0,279	G272-044-Z	dz. nr 96/2 (łącznik pomiędzy drogą powiatową do Rogówka, a drogą powiatową do Brzeźniaka)
Przytoń	0,097	G272-045-Z	dz. nr 64/4
Przytoń	0,400	G272-046-Z	dz. nr 198/1
Rogówko	0,194	G272-047-Z	dz. nr 93 (dojazd do budynków i parku)
Brzeźniak	0,192	G272-048-Z	dz. nr 233
Brzeźniak	0,175	G272-049-Z	dz. nr 234
Brzeźniak	0,112	G272-050-Z	dz. nr 138 (za kościołem)

Brzeźniak	1,400	G272-051-Z	część dz. 241/1 (od drogi powiatowej nr 0946Z, tj. dz. 241/1 w głąb m. Brzeźniak, tj. do dz. nr 52) od kościoła
Brzeźniak	0,127	G272-052-Z	dz. nr 52 (do rzeki)
Brzeźniak	0,197	G272-053-Z	dz. nr 243, nr 277 (za mostem)
Wiewiecko - Brzeźnica	4,783	G272-054-Z	część dz. nr 30/1 (Wiewiecko - Brzeźnica, od dz. nr 61 w kierunku wsi Brzeźnica); dz. 6/1 (od dz. nr 30/1 do dz. nr 20/6); część dz. nr 220/2 (łącnik między drogami dz. nr 220/6 i dz. nr 220/7); dz. nr 220/6; dz. nr 220/7 oraz dz. nr 221/3 Łobzów, dz. nr 211/3 (Łobzów), część działki nr 94 (od dz. nr 211/3 do dz. nr 82); dz. nr 82 (koło torów); 78/7 (koło torów)
Wiewiecko - Brzeźnica	0,902	G272-055-Z	działka nr 61 (Wiewiecko - Brzeźnica)
Ginawa	0,443	G272-056-Z	działka nr 43 (od drogi krajowej nr 20 w kierunku kościoła)
Ginawa	1,540	G272-057-Z	część działki nr 67 (od dz. nr 44 i 63/1, od drogi krajowej nr 20 skrzyżowania z dz. 55 i 72)
Ginawa	1,765	G272-058-Z	działki nr 80 i 249 (od drogi krajowej nr 20 w kierunku Nierybna)
Sielsko - Runowo	3,389	G272-059-Z	dz. nr 352/2, dz. nr 88/2, dz. nr 78 (Sielsko - Runowo, tzw. topolówka)
ul. Połchowska, Runowo Pom.	0,370	G272-060-Z	ul. Połchowska - dz. 94/1

Wieś Razem 62,216 km

OBSZAR MIASTA

ul. Boczna	0,300	G272-501-Z	dz. nr 1248 (ul. Boczna)
ul. Kopernika	0,624	G272-502-Z	ul. Mikołaja Kopernika, dz. nr 177 - na odc. od torów do końca dz. 175/1, dalsza cz. dz. nr 177 (od dz. nr 175/1 do dz. nr 184/1), cz. dz. nr 166 (na dł. od skrzyżowania z dz. nr 177 do ostatniego zabudowania)
ul. Łąkowa	0,115	G272-503-Z	dz. nr 512/1 (ul. Łąkowa)
ul. Matejki	0,067	G272-504-Z	dz. nr 1243 (ul. Jana Matejki)
ul. Mickiewicza	0,232	G272-505-Z	dz. nr 186 (ul. Adama Mickiewicza)
ul. Nowy Świat	0,446	G272-506-Z	dz. nr 1222 (ul. Nowy Świat)
os. Słoneczne	0,719	G272-507-Z	dz. 81/6 (przy lokach SM i PKP), 805/19 (przy blokach PKP) oraz dz. nr 1283/2 (przy blokach z Nadleśnictwa)
ul. Pionierów	0,448	G272-508-Z	dz. nr 630, 529/1, 621, 622, 615, 573, 660.
ul. Sikorskiego	0,265	G272-509-Z	dz. nr 810/6 (ul. Władysława Sikorskiego)
ul. Słowackiego	0,103	G272-510-Z	dz. nr 1241 (ul. Juliusza Słowackiego)
ul. Witosa	0,000	G272-511-Z	dz. nr 616 (ul. Wincentego Wiosa). Połączona z G272512Z
ul. Zamkowa, Witosa	0,492	G272-512-Z	dz. nr 617/2 (ul. Zamkowa), dz. nr 616 (ul. Wincentego Wiosa)
ul. Zielona	0,512	G272-513-Z	dz. nr 294 (ul. Zielona - od posesji nr 1 do końca dz. 310/4)
ul. Jagiellońska	0,179	G272-514-Z	działki nr 1238/4
ul. Zamkowa	0,020	G272-515-Z	działki nr 527, 528/6
ul. Przemysłowa	0,169	G272-516-Z	dz. nr 1240 (ul. Przemysłowa)
ul. Sosnowskiego	0,107	G272-517-Z	dz. nr 537 (ul. Ks. F. Sosnowskiego)
ul. Szkolna	0,105	G272-518-Z	dz. nr 540 (ul. Szkolna)

Miasto Razem 4,903 km

OGÓŁEM 67,119 km

Miejscowość	Adres	Powierzchnia użytkowa lokalu [m ²]	Status lokalu Komunalnego	Składowe. Pomieszczenia lokalu
Gardno	nr 13/2	49,42 m2	Mieszkalny	parter, 2 pokoje, kuchnia, wc, łazienka –wyk. na koszt najemcy
Chwarstno	nr 14/2	42,25 m2	Mieszkalny	parter, 2 pokoje, kuchnia, wc, łazienka –wyk. na koszt wynajmującego
Chwarstno	nr 14/5	41,52 m2	Mieszkalny	parter, 2 pokoje, kuchnia, wc, łazienka –wyk. na koszt najemcy
Chwarstno	nr 14/6	37,27 m2	Mieszkalny	poddasze, 1 pokój, kuchnia, wc, łazienka –wyk. na koszt najemcy
Wiewiecko	nr 15/2	54,85 m2	Mieszkalny	parter, 2 pokoje, kuchnia, wc, łazienka i c.o. wyk. na koszt najemcy
Dłusko	nr 18/1	29,20 m2	Mieszkalny	parter, 1 pokój, kuchnia, wc na podwórzu
Kąkolewice	nr 18/1	78,20 m2	Mieszkalny	parter, 3 pokoje, kuchnia, wc, łazienka i c.o. –wyk. na koszt wynajmującego
Kąkolewice	nr 18/2	65,13 m2	Mieszkalny	parter, 2 pokoje, kuchnia, wc, łazienka i c.o. –wyk. na koszt wynajmującego
Dłusko	nr 18/3	62,30 m2	Mieszkalny	parter, 3 pokoje, kuchnia, wc i łazienka wyk. na koszt najemcy
Kąkolewice	nr 18/4	58,60 m2	Mieszkalny	parter, 1 pokój, kuchnia, wc, łazienka i c.o. –wyk. na koszt najemcy
Kąkolewice	nr 18/8	47,40 m2	Mieszkalny	parter, 2 pokoje, kuchnia, wc, łazienka i c.o. –wyk. na koszt najemcy
Przytoń	nr 19/3	53,50 m2	Mieszkalny	poddasze, 1 pokój, kuchnia, wc –wyk. na koszt wynajmującego
Wiewiecko	nr 22/1	34,70 m2	Mieszkalny	parter, 3 pokoje, kuchnia, wc na podwórzu ,studnia na podwórzu
Wiewiecko	nr 22/2	64,30 m2	Mieszkalny	I piętro, 1 pokój, kuchnia, wc, łazienka - wyk. na koszt najemcy , studnia na podwórzu
Wiewiecko	nr 22/3	31,10 m2	Mieszkalny	I piętro, 1 pokój, kuchnia, wc na podwórzu, studnia na podwórzu
Połchowo	nr 22/3	48,90 m2	Mieszkalny	parter, 2 pokoje, kuchnia, wc, łazienka –wyk. na koszt najemcy
Sielsko	nr 22a/5	51,49 m2	Mieszkalny	parter, 2 pokoje, kuchnia, wc, łazienka i c.o. wyk. na koszt najemcy
Sielsko	nr 22a/6	32,98 m2	Mieszkalny	parter, 1 pokój, kuchnia, wc, łazienka i c.o. wyk. na koszt najemcy
Sielsko	nr 22a/7	31,30 m2	Mieszkalny	parter, 1 pokój, kuchnia, wc, łazienka i c.o. wyk. na koszt najemcy
Wiewiecko	nr 24	36,50 m2	Mieszkalny	parter, 2 pokoje, kuchnia, wc na podwórzu, pobór wody na zewnątrz budynku (studnia)
Chwarstno	nr 25/2	51,00 m2	Socjalny	Parter, 2 pokoje, kuchnia, wc - wyk. na koszt wynajmującego
Chwarstno	nr 25/3	47,76 m2	Socjalny	Parter, 2 pokoje, kuchnia, wc –na koszt wynajmującego
Chwarstno	nr 25/4	29,54 m2	Mieszkalny	Poddasze, 2 pokoje, kuchnia, wc
Chwarstno	nr 25/5	28,76 m2	Mieszkalny	Poddasze, 2 pokoje, kuchnia, wc
Wiewiecko	nr 3	67,90 m2	Mieszkalny	dom jednorodzinny, 2 pokoje, kuchnia, wc na podwórzu
Brzeźniak	nr 30/1	36,52 m2	Socjalny	parter, 1 pokój, kuchnia, wc na podwórzu, pobór wody na zewnątrz budynku (studnia)
Brzeźniak	nr 30/2	48,18 m2	Mieszkalny	parter, 2 pokoje, kuchnia, wc na podwórzu
Mieszewo	nr 54/1	66,70 m2	Mieszkalny	Parter, 3 pokoje, kuchnia, łazienka , p/pokój, przedsionek, spiżarka
Mieszewo	nr 54/6	47,60 m2	Mieszkalny	Parter, 1 pokój, kuchnia, p/pokój, wc na podwórzu
Mieszewo	nr 54/7	49,80 m2	Mieszkalny	Poddasze , 2 pokoje, kuchnia, wc na podwórzu
Runowo	nr 59/5	26,20 m2	Socjalny	I piętro, 1 pokój, kuchnia, wc wspólne
Runowo	nr 59/6	32,90 m2	Socjalny	I piętro, 1 pokój, kuchnia, wc wspólne
Cieszyno	nr 9/1	32,82 m2	Mieszkalny	parter, 1 pokój, kuchnia, wc –wyk. na koszt Wynajmującego, łazienka –na koszt najemcy
Połchowo	nr 9/2	72,00 m2	Mieszkalny	parter, 3 pokoje, kuchnia, wc, łazienka –wyk. na koszt najemcy - lokal zasiedlony przez najemcę
Węgorzyno	osiedle Słoneczne 12/2	64,38 m2	Mieszkalny	I piętro, 3 pokoje, kuchnia, wc, łazienka i c.o. –wyk. na koszt wynajmującego
Węgorzyno	osiedle Słoneczne 20/3	65,04 m2	Mieszkalny	I piętro, 3 pokoje, kuchnia, wc, łazienka i c.o. –wyk. na koszt wynajmującego
Węgorzyno	osiedle Słoneczne 22/5	66,00 m2	Mieszkalny	II piętro, 3 pokoje, kuchnia, wc, łazienka i c.o. –wyk. na koszt wynajmującego
Węgorzyno	ul. Drawska 13/3	22,20 m2	Mieszkalny	lokal nad bud. gospodarczym , 2 pokoje, kuchnia, wc i łazienka –wyk. na koszt Najemcy
Węgorzyno	ul. Drawska 16/2	51,00 m2	Mieszkalny	parter, 2 pokoje, kuchnia, wc i łazienka –wyk. na koszt Najemcy
Węgorzyno	ul. Drawska 4/10	21,90 m2	Mieszkalny	parter, 1 pokój, kuchnia, wc –wyk. na koszt Wynajmującego

Miejscowość	Adres	Powierzchnia użytkowa lokalu [m ²]	Status lokalu Komunalnego	Składowe. Pomieszczenia lokalu
Węgorzyno	ul. Dawska 4/7	34,40 m2	Mieszkalny	poddasze, 2 pokoje, kuchnia, wc wyk. na koszt Wynajmującego
Węgorzyno	ul. Dawska 4/9	23,50 m2	Socjalny	poddasze, 1 pokój, wc –wyk. na koszt wynajmującego
Węgorzyno	ul. Dawska 8/2	41,69 m2	Mieszkalny	parter, 2 pokoje, kuchnia, wc i łazienka –wyk. na koszt Wynajmującego
Węgorzyno	ul. Grunwaldzka 16/1	53,48 m2	Mieszkalny	dom jednorodzinny, 2 pokoje , kuchnia, wc i łazienka –wyk. na koszt Najemcy
Runowo Pom.	ul. Kolejowa 10/4	75,90 m2	Mieszkalny	I piętro, 4 pokoje, kuchnia, wc, łazienka –wyk. na koszt najemcy
Runowo Pom.	ul. Kolejowa 12/1	36,60 m2	Mieszkalny	parter, 2 pokoje, kuchnia, wc –wyk. na koszt najemcy
Runowo Pom.	ul. Kolejowa 13/2	46,30 m2	Mieszkalny	parter, 3 pokoje, kuchnia, wc na podwórzu
Runowo Pom.	ul. Kolejowa 16/2a	38,30 m2	Mieszkalny	I piętro, 2 pokoje, kuchnia, wc na podwórzu
Runowo Pom.	ul. Kolejowa 16/4	54,10 m2	Mieszkalny	I piętro, 2 pokoje, kuchnia, korytarz, wc i łazienka –wyk. na koszt najemcy
Runowo Pom.	ul. Kolejowa 3/3	39,90 m2	Mieszkalny	I piętro, 2 pokoje, kuchnia, wc na podwórzu
Runowo Pom.	ul. Kolejowa 3/4	39,20 m2	Mieszkalny	I piętro, 2 pokoje, kuchnia, wc na podwórzu
Runowo Pom.	ul. Kolejowa 5/3	39,20 m2	Mieszkalny	I piętro, 2 pokoje, kuchnia, wc na podwórzu
Runowo Pom.	ul. Kolejowa 5/4	46,60 m2	Mieszkalny	I piętro, 2 pokoje, kuchnia, wc –wyk. na koszt najemcy
Runowo Pom.	ul. Kolejowa 5/6	39,00 m2	Mieszkalny	parter, 2 pokoje, kuchnia, wc na podwórzu
Runowo Pom.	ul. Kolejowa 5/7	46,50 m2	Mieszkalny	I piętro, 3 pokoje, kuchnia, wc na podwórzu
Runowo Pom.	ul. Kolejowa 6/6	53,90 m2	Mieszkalny	parter, 3 pokoje, kuchnia, wc, łazienka –wyk. na koszt najemcy
Węgorzyno	ul. Kopernika 11/1	47,22 m2	Mieszkalny	parter, 2 pokoje, kuchnia, wc i łazienka, c.o. –wyk. na koszt wynajmującego
Węgorzyno	ul. Kopernika 11/10	12,25 m2	Mieszkalny	parter, 1 pokój z aneksem kuchennym , wc i c.o. –wyk. na koszt wynajmującego
Węgorzyno	ul. Kopernika 11/11	41,97 m2	Mieszkalny	parter, 2 pokoje, kuchnia, wc i c.o. –wyk. na koszt wynajmującego ,łazienka –wyk. najemca
Węgorzyno	ul. Kopernika 11/15	26,63 m2	Mieszkalny	parter, 1 pokój, kuchnia, wc i c.o. –wyk. na koszt wynajmującego ,łazienka –wyk. najemca
Węgorzyno	ul. Kopernika 11/16	27,34 m2	Mieszkalny	parter, 1 pokój, kuchnia, wc i c.o. –wyk. na koszt wynajmującego
Węgorzyno	ul. Kopernika 11/3	13,50 m2	Mieszkalny	parter, 1 pokój z aneksem kuchennym , wc i c.o. –wyk. na koszt wynajmującego
Węgorzyno	ul. Kopernika 11/5	13,49 m2	Mieszkalny	parter, 1 pokój z aneksem kuchennym wc i c.o. –wyk. na koszt wynajmującego
Węgorzyno	ul. Kopernika 11/6	28,35 m2	Mieszkalny	parter, 1 pokój, kuchnia, wc i c.o. –wyk. na koszt wynajmującego ,łazienka –wyk. najemca
Węgorzyno	ul. Kopernika 11/7	28,01 m2	Mieszkalny	parter, 1 pokój, kuchnia, wc i c.o. –wyk. na koszt wynajmującego ,łazienka –wyk. najemca
Węgorzyno	ul. Kopernika 11/8	23,01 m2	Mieszkalny	parter, 1 pokój, kuchnia, wc i c.o. –wyk. na koszt wynajmującego ,łazienka –wyk. najemca
Węgorzyno	ul. Kopernika 11/9	28,88 m2	Mieszkalny	parter, 2 pokoje, kuchnia, wc i c.o. –wyk. na koszt wynajmującego ,łazienka –wyk. najemca
Węgorzyno	ul. Kościuszki 21/2	64,50 m2	Mieszkalny	parter, 4 pokoje, kuchnia, łazienka –wykonana na koszt Najemcy
Węgorzyno	ul. Kościuszki 31/1	60,35 m2	Mieszkalny	parter, 2 pokoje, kuchnia, wc i łazienka –wykonana na koszt Najemcy
Węgorzyno	ul. Kościuszki 31/2	47,90 m2	Mieszkalny	parter, 2 pokoje, kuchnia, wc i łazienka –wykonana na koszt Najemcy
Węgorzyno	ul. Kościuszki 32/1	40,96 m2	Mieszkalny	parter, 2 pokoje, kuchnia, wc na podwórzu
Węgorzyno	ul. Kościuszki 32/3	48,03 m2	Mieszkalny	parter, 2 pokoje, kuchnia, wc i łazienka –wykonana na koszt Najemcy
Węgorzyno	ul. Ks. F. Sosnowskiego 3/2	52,55 m2	Mieszkalny	I piętro, 2 pokoje, kuchnia, wc na podwórzu
Węgorzyno	ul. Ks. F. Sosnowskiego 4/2	38,40 m2	Mieszkalny	I piętro, 2 pokoje, kuchnia, wc - wyk. na koszt wynajmującego
Węgorzyno	ul. Ks. F. Sosnowskiego 4/3	34,90 m2	Mieszkalny	I piętro, 1 pokój, kuchnia, wc - wyk. na koszt wynajmującego
Węgorzyno	ul. Ks. F. Sosnowskiego 4/4	23,10 m2	Mieszkalny	poddasze , 1 pokój, kuchnia, wc - wyk. na koszt wynajmującego
Węgorzyno	ul. Łąkowa 2/1	37,15 m2	Mieszkalny	parter, 2 pokoje, kuchnia, wc i łazienka wyk. na koszt Wynajmującego
Węgorzyno	ul. Łąkowa 2/2	34,94 m2	Mieszkalny	parter, 2 pokoje, i kuchnia, wc i łazienka wyk. na koszt Wynajmującego
Węgorzyno	ul. Mickiewicza 12/1	22,00 m2	Mieszkalny	nad bud. gospodarczym 1 pokój, kuchnia, wc –wyk. na koszt wynajmującego
Węgorzyno	ul. Mickiewicza 2/1	17,60 m2	Socjalny	parter, 1 pokój, wc - wyk. na koszt wynajmującego
Węgorzyno	ul. Pionierów 3/3	56,00 m2	Mieszkalny	I piętro, 2 pokoje, kuchnia, wc i łazienka –wyk. na koszt najemcy

Miejscowość	Adres	Powierzchnia użytkowa lokalu [m ²]	Status lokalu Komunalnego	Składowe. Pomieszczenia lokalu
Węgorzyno	ul. Przemysłowa 2/3	29,00 m2	Mieszkalny	I piętro, 1 pokój i kuchnia, wc –na półpiętrze wyk. na koszt Wynajmującego
Węgorzyno	ul. Runowska 14a/1	42,94 m2	Mieszkalny	parter, 2 pokoje, kuchnia, wc i łazienka –wyk. na koszt Wynajmującego, c.o.
Węgorzyno	ul. Runowska 15/2	62,50 m2	Mieszkalny	I piętro, 2 pokoje, kuchnia, wc i łazienka –wyk. na koszt Najemcy
Węgorzyno	ul. Runowska 16/2	30,10 m2	Mieszkalny	parter, 1 pokój, kuchnia, wc wyk. na koszt wynajmującego
Węgorzyno	ul. Runowska 26/3	48,60 m2	Mieszkalny	I piętro, 2 pokoje, kuchnia, wc i łazienka –wyk. na koszt Najemcy
Węgorzyno	ul. Runowska 26/4	54,30 m2	Mieszkalny	I piętro, 1 pokój, kuchnia, wc i łazienka –wyk. na koszt Najemcy
Węgorzyno	ul. Runowska 27/1	44,70 m2	Mieszkalny	Parter, 2 pokoje, kuchnia, wc i łazienka –wyk. na koszt Najemcy
Węgorzyno	ul. Runowska 27/3	11,60 m2	Socjalny	poddasze, 1 pokój, wc – wyk. na koszt wynajmującego
Węgorzyno	ul. Runowska 27/5	24,00 m2	Socjalny	poddasze, 1 pokój, kuchnia, wc –wyk. na koszt Wynajmującego
Węgorzyno	ul. Runowska 3/2	34,00 m2	Mieszkalny	I piętro, 1 pokój, kuchnia, wc –wyk. na koszt wynajmującego
Węgorzyno	ul. Runowska 3/3	62,50 m2	Mieszkalny	I piętro, 3 pokoje, kuchnia, wc i łazienka –wyk. na koszt najemcy
Węgorzyno	ul. Runowska 3a/2	38,49 m2	Mieszkalny	parter, 1 pokój, kuchnia, wc –wyk. na koszt wynajmującego ,łazienka –wyk. najemca
Węgorzyno	ul. Runowska 40	99,20 m2	Mieszkalny	parter, 3 pokoje, kuchnia, korytarz, spiżarka, wc i łazienka –wyk. na koszt najemcy - lokal nie zasiedlony przeznaczony do rozbioru
Węgorzyno	ul. Runowska 43/1	59,06 m2	Mieszkalny	I piętro, 2 pokoje, kuchnia, weranda, wc i łazienka –wyk. na koszt Najemcy
Węgorzyno	ul. Strzelecka 5/2	26,60 m2	Mieszkalny	parter, 1 pokój, kuchnia, wc, łazienka, c.o. –wyk. na koszt wynajmującego
Węgorzyno	ul. Strzelecka 6/1	60,65 m2	Mieszkalny	parter, 2 pokoje, kuchnia, wc i łazienka –wyk. na koszt najemcy
Węgorzyno	ul. Szkolna 2/2	40,75 m2	Mieszkalny	I piętro, 1 pokój, kuchnia, wc –wyk. na koszt najemcy
Runowo Pom.	ul. Węgorzyńska 28/5	32,30 m2	Mieszkalny	poddasze, 2 pokoje, kuchnia, wc i łazienka –wyk. na koszt najemcy
Węgorzyno	ul. Wisławy Szymborskiej 10/2	28,96 m2	Mieszkalny	parter, 1 pokój, kuchnia, wc i łazienka –wyk. na koszt najemcy
Węgorzyno	ul. Wisławy Szymborskiej 10/3	29,06 m2	Mieszkalny	I piętro, 1 pokój, kuchnia, wc i łazienka –wyk. na koszt najemcy
Węgorzyno	ul. Wisławy Szymborskiej 10/4	36,29 m2	Mieszkalny	I piętro, 2 pokoje, kuchnia, wc i łazienka –wyk. na koszt najemcy
Węgorzyno	ul. Wisławy Szymborskiej 3/4	24,30 m2	Mieszkalny	I piętro, 1 pokój, kuchnia, wc – wyk. na koszt wynajmującego
Węgorzyno	ul. Wisławy Szymborskiej 3/5	40,50 m2	Mieszkalny	I piętro, 1 pokój, kuchnia, wc –wyk. na koszt najemcy

Razem ID=104 lokali
o łącznej powierzchni użytkowej

4 417,11 m2

